

כפתחו של אולם

**תגובה לקונטרסים
"וילאו למצוא הפתח"
"ויגשו לשבור הדלת"
"הקריבהו נא לפחתך"**

**בירור בענין ההתקרחות
בבית הע"ז טירופאטי**

כפתחו של אולם

תגובה לקונטרסים
"וילאו למצוא הפתח"
"ויגשו לשבור הדלת"
"הקריבהו גא לפחתך"

שנכתבו כנגד הספר
"הכצעקתה"

המהווה בירור מקיף ויסודי
בענין ההתקרחות בבית הע"ז טירופאטי
ויסודות הלכות תקרובת ע"ז

תמוז תשפ"א

לתגובות

bw301606@gmail.com

תוכן העניינים

תגובה לקונטרס "וילאו למצוא הפתח"

5.....	הקדמה
12.....	פרק א' - על מה הסתמך "וילאו" שמדובר בקרבן
12.....	העיוות בדעת מרן הגרי"ש זצ"ל
16.....	כיצד לחקור את אנשי הודו, והכישלון בבירורי הרב דונר ודרומי
19.....	הלשונות 'אופרינג', 'סאקריפייס', 'גיב', 'האליל אוהב שיער'
29.....	נתינה של השווי הכספי
34.....	הוכחות 'וילאו' שכוונתם 'גם' לנתינה ממשית
39.....	השלט שתלוי בפתח אחד מבניני התגלחת
46.....	כיצד מכונה הגילוח בשפתם
50.....	טעמים שונים שנאמרו לגבי מנהג ההתקרחות
55.....	פרק ב' - אגדת הקרחת
58.....	האם באגדת הקרחת מבואר שהשיער קרבן לאליל
59.....	בדין ככרות הניתנים לאליל במטרה שהאליל יחלקם למשרתיו
60.....	האם נאלה דיווי היא אלילה נעבדת, והאם יש לה פסל
63.....	רבם דקרו - השוואת מרן החזון איש לתלמיד טועה רח"ל
64.....	האגדה נתחדשה לאחרונה
65.....	האם האגדה עתיקה
68.....	האגדה - תרגיל שיווקי של הנהלת המקדש
70.....	פרק ג' - דברים המוכיחים שאין מדובר במעשה עבודה
70.....	מה הצורך בבירור האם מדובר במעשה עבודה
72.....	האם מזכירים שם האליל בשעת התגלחת
80.....	בגדר "מעשה עבודה"
82.....	האם המגלחים אומרים את שם האליל בתחילת עבודתם
84.....	האם יש קפידא להתגלח דוקא לפני פסל או תמונה
87.....	האם התמונות שבחדרי התגלחת נעבדות
93.....	חליצת נעליים בבית התגלחת
98.....	הוכחות שהתגלחת איננה מעשה עבודה
99.....	מסקנה
100.....	פרק ד' - ההוכחות שהשיער אינו קרבן
100.....	סמכות ספריהם
106.....	מה באמת כתוב בספריהם
110.....	האם מותר להביא שיער לפני האליל
119.....	המומחים
144.....	המומחים ה'אמיתיים' של בעל "וילאו"
152.....	הערות נוספות על דרך הדמגוגיה של 'וילאו'
153.....	לייצר את המציאות
154.....	מלחמת עולם
155.....	מי רודף את מי?

156.....	הקוזאק הנגזל.....
158.....	קנאות מזוייפת.....
159.....	קביעת מסקנות מראש.....
160.....	סיכום.....

תגובה לקונטרס "ויגשו לשבור הדלת"

161.....	הקדמה.....
161.....	מחיקת השורה שהתגלחת מיועדת להסרת האגו.....
163.....	האם הרב דונר העיד ששמע שהמגלחים מכוונים לע"ז?.....
168.....	האם הצלם מזכיר את אלקים.....
173.....	המצאת התפילה על הקרבת השערות, ונוסחתה.....
175.....	מתי חלה נתינת השיער לאליל.....
181.....	השמטות בעדותו של אמיר דרומי.....
182.....	האם ר' צבי ויסמן התעניין במקום.....
183.....	השיער שהוקרב לתמונת האליל.....
184.....	ההשמצות שנכתבו נגד הגר"י שפירא.....
187.....	האם היתה לרא"ד מטרה נוספת.....
190.....	השמצות אישיות על הרב שילה, מחבר "הכצעקתה".....

תגובה לקונטרס "הקריבהו נא לפחתך"

193.....	הקדמה.....
195.....	המחשת ה'בירור' שנעשה בענין השיער ההודי.....
195.....	המשל.....
208.....	הנמשל.....
211.....	התגובה למשל שבקונטרס 'הקריבהו נא לפחתך'.....
211.....	שומאת ומיאוס הדם והחלב.....
213.....	הכנה לעבודה - שחיטה לאו עבודה.....
216.....	האם הבורא חפץ בקרבנות.....

תגובה לקונטרס "וילאו למצוא הפתח"

הקדמה

סוגיית השיער ההודי העסיקה את רבותינו הפוסקים מאז שנת תשכ"ט, כאשר עד שנת תשס"ד היה מוסכם אצל רוב הפוסקים להיתר, פרט להגר"מ שטרנבוך שליט"א שאסר את השערות מחשש לאיסור תקרובת ע"ז. בשנת תשס"ד נשלחו שני שליחים להודו, מר אמיר דרומי - שהעיד בפני מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל ועוד כמה רבנים שבעקבות עדותו פסקו להחמיר לכתחילה בפאות שבאים בודאי מטירופאטי, והדיין הרב דונר - שהעיד בפני מרן הגריש"א זצ"ל, ובפני בד"צ העדה"ח, ובעקבות עדותו פסקו לאיסור.

לאחר פרסום הפסק נכתבו כמה וכמה תשובות ע"י רבנים ידועי שם המערערות את יסודות האיסור, הן בתחום ההלכתי והן בתחום המציאותי שהעידו עליו השליחים, שע"פ זה חזר בו הגריש"א ואסר.

אף שלבסוף אמר מרן הגרי"ש שיש להקים בית דין שיברר עם מי האמת המציאותית, אך בפועל לא הוקם בית דין זה, והפרשה דעכה לאחר שהוקם הכשר לשערות.

בשנת תשע"ח התעורר הענין שוב ע"י עסקנים שונים, שעיקר מטרתם להסיר לחלוטין את הפאות מראשיהן של נשות ישראל, והם הבינו שחשש תקרובת ע"ז יכול לשמש כעזר רב לנושא הזה, אם יתקבל על הרבנים.

מאחורי הגל החדש בנושא זה עומד אחד שעיסוקו העיקרי הוא תחום הצניעות, כאשר ע"פ משנתו כל בנות ישראל חוטאות ופרוצות [מלבד מאבקו בכלל הפאות, לדעתו חובה מעיקר הדין שהבגד יהיה ארוך עד הקרסול ממש ולא תראה צורת הרגל כלל (אפי' בגרביים עבות), חובה שהשרוול יהיה ארוך עד כף היד ממש (ואסור שיתגלה מהיד כלל אפי' מעט בשביל שעון וכדו'), חובה לכסות את כל גובה הצואר, ביציאה מהבית חובה לעטות שאל, אסור שהבגד יהיה צבעוני אלא רק בצבע כהה, אסור שיהיה בו שום נוי כלל, ואסור ללבוש שום תכשיט ושום דבר יופי כלל], ובספרו 'בגדי תפארתך' הוא יצא נגד הלבוש החרדי המקובל בדורנו [והציג זאת באופן שכביכול כל הפוסקים סוברים כך וכל הציבור החרדי חוטא]. בשנים שעברו כתב או ערך כמה חוברות ופשוטויליים רבים, כאשר המפורסם שבהם הוא עלון "גביע הכסף", שאותו הוא דואג לחלק בבתי הכנסת, ולשלוח בדואר אלקטרוני לכל המנויים. הפרסומים האלה שנכתבים על ידו בעילום שם, מלווים בביטויים בוטים במיוחד כלפי גדולי ומאורי הדור (לדוגמא, במאמר שפירסם הנ"ל לא מכבר, בשם "חידושים לפורים תשפ"א", כינה את רוב רבני הדור המנים ועמלקים: "ההמנים והעמלקים נמצאים בכל דור ודור, ומהרסיין ומחריביין ממך

יצאו, וההמנים והעמלקים של דורינו הם אותם אלו שאומרים לנשותיהם ללכת בפריצות החרדית, דהיינו פאה נכרית".

במסגרת עיסוקיו הנ"ל הוא מנהל את האתר "ברסלב אמת", וכן את האתר "יופי יהודי" העוסק בענייני הצניעות, וקו הטלפון "הישכם אוהבים" העוסק בענייני תקרובת ע"ז בשערות - שם הוא מעלה את רוב פרסומיו, דברים בוטים ביותר על פוסקים רבים שכתבו להיתר הפאה הנכרית, ובפרט אלו שנקטו שאין בשערות ההודיות איסור של תקרובת ע"ז: ביניהם הרב חיד"ו וייס, הרב אשר וייס, הרב ישראל בעלסקי, הרב יצחק מרדכי רובין, הרב משה שאול קליין, הרב אברהם הכהן רובין, הרב דוד מורגנשטרן, ועוד ועוד. דבריו כוללים ביטויים מזעזעים, והוצאת מילים מהקשרן, המצאת דברים שכלל לא נאמרו, וכו', פרסום חלקי הקלטות שהוקלטו ללא רשות ופורסמו בליווי קטעי קריינות המבארים כמה רב פלוני לא מבין מימינו לשמאלו, וכמה רב אלמוני הוא נגוע באינטרסים (את אחד מגדולי הדור הוא כינה "ירבעם בן נבט שחטא והחטיא את ישראל", וזאת מחמת שהקים הכשר לפאות ע"פ הוראת הגר"ש אלישיב).

במסגרת מאבקו לאסור את הפאה הוא כתב את הספר 'הישכם אוהבים' המתיימר להיות מחקר מקיף על הנושא, כשבביסוס ההלכה הסתמך בפרט על דברי מחבר הקונטרס 'פאת קדמה', ובביסוס המציאות התבסס בפרט על עדותו המחודשת של מר אמיר דרומי, שנשלח על ידי חבורתו שנית בשנת תשע"ח, והעיד עדות מחודשת התואמת לקו שאותו התווה בעל 'הישכם' [אף שבפרטים רבים היא שונה ממה שהעיד הוא עצמו בשנת תשס"ד], וכן התבסס על מחקריה של תחקירנית מניו ג'רזי שקיבלה הוראה מפורשת להלחם מלחמת חרמה בפאה הנכרית.

סגנון הכתיבה בכל פרסומיו הוא אחיד: ארסי, לעגני ודמגוגי, ודבריו מתובלים במידה רבה של דמיונות וגם שקרים גסים. אם הצליח לסלף את דעתו של המתיר ולהציגו כאוסר - מה טוב, ואם לא - יכפישו וישמיצו.

בנוסף, חלק ניכר מבירורי וכתיבת 'הישכם אוהבים' ויילאו למצוא הפתח נעשה ע"י מח"ס 'פאת קדמה' [שגם בדבריו נמצאו סילופים והשמצות רבנים שדעתם שונה מדעתו], כך שההשגות מתייחסות גם אליו.

כתוצאה מכל הפרסומים האלה שגרמו לתמימים רבים לתהות האם יש ממש בדבריו, קמו מספר אברכים בחודש אלול תשע"ט והחליטו לברר את נושא התקרובת מיסודו, הן בהלכה והן במציאות. לאחר כשנה של בירורים הלכתיים ומציאותיים, הודפסה המהדורה הראשונה של הספר "הכצעקתה", ובה התבררה סוגיית השיער היהודי בהיקף עצום שעד אז לא היה כמותו¹, וכמו כן נחשפו הרבה זיופים, סילופים



ועיוותים שנדפסו בספר 'הישכם אוהבים'. הספר חולק למאות רבנים בארץ ובחו"ל, ואצל מרביתם התקבל בשמחה גדולה. חלק מגדולי הפוסקים שליט"א אף נעצו וכתבו הסכמות חמות לספר, כשהם לוקחים סיכון בכך שיהיו מעתה ואילך מטרה לחיצי של הנ"ל.



עוד לפני שהספר פורסם בציבור (והיה רק למראה עיניהם של הרבנים), עשה הנ"ל מאמצים כבירים להשיגו, וכאשר הניח ידו על הספר, הלך וכתב מאמר תגובה על הספר, בשם "וילאו למצוא הפתח". המאמר פורסם באתר האינטרנט שלו ובפורומים נוספים שהוא כותב בהם [והוסיף תמונת הספר 'הכצקתה' על הרצפה על חבילת טיטולים...], והוא כתוב

בסגנונו הליצני המוכר, כאשר כבר בשער המאמר הוא מציג שכביכול בספר הכצקתה "הטיח דברים כלפי מעלה, כאילו כלל גדולי ישראל טעו בהוראה", כאשר בפועל אדרבה, הספר מחזק את דעתם של רוב פוסקי הדור להקל בענין הפאות מהודו, ובראשם מרן בעל שבט הלוי זצ"ל², ומחזק את שיטתו בהלכה של הגר"ש

הזועקים "98% מהשיער מגיע מהע"ז שבהודו". אך במאמר זה נעסוק רק בגילוח עצמו.

² כפי שמבואר מלשונו בפסק שפרסם שרק 'יש להשתדל להחליפן', ועל כרחך שאין כאן אפילו ספיקא דאורייתא. וביאר עצמו במכתב להרה"ג ר' שלמה בנציון הערבסט שליט"א דהפסק הלכה לא ה' נבנה בעיקר על יסוד תקרובת ע"ז, אלא על יסוד פגם וטומאת ע"ז, ולא יאה לבנות ישראל לכסות ראשם בזה. והדגיש שוב במכתבו הנ"ל שכל הפסק היתה רק בפאות שידוע לנו בוודאות שהגיעו מהודו. ורבים מגדולי הדור אחזו להיתר, כהגר"ח גריינימן, הגר"ד לנדו, הגר"מ קליין בעל 'משנה הלכות', הגר"י בעלסקי, החיד"ו וייס, הגר"ר מענדל זילבר, הגרמ"מ שפרן, הגר"ש קמינצקי, הגר"א וייס, הגר"י עבאדי, הגר"מ רובין בעל אורחות השבת, הגר"א הכהן בעל ויצב אברהם, וגם הגר"נ גשטטנר צידד להיתר בשו"ת להורות נתן (יו"ד חט"ז סי' מ"ז), ועוד רבים

המיוצאות מהודו: כמה מהן מגיעות מתוך הטמפל של הע"ז, וכמה מהן מגיעות מנשים עניות ברחבי הודו המגלחות שערותיהן תמורת כסף, וכמו כן מה יחס השיער המיובא מהודו מול כל השיער המיובא ממקומות אחרים. דבר שכיום אין צורך להרחיב בו, לאחר שהטמפל בטירופאטי היה כמעט שומם במשך יותר משנה עקב ה'קורונה' (שמונים יום סגור לחלוטין, מסיון תש"פ איפשרו רק עד 6,000 מבקרים ביום, שהם כשמונה אחוז מהרגילות, ולאחר שאיפשרו שוב הגעת מבקרים - בכ"ד ניסן תשפ"א נאלצו לנעול את המקום עד הודעה חדשה), אך עם זאת לא הורגש מחסור כלשהו בשערות לפאות, ואפילו לא התייקרו המחירים, ומעניין לציין שדוקא במכירות הפומביות של טירופאטי - העלו את מחיר ק"ג שיער רמי מ-16,500 אלף דולר ל-25,000 וגם שינו לרעה את תנאי המכרז - מאחר ושם אכן סובלים ממצוקת שיער. וזה הוכיח יותר מכל על חוסר אמינות הפשקווילים

אלישיב בתשובתו הראשונה, שאותה הוא כתב ע"פ המציאות האמיתית בהודו כפי שאנחנו יודעים כיום בבירור, על פי ספרי דתם, כמרים ומומחים ועדים נאמנים, וגם ע"פ הסרטות ותמונות מתוך המקום עצמו.

מאמרו הארסי לא נזקק לתגובה כלל, היות והלומד את ספר "הכצעקתה" בעיון מבין מיד עם מי הצדק³, אך היות והנ"ל וחבר מרעיו הולכים ומטרידים רבנים שמעולם לא ישבו על מדוכה זו וידיעתם בסוגיא מועטת ביותר, ומציגים בפניהם תמונה מעוותת כביכול 'הכל מודים' שמדובר בתקרובת ע"ז, וכביכול אין מי שמתיר לפי המציאות של היום, וישנם רבנים המאמינים לדבריהם, כאשר הם כלל לא מעלים על דעתם שקיים צד שני למטבע, ומה גם שהכותב הוא מומחה גדול בחכמת הזיוף, והוא יודע איך להשמיט או להוסיף כמה מילים כדי שהכל יקבל משמעות אחרת לחלוטין, בלי שהקורא ישים לבו שהכותב הפך את משמעות הדברים, לכן ראינו צורך להגיב גם על מאמר זה, ולהראות קבל עם ועדה שאין שום ממש בדבריו⁴.

לא ראינו לנכון להגיב על כל דמיונותיו ושקריו, אלא בעיקר על המרכזיים שבהם, נציין דוגמא לשקר קטן שרבים כמותו, שכתב שבי'הכצעקתה' תירצו שהיהודי היחיד שנמצא אומר את שם האליל בעת התגלחת הוא 'אדוק יותר מדי' ובזאת לעג כיצד כל 'ראיה' נדחית בי'הכצעקתה', אמנם, לשון זו או דומה לה לא כתובה כלל בי'הכצעקתה', אלא רק כתבו שמתוך כל תיעודי ההתקרבויות - נמצא רק אדוק אחד שכך עשה... ויחי ההבדל.

מטרת כתיבת הספר "הכצעקתה" לא היתה להתפלמס לאורך ימים ושנים על סיבת גילוח השערות בהודו, וודאי לא להתווכח על תרגומים וחצאי תרגומים של סיפורים בעיתונים של הודו, שעל סמך אלו בעל 'הישכם' הוציא מסקנות מרחיקות לכת, אלא מטרת "הכצעקתה" היתה להעמיד לחפצים בבירור האמת בנושא זה, בירור מקצועי המביא את עיקרי טענות האוסרים והמתירים שנחלקו בזה מתוך מו"מ של

אשר בכל קונטרסיו הוא כותב עוד ועוד על פרטים רבים שסביב מנהג התגלחת [אמירת שם האליל, הספרים הם כת 'כמרים', מתגלחים דוקא לפני צלמים, חולצים הנעלים, וכו'] אף שבאמת אינם נוגעים לגוף השאלה, וכאשר בי'הכצעקתה' הופרכו כל העובדות הדמיוניות הללו, הוא זועק 'הרי אין בזה שום נפק"מ לדינא!...' והדמגוגיה זועקת, שהרי א"כ ביותר תוגדל התמיהה מדוע הוא עשה מכך עסק גדול כל כך בקונטרסיו?!

וטובים, וצרה היריעה מהכיל שמות כולם. ³ וזאת למודעי שבכל מהדורה נוספת של קבצי 'הכצעקתה' תוקנו הטעויות שנפלו במהדורה הקודמת, אבל בעל 'וילאו', למרות שהיו לפניו כמה מהדורות, החליט להציג את הטעויות של המהדורות הקודמות (מדובר בטעויות קלות שאין להן משמעות מיוחדת) וזאת מבלי לציין שהטעויות תוקנו לאחר מכן. ולכן לא ראינו צורך להתייחס לטענות שלו על הטעויות הללו שכבר תוקנו.

⁴ עוד דוגמא לדמגוגיה של בעל 'וילאו',

הלכה, ולהעמיד את בירור הענינים המציאותי שלפי המצב כיום אין מקום לאסור את השערות המגיעות מהודו. הספר מתמקד הן בבירור ההלכתי והן בבירור המציאותי, הן בתשובות הפוסקים והן בעדויות השליחים והמומחים. אין בכוונת בעלי 'הכצקתה' להדרש לכל הגיג היוצא מאלו שאין ענינם בבירור אובייקטיבי של המציאות, אלא רק להוריד את הפאות מראשן של נשי ישראל הכשרות, ומזה שנים נתפסים לנושא התקרובת ע"ז, ככלי אין חפץ בו אלא במטרתו שהיא לאסור כל פאה [אפילו סינטטית], והם הם ה'רוצים בקיומה' של עבודה זרה זו בכל כוחם, כי בהעדרה לא תהיה בפניהם שוב אותה הזדמנות להשמיץ את חובשי הפאות.

מטרת חוברת התגובה 'כפתחו של אולם' אינה תגובה לאותם מפיצי עלונים ובעלי אתרים אשר הוכו בסנוורים ויגשו לשבור הדלת, אלא להמשיך ולהעמיד את הסוגיא בנושא זה בעינים של חובשי בית המדרש, היות וישנו קושי לכל אחד לברר נושא זה בעצמו, ובהוספת הבירור בחוברת זו יש משום השלמת התמונה, וגם להראות לעיני העמים איך סמכו אותם הצועקים סמיכה של ממש על דבר שאין בו ממש, הן בתרגומי השפות הזרות והן בעיוות הנתונים והעדויות. ומכאן נלמד לשאר פרסומיהם בנושא, הן שפרסמו בעבר והן שעתידים לפרסם, בא זה ולימד על הכלל כולו, ודי בהבהרה זו שלא נצטרך לבא כפעם בפעם אחר נחשים בעלי ניחושים לענות על המצאות דברים שלא היו ולא נבראו.

יש לדעת שתופעת הזיופים אצל כמה מעסקני הצניעות, ידועה מזה עשרות בשנים. עוד בשנת תשל"ז, מחה הגאון רבי שמואל דוד הכהן מונק זצ"ל [רב דק"ק חרדים בחיפה וראש בית המדרש להוראה שם] בקובץ "אהלי שם" נגד תופעה זו:

"כבר כתבתי בענין... האנשים הנותנים חיתיתם בארץ חיים, ורוצים לכונן רצונם על בעלי הוראה... ראיתי מתוך מכתבו של מעלת כבודו שכבר העיזו פניהם כלפי הפמ"ג [אולי עוד יעיז כלפי מג"א ורמ"א]... ומה שהעתיקו במודעה שלהם דברי המשנ"ב במקוטע, דהיינו הצד להחמיר ולא הצד להקל, זהו זיוף... זהו מה שבדקתי אחריהם והחלק יעיד על הכלל...".

גם בנדון השיער ההודי פרסמו הללו זיופים למכביר. הם יכלו לכתוב ככל העולה על רוחם, מאחר והמציאות נעלמה מעיני כל. הגאון רבי צבי שבח רוזנבלט שליט"א, רבה של בני ברק, התבטא שצריך לבדוק היטב כל הנתונים והדברים שמפרסמים אותם אנשים, כיון שהוחזקו כשקרנים. והכחיש לגמרי מה שפרסמו בשמו לאסור, בעזות מצח.

ואחד הרבנים החשובים בבני ברק שחקר את הענין היטב, אמר שמעולם לא נתקל בכמות כל כך גדולה של שקרים ומידע בדוי, כפי שראה אצל האוסרים בנושא הפאות מהודו.

וכ"כ אחד מהדיינים החשובים בהסכמתו לספר 'הכצקתה':

"רוב העוסקים בזה - מניעם הוא מלחמה עקרונית בפאות לכיסוי ראש האשה, והשימוש ב'תקרובת ע"ז' היא דרך נוספת להפחיד ולאיים על ציבור התמימים שמודעות רחוב משפיעות עליהם ועליהן; מדובר באותם עסקנים אשר לפני תקופת 'שערות הודו' גם כן נלחמו נגד כיסוי ראש בפאה... בנושא שלפנינו, ערפול המציאות, הבנת המציאות והבנת המונחים שמשתמשים בהם בהבנה אחרת שם ואצלנו - איפשרו שינויים וסילופים מהקצה אל הקצה, וכ"ש שלא להגיע לחקר האמת. יש כאלו אשר בזדון משנים את העובדות בבחינת המטרה מקדשת את האמצעים כמו שיש כאלו אשר משנים את העובדות למען בצע כסף...".

ודיין אחר כתב:

"סברתי אז, שכשם שמצוה לומר וכו', כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע, מאחר שהאוסרים לא בחלו בשום אמצעי לקדם ולכפות את דעתם, שנבעה משיקולים צדדיים ומנגיעות אישיות".

ואחד מהאנשים החכמים והמוערכים שבא"י כתב:

מחמת נסיבות מסוימות הייתה לי היכרות עם הפרשה הזו של השערות מהודו. יותר מדויק - הייתה לי היכרות עם הנפשות המעורבות בסיפור הזה, והתברר לי [עד כמה שידו של אדם מגעת להבין את האחר], שזה שייך לקבוצת המקרים העצובים שבהם אנשים מצליחים לפעול באופן של 'שלא לשמה' מתוך זהירות מירבית שלעולם לא יגיע לשמה. לכן ברור לי, שההתקפה איננה על הדברים עצמם אלא על עצם הניסיון לחקור ולברר. ממילא העובדה שאתם מותקפים על הניסיון לברר דברים לאמיתה של תורה היא מחמאה גדולה עבורכם.

אבל היות ודבריהם מופצים ברבים במודעות רחוב ובקונטרסים, וחזקה על תעמולה שאינה חוזרת ריקם, ולרובא דאינשי לא יכולה להיות שום גישה למידע המציאותי האמיתי, חושבים לתומם כי יש בזה מן האמת, על כן אמרנו לקיים בהם משכהו לבית המדרש, וממילא יתלבנו ויתבררו הדברים כשמלה.

בתחילת כל תגובה ל'וילאו' מובאים קיצורי הטענות והתגובות בתוך מסגרת, ולאחר מכן הדברים מורחבים ומבוססים.

בהמשך "כפתחו של אולם" הובאו גם תגובות על הקונטרס "ויגשו לשבור הדלת" שבו המחבר קובל על כך שהאשימוהו בזיופים ושקרים - ובתגובה מבוססות האשמות. ולאחר מכן הובאה התגובה על החוברת "הקריבהו נא לפחתך" שבה כתב

המחבר משל המיועד להגחיק את הבירור של "הכצעקתה" - שלפי אותם עקרונות גם הדם והחלב שהוקרבו בביהמ"ק אינם קדושים - ובתגובה נדחה המשל שלו, ואדרבה בירוורו של "הישכם" מומשל לחוקר הבודק את ה'קרבנות' שיש אצל היהודים כיום. כמו כן, צורף תיאור קצר של התפתחות הפולמוס, וביסוס קצר של הטענות ההלכתיות שהתבארו ב"הכצעקתה".

בתחילת 'וילאו' כתב משל מחכמי חלם על מי שמניח הנחות שגויות, ולא משתכנע בשגיאותיו גם לאחר שהדיין חקר בנושא, אלא רק יישב פרכות של הבל. אמנם הנמשל המתאים לזה הוא הנחות הבסיס של 'הישכם' ו'וילאו' שמחוסרות קשר למציאות, להבדיל מהעבודה היסודית שהשקיעו ב'הכצעקתה' לבסס את העובדות. בהמשך התגובה לקונטרס "הקריבהו נא לפחתך" נמשל משל על חוקר גוי המבקש לבדוק את 'קרבנות היהודים בזמן הזה', והוא המתאים במדויק ל'בירור' שעשו האוסרים.

המאמר "וילאו למצוא הפתח" מחולק לארבעה פרקים, ויסודו ארבע טענות, ואלו הן:

א. מהלשונות שבהם נקטו עובדי האלילים המתראיינים (אופרינג/סקריפייס/נתינה/האליל אוהב שיער), מוכח שכוונתם להקרבה ממש. והראיה, ממה שהם השתמשו במינוחים אלו אפילו לפני שמכרו את השערות, שאז לא היה אפשר לפרש את כוונתם לנתינת השווי בלבד.

ב. מ'אגדת הקרחת' מוכח שכוונתם לשם נתינה, ואין שום נפק"מ למי מגיעות השערות, והוסיף עוד שלמעשה "נאלה דיווי" היא אלילה.

ג. הוכיח שמדובר ב'מעשה עבודה', מהשלט המכריז שמדובר במקום 'קדוש', ושאסור לצלם שם, והצורך בחליצת נעליים, והעובדה שהם מתגלחים רק לפני צלמים (דהיינו תמונות שהוא מכנה 'צלמים'), והצלמים אינם סתם לנוי, ושואמרים את שם האליל בשעת התגלחת.

ד. טוען שהמקור לתגלחת שבפוראנה'ס (דהיינו ספרי דתם) הוא מאליל אחר ואין משם ראיה לאליל שבטירופטי, ושהפוראנה'ס אינם מחייבים את כל ההינדים, ושלפי דעת ההינדים של טירופאטי ניתן להקריב גם דברים טמאים. והוסיף עוד שהמומחים שהובאו ב'הכצעקתה' אינם ברי סמכא.

פרק א' - על מה הסתמך "וילאו" שמדובר בקרבן

העיוות בדעת מרן הגריי"ש זצ"ל

כתב ב'וילאו' שאצל הגריי"ש א עיקר הנקודה לאסור היתה רק האם הגילוח הוא מעשה עבודה, ולא הצריך תנאי שיעשה לשם קרבן ונתינה לאליל, וממילא די במעשה חיתוך שנעשה כמעשה עבודה לע"ז, ולא צריכים כוונה לשם קרבן ונתינה ~ דבריו מופרכים, ומלשון הגריי"ש א עצמה בשו"ת, וגם כפי שהביא הגריי"ש אפרתי - מוכח שהצריך גם נתינה והקרבה בנוסף לכוונה לעבוד בזה את הע"ז, וכך גם מבואר בדברי הרא"ד [גם את דברי הרא"ד עצמו זי"ף ה'פאת קדמה', שמחק את מה שאמר שאם השיער היה ניתן סתם כמתנה לא היה נאסר כל עוד אין 'עבודה' בעצם התגלחת]. דברי הגריי"ש שמהם הוכיח 'וילאו' - נאמרו רק כתגובה לרב בלסקי, ורק לאחר שמתקיים הבסיס של תקרובת שיש כאן נתינה. הרא"ד ואמיר דרומי לא סיפקו הוכחות שהתגלחת היא 'ממש עבודה', והרא"ד רק שידר שהוא בטוח לחלוטין בהנחה זו.

במבוא 'מה הנידון' הקדים בעל וילאו שכל הנידון הוא רק למותר, כי לדעת מרן הגריי"ש זצ"ל די במעשה עבודה שיש בו חיתוך לאסור החפץ מדין תקרובת, והנה ציטוט מתוך המאמר:

"למעשה, כפי שנרחיב להלן, למרות שעיקר עדות השליחים היתה על כך שזה מעשה קרבן ונתינה לאליל, באמת מה שקבע בהלכה אצל מרן הגריי"ש אלישיב זצ"ל שזו תקרובת עבודה זרה, היתה הנקודה שמדובר בגילוח שהוא מעשה עבודה, ולכן אפילו מטעם זה בלבד יש להחשיבו לתקרובת עבודה זרה, גם בלי התנאי שזה יעשה לשם קרבן ונתינה לאליל. ובעזה"ש"ת לקמן נרחיב בהגדרת תקרובת עבודה זרה, להוכיח שמבואר בש"ס ובראשונים ובשו"ע שאכן כדי להיות תקרובת עבודה זרה מספיק מעשה חיתוך שנעשה כמעשה עבודה לאיזה עבודה זרה, ולא צריכים שום כוונה לשם קרבן ונתינה.

אמנם מכיוון שעיקר העדות של השליחים היתה על נקודה זו שהגילוח נעשה לשם קרבן, המפקקים בעיקר התמקדו על נקודה זו, לפקפק שמא אין זה מעשה קרבן, אלא מעשה להסיר האגו והטומאה וכדומה, ועל זה נסוב רוב "קונטרס" הכצעקתה".

וכל דבריו אינם אלא עיוות חמור, תוך כדי גילוי פנים בתורה שלא כהלכה. ומה שכתב בשם הגריי"ש כאילו עיקר מה שקבע אצלו להלכה הוא האם מדובר במעשה

עבודה או לא - והיינו שעצם מעשה עבודה עם חיתוך אוסר את החפץ בתקרובת - זה עיוות, ומופרך לגמרי מכמה מקומות.

ראשית כל, מפורש להדיא שלא כך, בקובץ תשובות (ח"א סי' ע"ז). וז"ל הגרי"ש:

"והנה קיימא לן ביו"ד (סי' קל"ט סעיף ב'), "דבר שאין מקריבין ממנו בפנים אינו נאסר מדין תקרובות, אלא אם כן עשה ממנו כעין זביחה או כעין זריקה המשתברת, והוא דרך לעובדה באותו דבר, אע"פ שאין דרך לעובדה בזה הענין, כיצד, עבודה זרה שעובדים אותה שמקשקשים לפניה במקל ושיבר מקל לפניה נאסר, מפני ששבירת המקל דומה לזביחה, אבל אם אין עובדים אותה במקל כלל, אינו חייב ולא נאסר". לפי האמור, אין עובדים ע"ז שלהם בהקרבת שערות כלל, ואם כן גם אם היה מתכוון המתגלח לעבוד בזה את הע"ז שלו, אכתי לא נאסר, וכנ"ל".

הרי לנו דברים ברורים ביותר, שאף אם יש כאן מעשה עבודה בתגלחת, כל עוד שאין עובדים את הע"ז ב'הקרבת השיער' דוקא, אכתי לא נאסר.

עוד מפורש זאת בשו"ת ישא יוסף מהגר"י אפרתי (יו"ד כ"ה), בבאיור דעת הגרי"ש:

"על סמך נתונים אלו הכריע מרן הגרי"ש שמדובר בקציצת שיער בתורת נתינה והקרבה לע"ז, כי את טעם ההכנעה הזכירו רק הפרופסורים והמומחים שיתכן שמעוניינים לייפות את דתם בפני אומות המערב, ואילו המון העם לא מזכירים או חושבים על הכנעה - ועניין הע"ז נקבע ע"י המון העם העובדים ולא ע"י הפרופסורים; אשר על כן מסתבר שלא להגדיר את הנתינה כדורון והקדש - שאין כוונתו לתת דורון מממונו לע"ז (ואז השיער לא היה נאסר כי אין הקדש לע"ז), אלא להקריב לע"ז, דאל"כ מה מעשיהם בזה? ומה שלאחר מכן משליכים את השיער אינו מגרע מעצם ההקרבה שהוא הקריב לע"ז".

הרי לנו דברים ברורים ממי שהיה מעורה ביותר בהחלטתו של הגרי"ש לאסור את השיער - שכל זה היה רק מפני שלדעתו היתה התגלחת בתורת 'נתינה והקרבה'.

ומה שבעל 'וילאו' הביא מדברי הגרי"ש בקובץ תשובות (ח"ג סי' קי"ח) שכאילו כתוב שם שהעיקר תלוי האם מעשה התגלחת הינו עבודה, וראיתו היא מכיון שהגרי"ש כתב שלפי דברי הרא"ד עצם התגלחת עבודתה בכך, אין זה אלא עיוות חמור ביותר, שכן זו תשובה של הגרי"ש לטענתו של הגר"י בעלסקי, וז"ל הגרי"ב (שלחן הלוי כ"ח):

"נקטינן להלכה כדעת רש"י ז"ל ע"ז נ' ע"ב ד"ה שבר וכן הוא בשו"ע יו"ד סי' קל"ט סעיף ג', דשבירת מקל אינה אוסרת אלא אם כן דרך עבודתה בכך, או שעובדין אותה במקל ע"י קשקוש וכדו', אז אף שאין

בשבירה דרך עבודה, יש בה במה לאסור. והנה כאן אין בשיער שום פעולה כעין קשקוש כלל, מלבד החיתוך מראשם גופיה, כי ברגע קט משנחתך השיער מראשם יצא מרשותם של המתגלחים והושלך על הארץ ואח"כ שמים אותו בפח, והם (המתגלחים) פקע מהם שום התערבות בשערם מאז. ואף אם תרצה לומר שיש איזה מעשה, הלא כל זה לאחר התגלחת, וא"כ לא היה נאסר השיער רק ע"י מה שדרך עבודתה בגילוח, ולכאורה דבר פשוט הוא שדרך עבודתה נקבע, ע"י מה שהכמרים והמומחים מחליטים, ועל פי הדרך הרשמית המובאת בספריהם, וע"י מה שמפרסמים בכל רחבי העולם והנודע לגרים וכו', לא ע"י מה שהפשוטים מבטאים מתוך התלהבותם. ואף שנוכל לנקוט שיש בזה כוונת עבודה ותקרובת, מכל מקום בלי דרך עבודה לית בזה כלום".

הרי לנו שטענת הגרי"ב היתה שאף שיש כאן כוונת עבודה ותקרובת מצד המון העם, אבל אנחנו צריכים שעצם התגלחת תהיה 'דרך עבודתה בכך', וכיון שאין עצם התגלחת 'דרך עבודה' לפי הכמרים והמומחים, השיער לא יאסר אף שיש להמון העם כוונת תקרובת.

ועל זה ענה לו הגרי"ש שילפי"ד הרא"ד עצם התגלחת עבודתה בכך, והיינו שהרב דונר טען שהתגלחת היא כן 'דרך עבודה'. ונמצא שכל השקו"ט בזה הוא רק לאחר שמתקיים הבסיס של תקרובת שיש ענין של נתינה, אלא שטען הגרי"ב שנצרך עוד תנאי של 'דרך עבודה' בעצם התגלחת, ועל זה סובב והולך כל הדיון.

ובאמת מבואר כן להדיא בדברי הרב דונר באסיפת הרבנים (דקה 13), וזה לשונו:

"אנחנו יודעים שהמילה סאקריפייס יש לה שני משמעויות. אז אני ידעתי כשהלכתי לשם שהמילה סאקריפייס אינה מספקת. הרי באנגלית אם אני לא אוכל ארוחות הבוקר שלי זה נקרא אני סאקריפייס הארוחה שלי. מה כן הוי קרבן? קטורת קמפור, לבונה, קוקוס, כל זה הוא סאקריפייס של קרבן\תקרובת לכל הדעות. וכששואלים אותם צריכים לדעת איזה סוג סאקריפייס הוא? או קרבן או סתם הסרת האגו. זאת היתה השאלה.

ועוד [בלשונו: און ווידער], הרי אם כוונתם סתם למתנה בעלמא, אינו כלום. כי אם הכוונה להביא לאליל איזו מתנה, כלומר סתם ליתן דבר לאליל, כמו תכשיטים או ספר וכדו', זה עדיין לא הוי תקרובת. תקרובת הוא רק אם הוא כעין זביחה. אבל סתם מה שנותנים לאליל אין לזה דין תקרובת. ולכן היתה השאלה מה התכלית של "גזיזת" השיער, האם 'גילוח השיער' הוי כמו זיבוח של קרבן, או לא.

שלשה דברים ביקש ממני הרב אלישיב לברר. א', מה יש למבקרים במחשבתם בשעת הגילוח. וב', מה עם הספר שלהלכה הוא השוחט, מהו חושב בשעת מעשה. וג', יש הלכה שצריך להיות לפני האליל, האם זה לפני האליל. זה היה הג' דברים שהלכתי לברר, יש עוד דברים שאפשר לברר, אבל הרב אלישיב הדגיש לברר דווקא ענינים אלו, זה בלבד ביקש ממני הרב אלישיב לברר".

ומבואר שיסוד היסודות היה לדעת האם אכן מדובר בנתינה, והשלב השני היה לדעת האם מדובר בנתינה סתמית או בכוונת עבודה כעין זביחה, ומה שרצה הגרי"ש לברר האם מדובר במעשה עבודת גילוח היה כלפי השלב השני, שאף שמדובר בנתינה, אך עדיין יש להסתפק אי עצם מעשה התגלחת הוא עבודה או רק היכי תימצי.

ובאמת האוסרים תמללו את דברי הרב דונר באסיפת הרבנים בצורה מזויפת ביותר, והרואה יראה שהשמיטו לגמרי את מה שאמר הרב דונר שאילו השיער היה ניתן סתם כמתנה לא היה נאסר כל עוד אין בעצם התגלחת עבודה. ועשו זאת בכוונה תחילה.

וז"ל התמליל שלהם כפי שהביא בקונטרס פאת קדמה (ח"ב עמ' 36):

הוא העיד ששמע מהרב מהם את המילה 'סאקריפייס'. אבל אנחנו יודעים שהמילה סאקריפייס יש לה שני משמעויות. אז אני ידעתי כשהלכתי לשם שהמילה סאקריפייס אינה מספקת. מה כן הוא קרבן? קטורת קמפור, לבונה, קוקוס, כל זה הם חושבים שהוא סאקריפייס של קרבן/תקרובת לכל הדעות.

כאן הושמט

אבל צריכים לדעת איזה סוג סאקריפייס הוא? או קרבן או הסרת האגו. זאת היתה השאלה. כי אם הכוונה להביא לאליל איזו מתנה, כלומר ליתן דבר לאליל, זהו תקרובת אם הוא כעין זביחה. ולכן זאת היתה השאלה. האם גילוח השיער הוא כמו זיבוח של קרבן, או לא.

שלש דברים ביקש ממני הרב אלישיב לברר. א', מה יש למבקרים במחשבתם בשעת הגילוח. וב', מה עם הספר שלהלכה הוא השוחט, מהו חושב בשעת מעשה. וג', יש הלכה שצריך להיות לפני האליל³³, האם זה לפני האליל. זה היה ה-ג' דברים שהלכתי לברר, יש עוד דברים שאפשר לברר, אבל הרב אלישיב הדגיש לברר דווקא ענינים אלו, זה בלבד ביקש ממני הרב אלישיב לברר.

"אבל צריכים לדעת איזה סוג סאקריפייס הוא? או קרבן או הסרת האגו. זאת היתה השאלה. כי אם הכוונה להביא לאליל איזו מתנה, כלומר ליתן דבר לאליל, זו תקרובת אם הוא כעין זביחה (כאן השמיטו דברי הרב דונר שאף אם מכוונים לתת השיער כמתנה עדיין אינו נאסר כל עוד לא מוודאים שעצם התגלחת היא עבודה). ולכן זאת היתה השאלה. האם גילוח השיער הוא כמו זיבוח של קרבן, או לא".

כיצד לחקור את אנשי הודו, והכישלון בבירורי הרב דונר ודרומי

כתב ב'וילאו' שאין מקור לטענת ר' צבי ויסמן שבירורו של הרב דונר לקה בכך שלא ידע שהנימוס ההינדי הוא להסכים עם כל מה שאמר להם אדם מכובד, אף אם זה רחוק מהאמת, ואף אם יאמרו 'כן' גם על מה שלא הבינו - אך לא יוסיפו על דבריו דברים שאינם נכונים ~ דבריו דחויים, וכך כתבו גם ב'אטלס תרבות' ובמחקר על 'הסכמה ואי הסכמה בתרבות ההודיים', וצדקו דברי ר' צבי הבקי בתרבותם; בשמיעת הקלטות דרומי ברור שהוא לא ידע איך לשאול אותם, ולא ניתן לקבוע אם באמת הבינו והסכימו או שרק הנהגו להסכמה בלי להבין את עומק השאלות.

באסיפת הרבנים בניו יורק התריע ר' צבי ויסמן נ"י על הבעיה שקיימת בחקירת אנשי הודו שהם הרבה פעמים יגידו דברים פשוט מפני שהם חושבים שאת זה רוצה השואל לשמוע, וזה אצלם ענין של נימוס.

בעל 'וילאו' התלוצץ מכך וטען שאין לזה שום מקור, והוסיף שאף שבהכצעקתה זה הובא בשם 'מומחים' מכל מקום לא מצאו אלא מומחה אחד שמעיד כך. אמנם, ר' גרשון וועסט נ"י ג"כ העיד אותו דבר, וז"ל בעדותו:

”א’- אזהרה כיצד לחקור את ההודים

ראשית עלי להקדים דבר כללי שהבחנתי במהות האנשים ממדינת הודו, והוא דבר נחוץ לדעת לכל מי שרוצה לחקור אצלם את מציאות הדברים בענין מסויים, אם ע"י שיחה בטלפון או ע"י אימייל וכדומה. והוא, כי מצד טבעם ומהותם, כמעט ואין מכחישים ושוללים בשום דבר שאומרים להם, ואם יגידו לפניהם איזו 'הנחה' או 'מציאות', בדרך כלל יסכימו בהניית ראש או באמירת הן, ולפעמים אף יחזרו לומר בעצמם את הדברים שנאמרו להם, על אף שתיכף קודם לזה אמרו בעצמם אחרת, או שיודעים שהדברים אינם נכונים, או שהם פשוט לא מבינים בנושא זה וממציאים תשובה כדי לרצות את השואל. רק מספר פעמים בודדות אירע ששללו או הכחישו דברים שאמרתי להם. ממילא צריכים לדקדק הרבה בצורת השאלה ששואלים להם, דהיינו להניח את כל צדדי השאלה 'פתוחים' לפניהם כדי שיוכלו לומר מדעת עצמם את התשובה שהם חושבים כנכונה, ולא להציע לפניהם הנחה מסויימת ורק לשאול אם אמת היא או לא - שאז בדרך כלל

יסכימו עם הנחת השואל, ובאמת לא תהיה שום ראייה מוכרחת לאמיתות דבריהם".

הרי לנו דברים ברורים ביותר, בדיוק כפי שהעיד ר' צבי ויסמן, שההודים מטבעם לא יכחישו את הנחת השואל אף שבאמת לא מסכימים אתו. השיב בעל 'וילאו'

"ומה שהובא שם מדברי ר' גרשון נ"י הוא משהו אחר".

סתם ולא פירש... כלומר, כתב שויסמן המציא כלל שההודים משנים כדי לרצות את השואל, וטען שזו 'דעת יחיד' שאיש לא הסכים אליה, ועם זאת הביא צילום מסך מדברי ר' גרשון שמעיד בדיוק כך '...או שהם פשוט לא מבינים בנושא זה וממציאים תשובה כדי לרצות את השואל', ומתרץ שדברי ר' גרשון הם משהו אחר שהרי 'זאת אומרת הם לא יוסיפו פרטים' יש מאין רק בגלל שלא יודעים ולא מבינים מה השואל רוצה לדעת'.

נשאר לקורא להחליט האם זה אכן משהו אחר או לא...

[ואמנם גם הכותב הודה במקצת שההודיים אכן יענו 'כן כן' אף על שאלה שכלל לא הבינו, אלא שהביא בשם מקור נעלם (יהודי ירא שמים מצ'נאי...) שלא יוסיפו לכך עוד פרטים, ולא ידענו איך בדיוק זה מהוה נפק"מ לעניינינו, מכיון שנראה מתמליל השו"ת של דרומי מתשס"ד שרבים רק ענו 'כן כן' לשאלותיו, ולא הוסיפו עוד פרטים].

ולגוף טענת הכותב שלא מצא מקור שגם כשהבינו את השאלה הם פשוט יסכימו עם מה שחושבים שהשואל רוצה לשמוע, הננו מצטטים מה שכתוב ב'איטלס תרבות'⁵ וזה לשונו:

across as
ambiguous. Direct communication is reserved for relationships with a high level of trust or crucial situations.

Refusals: Direct refusals, such as 'no', may be considered to be too harsh and open disagreement is likely to be interpreted as hostile or aggressive. Therefore, Indians tend to give evasive refusals and indirectly express disagreement. Indians may use phrases such as 'maybe' or 'I'll do my best' as a way to express 'no'.

<https://culturalatlas.sbs.com.au/india5>
n-culture/indian-culture-communication

Indirect Communication: The communication style of Indians tends to be polite and indirect. They may try to speak appeasingly to those they are not close to in order to avoid conflict or confrontation. People often exchange opinions or viewpoints through negotiation rather than arguing that their perspective is definitively correct. This communication style can come

"תקשורת עקיפה: סגנון התקשורת של ההודים נוטה להיות מנומס ועקיף. הם עשויים לנסות לדבר ברוגע עם אלה שאינם קרובים אליהם על מנת למנוע מחלוקת או עימותים. לעתים קרובות אנשים מחליפים דעות או עמדות באמצעות משא ומתן במקום לטעון שהפרספקטיבה שלהם נכונה סופית. סגנון תקשורת זה יכול להופיע כדו משמעי. תקשורת ישירה שמורה ליחסים עם רמת אמון גבוהה או מצבים מכריעים.

סירוב: סירובים ישירים, כמו 'לא', עשויים להיחשב כקשים מדי, וחוסר הסכמה גלוי עשוי להתפרש כעוין או תוקפני. לכן, הודים נוטים לתת סירובים מתחמקים ולהביע בעקיפין אי הסכמה. הודים עשויים להשתמש בביטויים כמו 'אולי' או 'אני אעשה כמיטב יכולתי' - כדרך להביע 'לא'. יתר על כן, 'כן' יש הקשרים שונים הנבדלים משימוש המילה בתרבויות מערביות דוברות אנגלית. לדוגמא, הודי עשוי לומר 'כן' כדי לציין שהוא מאזין לדובר, תוך ציון אי הסכמה או סירוב באמצעות שפת גופם... הנהוג: הודים לעתים קרובות מהנהנים כדי להכיר במה שנאמר מתוך נימוס. עם זאת, זה לא תמיד אומר שהם מבינים או מסכימים".

וכן הוא במחקר על 'הסכמה ואי הסכמה בתרבות ההודיים':⁶

Guided by the politeness principle, when an Indian English speaker wants to disagree, the speaker tries to conceal the force of disagreement. The final set of examples of disagreement (C and D) shows the strategies of using indirect forms of speech, non-confrontational language, delays, prefacing, and other hedging maneuvers as acts to reduce threat to face.

"מונחה על ידי עקרון הנימוס, כאשר דובר אנגלית הודית רוצה לא להסכים, הדובר מנסה להסתיר את כוח המחלוקת. הקבוצה האחרונה של דוגמאות לאי הסכמה (D ו-C) מראה את האסטרטגיות של שימוש בצורות

to acknowledge what is said out of politeness. However, this does not always mean they understand or agree.

AUTHOR Valentine, Tamara M.⁶
TITLE When "No" Means "Yes":
Agreeing and Disagreeing in
Indian English Discourse.

Moreover, 'yes' has various connotations that differ from the word's usage in English-speaking Western cultures. For example, an Indian may say 'yes' to indicate that they are listening to the speaker, whilst indicating disagreement or refusal through their body language.

Nodding: Indians will often nod

עקיפות של דיבור, שפה לא-עימותית, עיכובים, הקדמה והגנה אחרת מתמרנים כמעשים להפחתת איום הפנים".

ובהמשך הובאו שם כמה דוגמאות כיצד ההודים משתדלים לא להראות אי הסכמה עם מה שמבינים שהשואל רוצה לשמוע, למרות שהם באמת לא מסכימים עם זה. הרי לנו שבתרבות ההודית מאוד מתקשים להראות שאינם מסכימים עם מישהו, ולפי"ז הרי צדקו ביותר דברי ר' צבי שאי אפשר לסמוך על תשובות שיש לחוש שנאמרו רק כדי לרצות את דעת השואל.

ואכן בשיחות של דרומי עם ההודים נראה בבירור שהוא לא ידע את הכלל הזה, וכל שאלותיו היו ישירות לגמרי, וההודים פשוט הסכימו עם הנחת השואל (כגון 'האם זה קרבן קדוש? כן', 'האם זה מקום קדוש? כן', ועד"ז כל השו"ת), כך שאי אפשר לדעת האם התשובות נאמרו כדי להשביע את רצונו - מפני שחשבו שאת זה הוא רוצה לשמוע, או מפני כי באמת חשבו כן.

ומה שהשיב הרב דונר שהם הכחישוהו ואמרו שזו לא הכנעה, הרי דבר זה נסתר מהמציאות, וכפי שנאריך בזה לקמן.

הלשונות 'אופרינג', 'סאקריפייס', 'גיב', 'האליל אוהב שיער'

כתב ב'וילאו' שהפשטות שהשיער קרבן, והחולק צריך להוכיח, ו'הוכיח' זאת מהלשונות שההינדים תרגמו את התגלחת 'אופרינג', 'סאקריפייס', 'וגיב' [מנחה, הקרבה, נתינה], והיו שאמרו ש'האליל אוהב שיער' ~ אדרבה הפשטות היא שהשערות אינן קרבן, שהרי בספריהם המתארים את דרכי העבודות והקרבנות - אין קרבן שיער, וטעם מנהג זה המופיע בספריהם הוא רק כדי לסלק את הטומאה והגאווה שבשיער, השיער לעולם לא נכנס לפנים מחמת טומאתו, דלא כשאר מנחותיהם, לפי תרבותם השיער הגזוז מאוס ולא יתנוהו כמתנה לאיש, וכ"ש לא לאותו אליל המוגדר כ"זך" ה'אוהב' דברים טבעיים ונעימים לאדם, כפרחים בשמים ופירות. השימוש במונחים אופרינג וסקריפייס בהקשר שהבין 'וילאו' הוא שגיאה מוחלטת, וכל כוונתם להקרבה עצמית, לא להקרבת חפץ, ושהם מכניעים את הפנימיות שלהם לאלים, והאלים מבינים ומקבלים את כניעתם - 'מקבל' במשמעות של מסכים, ומטרת הקרחת עבורם היא כדי להראות לאליל שהתכערו למענו, כדי להסתגף, כדי ללכוד את תשומת הלב של האליל, כדי להסיר את האגו, וכפי שהם רגילים לוותר על חפצים והרגלים למען האליל; הכמרים

והמומחים מסבירים שבתרבות ההודית לא יעלה על הדעת לתת את השיער הטמא והמגעיל כמתנה למישהו, וכוונתם רק ש'נותנים את ההתקרחות' 'למען' האליל.

הביא ב'וילאו' את תחילת דברי תוס' כדי להוכיח שגם בזמן הראשונים הובא אופרינג כתקרובת ~ אך השמיט שתוס' ממשיכים בדברי רבינו אלחנן שהשימוש ב'אופרינג' לא בהכרח מביא לאיסור תקרובת ע"ז, ותוס' מסתפקים שמא הנרות שהקריבו לפני הע"ז לא היו לשם דורון אלא לשם נוי, אף שקראוהו 'דורון'.

בעל 'וילאו' האריך בזה שלדעתו המובן הפשוט הוא שהשיער קרבן, וכל מי שאומר אחרת - עליו הראיה. אבל האמת היא שההיפך הוא הנכון, והפשטות היא שזה לא קרבן כלל וכלל, וזאת מכמה סיבות:

- א. לא נמצא קרבן כזה בספריהם המתארים עבודות וקרבנות לאליל.
- ב. ממה שאכן נמצא בספריהם מקור למנהג זה מבואר שהוא לסילוק הטומאה לפני הכניסה למקום 'קדוש'.
- ג. הכמרים מכחישים שזה קרבן, ומצהירים שזה רק לסלק הטומאה והגאווה שבשיער.

ד. את כל הקרבנות ה'אמיתיים' הם מקריבים לפני האליל ממש או על מזבח בחצר המקדש במקום הכי סמוך שאפשר, ונגד פתח המקדש וממש מול הפסל הגדול - משא"כ השיער לעולם לא נכנס לפניו, והוא אסור באיסור חמור מצד טומאתו, כמבואר בספרי דתם.

ה. השיער הגזוז מכוער ומאוס ביותר לפי תרבותם, ולא יעלה על דעתם לתת אותו כמתנה למישהו, כל שכן לא לאליל של טירופאטי - שמוגדר כ'זך', שאוהב רק דברים טבעיים ונעימים לאדם, כפרחים בשמים ופירות.

לקמן נאריך יותר ונוכיח זאת עוד, ועכ"פ לפי העובדות הללו **הרי ברור הוא שהשיער איננו קרבן כלל.**

ולעצם הענין שקוראים לזה אופרינג ונתינה, צריך להקדים דבר פשוט: החוקר דת מבחין ע"י שמיעת ביטויים שונים מפשוטי העם בלי לשאול את המומחים והמלומדים, עלול ביותר לטעות ולהגיע למסקנות עלובות מאוד, לדוגמא - אם גוי יחקור על מנהג קידוש לבנה ויגיע לאזור חרדי לשאול את פשוטי העם מה הטעם שיוצאים פעם בחודש ומדברים ללבנה ואף רוקדים לה, הרי התשובה שיקבל יהיה שאנחנו 'מקדשים' את הלבנה, ועל דבר הרקידה יאמרו לו שהלא כתוב ברמ"א (או"ח תכ"ו ב') שיש לרקוד בקידוש לבנה כמו בחתונה. הרי אם יתרגם הגוי את המילה

'מקדש' יגיע להבנה שהיהודים עושים טקס אירוסין עם הלבנה, ואף אומרים בפירוש שרוקדים כמו בחתונה...

והנה דוגמא יותר קרובה לעניינינו: כאשר הגוי ישמע מיהודים ש'נותנים' מעות 'לרבי מאיר בעל הנס', הוא יחשוב לתומו שהמעות הן קרבן לרבי מאיר בעל הנס, בעוד שכל יהודי מבין שאין זו אלא צורת דיבור בעלמא, ועיקר הכוונה היא שנותנים את המעות 'לזכות' רבי מאיר.

וכן פשוט שבכל תרבות יש ניואנסים ודקויות שמובנים אך ורק למי שחי בתרבות זו ומעורה בה, ואדם מבחוץ לא יצליח להבין את כוונתם בלי להיות בקי בתרבותם ונימוסיהם; האם אפשר להבין את הביטויים הללו באופן מילולי: 'שם עליו פס', 'נכנס לו לקישקעס', 'חבל על הזמן', ושאר ביטויים הברורים רק למי שדובר את השפה ומכירה 'מבפנים'?

אותו הדבר הוא בנוגע למה שאומרים אנשי הודו שנותנים את השיער לאליל, שאין זו אלא צורת דיבור בעלמא, והכמרים והמומחים לדתם מסבירים שכוונתם רק שנותנים את ההתגלחות 'למען' האליל, זאת אומרת שמתקרחים למענו, אבל עצם השיער טמא ומכוער ולא יעלה על הדעת לתתו כמתנה מכובדת למישהו.

מן הענין לציין כאן שגם בראשונים כבר מצינו שהתירו דברים שנקראו בלשונם 'אופרינג'. ז"ל התוס' (ע"ז דף ב'. ד"ה אסור):

"ומיהו נכון הוא להחמיר כשבא העובד כוכבים ואומר הלויני מעות לשקרי שקורין אופרי"ר, אבל ר' אלחנן אמר כי גם באותם אופרי"ר אין שום איסור כי מה שהם נותנים אותם לגלחים ולכומרים אינו ממש לשם עבודת כוכבים אלא לצורך הנאתם".

[וכמה מגוחך שבעל 'וילאו' הביא רק את תחילת דברי התוס' כדי להוכיח שכבר הובא אופרי"ר בדברי הראשונים כתקרובת, והשמיט את סוף דברי התוס', שדעת ר' אלחנן להקל אף במה שנקרא אופרי"ר... וז"ל בעל 'וילאו': "יש בנותן טעם לציין שמילה זו נמצאת כבר בתוס' (מס' ע"ז ב. ד"ה אסור) ככינוי למעוות שנתנו לעבודה זרה בתור תקרובת". וזה לשון התוס': "ולפי פר"ת אין לתמוה על מנהג העולם שאפילו אם היו מחזיקין אותם כעובדי עבודת כוכבים שהרי אינם עושים שום תקרובת אלא במעוות, ובזה לא שייך הרווחה והרבה מעות מצויים להם לאותו דבר, ומיהו נכון הוא להחמיר כשבא העובד כוכבים ואומר הלויני מעות לשקרי שקורין אופרי"ר". והשמיט את כל המשך

דברי תוס': "אבל ר' אלחנן אמר". ומכאן ילמד הקורא עד כמה צריך לדקדק בפרסומיו של בעל 'וילאו', וללמוד כל דבר במקור].

וכן כאשר הראשונים התירו את הנרות שהקריבו לפני הע"ז, הם השתמשו במילת דורון, ע"י תוס' (ע"ז דף נ"ב. ד"ה בעינן): ושמעין מהכא דהני נרות של שעה **שמביאין**

יש בנותן טעם לציין שמילה זו נמצאת כבר בתוס' (מס' ע"ז ב. ד"ה אסור) ככינוי למעות שנתנו לעבודה זרה בתור תקרובת. וזה לשון התוס': "ולפי פר"ת אין לתמוה על מנהג העולם שאפילו אם היו מחזיקין אותם כעובדי עבודת כוכבים שהרי אינם עושים שום תקרובת אלא במעות, ובוזה לא שייך הרווחה והרבה מעות מצויים להם לאותו דבר, ומיהו נכון הוא להחמיר כשבא העובד כוכבים ואומר הלויני מעות לשקרי שקורין אופר"ר" עכ"ל.

כאן הושמט

דורון לעכו"ם ומדליקין בפניהם וכו' מותר בהנאה, ממה נפשך, אי תקרובת עכו"ם הוי וכו' לא דמי לתקרובת מזבח וכו', ואי נוי של ע"ז היו ולנוי מדליקים אותן ושייך להו ביטול וכו' עכ"ל. וש"מ שאף שהשתמשו במילת דורון, עדיין היה צד שכוונתם לשם נוי בעלמא.

כמו כן יש לדעת שאנשי הודו הם שטחיים ביותר, והמון העם לא מתעמקים כלל בעומק מעשיהם, אלא עושים מה שעושים רק 'מפני שכך עושים' בלי לרדת לעומק הדבר, ונמצא שרובם בעצמם לא יודעים ומעולם לא חשבו על השאלה האם השיער כן קרבן או לא קרבן, כך שמגוחך ביותר לדקדק מלשונם העניה בדבר שהם בעצמם מעולם לא חשבו על כך. וז"ל ר' גרשון וועסט בעדותו:

"בבואנו לדון בסיבת התגלחת, עלי להקדים דבר נחוץ שהבחנתי כשבאתי להודו והתחלתי לדבר שם עם אנשים מכל החוגים - מתגלחים ומגלחים וכמרים, נוכחתי לדעת שכמעט רובם ככולם הם אנשים כפריים וטפשים, גרועים פשוטים וגסים מאד מאד, כרחוק מזרח ממערב ממדינות המערב המתקדמות בהשכלה ובהבנה, וממילא כמעט שאין להם שום הבנה ועומק במעשיהם, ואם אמנם אדוקים הם בלב ובנפש לאמונתם כמו שהזכרתי לעיל, הרי זה רק בהשגה פשוטה ביותר, ובדרך כלל לא עלה על לבם מעולם להתעמק בטעמי מנהגיהם ומקורות עבודתם (ואפילו אצל כמה כמרים חשובים שדיברתי עמם, ראיתי שהיתה עומק השגתם והבנתם מעוטה ביותר, על אף שבספרי דתם, הפוראנאס והוידאס - הם מלומדים אפילו מקטנות; וכן שמעתי מר' צבי ווייסמאן נ"י שאין דרך ההינדים להתעסק כלל בהבנת טעמי עבודתם כמו להבדיל אצלנו), וככל שהרביתי לדבר עמם, שמעתי דברים מעורבבים ודברים סותרים, כשהם בעצמם סותרים את דבריהם מתחלה לסוף, או שאחד סותר דברי חבירו.

ואשר על כן, בנוגע לכוונת העובדים קשה באמת לקבוע את 'הסיבה האמיתית' למה הם באים להתגלח, ובאמת ניתן לומר באופן כללי על רוב

המתגלחים, שאין להם הבנה יסודית ב'סיבת התגלחת' - האם 'נותנים את השערות' לאליל, או רק 'מתקרחים' בשביל האליל (והאם סיבת ההתקרחות היא ש'מוותרים' על יופי השערות בשביל ענוה, או רק 'מסלקים' את השערות הטמאות לשם הכנה לפני הכניסה לראיית האליל), או שאר טעמים; בדרך כלל כששואלים אותם למה באו להתגלח, הם משיבים רק שהיו נצרכים לאיזו ישועה או טובה, ונדרו לאליל שאם יוושעו יתגלחו בטירופאטי; **וכששואלים אותם 'מדוע' התגלחת תזכה אותם לישועת האליל - אינם יודעים להשיב בבירור, וזו כבר שאלה עמוקה מדי בשבילם...**; ויש מהם שחושבים שהאליל נהנה כשמתגלחים, אבל כששואלים אותם מה 'סיבת' הנאתו - שוב אינם יודעים לענות בבירור, רק כיון שהאליל נהנה מהתגלחת מאיזה סיבה שהיא, לכן הם באים לעשות זאת בשבילו".

ויש לצטט כאן מדברי הג"ר יחיאל טויבר זצ"ל, ראב"ד מכון להוראה מאנסי (אור

ישראל, ל"ו עמ' ל"ה):

"ומה שהגוים ההם משיבים לשואלים אותם שזה קרבן, הם אינם יודעים להבחין בין דורון או סתם עובד ע"ז, והם קורין הכל קרבן אעפ"י שאינו דורון... ובכה"ג מסתבר שאין זה רק עובד ע"ז ולא תקרובת ע"ז. ואכתוב דוגמא, לפני ערך עשרים וחמש שנים היה אסיפה של עורכי דין שומרי תו"מ עם חלק מהדיינים של מכון להוראה, ושאלנו אותם הרבה שאלות בעניני דינא דמלכותא הנוגעים לדי"ת, ואחד מהשאלות ששאלנו היה במכירת בית, האם השטר די"ד (=deed) הוא שטר קנין או רק שטר ראייה, ויש בזה נפק"מ להלכה, וכמה שטרחנו לבאר להם יסוד השאלה לא עלתה בידינו, כי קצרה יד שכלם, ולא השיגה דעתם להבחין מה זו שאלה, וכולם תמחו ואמרו: לפני הדי"ד הבית ברשות המוכר ואח"כ הוא ברשות הלוקח. כי לא ידעו רק את המציאות כפי שהם רגילין בה. וא"כ בני"ד תמה אני האם הגוים ההם הבינו השאלה האם הם גוזזין לדורון או הוא סתם אופן עבודה, ויתכן דעל הכל משיבים קרבן, דכל פעולה שקשה לעשות קורין קרבן"...

ועכ"פ, המבינים שבהם כולם מצהירים בלי יוצא מן הכלל שאין השיער בגדר קרבן אלא בגדר ויתור על השיער ותו לא מיד, ולשונות של נתינה ואופרינג אינם נאמרים כלל בכוונת תקרובת.

וביתר שאת ביאר את זה הכומר והמומחה הגדול לדת ההינדו ד"ר אנהנד מוהן, בשנת תשס"ד:

"המשמעות של 'אופרינג' אינה זהה בשפות קדומות, ובהודית - 'אופרינג' פירושה 'כניעה' ו'יתור', אז הם אומרים שכן, הם נכנעים לאלים, והאלים 'מקבלים' את הכניעה, אבל זה אומר שהאלים שמחים בזה, כמו שאתה יכול לומר שמישהו 'קיבל את המשמעות' של מה שאתה אומר - זה לא אומר שהוא 'קיבל' מבחינה פיזית, אלא שהוא הבין את זה; אותו דבר כאשר צליין אומר שהם 'אופרינג' לאלים - זה אומר שהם מכניעים את הפנימיות שלהם לאלים, והאלים מבינים ומקבלים את כניעתם - 'מקבל' במשמעות של מסכים... אם אתה רוצה לקרוא לזה מנחה זה הגיוני, אבל המשמעות של זה בדת ההינדית שונה; ש: כמו שאפשר לומר שאלוקים 'מקבל' את החזרה בתשובה שלנו? ת: כן, כן, ככה זה. במערב אין מילה מקבילה ל'אופרינג' במובן זה - המשמעות שלה היא 'אנו מכניעים את האגו'; עולי הרגל שהם לא יודעים אנגלית היטב, אומרים את זה כמו שהם יכולים, כל מה שהם עושים - זו 'נתינה' לאל. על ידי סגידה לאל אתה הופך לאחד עם אלוהים אז אתה מוותר על האגו שלך לאלוהים במובן זה... מה שהם מתכוונים זה שהם מוותרים על החזקת הדבר היקר שלהם, והאלים מקבלים את הויתור שלהם, כלומר האלים מסכימים ושמחים בזה".⁷

ואכן כפי שהעיד מוהן, הם גם אומרים שהם 'מקריבים' ו'נותנים' לאליל תפילות והליכה (טיפוס רגלי במעלה ההר)⁸, שבזה הרי אין שום מקום לפרש דבריהם כנתינה ממשית, אלא הכוונה הוא נתינת ה'עבודה' שבדברים הללו.

ובאמת שכך מעידים כל אנשי הודו המבינים בנושא התגלחת שנחקרו ברצינות, שאף שהלשון המילולית היא 'נתינה', אבל המשמעות היא כמו 'לתת את עצמך'. ולדוגמא נביא כאן עוד הודי, 'יחסן' ממשפחה 'ברהמינית' מאד חשובה בדת ההינדו, וז"ל:

"כיום מצוי שאנשים מתפללים כך: 'אם אני אעבור את הבחינה הזו (או אקבל עבודה זו, או יולד לי בן או אקבל את הכסף, וכן הלאה) - אני אבקר במקדש שלך ואתן לך את השיער שלי'. התרגום האמיתי של זה הוא ש'אני נותן לך את חיי - כדי שלבי יתמלא בך, ולא אצטרך לשאול שוב שובות מהסוג הזה'.⁹

ההליכה ושאר סיגופים.

Now it is common that people⁹ pray thus "If I pass this exam (or get this job, or get a son or get the money and so on), I will visit your temple and give my hair to you". What it

⁷ לקמן נתייחס ל'פירכות' של בעל 'וילאו' לגבי דברי מוהאן.

⁸ הישכם אוהבים מהדו"ק עמ' קכ"ד מתוך ראיון עם אחד ההודיים, וכך אמר הכומר הבכיר שבוידאו שהביאו האוסרים: אנחנו "אופר" תפילות... וכן שמענו מעוד כמרים והודיים שהם 'אופר' לאליל את

וכן מוכח מדבריהם שכוונתם רק לנתינת היופי והגאווה ולא לנתינת השיער הפיזי, שהרי הרבה מתבטאים 'אנחנו נותנים לאליל את היופי שלנו' (לדוגמא ע"י הישכם אוהבים עמ' קפ"ט-ק"צ), והרי זה פשוט וברור ששיער גזוז הוא מאוס לחלוטין, ולא יעלה על הדעת לומר שהשיער הפיזי הוא בגדר נתינת היופי, אלא כוונתם לנתינה של הגאווה והיופי, שהמובן האמיתי שלה היא ה'וויתור' וההכנעה שבתגלחת.

וכן מוכח מכתבה שהובאה באחד המגזינים היותר חשובים בהודו The times of India, המתארת את ה'מתנות' שהאליל 'מקבל' בהונדי הגדול העומד לפני המקדש, ובתוך הדברים כתוב בזה"ל:

"בין המנחות והמתנות שהאליל מקבל הם בקבוקי משקאות חריפים, שקיות דם, צבים, חבילות סיגריות, סבונים, ספרים, [א"ה, כאן מונים משהו מכוער ביותר שלא ניתן להעלות על הכתב]. כמו כן מוצאים ירקות, ביצים, דגנים ומוצרי מזון אחרים. פקיד ttd אמר כי אלה ניתנים בעיקר על ידי עולי רגל שמוותרים על ההרגלים או מפסיקים לאכול את מוצרי המזון"¹⁰.

books and even cond... also finding place in the hundi are the common items such as vegetables, eggs, cereals and other food stuffs. **these are mostly dropped by pilgrims who give up the habits or stop eating the food stuffs**, a ttd official said. even more striking offerings that the ttd staff come across include fire arms. there have been several instances when we found pistols, bullets and knives in the hundi, a ttd official told the times of india. and with weapons of crime also come the containment facilities. we also received several pairs of handcuffs, the official said. it was only recently that a pilgrim was caught entering the temple with a box containing skin of a tiger and tiger teeth. his intention was to drop the box in the hundi. when questioned, he said the box was given to him by a friend for

really translates into is that "I give my life to you - so that my heart is filled with you and would not need to ask this type of favors again"

https://www.researchgate.net/publication/323285966_Why_Hindu_us_shave_their_heads_in_temple

Pilgrims drop unusual gifts in¹⁰ hundi

K R Raghavan | TNN | Updated:

Nov 17, 2001, 13:41 IST

tirupati: the srivari hundi at famous lord vk temple at tirumala, which receives annual cash offerings totaling some rs 150 crore besides gold, receives some unusual offerings from the pilgrims who throng the temple in tens of thousands every day. among the offerings and gifts lord receives are bottles of liquor, blood sachets, tortoises, beedi and cigarette packets, soaps.

והרי פשוט לכל בר דעת שחפצים מכווערים אלו לא ניתנים לאליל בתורת דורון, ומוכח שאף שצורת הדיבור שלהם היא שכל הדברים האלו הם 'מתנות' לאליל, הם מבארים את כוונתם שאין זה כמתנה במובן שאנחנו מבינים אותו, אלא כוונתם רק להראות לאליל שמוותרים על הרגליהם בשבילו, ותו לא מידי.

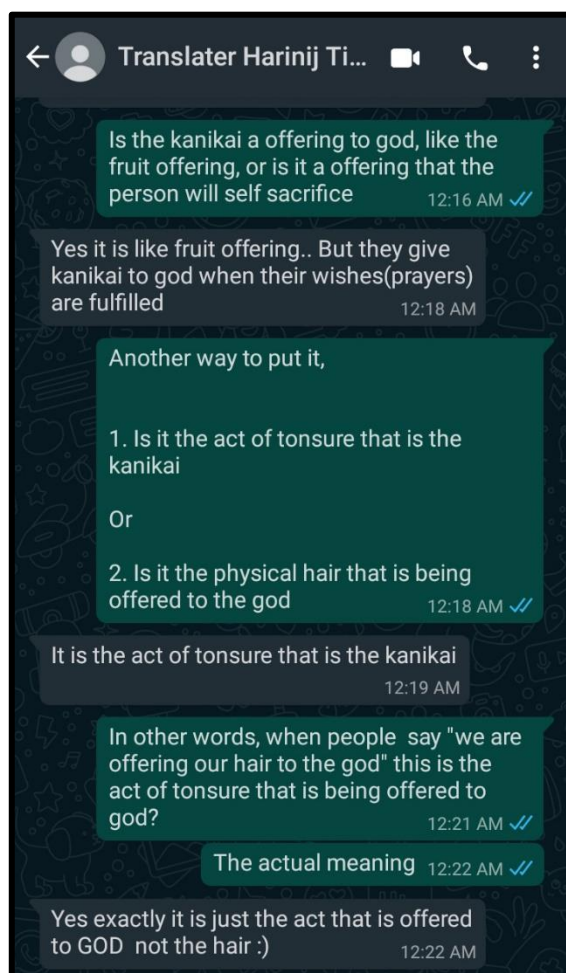
עוד מצאנו באתר 'קוורה'¹¹, שהוא אתר שו"ת הינדי שהאוסרים מרבים לצטט ממנו - שלשאלה מדוע אנשים 'אופר' את השיער שלהם לאליל? השיבו:

"אנשים לא 'אופר' שיער לאלילים, הם פשוט מגלחים את ראשם בשביל אלוהים. יש הבדל מוחלט בין השניים. אני אולי אפסיק לעשן בשביל המשפחה שלי, אבל אי אפשר לפרש את זה כ'אני נותן להם את הסיגריות שלי'. מי שעושה את הדרך הראשונה ('אופר' את השיער לאליל) - לא עמד על ההיגיון שמאחורי מעשיו".

ומה שמצאו מיעוטא דמיעוטא שמתבטאים בנוסח 'האליל אוהב שיער', מלבד מה שזה מוכחש מפי ספריהם וכמריהם, עדיין אינו מעיד שכוונתם ל'תקרובת', מכיון שההודיים מסתכלים על התגלחת מזוית שונה מזו שאנחנו. כשהודי מדבר על התגלחת הוא מתייחס בעיקר ליכלל התהליך, שזה אכן קדוש ואהוב על האליל, בעוד שאנחנו מסתכלים רק על מעמד השיער הפיזי - זה נושא שולי לגמרי אצל ההודי אשר כלל לא עולה על דעתו מעמדו של השיער הפיזי, וכשהוא אומר 'האליל אוהב שיער' כוונתו שאוהב את ה'תהליך' בכללותו, אבל על השיער הפיזי הוא לעולם לא חשב, ובפרט צריך לקחת בחשבון שהם אנשים פשוטים ביותר שאינם יודעים איך להסביר את עצמם, וכפי שכבר אמר הרב דונר להגריי"ש...

וזה מוכח גם מעדות מתרגם הודי מלומד, שהוא בעצמו עבד את האליל בטרופאטי והיה שם הרבה פעמים, ושאלוהו האם התגלחת היא כמו הקרבת הפירות, וענה שזה אותו דבר, אבל אח"כ כששאלוהו האם כוונתו בזה שגוף השיער ניתן לאליל או שמא אין הכוונה רק שמעשה התגלחת ניתן לאליל, אז היתה תשובתו בפשטות שגוף השיער כלל לא ניתן לאליל, ועיקר האופרינג זה רק 'מעשה התגלחת'. והרי לנו שכשהם מדמים את התגלחת להקרבת פירות אין כוונתם מצד השיער הפיזי שניתן כקרבן אלא מצד כלל התהליך - שהוא ענין של מסירות ואדיקות, כמו בהקרבת הפירות.

וז"ל השו"ת:



"ש: האם הקוניקאי של השיער הוא כמו האופרינג של הפירות, או שזה כמו הקרבה עצמית? ת: כמו הקרבת פירות. ש: האם הם אופרינג את 'האקט של התגלחת' לאליל, או הם אופרינג את גוף השיער לאליל? ת: האקט של התגלחת הוא זה שאופרינג לאליל. ש: אז כשאומרים 'אנחנו אופר השיער לאליל' הכוונה שהם אופר את 'האקט של התגלחת' לאליל? ת: כן, בדיוק ככה. רק את האקט של התגלחת הם אופרינג לאליל ולא את השיער".

כמו כן כבר הוכחנו ממה שהם אומרים שהם 'אופר' לאליל תפילות והליכה, וכדו', שאין כוונתם לנתינה

ממשית אלא לנתינה של המסירות שבדברים הללו, וכך בדיוק מתפרש מה שאומרים שהאליל אוהב שיער - היינו שאוהב את מעשה התגלחת, ותו לא מידי.

בעל 'וילאו' הביא עוד הוכחה שכוונתם לקרבן, מתוך מילון השפה הטמילית שהם מגדירים בו את התגלחת כאופרינג של שיער ש'מוגש' לפסל¹². והרי ברור ביותר, ואף האוסרים מסכימים לזה, שאין שום טקס של הגשת שיער לפסל, ומוכח מיניה וביה שצורת הדיבור שלהם היא באופן של 'לאו דוקא'. ואכן בעל 'וילאו' הבין שזה מוכיח בעליל שאי אפשר להוכיח כלום מצורת דיבור בעלמא, ולכן הוא נזקק לזיזיף, ובמקום לתרגם את מילת presented ל'מוגש', הוא תירגם 'והוענק'...

.idol in fulfillment of a vow

¹² an offering of the hair of the head shaved off and **presented** to an

וכך היו דברי הגר"י בעלסקי זצ"ל ולהבחל"ח הגאון הרב פייבל כהן שליט"א בעמח"ס 'בדי השלחן' באסיפת הרבנים בתשס"ד בנוכחות הרב דונר (בהקלטה צד ב' דקה 5). וז"ל הרב כהן (התמליל הוא כפי שתימללו אותו האוסרים, ומחוסר פנאי לא בדקנו האם תימללו בדקדוק מילה במילה, אך מהאזנה להקלטה לפו"ר נראה שפחות או יותר כך היו דבריו):

"כל חלק מהגוף שלהם שמסירים מהגוף נחשב לדבר מאוס. הציפורניים, וגם שיער. אי אפשר להביא שיער לתוך הטמפל. ויותר מזה אסור לנגוע בספרים, הם פחותי עם משום שעוסקים כל היום בדבר מאוס. הם כת שאסור לנגוע בהם. והספרים נוהגים בחכמה שלא ליגע בשיער הטמא יותר ממה שהם ממש צריכים לעבודתם. אז להגיד שהשיער הוא תקרובת לע"ז, מאוד קשה להאמין כזה דבר. אדרבה, ההיפוך הוא נכון. השיער מאוס, הקריבהו נא לפחתך. אז אם הם אומרים שנותנים לו את השיער, זו רק צורה של דיבור, אבל הם לא חושבים כן באמת. ואם שואלים אותם באמת למה מתגלחים הם יגידו בשביל להיות קרתי. ולמה להיות קרתי, להורדת האגו, כמו גלגול שלג. אבל עיקר הנקודה של ה"תקרובת" הוא עצם הראש המגולח, ולא השיער שהסירו. והם רק רוצים להראות כמה הם אדוקים. זה מה שאנחנו שומעים מכל המקורות. ואם שואלים אותם מה הם עושים, עונים שמוסרים לו את השיער. ככה הם מדברים, אבל זה לא מה שהם מתכוונים. גם גוי באמריקה יגיד שמוסרים לו את השיער. ככה הם מסבירים למי שלא מונח בענינים. ובאמת לפני זה הרב שטרנבוך כתב תשובה, אבל לא חששנו לזה כי ידענו שהם אומרים שזה מאוס. ואתה לא אומר שמשוהו השתנה".

והוסיף על כך הגר"י בעלסקי זצ"ל:

"אני רוצה להוסיף עוד נקודה. הגמ' בנזיר בסיפור על הנער מן הדרום שהיה לו שיער יפה, אמר מה ראית להשחית את שערך הנאה, ואמר העבודה שאגלחך לשמים, הוא היה סאקריפייס, ואפ"ה זה נקרא להשחית את שערך הנאה, אפי' שזה סאקריפייס. כשאומרים שהם סאקריפייסינג השער שלהם - הכוונה רק להשחית את שערך הנאה, אף שמדברים בכזו לשון".

נתינה של השווי הכספי

כוונת המילים 'נתינה' או 'אופרינג' הן להקרבה עצמית ולנתינת השווי, כפי שגם משתמשים בביטוי 'דונישן' [תרומה כספית] בהקשר לנתינת השערות, ואכן בעשרות השנים האחרונות השערות מכניסות להם ממון רב. כך גם העידו אמיר דרומי והרא"ד שרבים מביאים שיער כדי לשלם החובות של האליל כי אין להם ממון, וזה במקום כסף, וסיכם הגאון הרב דב לנדו: **'...ועפ"י כל התיאור שם מוכח דאין זה פולחן להקריבו לע"ז, רק נדבה ונתינה להחזקת המקום.'**

גם 'הכומר הגדול' שהובא ב'וילאו' ציין את הממון המגיע לאוצר של **טירומאלה**, והבנתו בתועלת שיש לאליל מהאופרינג היא שהרווח ישאר במקדש. וכך מפרסמים אגדה על האליל שלווה ממון רב בריבית - כדי לעודד את מאמיניו לתת נדבות רבות למקדש. וכך גם אמר הגר"ש שלנתינה לצורך תשלום החובות אין שייכות לתקרובת - ונמצא שכוונת המילים שמשמעותן נתינה היא בסך הכל לרווחי הממון למקדש, שאין בכחה לאסור את השערות.

הנה מלבד שביארנו עד כאן שכוונתם רק להקרבה עצמית, ולא ניתן להוכיח מאומה מצורת דיבור בעלמא ללא חקירה מעמיקה, היות ולמעשה מוכרים השיער והמקדש מרויח מזה, א"כ פשוט ביותר שלא ניתן להוכיח כלום מהביטויים נתינה ואופרינג וכדו', מכיון שסוף סוף אכן מנדבים את השווי למקדש של האליל. ואכן נפוץ אצלם מאוד הביטוי 'דונישן' כלפי השיער, שמשמעות מילה זו היא 'נדבה', ולא 'קרבן', ובמקרים רבים גם מסמיכים את המילה 'דונישן' למילה 'אופרינג'.

והדבר מוכח גם ממה שהם תמיד מדמים את ענין התגלחת לנתינת כסף וחפצים יקרי ערך, שניתנים כדי שהמקדש ימכור אותם וירוויח מהם¹³. וכך העיד הרב דונר לפני הגר"ש (הוצתק במלואו ב"הכצעקתה" מתוך ההקלטה) שהרבה אומרים שמכיון שאין להם כסף, אז הם מביאים לו את השיער במקום כסף, וע"פ זה אמר לו הגר"ש שאין כאן תקרובת כלל וכלל¹⁴.

שזו ממש תקרובת ולכן אומרים שזה רק לשם כסף... אלא שבאותה מידה מסתבר גם לומר ההיפוך, שכיון שהם אינם יודעים להסביר עצמם אומרים שהאליל אוהב שיער בעוד שכוונתם שאוהב את כלל התהליך של התגלחת. שהרי כל הכמרים מכחישים את העובדה שהאליל אוהב או צריך שיער, ולא יראה ולא ישמע

¹³ עי' גם במאמר הנ"ל בעמ' כ"ז שמצטט מאתר "קוורה": נדר להקריב (אופער) דבר שיש לכם לאליל בטמפל. דבר זה יכול להיות ממון, זהב, שערות, או דבר אחר.

¹⁴ אלא שהרב דונר השיב שבאמת כוונתם לתקרובת אלא שאינם יודעים איך להסביר את עצמם, או שמתביישים לומר

וכך עולה גם מעדותו של אמיר דרומי משנת תשס"ד:

"שאלה: האם שאלת אותם אם אין הם רואים סתירה לכאורה בין הקרבן/מתנה שמביאים, לבין העובדה שאח"כ שיער זה יימכר בשוק לכל המרבה במחיר?

תשובה: ההבנה הכללית של כולם היא שכל מה שנותנים מתנה/קרבן נמכר או משמש את צרכי הפסל ומה שמסביב לו ישירות. הם חזרו ואמרו לי שמבחינתם הם נותנים זאת לפסל - ובזאת הועבר לשליטת הפסל והסתיים תפקידם, ואנשי המקום, הנחשבים לשלוחי הפסל, הם המשתמשים בזאת לכל הצרכים הרבים של המקום.

צריך להבין שאין הם רואים בכך סתירה כלל, כפי שהסברתי שעצם אמונתם היא שהוא לווה את הכל וצריך הרבה ממון להחזיר, ובנתינתם הם בעצם עוזרים לו לממש את הבטחתו ולפרוע את חובו, ומכאן "יוחזר להם השפע וכו'", כך שאין כאן כל סתירה, זה בדיוק מה שאמור להיות..."

כלומר, מה שמוכרים את השיער ומרויחים עליו הוא בדיוק מה שאמור להיות כדי לסייע לאליל לפרוע חובותיו...

וכך היו דברי הגאון רבי דוב לגדו שליט"א ראש ישיבת סלבודקה לאחר שערך על עדותו של אמיר דרומי בשנת תשס"ד (נכתב בשמו ע"י בן אחיו, הגאון הרב יעקב לגדו שליט"א):

"אחר שהובא עדויות מביה"ד של הגרנ"ק שליט"א, עבר אדמ"ו שיחיה על כל העתק גביית עדות שנכתב ע"י הבי"ד, ולאור מה שכתוב שם אמר שכל הנידון אינו מתחיל ואין זה כלל 'תקרובת', רק שהם מאמינים שיהיה להם ברכות וכו' בזכות שהם מחזיקים בהוצאות המקום ההוא, וכמבואר שם שהשערות הם רק אחד מהאופנים, והרבה מביאים כסף זהב וכל דבר הנמכר, ועפ"י כל התיאור שם מוכח דאין זה פולחן להקריבו לע"ז, רק נדבה ונתינה להחזקת המקום - שבזכות זה הם מאמינים בישועות וכו' ב".

וכך הוא בכתבה של אתר NewsGram שבו ההודים מגדירים היטב את הענין של נתינת החפצים יקרי ערך והכסף להונדי שלפני המקדש, וז"ל:

"ההונדי הוא הקופסא שבו הסוגדים מניחים כסף כאות להקרבה גשמית למען האליל... הכסף כלל לא מגיע לאליל, אבל מסייע להחזקת שירותי האליל במקדש שלו..."¹⁵.



וכן הוא להדיא בדברי 'הכומר הבכיר' שדבריו הובאו ע"י האוסרים (אשר לדבריהם הוא ראיון על ידי טלוויזיה שנשכרה על ידם, ובפשטות אין זו האמת), ודבריו נאמרו בשפת הטלוגו, ושלחנו את הסרט לשני מתרגמים מקצועיים שיתרגמו דבריו בדקדוק גדול, והננו מביאים את דבריו בדיוק נמרץ:

לפי המתרגם הראשון:

"לכן, לאנשים רבים יש ספקות. מה קורה עם כל ה'אופר' של השיער? מה עושה עם אלה? יהיה בהם גם ספק, האם יש איזה שימוש לאליל ב'אופר' השיער שניתנו על ידינו. למעשה, אנחנו בדרך כלל, ליד הבית או היכנשהו, משאירים את השיער בכל פעם שגילחנו את הראש. אך בניגוד לכך, TTD סיפקה חוות דעת סטנדרטית ועמדה נהדרת עבורה. הוא מחלק את כל היצע השיער לקטגוריות שונות על בסיס שיער ארוך, שיער קצר ושיער חסר תועלת ומוכר אותן במכירות פומביות. חברות רבות קונות גם אלה. בדרך כלל הם קונים אותו בכמיליוני רופי בודדים. לאחרונה, 'אופר' שיער אלה קיבלו 200 רופי מהמכרז. כל רופי מסכום זה יועבר לאוצר TTD. לכן, אין צורך לספיקות עבור אף אחד. לא משנה מה שיוצע, הכל יגיע לאליל בלבד. כל מה שמקבל מנחות שיער אלה שייך גם לאליל בלבד. אנו קובעים את דעתנו בתוקף שהכל יהיה לאלוהים"¹⁶.

marriage and agreed to repay him until the end of KY. On the seventh day of Vy during KY, Srv took the credit from Dhwh... Donating money in the hundi to one's best allowance is considered as a 'yagna' in itself- that the individual can give up his material financial gains for serving the lords.

So, many people have some¹⁶ doubts. What's happening with all the hair offerings? What's doing with these? There will also a doubt in them, whether there is any use to God with the hair offerings given by us. In fact, we usually, near home or somewhere, leave the hair behind whenever we had our heads

Beliefs By NewsGram - July 25, 2016

Hundis are drop boxes where worshippers put money as a token of material sacrifice for The Lords and Goddesses. significance of Hundi carries a legend behind it. It was by the end of D Y and the beginning of K Y when Vy wrote Hindu The money doesn't reach any God, but it helps to sustain the service of God in his ...own temples

It was in the KY when Vw (the form of Vsh) took a loan of fourteen lakh Ramamudras from Kb, the Lord of wealth. He took the loan from Kb with Lord Sha and Brm as the witnesses for his own

לפי המתרגם השני:

"יש הרבה ספקות, מה קורה עם האופרינג של השיער? מה הם עושים עם זה? מכיוון שאנחנו מציעים, האם זה בכלל מועיל לאליל? במציאות, בסמוך לבתינו, במקדשים לאחר שאופר את שערנו, אנו משאירים אותו שם. אבל, להנהלת המקדש, ה-TTD יש מטרה טובה ולשים את זה לשימוש טוב. ראשית, TTD מחלק את היצע השיער, הוא מתחלק על בסיס גודל, צורה ואיכות ואז TTD מוציאה למכירה פומבית. וישנן חברות וארגונים רבים שמוכנים להשקיע בנדבות שיער אלו. כמאות קרונות (INR) במכירה פומבית. לאחרונה במכירה פומבית היא נמכרה בסכום עצום של 250 קרונות (INR). כל רופי אחד מכך מגיע לאוצר TTD. לפיכך, לא צריך להיות ספק בנוגע לכך. אז, לא משנה מה יכול להיות שהאופרינג יהיה, בין אם זה פרח, עלה, פרי או כל אופרינג אחרת של חסיד - הוא שייך לאליל, כל דבר שמתקבל מכך שייך לאליל בלבד. זו הדעה המסוימת שלנו" [הוא התייחס לאליל כאלוהיו, אלוהי עץ ואבן, ובכל מקום שכינהו כך, שינינו זאת ל"אליל"]¹⁷.

There are lot of doubts, What is¹⁷ happening to hair offerings? What are they doing with it? Since we are offering, is it in anyway beneficial to god? In reality, near our homes, temples after offering our hair, we leave it there, whoever is involved in the program. But, Tirupathi Tirumala Devasthanam (TTD) has a good purpose and put this into good use. First, TTD divides the hair offerings, it divides on basis of size, shape and quality and then TTD puts up for auction. And there are many companies and organizations who are willing to invest in these hair offerings. Approximately hundreds of Crores (INR) are amassed in auction. Recently in an auction it was sold for whopping 250 Crores (INR). Every single penny of this goes to TTD treasury. Hence,

shaved. But unlike that, Tirumala Tirupati Devasthanam has provided a standard opinion and a great position for it. It divides all the hair offerings into different categories based on long hair, short hair, and useless hair and sells them in auctions. Many companies buy these as well. They usually buy it for approximately a few million rupees. Recently, these hair offerings have got 200 crores rupees from the auction. Every penny of this amount will be transferred to the treasury Tirumala Tirupati Devasthanam. So, there is no need for doubts for anyone. Whatever is offered, everything will be reached to God only. Anything that gets from these hair offerings also belongs to God only. We are stating our opinion firmly that everything will belong to God.

הרי דבריו בהירים ביותר, שהבנת ה'אופרינג' של השיער, ה'תועלת' וה'שימוש' שיש לאליל מכך הם בזה שהשיער ימכר, והרכוש ישמר באוצר של המקדש, ובזה הוא מסביר איך השיער 'שייך' לאליל¹⁸.

וכך היו דברי מרן הגרי"ש זצ"ל לרב דונר:

"השאלה היא כך, כשרוצים להגדיר אם יש לזה דין של תקרובת, לפי האופן השני - איזה תקרובת זה? הוא הרי לא מתכוין שבזה שמניח את זה שם הוא עושה כמו הקטרה, הכונה אינה אלא שהוא נותן לו מתנה של הערך של השער... אני מקודם אחזתי שהמטרה היא שהם רוצים לתת מתנה של השוויות כדי שיהיה לשלם חובות, יש לזה שייכות לתקרובת?!"

היוצא לנו מזה דמכיון שיש ערך לשיער והוא נמכר למען הרווחת המקדש, הרי פשוט שאין להביא שום ראיה ממה שמכנים את התגלחת כנתינת השיער לאליל, מכיון שסוף סוף אכן יש לזה נתינה של השוויות למען המקדש.

והגיב בעל 'וילאו' על כך, שמצא מקורות בודדים (לאחר חיפוש ארוך) שכינו את התגלחת כנתינה אף לפני שהחל הנוהג לממכר השיער, וא"כ לכאורה מוכח שכוונתם רק לנתינה ממשית. אבל כבר כתבנו לעיל שאי אפשר להוכיח מצורת דיבור בעלמא בלי חקירה מעמיקה למה באמת מתכוונים, וא"כ אין לנו להתייחס לטענה זו כלל.

ובאמת מרן הגרי"ש כבר התייחס לשאלה זו, כאשר הרב אפרתי העיר לו שמנהג התגלחת הוא קדום אף לפני שמכרו את השיער, וא"כ אי אפשר לומר שאז היתה כוונתם למטרת השוויות, והשיב לו הגרי"ש: "א דאגה מיינער וואס מ'האט געטאן מיט דעם פאר פערציג יאר..." [הדאגה שלי מה היו עושים לפני ארבעים שנה?], וגם בהמשך הדברים כשהרב אפרתי חזר על אותה שאלה השיב הגרי"ש: "אם לא היה לזה שום ערך ודאי זה היה תקרובת, אבל עכשיו, אדרבה, **שיש לזה שוויות אז זה דרך לתת מתנה, ואיך זה נעשה תקרובת?**", כלומר לא היה איכפת לו בכלל מה שפעם לא היו

והנה בעוד שהאוסרים הציגו בכתב 'שאלות' שהכומר נשאל שעליהם הוא משיב, הרי בפועל לא נשמעות בסרט שום שאלות, ורק הכומר מדבר כל הזמן. וכמה מגוחך מה שכותב החוברת 'ויגשו לשבור הדלת' (שהוא גם בעל 'וילאו') צעק שבהכצקתה זיפו את דברי הכומר כי לא הציגו השאלות באופן הנכון, בו בזמן שהשאלות הללו הוכנסו לתוך הוידאו על ידו בזיוף... ובאמת הכומר כלל לא נשאל כלום, אלא דיבר כל הזמן בשטף.

there need not be any doubts regarding this. So, whatever maybe the offering, be it flower, leaf, fruit or any other offering by devotee it belongs to God. Anything obtained from this also belongs to God only. This is our particular opinion.

¹⁸ דברי הכומר הובאו בחוברת 'הישכם', ומקורו מסרטון בו נראה הכומר מדבר אודות ה'אופרינג' שנושים לאליל.

מוכרים את השיער, מכיון שסוף סוף כיום מוכח בעליל שכוונתם רק למען ערך השווי.

(ובאמת כיום שידוע שהאגדה על תשלום החובות של האליל כבר היתה קיימת גם לפני שמכרו את השיער¹⁹, א"כ אף אם נניח שגם אז התכוונו לנתינה - פשוט שלא היתה הכוונה ל'קרבן' אלא שלפי דמיונם חשבו שהאליל עושה 'מסחר' בשיער ובכך יוכל לשלם חובותיו, ופשוט שאין בזה חלות שם תקרובת כלל, ע"י מה שהארכנו בזה בסיכום הלכות תקרובת ע"ז).

הוכחות 'וילאו' שכוונתם 'גם' לנתינה ממשית

רבים מההינדים שנחקרו אמרו שטעם התגלחת הוא כדי להסיר את האגו
[לפני הכניסה לאליל], וב'הישכם' צינזרו את מה שהעיד דרומי ששמע מכמה הודים שהתגלחת היא הורדת האגו וכדו'.

הרב דונר העיד שלא שמע מאיש את טעם ההכנעה, ורק על סמך זה אסר הגר"ש את השיער, אך הוברר ששגה בזה לחלוטין, ורבים מהם ציינו דוקא את טעם זה, וכך גם מובא באתרי האינטרנט של המקדש. בעל 'וילאו' חיפה על השגיאה בהוספת כמה מילים לדברי הרא"ד, כדי שישמע שכביכול אין זו רק 'רק' הסרת האגו אלא גם נתינה...

בעל 'וילאו' הביא את תגובת הרב דונר להגר"י בעלסקי והגר"פ כהן, והננו מעתיקים כאן כמה קטעים שהביא בעל 'וילאו' בשמו של הרב דונר²⁰ (הדגשנו את המילים שהוכנסו לדבריו בזיוף, כדיבואר להלן):

"במטוס מצאנו אחד מהודו, ושאלנו אותו מהו הגילוח, ועל כל הדת שלהם, ואמר שזה סאקריפיס, ושאלנו אולי זה רק להסרת האגו, וענה לא לא! זה נתינת השיער לאליל!... האליל היה לו חתונה כידוע המעשה, ואמר שהשיער של האליל, והוא נותן לו את השיער. ושאלנו עוד פעם האם זה רק הורדת האגו, וענה לא! אנחנו נותנים לו את השיער!

פעם אחר פעם אמרתי להם שזה רק משום הסרת האגו, ולהפחית עצמן וכו', והם חלקו עלי, ואמרו לא לא לא, אני שוחט השיער שלי. מאה פעמים שאלנו, וענו בתקיפות. וכשהתווכחתי עמהם ואמרתי להם שלא יכול להיות שאתם מוסרים לו את השיער, ועל כרחך אתם רק מסירים האגו, הם חלקו עלי ואמרו, לא! שזה לא משום האגו! אלא

²⁰ מקור התמליל הוא בפאת קדמה ח"ב עמ' 36.

¹⁹ וכפי שהובא בכתב עת בשם ASIATIC JOURNAL שיצא לאור בשנת 1831, עמ' 194.

אני מוסר את השיעור לאליל. זה שמעתי מהרבה הרבה אנשים פעם אחר פעם. ובדיוק לשם זה הלכתי לשם."

אבל כאשר מאזינים לדברי הרב דונר בהקלטה (צד א' דקה 16 וצד ב' דקה 24) נוכחים לדעת שבחבורת 'פאת קדמה' תימלל דבריו שלא בדקדוק ע"י הכנסת מילים ששינו את כל המשמעות. כי מהתמלול המובא במאמר נראה שכביכול הרב דונר מודה שהם אומרים שזה להסרת האגו, אלא מוסיפים שזו 'גם' נתינה. אבל באמת הרב דונר חוזר ושונוה כמה פעמים שהמון העם אמרו לו שהתגלחת 'איננה' לשם הסרת האגו 'כללי', אלא היא 'רק' מעשה נתינה. ובזה השיב על טענות הגר"ב והגר"פ כהן שעיקר כוונתם לשם הקרבה עצמית ומה שאומרים שזו נתינה איננה אלא צורת דיבור בעלמא, שהרי המון העם כלל לא יודעים מהענין של הסרת האגו, וא"כ על כרחך דכאשר אומרים שינותנים' השיער כוונתם לנתינה פשוטו כמשמעו. ונראין הדברים שבפאת קדמה הוסיף בכל פעם את המילה 'רק', כדי שישתמע כביכול אין זו רק 'רק' הסרת האגו אלא גם נתינה...

במסוס מצאנו אחד מהודו, ושאלנו אותו מהו הגילוח, ועל כל הדת שלהם, ואמר שזה סאקריפייס, ושאלנו אולי זה **רק** להסרת האגו, וענה לא לא לא! זה נתינת השיער לאליל! ושאלנו מה קורה עם השיער הלא הם זורקים את זה מיד אחרי הגילוח, אבל זה לא הפריע לו, ואז שאלתי אותו למה צריך לבוא לשם, תשלח את זה (השיער) בדואר, אמר שצריכים לעשות את זה בטמפל. האליל היה לו חתונה כידוע המעשה, ואמר שהשיער של האליל, והוא נותן לו את השיער. ושאלנו עוד פעם האם זה **רק** הורדת האגו, וענה לא! אנחנו נותנים לו את השיער!

פעם אחר פעם אמרתי להם שזה **רק** משום הסרת האגו, ולהפחית עצמן וכו', והם חלקו עלי, ואמרו לא לא לא, אני שוחט השיער שלי. מאה פעמים שאלנו, וענו בתקיפות. אולי הם לא עובדים את העבודה זרה כמו שבאמת ראוי להיות, איני יודע...

אף אחד מעיניהם לא "האירו" כששאלתי אותם מה הם עושים, והם לא ידעו מה אני רוצה בכל השאלות האלה, הייתי איש זר, וכשהתווכחתי עמהם ואמרתי להם שלא יכול להיות שאתם מוסרים לו את השיער, ועל כרחך אתם **רק** מסירים האגו, הם חלקו עלי ואמרו, לא! שזה לא משום האגו! אלא אני מוסר את השיער לאליל. זה שמעתי מהרבה הרבה אנשים פעם אחר פעם. ובדיוק לשם זה הלכתי לשם.

וכן הוא להדיא גם בדברי הרב דונר להגר"ש והבד"צ (מתוך ההקלטה הנמצאת בידיו):
אצל הגר"ש הוא נשאל ע"י הרב אפרתי:

"ש. הענין של הכנעה, שכתוב בכל הספרים שהתגלחת היא הכנעה -
אף אחד לא אמר?
ת. אף אחד לא אמר כזה דבר!"

ואצל הבד"צ אמר בזה"ל:

"אמת שבלונדון אנשי הודו האינטליגנטים אמרו שזו רק הורדת האגו
והכנעה, אבל שם אף אחד לא אמר את זה".

וכן הוא בשו"ת ישא יוסף להרב אפרתי (יו"ד סי' כ"ה):

"הגרא"ד דונר בירר כעת בהודו בשנת תשס"ד שהמציאות שונה ממה שהניחו:

א. כוונת המתגלחים לתת השיער לאליל כי הוא אוהב שיער, ולא הכירו את הטעמים של הכנעה ושהקרחת היא ויתור על תענוגות עו"ז כמו שאמרו המומחים... על סמך נתונים אלו הכריע מרן הגרי"ש שמדובר בקציצת שיער בתורת נתינה והקרבה לע"ז, כי את טעם ההכנעה הזכירו רק הפרופסורים והמומחים שיתכן שמעוניינים לייפות את דתם בפני אומות המערב, ואילו המון העם לא מזכירים או חושבים על הכנעה - ועניין הע"ז נקבע ע"י המון העם העובדים ולא ע"י הפרופסורים; אשר על כן מסתבר שלא להגדיר את הנתינה כדורון והקדש - שאין כוונתו לתת דורון מממונו לע"ז, אלא להקריב לע"ז, דאל"כ מה מעשיהם בזה?"

הרי שכל היסוד של הרב דונר היה שהמון העם כלל לא יודעים מהענין של הסרת האגו, ומזה הוכיח שכוונתם להקרבה ממשית, **ורק על סמך זה אסר הגרי"ש את השיער.**

אבל מה נעשה שהמציאות עליה העיד הרב דונר אינה קיימת כלל! והעובדות הפשוטות והברורות הן שכל אנשי הודו שנחקרו קצת ברצינות על התגלחת, ידעו להצביע שזה למען הסרת האגו, וניתן להיווכח בזה גם באתרי האינטרנט של ההודים²¹, שבהם הינדים רבים כותבים באופן חופשי כמשיח לפי תומו שהתגלחת היא

אעבור את הבחינה הזו [או אקבל עבודה זו, או אקבל בן או אקבל את הכסף, וכן הלאה] - **אני אבקר במקדש שלך ואתן לך את השיער שלי. התרגום האמיתי של זה הוא ש'אני נותן לך את חיי - כדי שלבי יתמלא בך, ולא אצטרך לשאול שוב טובות מהסוג הזה'** (הכותב מציג עצמו כבן למשפחה ברהמינית חשובה עם "ייחוס רציני").

❖ **"להפגין כניעה מוחלטת, לפיה כל היהירות וההבלים שלך הוסרו; הסרת השיער תסיר גם את האגו, ואת היהירות וההבלים, ותחליף זאת בחוש חדש של אחריות, אנרגיה חיובית והשפלה, וזה גם נחשב כסמל של צער וסימן של כבוד לנשמה המסתלקת."**

❖ **"ע"י השלכת האגו היא מקווה שהאלילים יברכו אותה."**

❖ **"מסמל את מחיקת האגו; האופרינג של השיער אמור להחזיר את ההלוואה**

²¹ נעתיק כאן חלק קטן מהם (המקור באנגלית והקישוריות לאתרי האינטרנט - פורטו במאמר נפרד 'לא שערס'):

❖ **"כשאנו מבינים שהתעסקנו מספיק בחיינו, אנו רוצים להתחדש. אנו הולכים למקדש [משכנו של האליל] ומגלחים את ראשינו כתשובה לחטאינו שבוצענו עד כה, מתפללים ומתוודים על חטאינו לפני האליל כדי שהוא יפטור אותנו ונוכל להתחיל את החיים מחדש ולהימנע מהחטאים הקודמים. אנו מבקרים ב'קדש הקדשים' של המקדש, עומדים לפני האליל ללא גאווה, מגולחים למשעי ומתפללים ל'חוזה חדש' על החיים ללא החטאים. זה הפך למסורת ואנשים שוכחים את המקור ואת המשמעות האמיתית לאורך זמן. כל זה נמצא בספרים, אבל מי קורא אותם? עכשיו מקובל שאנשים מתפללים כך 'אם אני**



רק לאחר שהוא מנותק מהראש, כל עוד שהוא על הראש, אנו רואים בכך סימן ליופי - חלק מהתסרוקת שלנו. על ידי זה אנו מבטאים את התמסרותנו לאליל על ידי ויתור למענו על דבר כל כך יקר לנו: שערנו האהוב, במיוחד עבור נשים, זו הקרבה לא קטנה; כשאנחנו מגלחים את הראש כך בטרופאטי, מה רואה האליל, כשהדלת לביתנו נפתחת... הוא רואה את הסאקריפיס, את המסירות, את האמונה המתבטאת דרך אותו שיער; אנשים מודרניים רבים מבזבזים כסף על פאות. מדוע לא לתת לכסף הזה להגיע לאליל ובאמצעותו ללכת לנזקים? זה לא שטקס גילוח השיער נוצר כדי להרוויח כסף על ידי מכירת שיער - תפיסה כזו נובעת מאי ידיעת ההיסטוריה; נוהג גזירת השיער נועד בעיקר לתת לנו אפשרות לבטא את מסירותנו לאלוהים על ידי הקרבת דבר יקר למענו. הכסף שעושים מהשיער הוא רק תוצר לוואי אגבי. **תגלחת השיער מגדירה שאנו בני האדם משאירים את הגאווה שלנו**

[השיער הוא סמל לגאווה] **לפני הדרשן לאליל** (דהיינו לפני הקבלת פני האליל). זה מצביע על כך שאנשים נכנסים למקדש בלי גאווה כלשהי, ומרגישים כאחד ממשרתי האדון. היחס לשיער הוא כגאווה, וכשאנחנו הולכים לדרשן לאחר הסרת השיער - זהו כבוד שניתן מאתנו לאליל, בעבור אהבתו וחיבתו כלפינו.

❖ "שאלתי כומר במקדש טירופאטי, ואמר שהשיער הוא סמל של כוח וגאווה... כך שכאשר אדוק מגלח את ראשו למען האליל - הוא **מוותר על גאוותו וכוחו**. השיער חיוני לפנים יפות. לכן, על ידי תרומת [דיונישן] השיער - אתה מוסר את זהותך לאליל. זה אומר שאתה מכניע [סורנדרניג] את עצמך".

❖ "הסיבה הדתית שמאחורי טקס התגלחת מובנת ככזו, שהחסידי שאופר את השיער מרטש את חטאיו. יש דעה נוספת כי החסיד **מתנקה מהאגו שלו** על ידי גילוח

האגדית".

❖ **"סימן לויתור האגו של האדם** עבור האליל".

❖ "התגלחת נעשית כחלק מנדר; מאמין שאופר את השיער מרטש את העוונות שלו, יש עוד השקפה שהמאמין **מטהר את האגו שלו ע"י גילוח הראש**".

❖ "מסמל סאקריפיס אמיתי של היופי הגשמי, **והויתור על האגו המזויף** בדרך של גילוח השיער כסאקריפיס לרצות את האליל העליון".

❖ **"ויתור על האגו המזויף"**.

❖ "מאחר והשיער הוא האגו - לכך **הסרתו היא הדרך הטובה ביותר לעשות "דארשן"** (להקביל פני האליל) **במצב ללא אגו**; זו הדרך הטובה ביותר ל'אופר' את האגו ע"י גילוח השיער... צריך לעשות זאת לפני הדארשאן (דהיינו לפני הקבלת פני האליל); להפטר ממנו יגרום לשליטה גדולה על האגו; לאחר התגלחת צריך לרחוץ ולהחליף בגדים; האליל לווה כסף והאופר של השיער משלם את הסכום שהוא לווה".

❖ "יש שאופרינג את שיערם מתוך **מחווה או אות של כבוד ונכנעים לאליל. לא מרגישים עוד גאים ביופיו הפיזי** אלא משתוקקים ליופי ולשלווה פנימיים. אנשים רואים בשיער דבר גאה, כלומר, שיער מסמל גאווה או הבל... זה אומר שהם בעצם מסירים את הגאווה וההבלים שלהם לפני שיש להם דארשן. זה מסמל את מחיקת האגו. בזמן שהוא אופר את השיער האדוק משליך את כל העוונות, ההבלים והחטאים מכל ישותו. בכך הם רוצים להיות אדוקים שלמים. ה'אופר' לאליל הוא כדי לבטא את האהבה שלנו אליו. אנו יכולים להביע את מסירותנו לאליל על ידי מתן דברים יקרים כמו תכשיטים וגם על ידי ויתור למענו על הדברים המסיחים את דעתנו ממנו. למרות שאנו אומרים שהשיער הוא מלוכלך - אנו מחשיבים אותו כמלוכלך

למען הסרת האגו. וכך מצהירים בפשטות הכמרים והמומחים לדתם (שאף הרב דונר הודה בזה, אלא שמשום מה הגדיר את הכמרים הללו כיאפיקורסים...), וכן הוא בכל אתרי האינטרנט שלהם, שבדרך כלל תמיד כשמזכירים את אגדת הקרחת הם מוסיפים תוך כדי דיבור שהתגלחת נועדה להסרת האגו. וא"כ נפל כל יסוד טענת הרב דונר, שעל פיו אסר הגרי"ש את השיער²².

גם אמיר דרומי בעדותו בלי' סיון תשע"ח בבית הגר"מ שטרנבוך שליט"א השמיט לגמרי את הענין של הסרת האגו, והעיד רק שכולם אומרים שהתגלחת היא מחמת אגדת הקרחת. והנה מלבד שזה סותר למה שהוא בעצמו העיד בתשס"ד וכן כתב גם בדו"ח שלו, שכולם הסבירו את הסאקריפייס במובן של הקרבה עצמית, הרי אף בתשע"ח שמע כן מאחד שלדבריו הוא הכומר הראשי, וניתן לשמוע בהקלטה איך שההוא מסביר לו בטוב טעם ודעת שהתגלחת נועדה להסיר את התאוות ולהראות כניעה מוחלטת לאליל, ונתייחס לדבריו לקמן, בס"ד.

ואמנם אין זה תימה, שהרי כבר בכ"ו אייר תשע"ח, כלומר יותר מחודש לפני שדרומי חזר מהודו והעיד בלי' סיוון תשע"ח, כבר הצהיר אחד מחבורתו של בעל

יולאו' באחד
מאתרי האינטרנט
ש"המכה הגדולה
קרובה מאוד",
וד"ל...

י"ד אייר תשע"ח	Re: פאות מהודו
📧 על ידי מלבב « א' אפריל 29, 2018 12:54 pm	
עוד קצת סבלנות חבוב, אנחנו קרובים מאוד לקץ	
📧 על ידי מלבב « א' אפריל 29, 2018 9:06 am	
חכה חכה, עוד כמה שבועות האמת תצא לאור, וכולם יראו מי שיקר.	
כ"ו אייר תשע"ח	📧 מלבב כתב:
📧 על ידי מלבב « ו' מאי 11, 2018 2:50 pm	
קצת סבלנות חבוב, המכה הגדולה קרובה מאוד, תתכונן	

לזמן קצר. כך שכאשר החסיד הולך לטירופאטי הוא מגלח את שערו כסימן לוותר על ה... לפני ההשתחויה לאליל".

²² יש ללמד זכות על הרב דונר שפשוט לא היו לו הכלים והפנאי איך לחקור אותם ברצינות, שהרי דיבר איתם דרך כמה מתרגמים משפה לשפה [טלוגו והינדית] וממנה לעוד שפה [אנגלית], ולא היה שם אלא כמה שעות בלבד [כשמונה שעות, שמתוכם הקדיש בירור גם לנושא שיווק ומכירת השיער].

ראשו".

❖ "השיער הוא עניין של גאווה (אגו) **לגברים ולנשים** כאחד. לא קל להסתובב עם ראש מקורה, ובמהלך הימים בהם השיער צומח מחדש ללא צורה. כשאתה אופר את השיער שלך לאליל, **אתה במובן הרוחני מציג את הגאווה והאגו שלך לאליל**. המטרה העומדת מאחורי התגלחת היא להדגים שהוא/היא מוותר [סורנדר] לחלוטין על האגו שלו לרגלי האליל. השיער הוא הגאווה של האדם. גילווחו הפך אותו לנטול גאווה לפחות

השלט שתלוי בפתח אחד מבניני התגלחת

אמיר דרומי העיד על שלט התלוי בפתח אולם התגלחת שמעיד שכאן 'המקום של מסירה תוך כדי הכנעה של שיער אדם לאליל, וביהשכם אוהבים' הוסיפו לדמיין שזה 'מקום הקרבת השיער תוך הכנעה, וביולאו' הוסיף לדון במילים שבאותו שלט מתוך מילונים ואתרי פטפוט הודים, ובחר לעצמו משמעויות כדי שישמע שמשמעות מילים אלו בשפות הטמיל וטלוגו הן במשמעות קרבן ונתינה לכח עליון, וכן במשמעות 'אופרינג' [מנחה] ~ כל הכמרים והמומחים מעידים שהשיער מאוס אצלם ולא ניתן פזיזת לאליל, וממילא לשון 'כאן נותנים/מקריבים השיער לאליל' מתפרשת רק כויתור על היופי לאליל, ולא כנתינה/הקרבה של שיער גשמי, ועל דרך זו יש לפרש את השלט שבודאי לא מביע משהו המנוגד לתרבותם.

הביטוי באנגלית 'סורנדר' (surrender) מבטא כניעה לכח עליון, או ויתור על חפץ עבור משהו עליון, ולא את מה שהחפץ מחליף בבעלות, ובודאי שלא 'מקום הקרבת השיער תוך הכנעה', אלא כדוגמת ויתור על הרגל העישון, וכדו'. המונח בטמילית לא מציין בדווקא נתינת קרבן ונתינה לכח עליון, אלא 'הקדשה' [dedicate], שיכולה גם לשמש כנתינה למישהו עליון ממנו, ומאחר ולאליל זה לא נותנים שערות - ע"כ שפירושו כאן הוא 'הקדשה' במובן של הקדשת שיר וכדו', ולא כנתינה גשמית. המונח בשפת טלוגו המקביל ל'סבמיט' [submit] לא בהכרח מביע 'אופרינג', כלומר הגשת מנחה, ובודאי שלא רק 'אופרינג מתוך מסירות' כמ"ש ב'וילאו' - אלא יכול גם להתפרש במשמעות כניעה, או השארת חפץ במקום מסוים, ובקשר לשיער אין הכוונה לנתינה במובן של מתנה או קרבן, אלא במובן של 'השארת' השיער, או במובן של נכונות לוותר על השיער. משמעות המונח בשפת ההינדית הוא 'דונייט' [donate], כלומר תרומה כספית מכובדת, ונוסח זה נוסף לשלט רק לאחר שנים רבות, בפשטות רק לאחר שהחלו למכור את השיער.

הכומר הראשי של איגוד הטמפלים בצפון אמריקה, הסביר: "השלט אומר שזה המקום שצריכים להשאיר בו את השיער 'leave the hair', אפשר לקרוא לזה אופרינג, סורנדר, או תרומה [דוניישן], אבל פירושו הוא שמוותרים על היופי ע"י התגלחת".

בסיכומי של דבר, בשלט לא כתוב ש'כאן מקריבים את קרבן השיער לאליל' כפי שדמיין ב'הישכם', ואפילו לא סתם נתינה של שערות גשמיות, אלא מילים לא חד משמעיות, שיכולות להתפרש בכמה אופנים, הן

כהכנעה, כלומר ויתור על השיער, או כהקדשה בדומה להקדשת שיר וכדו', או ליהשארתי השיער במקום ההוא, ולפי דברי הכומר עיקר המכוון בשלט הוא הוויתור על השיער.

בעל 'וילאו' הרבה להשתמש בהוכחה שמדובר בהקרבת שיער במובן של קרבן, מחמת אותו שלט שעל אחד מבניני התגלחת [ראוי להעיר שלא ברור כלל האם השלט קיים גם כיום, מאחר והן ר' גרשון וועסט והן אמיר דרומי לא ראו אותו בתשע"ח], ובו כתוב (לשיטתו) שכאן נותנים/מקריבים השיער לאליל. נסכם את עיקרי הטענות שלו, תוך כדי דילוג על ההשמצות הזולות שאינן נוגעות לגופם של דברים:

א. בפתח אולם התגלחת מוצב שלט בשפות המקומיות כבר 68 שנה, המכריז מה שהם אמורים לעשות שם, ולמה בנין זה משמש. לא כתוב שם שזה מקום להסרת הלכלוך או להשפלה עצמית, אלא שזה מקום 'סורנדרינג' השיער האנושי לאליל. בניסוח באנגלית השתמשו בביטוי סורנדרינג (surrendering) את השערות; באנגלית המדוברת למילה זו יש משמעות של ויתור, כגון כניעה במלחמה, כשההקשר הוא האדם, אבל בהקשר של חפץ - המשמעות היא של נתינה, וגם כאן מאחר וכתוב שנותנים את השיער - ע"כ שהוא במשמעות נתינת השיער לאליל, ולא וויתור; שימוש זה במשמעות נתינה נפוץ בפרט באנגלית של האנגלים, ששלטו בהודו. המתירים דחקו שדוקא כאן השתמשו במשמעות ויתור ולא נתינה, ומ"מ בודאי שאין זה 'מקום הסרת הלכלוך והכנה לכניסה לבית הע"ז'.

ב. בחקירת השפות המקומיות לא אמורה להיות בעיית תרגום: בנוסח הטמילי השתמשו במילה **செல்ல** (סאמרפאנאם), שמשמעותה כמו נתינת קרבן ונתינה לכח עליון, וכדי להתחמק ביאר ר' צבי יוסמן שזה שימוש מפולפל ומוזר של המילה; בזה מבואר גם שיש מילה בלשונם של קרבן לגבי השיער - להיפך ממה שאמר ר' צבי יוסמן שאין להם מילה כזו בהקשר זה.

ג. משמעות המונח הכתוב שם בשפת הטלוגו (Samarpinṇu సమర్పిణు) הוא להציע, כלומר 'אופרינג', כפי שהעידו שמשתמשים במילה זו כשאומרים ש'אופר' משהו לאליל, דהיינו להציע מתוך כבוד מסירות אמונה ושמחה.

לסיכום, טענתו העיקרית של בעל 'וילאו' היא שיש שלט בפתח המקום המכריז על יעודו, ולפי השלט יש כאן נתינת שיער לאליל, ולא משמע מהשלט שכאן הוא מקום הוויתור על היופי או המקום להסרת לכלוך.

ראשית יש להקדים שמאחר והכמרים והמומחים מעידים שהשיער מאוס, ובודאי שלא ניתן פיזית לאליל, אלא רק כאמצעי לממון עבור המקדש, או כההליך להבעת הכנעה, או שנפטרים מטומאת העוונות שנמצאת בו - ממילא אפילו לו יהא כדברי הכותב שבשלט כתוב 'כאן נותנים/מקריבים השיער לאליל' לא היה ניתן לפרש את

כוונת השלט כפשוטו שכאן נותנים לאליל מתנה של שערות, אלא ביאור הדבר כפי שנשמע מהם שכאן 'מוסרים את היופי לאליל', כלומר, לא את השערות הפיזיות אלא את היופי. ממילא משמעות נתינה זו איננה נתינה פיזית אלא במשמעות של ויתור על היופי; וכמה מגוחך ללמוד על ביטויים שמשמשים בהם בתרבות מסוימת רק מתוך חיפוש המילים המסוימות במילון, ובפרט שהמבינים בתרבות הזו מעידים שלא יתכן שיעלה על דעתם לתת לאליל שיער גזוז בנתינה ממשית.

ולכן, כל העיסוק במילים המדויקות אינו אלא לרווחא דמילתא ותו לא, אבל מכיון שבעל 'וילאו' עשה מזה עסק גדול נזקקנו לבאר שאדרבה, אם יש להביא ראיה מהשלט - הרי שהיא להיפך, והשלט מוכיח שלא מדובר בקרבן כלל וכלל, ונסיונו של בעל 'וילאו' לזעוק שעל השלט כתובה לשון של נתינה וקרבן - הוא יותר דמיון ומשאלה שלו מאשר מציאות:

הביטוי באנגלית 'סורנדר' (surrender) מבטא כניעה לכח עליון, או ויתור על חפץ עבור משהו עליון, אבל ב'הישכם אוהבים' תרגם כך את לשון השלט - 'מקום הקרבת השיער תוך הכנעה', כלומר, התאים את השלט למטרה שסימן מראש, שהרי אין בשלט שום לשון של הקרבה אלא רק של כניעה. המסירה תוך הכנעה של חפץ מיוצגת בעברית כ'ויתור' - שזה מבטא בעיקר את מה שהאדם מוותר, יותר מאשר את מה שהחפץ עובר לרשות אחר, כלומר העיקר במשמעות ביטוי זה הוא מה שהאדם נכנע, ולא מה שהחפץ מחליף בעלות.

אם נחפש דוגמאות של שימוש כיום במילה זו, נראה שאין במשמעותה נתינה שמטרתה הנתינה, אלא דוקא בנתינה שמשמעה שהאדם מוותר על החפץ, בנוסף לשימושי המילה כויתור שאינו קשור לנתינה:

א. ויתור על הרגלי העישון, אף שאין בזה שום נתינה לאיש, אלא שהוא מוותר מעצמו על הדבר החשוב לו: 'Excellent Insight On Ways to **Surrender** Smoking' (תובנה מצוינת בדרכים לוותר על העישון)²³.

ב. 'that will assist help you to **surrender** smoking' ('...שיסייעו לכם לוותר על העישון')²⁴.

ג. בזריקת מכשיר פלאפון לא כשר - משתמשים במילה סורנדר.



ד. מי שנדרש להפקיד את מכשיר הפלאפון שלו בידי אחרים גם משתמש במילה
 Please **surrender** cell phones and electronics to receptionist ' signs notify²⁵ ('אנא מסרו טלפונים סלולריים ואלקטרוניקה לפי השלטים של פקיד הקבלה...').

ה. ' Under a new policy, students at Bainbridge High School must **surrender** their cell phones and place them in classroom²⁶ ('על פי המדיניות החדשה, תלמידים בתיכון... חייבים למסור את הטלפונים הסלולריים שלהם ולהציבם בכיתה'), ועוד ועוד, כגון שחרור והרפית שרירים, וויתור על תקוה, לותר על זכות תביעה, וכו' - בכל אלו משתמשים בביטוי 'סורנדר' ואין העיקר נתינת החפץ, אלא רק הוויתור עליו; וכך ניתן להבין שאדרבה, הניסוח של סורנדר תומך בהבנה שמוותרים על היופי שבשיער עבור האליל, ולפ"ז **התרגום המדויק של השלט צ"ל 'מקום הוויתור על השיער האנושי לאליל'**, כלומר, אין זה מקום שעיקר מהותו היא נתינת החפץ הגשמי של השערות, אלא המקום שבו נכנעים לאליל, וזה מתבטא כאן בויתור על השערות.

אגב, בעל 'וילאו' תמך יתדותיו על פירוש מתוך מילון קיימברידג', והעתיק משם את אחד הפירושים לסורנדר: 'לתת משהו שהוא שלך למישהו אחר בגלל שנאלצת לעשות זאת, או בגלל שיש צורך לעשות זאת' (וא"כ הפירוש הוא 'לוותר על משהו שהוא שלך למישהו עליון ממך או חזק ממך'), ולא שת לבו לכך שבמשמעות זו של המילה - העיקר הוא לא נתינת החפץ - אלא מה שהנותן נאלץ לוותר עליו. עוד דוגמא למילה זו מופיעה במילון מרים-וובסטר: 'הפעוטה מסרה את הבובה לאחר מאבק קצר' (the toddler surrendered the doll to her mother after a brief struggle) - שברור שהעיקר שם איננו שלאמא כעת יש בובה, או שהילדה רצתה שלאמא תהיה בובה, אלא מה שהפעוטה נכנעה. וכן במילון קיימברידג' הביאו דוגמא למילה זו 'המשטרה דרשה מהכנופיה למסור את נשקם' - שברור שהעיקר איננו מה שהנשק עבר למשטרה אלא מה שהכנופיה וויתרה עליו.

בהקשר של התגלחת ביאור זה נתמך ע"י פרופסור מוהאן: "אתה **מוותר** על האגו שלך לאליל במובן זה... אם תדברו עם עולי הרגל האלה הם יגידו כל מה שהם יגידו, אבל מה שהם מתכוונים זה שהם **מוותרים** על החזקת הדבר היקר שלהם, והאלילים מקבלים את הוויתור שלהם, כלומר האלילים מסכימים ושמים בזה".

<https://www.king5.com/article/news/local/bainbridge-high-school-students-surrender-cell-phones-during-classes/281-600380120>

<https://www.emedco.com/please-surrender-cell-phones-sign-cel06.html>

והגר צדק אמר: "כולם יודעים שהמטרה בתגלחת היא **ההקרבה העצמית והיותור על האגו**". וכן הובא ב'הכצעקתה' מחיבור שיצא ע"י הנהלת המקדש לפני 22 שנה שהגדירו את התגלחת "מנהג זה יתכן שהונהג כדי להדגיש את החשיבות של ענוה, וגם **לוותר על מה שדרך האדם להחשיב ביותר**", ובאחד האתרים שלהם, שכשהגדירו שהתגלחת היא סימן לוותר על האגו של האדם עבור האליל, השתמשו במילה ²⁷surrender.

לגבי המונח המופיע בשלט בטמילית, בעל 'וילאו' כתב שכתוב שם ശ്രീ, ואמנם שגה בזה, כי התרגום של המילה שהעתיק הוא 'שיער', ולא זו המילה שהוא כל כך חיפש בשלט... אבל באמת כתוב בשלט ശ്രీ (סאמרפנאם, samarpanam), ולפי בעל 'וילאו' (שאפילו את המילה הנכונה לא ידע לצטט), משמעותה של מילה זו אמורה להיות כמו נתינת קרבן ונתינה לכח עליון. אמנם ר' צבי ויסמן, שבקי בשפה זו היטב, ביאר שמונח זה איננו מהשפה הטמילית אלא מונח סנסקריטי (שהיא השפה העתיקה של כתבי ההינדים) שעבר טמיליזציה, ולכן שימוש בטמילית הוא 'שימוש מפולפל ומוזר', והוסיף ש"מילה זו מתורגמת בדרך כלל כ'הקדשה' dedicate, אך יכולה גם לשמש כנתינה, וכנתינה למישהו עליון ממנו". מ"מ הוסיף ר' צבי את הערכתו שאף שהשתמשו במילה זו בשלט, אבל עדיין 'בהקשר של התגלחת אין שום מקום לפרש שמדובר בנתינה גשמית של שיער - שעל פי תרבותם הוא טמא', וא"כ בהקשר של התגלחת פשוט שפירוש המילה הזאת היא 'הקדשה' במובן של הקדשת שיר וכדו', ולא נתינה.



נתנו לגוגל להפוך את המשפטים מטמיל וטלווא לאנגלית, והוא תרגם את המילה בטמיל ל'דידיקיישן' (Dedication) - הקדשה), ואת המילה בטלווא ל'סבמישיון'

(Submission) (בצילום המסך נראות אותיות אחרות, אך זה רק בשל שינוי הגופן האסיאתי, ואילו המילה היא אותה מילה).

חיפשנו באתרי טמילית את המילה, וראינו שהשתמשו בה גם ל'הקדשת שיר' (பாடல் அர்ப்பணம்), ל'הקדשת אהבה' (காதல் அர்ப்பணம்), כמו: 'המשורר הקדיש ספר זה לאביו אמו אח ואחות' (தன் தந்தை, தாய்., சகோதரன்., சகோதரிக்கு இந்த) (செய்திருக்கிறார் கவிஞர் - כלומר שאין זו בדווקא הקדשת חפץ גשמי שניתן לאליל; וכן תרגום מילה זו לאנגלית, 'דדיקיישן' 'Dedication' - שימושיו רווחים גם בהקדשה שאינה של חפץ, כדוגמת שיעור תורה, שיר, וכדו', וכפי שהביאו במילון מרים-וובסטר דוגמה למילה 'דדיקיישן' כדוגמה להקדשת פרוייקט 'הפרויקט מוקדש ליצירת אמפתיה והבנה ברחבי אמריקה' (the project is dedicated to creating empathy and understanding across America).

[בעל 'וילאו' טען שב"הכצעקתה" השמיטו את דברי ר' צבי שלא תאמו לרצונם, והאשימם בזיוף. אמנם הוא נחשף בעצמו בקלוגו והתגלה שמחק קטע מצילום המסך של אחד האתרים, וכן הביא את יומנו של אמיר דרומי ומחק ממנו את כל המקומות שבהם הוא כותב שהעידו לו שהשיער נגזז כדי למעט את האגו (וכדי לבטח את עצמו כתב שמדובר רק ב'קטעים מתוך עדותו...') ועוד זיופים חמורים שגילו בהכצעקתה, אבל בנדון דידן הרי דברי ר' צבי לא פורסמו, והקובץ הזה היה בתהליך הכנה ולא היה מוכן עדיין לציבור, אלא שהוא השיג עותקים ממנו בשלבים שונים של הכנה והשווה ביניהם ומצא שקטע זה נעלם, ומזה הוכיח שמדובר בזיוף, מבלי לדעת כלל מדוע נמחקו הדברים מקובץ זה. אבל ההסבר פשוט: כיוון שעדיין הקובץ לא היה מוכן להדפסה (מחמת שהמעתיקים עדיין לא ביררו שהדברים מדויקים) לפיכך הושמטו הדברים מקובץ זה עד שהבירור יסתיים, וכמובן שאין מקום כלל להשוות זאת לזיופיו של בעל 'וילאו' ובעל "הישכם" שמחק בזדון קטעים שלמים מתוך עדות דרומי והעלים שורות מתוך צילומי מסך וכו', כל מה שסתר את האג'דה שלו, והדפיס ופירסם את זיופיו באלפי עותקים].

לגבי המילה בשפת הטלוגו, נכתב בשלט (సమర్పించు Samarpin̄cu) , ופירש בעל 'וילאו' שתרגומו הוא 'להציע', וביאר ש'להציע' הוא 'אופרינג', כלומר הגשת מנחה, ועוד כתב שהעידו שמשתמשים במילה זו כשאומרים ש'אופר' משהו לאליל, דהיינו להציע מתוך כבוד מסירות אמונה ושמחה.

אבל כאשר נותנים לגוגל לתרגם את המילה సమర్పించు לאנגלית, התרגום הוא Submit (סובמיט), ואת Submit גוגל מתרגם לעברית: לְהַגִּישׁ, לְטַעֵן, לְהַכְפִּיעַ, לְהַמְצִיא, לְהַשְׁלִים, לְהַצִּיעַ, ומשום מה בעל 'וילאו' הביא רק את הפירוש האחרון 'להציע', ותרגמו 'אופרינג' מתוך מסירות, והעלים עיניו משאר פירושי המילה, כגון להכניע... וכפי שכתבו במילון מרים-וובסטר דוגמא לשימוש במילת 'סבמיט' כמייצגת כניעה: 'בסופו של דבר הוא נכנע והסכים ליטול את התרופה הנוראית הזו' (in the)

להשאיר חפץ במקום מסוים משתמשים במילת 'סובמיט', הגם שלא מדובר בנתינה, ויש כמה דוגמאות של שימוש במילת סובמיט בלי שום נתינה, אלא עיקר הדגש הוא על ש'משאירים' החפץ במקום מסוים, כגון כשנותנים את המכונית לעבור בדיקה²⁸, וכדומה. וע"כ בקשר לשיער בודאי הכוונה איננה לנתינה במובן של מתנה או קרבן, אלא במובן של 'השארתי' השיער, או במובן של נכונות לוותר על השיער.

והנה אחרי זמן הוסיפו לשלט גם נוסח בהינדי श्री वेकटेश्वर स्वामी को शिर का बाल दान करने का जगह। A place to **donate** the hair of the head to Sri Vekateswara Swamy, ובעברית: המקום ל'תרומת' שיער לאליל.

והנה ככל הנראה נוסח זה נוסף בשנים שהתחילו למכור את השיער, וגם בעל 'וילאו' הניח כן ולכן התעלם ב'מחקרו' מהתרגום מההינדית, וא"כ מאז שהשיער נמכר משמעותה של התגלחת היא במובן של תרומה כספית. וזו עוד הוכחה למה שנתבאר לעיל שכוונתם בנתינה היא לנתינת השווי.

כמו כן, בשיחה עם הכומר הראשי של איגוד הטמפלים בצפון אמריקה M R Ravi Vaidyanaat Sivachariar. שבעל 'וילאו' בעצמו מהלל אותו בתור אחד 'המומחים האמיתיים', (תמצית כל השיחה מובאת ב'כחוט השערה'), הוא ביאר את מה שכתוב בשלט:

"יש שלט שאומר שזה המקום שבו אתה צריך להשאיר את כל השיער שלך. אתה יכול לקרוא לזה אופרינג, כניעה או נתינה נדיבה [Generous giving]... אבל את זה, הם פשוט רוצים להקריב [sacrifice], הם הולכים לאבד, הם רוצים לוותר על יופיים על ידי גזירת שיער, ולכן כתוב שם לשון 'סורנדר'".

בסיכומי של דבר, למרות הלעג והזלזול של בעל 'וילאו', הרי אם נבוא לדקדק בדברי השלט כפי דקדוקי העניות שלו, הרי נוכל להוכיח מכאן היפך דבריו, שכן בשלט לא כתוב 'כאן מקריבים את קרבן השיער לאליל', ואפילו לא לשון של 'נתינה' במובן של סתם מתנה רגילה, אלא כתובות מילים לא ברורות לגמרי, שיכולות להתפרש בכמה אופנים, הן כהכנעה, כלומר ויתור על השיער, או כהקדשה במובן של הקדשת שיר וכדו', או ל'השארתי' השיער במקום ההוא, ולפי דברי הכומר עיקר המכוון הוא הוויתור על השיער, ותו לא מיד.

officer may stop and require the driver to **submit** the vehicle for safety inspection.

However, any authorized agent²⁸ of the Department of Transportation or any police

כיצד מכונה הגילוח בשפתם

ר' צבי ויסמן אמר שהגילוח מכונה 'מוֹתָאֵי אֲדִיתָל', שמשמעותו המילולית היא 'אני מקורח', והדגש הוא על ההתקרחות, ולא על איזו נתינה, וכן ביאר הכומר הראשי של צפון אמריקה, וכ"כ מתרגם מקצועי, וכך אמר הודי דובר טלוגו שהתגלחת מכונה 'גונדו' - כלומר 'ראש מגולח לחלוטין' - ודלא כתרגומו של 'וילאו' שהתגלחת מכונה בטמיל 'מוטי אטיטל' שפירושו 'להכות שיער' ~ ולא ידע שאין כוונתם ל'מוטי' [=שיער] אלא ל'מוֹתָאֵי' שפירושו 'גילוח מוחלט של השיער'.

עוד המציא ב'וילאו' שהמילה הכי מקובלת היא 'מוטי קוניקאי', ופירש שזה 'קרבת של שיער' ~ אמנם גוגל תרגם זאת כ'דוניישן', כלומר תרומה כספית, וכשאומרים שהולכים להתגלח אומרים 'אני הולך לעשות מותאי' - כלומר 'התקרחות', ולא 'אני הולך לעשות מודי קוניקאי' - כלומר לתרום שיער.

עוד המציא ב'וילאו' שבטלוגו התגלחת מכונה 'מוֹקוּ', ופירש שהוא 'קרבת' ולא הסרת טומאה, ומקורו מאתר 'קוורה' ~ שם כתבו שמשמעות המילה מוקו היא 'הבטחה אישית לעשות פעולה לאדם או לאליל בתמורה למשהו, ובד"כ הוא נדר פשוט', והביאו דוגמא לשימוש במילה זו בקיום נדר להקיף את המקדש, ובמניעת אכילת מזון מסויים עד שמשאלתם תתגשם. בקיצור, 'מוקו' הוא נדר, וב'וילאו' המציא שהוא 'קרבת'.

בעל 'וילאו' האריך לברר כיצד מכנים הגילוח בשפתם, ושגה במילים רבות, ונקדים את מה שאומרים אנשי הודו בעצמם, כולל הכומר הראשי של צפון אמריקה.

בטמיל התגלחת מכונה 'מוֹטָאֵי' (Mottai Mōṭai), ופירוש המילה הוא: 'תגלחת מלאה של הראש'. כן העיד הכומר הנ"ל, וכן אמר ר' צבי ויסמן באסיפת הרבנים, ועוד הודים, וכן כתב לנו מתרגם מקצועי.

[בעל המאמר הוסיף כדרכו דברי ליצנות על מה שבספר "הכצעקתה" הביאו בטעות שבטמיל התגלחת מכונה 'מורטו ערביטו' ואף ניקד זאת באופנים שונים כדי להראות בקיאות כביכול. אבל למרבה הצער, מקור הטעות בזה הוא דוקא הקונטרס 'פאת קדמה', שמחברו השתתף בכתיבת המאמר הנ"ל יחד עם כותב "הישכם". וכך היה נשמע גם לכותבי הכצעקתה מהאזנה לדברי ר' צבי, ולא הרגישו צורך לבדוק אחריו האם אכן כך בדיוק הוגים את המילה, מכיון שאין בזה שום נפק"מ למעשה, אבל למעשה טעו בזה כשנגררו אחר 'פאת קדמה', והמילה הנכונה היא לא 'מורטו ארביטו', אלא 'מוֹתָאֵי אֲדִיתָל' (Mōṭai Aḏitāl) שמתורגם בגוגל כ'גילוח ראש'].

ר' צבי הוסיף שהם גם מוסיפים את המילה 'אדיטל', שפירושו 'להכות את עצמך', וכשאומרים 'מוטאי אדיטל' (Mottai Adithal మొత్తై అడితల్) כוונתם המילולית היא להתקרחות. זאת אומרת שהדגש הוא על ההתקרחות, ולא על איזו שהיא נתינה. אבל בעל 'וילאו' שגה גם בזה, וכתב שכביכול בטמילית מכונה התגלחת 'מוטי' אטיטלי שפירושו להכות שיער, ולא ידע ולא הבין שהתגלחת מכונה [לא 'מוטי' (שיער), אלא] 'מוטאי' שפירושו גילוח מוחלט של השיער. ובפרט עם הוספת מילת 'אדיטל' הרי הכוונה ברורה ל'התקרחות', וזהו עיקר הדגש שבמעשה זה. ונמצא מכאן הוכחה ברורה שהכוונה בזה היא 'התקרחות' ולא 'נתינה'.

כמו כן שאלנו הודי דובר טלוגו כיצד הם מכנים את התגלחת, והשיב שהמילה היא 'גונדו' (Gundu గుండు) ולפי גוגל פירושו 'תגלחת'. ובאתר קוורה שבעל 'וילאו' אוהב לצטט ממנו למרות שלא תמיד אפשר לסמוך עליו, כתוב:

"המילה הטלוגית 'גונדו' משמשת בהקשרים שונים... זוהי וריאציה של המילה הטלוגית המקורית 'גונדרם' (గుండ్రం) שמשמעותה צורה עגולה / אליפסה. באופן מצחיק משתמשים במילה זו לגבי ראש אנושי מגולח לחלוטין הדומה לצורה עגולה / אליפסה... אבל המילה המתארת ראש מגולח היא 'בודי גונדו' (బొడి గుండు)... המילה 'גונדו' (గుండు) אין פירושו התקרחות שהיא טבעית... 'בטטה תאלה' - పొటా తాల - היא המילה המדויקת להתקרחות"²⁹.

עוד כתב בעל המאמר שהמילה 'הכי מקובלת' לתגלחת בטמיל הוא 'מוטי' קוניקאי, וכנראה התכוון ל'מודי קוניקאי' (Mudi Kanikkai), שהכותב ברוב חכמתו הבין שפירוש הדברים הוא 'קרבן של שיער', אבל זה שוב עיוות מוחלט. ראשית כל, ההודים עצמם אומרים שכך לא מכנים את התגלחת בדרך כלל, אלא המילה היא 'מותאי' שפירושה גילוח הראש. ורק כאשר ירצו לומר שהתגלחת היא 'אופרינג' אז יגידו שזה 'מודי קוניקאי'. אבל כשהם רוצים לומר שהולכים לעשות התגלחת אף אחד לא יאמר 'אני הולך לעשות מודי קוניקאי', אלא תמיד יאמרו 'אני הולך לעשות מוטאי'.



which approximately resembles round / oval shape..But actual word to refer a shaved head is 'bodi gundu' (బొడి గుండు)..The word 'gundu' (గుండు) does not mean baldness which is natural. . 'Batta thala' - పొటా తాల - is the exact word for baldness.

The Telugu word 'gundu' (గుండు)²⁹ is being used in various contexts.. It is a variation of original Telugu word 'gundram' (గుండ్రం) which In a .means round/ oval shape jocular way this word is used to refer a fully shaven human head

והשנית, בגוגל תרגמו מילת 'מודי קוניקאי' (మొదటి కౌనికై) ל Donation of hair, (תרומה של השיער). ולפי זה, לכל היותר מדובר בתרומה כספית. עוד כתב בעל המאמר, שבטלוגו התגלחת מכונה 'מוקו', והוסיף שפירוש מילת מוקו 'קרבן'. וז"ל:

"ולכן חקרנו איך ההודים מכנים את מעשה הגילוח בינם לבין עצמם. ראשית צריכים לדעת, שהשפה העיקרית המדוברת בטיירוּפְּטי הינה טלוגו, הרבה מהם מדברים גם אנגלית, וגם מבין מבקרי המקום מצוי שמדברים טמיל. יש לציין שבכל שלט שתלוי במקום יש את כל שלש השפות הללו.

בטלוגו מגדירים את מעשה הגילוח כ'מוקו' (మొక్క మోక్కు Mokku).

התרגום של מוקו:

נדר להקריב (אופער) דבר שיש לכם, לאליל בטמפל. דבר זה יכול להיות ממון³⁰, זהב, שערות, או דבר אחר.

מוקו גם משמש כשם של טקס בטמפל.

מוקו, כפועל, הינו מעשה של נגיעה הרגלית של גזקים [לא הבנו מה כוונת 'וילאו' בזה] או אחד שאנחנו עובדים.

ואכן גם בשפה שלהם לא הצליחו לומר שזה סתם מעשה של הסרת הטומאה, אלא זה נאמר בדיוק באותו דרך של שאר הקרבנות".

והנה המקור ל'תרגום' שלו על מילה זו הוא מאתר קוורה³¹, ובעוד שבעל 'וילאו' הציג כאילו כתוב שם שמשמעות מילת 'מוקו' הינה 'קרבן', הרי כתוב שם משהו אחר לגמרי... ונצטט:

"המשמעות של המילה הטלוגית Mokku באנגלית היא "נדר חגיגי". נדר חגיגי פירושו הבטחה חשובה מאוד וכזו שיש לה השלכות חמורות להפרתה. זה קשור בעיקר לעניין דתי. ברוב המקרים המונח משמש בדרך כלל כ"נדר" פשוט, שפירושו הבטחה לאליל או לקדוש המחייב משהו במעשה. בהקשר כללי "נדר" יכול להילקח כהתחייבות אישית לעשות פעולה בתמורה למשהו או למשהו שמבקש טובה. דוגמאות לנדר: 'אנשים מקיפים 11 פעמים סביב המקדש ונודרים כדי להשיג את

³¹ <https://www.quora.com/What-is-the-meaning-of-the-Telugu-word-mokku-in-English>

³⁰ אגב, ממה שהם מדמים האופרינג של השיער לאופרינג של ממון הרי מוכח שכוונתם לנדבה ממונית, וכפי שהארכנו לעיל.

מילוי משאלתם בחסדי האליל. לאחר שהתגשמה משאלתם, הם מקיימים את הנדר לאליל על ידי ששוב יבקרו 101 פעם במקדש³².

עוד כתוב שם:

"פירוש מוקו הוא נדר שצריך לקיימו אם משאלה מתגשמת; למוקו יש משמעות אחרת - להרכין ולגעת ברגליים בכבוד, יתכן שלא תבוא אחריו קידה ונגיעת ברגליים בפועל, אך נאמר שהוא מעיד על כבוד או גורם לאדם האחר לקבל את דרישתך / בקשתך, לקיים נדר שנדרו..., לדוגמא אנשים נשבעים שהם לא יאכלו פריט מזון אחד (כמו אורז, צ'אפטי, מתוק, איזה קארי ספציפי) בעודם ממתינים שמשאלתם תתגשם"³³.

הרי לנו שמילת 'מוקו' תרגומו 'נדר', ותו לא מידי, ובעל 'וילאו' הפך זאת ל'קרבן'...

ומה שכתב בעל המאמר ש'מוקו' הוא בדיוק איך שקוראים לשאר הקרבנות אינו נכון כלל, הקרבנות של הפירות והפרחים יש להם שמות כשלעצמם³⁴, ו'מוקו' אינו אלא כינוי לנדר בעלמא.

times visiting the temple

³³ Mokku has another meaning - to bow and touch feet in reverence ... nee kalu mukkuta is the use (in Telangana). It may not be followed by actual bowing and touching the feet but is said to indicate respect or to get the other person to accept your demand /

Mokku ...request teerchukovatam - to fulfil a vow

For example people taken vow that they will not eat one food item (like rice, chapati, sweet, some specific curry) while waitingfor a desire to be fulfilled

³⁴ Pazha תקרובת הפירות מכונה

Neivedhyam

Neivedhyam , תקרובת

Poo Soridhal מכונה

ספריה, תקרובת הקטורת מכונה

Dhoba Prasadham

Prasadham .

³² The meaning of Telugu word

"Mokku" in English is "solemn Solemn Vow means a very .vow important promise and one that has serious consequences for breaking it. It is mostly related to

In most cases .religious matter the term is used commonly as a "vow" simply, which means to make a promise to a deity or saint

In .committing oneself to an act general context "vow" may be taken as a personal commitment to do action in return of something or somebody for Usage of word .seeking a favor

Chilkur Balaji Temple :: Vow People make

11 circumambulations around the temple making a vow to get their wish fulfilled by the grace of lord. Once their wish is fulfilled, they repay the vow to the deity by again circumambulating 101

סוף דבר: בין בטמילית ובין בטלוגו התגלחת מכונה 'התקרחות', ואף הודי לא יאמר 'אני הולך לתת/להקריב השיער לאליל', אלא תמיד יאמר 'אני הולך להתגלח/להתקרח לאליל'. ורק כאשר ירצה לבטא אופרינג יאמר 'מודי קוניקאי' שפירושו תרומה גרידא. ולמרות כל הטצדקי שעשה בעל 'וילאו' כדי להציג מצג שוא כביכול בשפתם זה מכונה 'קרבן', לא הועיל מאומה, וצדקו ביותר דברי ר' צבי ויסמן שבשפתם אף אחד לא יאמר "אני 'נותן' השיער".

טעמים שונים שנאמרו לגבי מנהג ההתקרחות

בעל 'וילאו' הביא 'מקורות' ו'טעמים' שלדעתו מוכיחים שההתקרחות היא תקרובת, שחוקרים העידו שהגילוח הוא במקום הקרבת הראש, ובשלב מסוים החלו להקריב את השערות כתחליף להקרבת אנשים ~ לא מבואר שם ש'נותנים' את השיער, ואין סתירה לכך שהגזיזה היא רק סמל להזכיר שהיה ראוי להקריב עצמו לאליל, ויש עמנו מקור הינדי חשוב שגילוח השערות הוא תחליף למיתה, ואיננו נתינה אלא הקרבה עצמית. בנוסף, החיבור ששימש ל'וילאו' כמקור לא קשור לדת ההינדית אלא לסיקית... והוא המציא סברות לגבי השערות בדת ההינדית אף שכתב שאיננו בקי בזה, והפגין חוסר ידע ביסודות ההינדים - כך שהוא לא יכול להוות מקור להבנת מנהגי טירומאלה. ועוד, מצא "מקור" שהאופרינג של שערות מייצר חיבור בין האדם והאליל שאליו מקריבים אותו ~ אלא שבמקור שאותו ספר הסתמך עליו לא נמצא מקור לתגלחת בספרי דת ההינדו, ורק כתב שכריתת הברית עם האל היא בדתות השמיות...

בעל 'וילאו' הביא 'מקורות' ו'טעמים' שכביכול נאמרו לגבי ההתקרחות, שלדעתו מבואר שם שמדובר בתקרובת. אבל מלבד שלא מבואר בשום אחד ממקורותיו שמדובר בתקרובת, נוכחנו לדעת שהדברים הם פשוט עיוות של המציאות. וז"ל הכותב:

"אמיר דרומי, וגם גרשון וועסט, וכן כתבו כמה חוקרים גוים שחקרו את דתם, העידו שיסוד הגילוח הוא במקום הקרבת הראש ממש. וצריכים לדעת, שפשוטו כמשמעו, שעד לפני כמה מאות שנה, שחיטת אנשים לע"ז בהודו היתה מצויה ביותר. וכיום נותנים את השערות לסמל כאילו נתנו את כל הראש.

הנה דוגמא מעמוד 43 של הספר Sikh Religions and Hair: תרגום:

Ancient Hindu literature stipulates that a man must be ready to offer his head in the service of God.⁶⁴ It is not known for certain when and why the Hindus began to offer the hair to the deity instead of the head. Presumably at some stage religious and fertility rituals somehow got associated with hair, which began to be offered as an alternative to human sacrifice. In the Temples of the blue Skinned Vishnu in Madras 500,000 pilgrims offer hair yearly. 600 barbers are always in service.⁶⁵ In Triputi Temple (south of India) and in many other such temples hair is offered to the goddess as an offering.

כתבים עתיקים של ההינדו כותבים שבן אדם חייב להיות מוכן להקריב את הראש שלו כעבודה לאליל. זה לא ידוע בדיוק מתי, ומשום איזו סיבה ההינדואים התחילו להקריב [במקור 'אופר'] את השערות לאליל במקום הראש ממש. כנראה בשלב כלשהו טקסים דתיים [במקור 'טקסי פוריות'] איך שהוא השתייכו לשערות, והתחילו להקריבו [במקור 'אופר'] כתחליף של הקרבת אנשים ממש. בטמפל של אליל... במאדרס, שם מתגלחים 500,000 סוגדים כל שנה. 600 ספרים תמיד עובדים שם. בטמפל בטרופטי (בדרום הודו) וכן בעוד טמפלים דומים, מקריבים [במקור 'אופר'] השערות לאלילה כאופרינג".

הטעם הזה שמובא גם עלי ספר **מוכיח בבירור** שמדובר בכעין קרבן, ולא רק בסילוק הטומאה (למרות שהסרת הראש של ההודי גם היא הסרת הטומאה... אבל אנחנו מדברים מבחינתם), "עכ"ל 'וילאו'.

פלאי פלאים... טעם לתגלחת **ש'מובא להדיא גם עלי ספר'**, כאילו כל מה שמובא עלי ספר הוא מוסמך. ואמנם כלל לא מבואר כאן שכשהשיער נהיה לתחליף לראש זאת אומרת שהם 'נותנים' את השיער, שהרי מסתבר שאדרבה, הם רק גוזזים את השיער באופן סמלי כדי להזכיר שהאדם צריך להיות מוכן להקריב את עצמו לאליל, וכפי שאומרים הכמרים והמומחים.

ואכן מצאנו מקור ממלומד ברהמיני חשוב (הובא בעמ' 24), שמפרש שגילוח השערות עומד במקום מיתה ממש, ומפרש בבירור שאיננו נתינה אלא הקרבה עצמית³⁵.

בתמורה לגילוח הראש, וסיפור דומה על אחד שהסכים לקבל גילוח הראש במקום לערוף מישהו, וממקרים אלו נוכחים שגילוח הראש היא תחליף למוות. לכן כשיש לנו בעיות בחיים אנחנו רוצים להתחיל מחדש, אנו הולכים למקדש ומגלחים את ראשינו בתור תשובה עבור חטאינו שבוצעו עד כה, ומתפללים ומתוודים על חטאינו, ויכולים להתחיל

³⁵ [קיצור דברי Murali Chemuturi מתורגם מ-'Why Hindus shave their heads in temples'] המוות לא בידים שלנו, אך מי שהחליט שהמוות הוא המוצא היחיד שלו, כי לתקון חייו צריך למות ולהוולד מחדש - לא יכול להתאבד כי ההינדואיזם אוסר להתאבד; ישנם שני מקרים רלוונטים, באחד האליל קריש.. ניצח בקרב, והסכים שלא להרוג את יריבו

אך מלבד זאת, כאשר בדקנו את הדברים במקור נוכחנו לדעת שהחיבור הזה נכתב ע"י אחד ששייך לדת ה'סיקית' ולא קשור בכלל לדת ההינדו, ובתוך הדברים הוא זורק קצת השערות על הנושא של שיער בדת ההינדו, למרות שהוא עצמו מודה שאינו כלל בקי בנושא, וכל מה שכותב הינו סתם השערות בלי שום מקור או ביסוס כל שהוא, וכפי שהוא בעצמו כתב "לא ידוע בדיוק מתי, ומשום איזו סיבה..."

ובהמשך הדברים הוא אף תמה ביותר על מנהגי תגלחת בהינדואיזם ואין לו מענה... לדוגמא כאשר הוא מסביר את מנהג תגלחת המונדאן שהוא כדי לסלק הטומאה שבשיער, הוא מתמה בזה"ל:

"אף אחד לא מסביר מדוע השיער של הנקבות אינו מזוהם באופן דומה, ומדוע השיער של עיניו של הזכר והאוזניים נותרו ללא זיהום למרות שהם גם יוצאים מאותה רחם. למה אחרי חתך אחד של מה שנקרא שיער מזוהם לא ניתן לשמר ולאפשר להם לצמוח באופן טבעי".

עוד כתב בהמשך:

"אין זכר בכתבי הקודש ההינדים שהם מתגלחים או שהם אי פעם 'אופר'
את שיערם לכל אלילה. ההינדים הולכים בכל מידה שהיא לייצג אותם בחגיגות עם שיער ארוך קשור על ראשיהם בצורה של קשר עליון".

כלומר, הוא מודה שבאמת אין לו שום הבנה בסיסית בהסבר מנהג התגלחת, ואף תמה שהרי בספרי דתם לא מוזכר שום ענין של 'אופרינג' ביחס לשיער.

ויש לדעת שבדת ה'סיקית' אסור לגלח את השיער, כי מאמינים שצריכים להישאר בדיוק כמו שהבורא ייצר את האדם. לכן, בהמשך דבריו כתב המחבר הנ"ל שסיבת התגלחת בדת ההינדו היא כי ההינדים התחילו למצוא פגם בבריאת האל:

"מקובל כי בשלב כלשהו גדולי החוקרים ההינדים, שחובתם היתה להקנות ידע נכון לאנשים הרגילים התחילו לציית לחוק הטבע ולמצוא פגם בבריאת האל".



ומסיים דבריו "כיום מצוי שאנשים מתפללים כך: 'אם אני אעבור את הבחינה הזו [או אקבל עבודה זו, או יולד לי בן או אקבל את הכסף, וכן הלאה] - אני אבקר במקדש שלך ואתן לך את השיער שלי'. התרגום האמיתי של זה הוא שאני נותן לך את חיי כדי שלבי יתמלא בך ולא אצטרך שוב לבקש טובות כאלו".



את החיים מחדש ולהימנע מחטאים קודמים. אנו מבקרים ב'קודש הקדשים' של המקדש, עומדים מול האל ללא גאוה, מגולח למשעי, ומתפללים על חיים רעננים ללא חטאים. זה הפך למסורת ובמשך הזמן אנשים שוכחים את המקור ואת המשמעות האמיתית. כל זה נמצא בספרים, אבל מי קורא אותם?

כלומר, הוא אף משמיץ את עצם המושג של התגלחת. ונמצא שהוא כלל לא מסביר את מנהג התגלחת כפי שההינדים בעצמם מסבירים את זה...

[בהמשך הוא גם מביא את הפולמוס של השיער ההודי אצל היהודים, והנה מה שכותב: "ברגע שהשיער הוצע לאליל לא ניתן להשתמש בו ע"י יהודי" (הרב יוסף שלום אלישיב מירושלים)...].

ועכ"פ מכיון שאנו יודעים בבירור שמנהג התגלחת בדת ההינדו נוסד לשם 'טקס היטהרות' גרידא, שוב אין שום מקום להשערותיו של מחבר החיבור הנ"ל כאילו מקור מנהג התגלחת הוא כתחליף לקרבן האדם [ואף כיום הם רק מוסיפים שזה מסמל גם הכנעה ונכונות לוותר על הדבר החשוב לאליל, ותו לא מידי!].

המשיך ב'וילאו'

TONSURING

Another unique custom of Tirumala is the tonsure ceremony. Pilgrims to Tirumala usually offer the hair on their head to the Lord as a devotional offering. Persons in need of the assistance of the Lord usually take a vow and when they visit the temple offer their hair at the Kalyanakatta - special hall erected for this purpose. A bath in the Pushkarini follows the tonsure ceremony; the pilgrims then enter the temple and worship the Lord.

It is believed that hair offering establishes a bond between the man and the deity to whom it is offered. As one enters Tirumala one would invariably find a cluster of cottages and choultries built for accommodation of the pilgrims. Just

"יש עוד מקורות, שמגדירים את פעולת הגילוח בבירור. בספר שנדפס על ידי האוניברסיטה שבהנהלת הטמפל, כתבו ספר "הטמפל בטירומלא, מחקר על עלייה לרגל" ושם

כתוב (עמ' 173): עוד מנהג מיוחד לטירומלה הוא טקס הגילוח. עולי הרגל לטירומלה רגילים להקריב [אופר] השער שעל הראש שלהם לאליל, כקרבן של מסירות.

אנשים שצריכים עזרה מהאליל, רגילים לנדור נדר, וכשמגיעים לטמפל, הם 'אופר' השערות בקלאנאקאטא - אולם שהוקם במיוחד למטרה זו. רחיצה בפושקריני נעשית לאחר הגילוח, ואז הסוגדים נכנסים לטמפל, ועובדים לאליל.

הם מאמינים שהאופרינג של שערות מייצר חיבור בין האדם והאליל שאליו מקריבים אותו".

ואמנם גם כאן לא מבואר שום ענין של 'תקרובת', אך מלבד זה, בדיקה במקור מגלה שהדברים הללו הם בסך הכל העתק הדבק ממה שכתוב בחיבור The tirumala temple, ושם כתוב שאדרבה, לא מצא שום מקור לתגלחת בספרי דת ההינדו המתארים את עבודת האליל, ובדיקה **בדתות השמיות** העלתה שיאצלם היתה התגלחת כעין כריתת ברית המייצרת חיבור בין האדם והאליל. ונמצא שכל זה לא נאמר כלל כלפי הדת ההינדו!...

תמצית הדברים: במקום שהכותב יביא מקורות ברורים מהכמרים ההינדים והמומחים לדת זו, או עכ"פ מכתבי דת ההינדו, הוא החליט להביא ממרחק לחמו מהדת הסיקית ומהדתות השמיות... בו בזמן שכאשר בודקים במקורות הדברים נוכחים לדעת שגם במקורות הללו לא מבואר שום ענין של תקרובת ביחס לשיער... [אגב, יש לציין כאן לדברי המאירי (סנהדרין דף ס"ד) שכתב לגבי מולך: "מעשה זה זה אינו עיקרי בעבודה זרה שאין זה אלא חק אותם הגוים לכניסה בברית אמונתם, ועיקר עבודה זרה זו הוא העבודה ליסוד אחר שנעשה מבני דתם, וכל שזבח וקטר ונסך והשתחוה לשם היסוד הוא בכלל עובד ע"ז, אבל המוסר והמעביר אינו עובד ע"ז עדיין אלא שמתחקה בחוקותיהם ועל חק זה הקפידה תורה לחייבו עליו סקילה"].

פרק ב' - אגדת הקרחת

ב'הישכם' וב'וילאו' פיארו ורומם את חשיבות 'אגדת הקרחת', שהאליל הבטיח שהשערות של המתגלחים בטירופאטי ישתייכו לנאלה-דיוי כתודה על שהשתילה לו משערותיה, וטען שיש כאן נתינה והקרבה לאליל ~ אמנם, בנוסחאותיהם לאגדה רק כתוב שהאליל הבטיח שהשיער ישתייך לה [ולא לו], ולכמעט כל הנוסחאות היא לא אלילה אלא שייכת למלכות של המקום, ולכולי עלמא היא לא נעבדת כלל, וכל שכן לא בטירופאטי - שם עובדים רק לבאלג'. גם לשון 'נתינה' שכתובה באגדה לא מהוה ראיה, וכל שמבואר באגדה זו איננו שהאליל צריך או אוהב שיער, אלא רק חשיבות ה'וויתור' על השיער.

בעל 'וילאו' מרבה להתלות באגדת הקרחת שהומצאה לאחרונה ע"י כמה מאתרי האינטרנט השייכים לטמפל [ושליחי תשס"ד לא שמעו עליה], לפיה האליל קיבל מכה אשר מחמתה התקרח, ואשה אחת ושמה נאלה דיווי נתנה לו משערותיה, והאליל הבטיח שכל השיער של המתגלחים בטירופאטי שלה הוא. עפ"ז הוא טוען שיש כאן נתינה והקרבה לאליל. אבל כלל לא ברור מה מצא באגדה זו, שלפיה האליל הבטיח שכל השיער של המתגלחים בטירופאטי משתייך לנאלה דיווי, והרי היא כלל איננה אלילה נעבדת, ואין בטירופאטי שום פסל ממנה, ולא דרכי עבודה המיוחדות לה, כך שאפילו אם מכוונים שהשיער ישתייך לה - אין זו תקרובת ע"ז כלל.

וה'חידוש' העצום שמצא הנ"ל באגדה, הוא שכתובה בה לשון של נתינה (שהשיער שניתן לאליל ישתייך לנאלה דיווי)... וגם זה אינו חידוש כלל, כי ידוע ומפורסם שבאנגלית הם יכולים לכנות את התגלחת גם כ'נתינה', וכבר הארכנו שטענה זו אין בה ממש, ושאי אפשר להביא ראיה מצורת דיבור בעלמא.

ונעתיק כאן את הדברים הבהירים שכתבו בספר "הכצעקתה":

"האם לפי האגדה האליל אוהב שיער והאם התגלחת היא נתינת שיער לאליל: באתרי האינטרנט המפרסמים את האגדה לא מצאנו זכר שהאליל אוהב את השיער ושמשרת התגלחת היא הקרבת השיער אליו, אלא רק מבואר שם שסיבות התגלחת הן למען עזיבת האגו וההכנעה לאליל או כדי להיפטר מטומאת העוונות, אלא שהאליל אמר לנסיכה שכל השיער המגולח בטירופאטי משתייך לבעלותה (ומשמע שם שהיא הפכה לבעלים על השיער הנגזז, והשיער משתייך ישירות אליה, ולא משמע שהאליל צריך לקבל את השיער בשבילה)³⁶; ולפי

המקורות המלאים מובאים בתחילת הקונטרס
'יקם שעה לדממה' ח"א הע' ד'; יש להעיר

³⁶ להלן הציטוטים מסיפור האגדה באתר
האינטרנט gotirupati (תרגומים מאנגלית,

זאת לאליל עצמו כלל אין ענין בשערות עבור עצמו, והוא רק מעוניין בפעולת ההכנעה שביתור על השערות ובהתקרחות למענו, ולא מוזכר כלל שמתגלחים כדי לתת לאליל שיער על מנת שיתן אותו לנסיכה [אף לא מוזכר שמתגלחים כדי לתת את השיער לנסיכה, אלא רק סיפור דברים שהשיער הגזז מחמת הסיבות של עזיבת האגו והסרת הטומאה וכדו' משתייך לה אוטומטית, כלומר, מהות התגלחת נותרה כפי שהיתה מאות שנים, וכפי שהיא במקדשים אחרים - התקרחות לשם הסרת היופי והטומאה, אלא שהוסיפו בטירופאטי עוד נופך שהשיער הגזז ישמש למילוי הכרת הטוב של האליל לנאלה דיווי (כעין המצוי אצלנו שמוכרים כרטיס להצגה



שבאתר המקדש הרשמי Tirumala.org מצאנו רק את החלק הראשון של הסיפור מהפוראנאס ולא את החלק שהשתילו לו שערות או איזו השתייכות למנהג התגלחת):

1. '...ואמר שכל השיער שניתן לו ע"י האדוקים בטירופאטי **משתייך לנאלה-דיווי** ('בלונגס' belongs), נתנית השיער שלנו לאליל היא **הסמל של עזיבת האגו** שלנו' [כלומר, סיבת הנתינה היא לעזיבת האגו, והאליל מצהיר שהשיער שנתנו לו - משתייך אליה] - ניתן לראות כאן משמעות שהיא הבעלים על השיער והאליל לא קשור אליו; משום מה האוסרים תירגמו "שכל השיער שניתן לו ע"י סוגדיו - ניתן לה", והבינו שסיבת התגלחת היא כי האליל מעונין שיתנו לו שיער כדי שיתן לה; אך התרגום המדויק הוא 'שניתן בלשון עבר (גיוון' given), ו'משתייך' בלשון הווה ('בלונגס'), וממילא המשמעות הנכונה היא - שהשיער **שכבר ניתן** לו משתייך לנסיכה, והסיבה שהוא ניתן היא מפני ההכנעה; עוד יש להבהיר, שלגבי ההשתייכות לנסיכה - השתמשו בלשון 'בלונגס' - שמשמעותה השתייכות נכסים בעלי ערך [גם הלשון 'גיוון' שהשתמשו לגבי מה שנותנים לאליל - כבר הארכנו לעיל בהשגות על מסקנות הרב דונר שכוונתם בלשונות נתינה לנתינת השווי (תוך כדי ההכנעה), כמוכן של 'דוניישן' - וכך גם המילה 'גיוון' מתפרשת באותו מובן של 'בלונגס'], וממילא כל הנידון כאן הוא תרומת נכסים שווי כסף, שכמובן אינה אוסרת את

השיער, כמ"ש הרשב"א.

2. 'ההיסטוריה מאחורי התגלחת... האליל הבטיח לנאלה שהמאמינים 'אופר' השיער שלהם אליו כשהם באים למשכן להתברך ... לכן, היא [נאלה-דיווי] **צריכה לקבל** את כל השיער **הנתרם** על ידם (השתמשו במילה 'דונייד' - תרומה כספית)... 'אופרינג' של השיער **מוגדרת כהשלכת האגו**, וגם כפעולה של עשיית בקשה לפני האליל, ותפילה למילוי המשאלות' [כלומר, סיבת התגלחת היא לשם השלכת האגו וכדו', ונאלה דיווי מקבלת את כל השיער המגולח].

3. 'ההיסטוריה מאחורי **תרומת** השיער בטירופאטי... (דברי נאלה-דיווי) בעתיד אנשים **יתרמו** (השתמשו במילה 'דונייט' - תרומה כספית) את השיער שלהם **לאליל כדי להפטר מהעבירות... הנאות** וכו', כל השערות האלו שהם נותנים **מגיעות אליה** בלבד' [כלומר, סיבת התגלחת היא כדי להיפטר מהתאווות ומטומאת העוונות, והשיער המגולח מגיע לנאלה דיווי].

4. '**נאלה-דיווי מקבלת** את השיער ש'סאקריפייס' ע"י האדוקים של האליל... והאליל מברך את האדוקים ש'סאקריפייס' את השיער שלהם **למען האליל**' [כלומר, נאלה דיווי מקבלת (ישירות) את השיער שגולח ע"י מאמיני האליל בתור סאקריפייס (לעיל נתבארה משמעות המילה סאקריפייס בלשונם שכוונתם 'להקרבה עצמית' ביותור על השיער)].

ומוסיפים בפרסום ש'כל ההכנסות קדש להכנסת כלה' - שהמשלם על כרטיס כניסה ודאי עיקר כוונתו ליהנות מההצגה, רק שעל הדרך הוא גם שמח שהרווחים ישמשו לדברים טובים)].

נוסח נוסף מופיע באינטרנט שמוותרים על השיער בתור הקרבה עצמית - כדי לחקות את ההקרבה העצמית של הנסיכה במה שהיתה מוכנה לוותר על השיער שלה³⁷; גם לנוסח זה כל הגילוח הוא רק מעשה הקרבה עצמית, ולא נתינת שיער לאליל או לנסיכה, וגם לא שהאליל אוהב שיער".

ובאמת הדברים מפורשים בדברי פרופ' שאנטה נאיר, שבעל 'וילאו' מציג אותה כמומחית היחידה שדוברת אמת, וז"ל (קובץ המקורות [התחקיר המלא] עמ' 9):

"האגדה של נאלה דיווי נועדה לגרום למסירות נפש, וגם להראות את החשיבות של ויתור על הרצוי ביותר, בעל ערך והכרחי בחייו של האדם. האגדה מראה כיצד אישה שעבורה שיער ארוך נחשב לאחד מסימני היופי החשובים הוקרבה על ידה מכיוון שלא יכלה לראות את האדון עם ראש קירח. זה רק מוכיח את מסירותה, והאדון המחזיר את מסירותה רק מראה שבכל פעם שאנחנו נכנעים לאל על ידי ויתור על כל רכושנו, אלוהים ללא ספק ישיב את המסירות הזו מעבר לכל מידה"³⁸.

הרי לנו דברים ברורים ביותר, שאין שום הוכחה מהאגדה שהאליל צריך או אוהב שיער, אלא בסך הכל הם רואים משם את חשיבות ה'ויתור' על השיער, ותו לא מידי.



that is indispensable in one's life. The legend shows how a woman for whom long hair is considered as one of the important signs of beauty was sacrificed by her because she could not see the lord with bald head. It only proves her devotion and the lord reciprocating her devotion only shows that whenever we surrender ourselves to god by giving up all our possessions then god will undoubtedly reciprocate that devotion beyond any measure.

³⁷ כך הוא הניסוח באחד מהאתרי האינטרנט: 'האדוקים שמבקרים את המקדש מחקים את מעשיה, ואופר' את השיער שלהם בפעולה של הקרבה עצמית' (It is said devotees who visit the temple 'follow suit' and offer their hair in an act of self-sacrifice); יש לזכור שהשימוש במילה 'אופר' לגבי התגלחת לפי תרבותם איננו במשמעות 'מנחה' או נתינה פיזית - אלא כנתינת העצמיות לאליל.

³⁸ The legend of neela devi is meant to induce devotion and also for showing the importance of giving up the most desired, valuable and

האם באגדת הקרחת מבואר שהשיער קרבן לאליל

כתב ב'וילאו' מקור מדברי כומר לר' גרשון וועסט שהשיער קרבן לאליל שמזכה בו את נאלה-דיוי ~ ר' גרשון עצמו כתב שניכר שכומר זה ניסה לנחש תשובות לשאלות שמעולם לא חשב עליהן, וענה ארבע תשובות סותרות: שנותנים לאליל, שנותנים לאליל כדי שיתן לנאלה, שכולם נותנים לנאלה, ושהאגדה כלל לא סיבת התגלחת אלא כדי להסיר את הדברים הרעים...

בעל 'וילאו' הצביע על 'מקור' כביכול שמוכח ממנו כדבריו בהבנת האגדה, כביכול השיער הוא 'קרבן' לאליל, והאליל מזכה את נאלה דיווי 'משולחן גבוה', מדברי הכומר לר' גרשון וועסט, וז"ל:

"וגם גרשון וועסט חקר נקודה זו, ושאל את זה לכומר אחד אם השערות נתון לו או לה, והכומר הסביר לו בפרוטרוט את שטויותיהם: והנה ציטוטים מאותו שיחה:

ש: אתה נותן השערות ללורד 'בלגני'. תחילה זה הולך לבלגני. ובלגני נותן את זה לנ"ד? היינו שהם נותנים את זה לבלגני, אבל בלגני נותן את זה לנ"ד?

כומר: אם אופער בשביל בלגני, בלגני נותן לנ"ד... הם מתפללים לאליל שכל האופרינג ינתן לנ"ד בלבד, (היינו) לאחר חיתוך השערות בטירומלא שכל השערות ילך לחשבון של נ"ד.

והיינו שהוא שמע דברים ברורים על שטויותיהם שזה הולך לאליל שנותן את זה לנ"ד."

אמנם, הדברים כבר נתבארו באריכות ב"הכצעקתה":

"מקור נוסף לזה הביאו האוסרים מדברי אחד הכמרים לר' גרשון וועסט: 'האליל אמר שכל אלו שנותנים לאליל.. השיער רק לנאלה... אני אתן לאליל.. והאליל נותן לנאלה'; אמנם, כומר זה הפגין בורות ואמר ארבעה ניחושים סותרים ('אני אתן לאליל, והאליל נותן לנאלה (=נותנים לאליל כדי לתת לנסיכה)... הוא שייך לאליל משום שיש לו קרחת... (=נותנים לו כדי למלא את הקרחת)... נאלה דיווי אמרה... הם יתנו לי את השיער, אני אקח את זה... כל האופערינג ימסרו לנאלה דיווי בלבד... שער המגולח בטירומאלה כל זה הולך לחשבון של נאלה דיווי (השתמש במילה account שמשמעה חשבון בנק, דהיינו שזו תרומה כספית)... באלג'.. אמר כל אנשים גם נותנים לנאלה דיווי (=השיער משתייך ישירות לנאלה ואיננה נתינה לאליל כדי שיתן לה)... נאלה דיווי נתנה גם אנחנו בעצמנו רוצים לתת בעצמנו (=חיקוי המעשה שלה)...', ובסוף דבריו אף הפטיר שהאגדה כלל לא סיבת התגלחת 'עיקר הטעם להסיר את כל הדברים הרעים

- זו הסיבה, הסיפור הוא רק זכרון, וכתב ר' גרשון שהיה ניכר שזו הפעם הראשונה שהכומר חשב על הסיפור בכזו עמקות...".

כך שאין להביא כלום מאותה שיחה של כומר שמנסה לנחש תשובות לשאלות שמעולם לא חשב עליהן...

בדין ככרות הניתנים לאליל במטרה שהאליל יחלקם למשרתיו

עוד כתב ב'וילאו' שבעלי 'הכצקתה' הודו שהשערות נתונות לאליל, אלא שהוא לא 'אוהב' אותן אלא רק רוצה להשתמש בהן להביאן לנאלה ~ ב'הכצקתה' רק כתבו שזה 'לפי הבנתם' של 'הישכם', ואילו בכל מקורות הסיפור ההינדים - כלל לא כתוב שהשיער קרבן לאליל, והכל נכתב רק לפי 'שיטת וילאו', וגם הנידון ההלכתי שנכתב הוא רק לפי 'שיטתו'. בהכצקתה הובאו כמה ראיות למהלכם בראשונים, ובעל 'וילאו' לא פרך זאת מעולם.

ממשיך בעל 'וילאו':

"וכאן גילו בעלי הכצקתה את גודל כוחם להיכנס לדוחקים, ולהמציא היתרים במגדל הפורח באויר, ואלמלא שהם באמת כתבו את זה, לא היו מאמינים שאפשר להעלות כאלו דברים על הכתב, וזה לשונם:

אבל האוסרים רצו להבין מהסיפור שנותנים את השיער לאליל, והוא מעביר זאת [באיזו צורה דמיונית כלשהי] לנסיכה, אך הם לא עובדים אותה ולא מביאים לה; אבל אפילו לפי הבנתם, האליל אינו אוהב שיער לתקרובת [כמו שאוהב קוקוס], אלא לכל היותר רוצה שיביאו לו שיער בכדי לתת לה כהכרת הטוב; ליתר דיוק הוא ג"כ לא ביקש עזרה לקיום הכרת הטוב, אלא בס"ה הבטיח לה שהשיער שיורידו בין כה וכה למענו [מהסיבות של הורדת טומאה/הכנעה וכדו'] יעבור לחשבונה של הנסיכה.

והיינו שאכן כאן הם כבר מודים שהשערות נתונים לאליל, רק שהם מחדשים שהאליל לא ממש חולה אהבה על השערות, רק הוא רוצה את השערות, כדי שהוא יכול להשתמש בהם לצורכו האישיים".

ואמנם, הודאה כזו לא היתה ולא נבראה, שהרי כתוב להדיא בהכצקתה שכל זה הוא רק 'לפי הבנתם', אבל אליבא דאמת לא מבואר כלל בסיפור שהשיער הוא קרבן לאליל, וכל הנידון ההלכתי שנכתב בענין תקרובת שהאליל מוסר הלאה לנסיכה - הוא רק לרווחא דמילתא בעלמא, להוכיח שאפילו לפי המצאתו של בעל 'וילאו', אין שום איסור ע"פ דין.

ובעל 'וילאו' ממשיך בצעקות ה'געוואלד' שלו, וז"ל:

"ורחמנא ליצלן מהאי דעתיה!!! וזה עיוות חמור ממה שהראשונים באמת כתבו. ונרחיב בזה להלן. אולם ברגל אחת - הראשונים היתירו את הכיכרות שהיו נתונים אך ורק לכומרים, ולא את הכיכרות שהיו ניתנים לעבודה זרה, הגם שהכומרים לוקחים את זה אח"כ מרשותו של העבודה זרה. ותו לא מידי".

אמנם בהכצעקתה הובאו כמה ראיות למהלך זה בראשונים, ובעל 'וילאו' לא פרך זאת מעולם, ועיין בסיכום ההלכתי, שם הופרכו ה'קושיות' של בעל המאמר מביכורים ושעיר לעזאזל.

האם נאלה דיווי היא אלילה נעבדת, והאם יש לה פסל

האשים ב'וילאו' שב'הכצעקתה' הניחו הנחה שגויה שנאלה דיווי איננה אלילה, אלא שלדעתו היא כעין אלילה כי מכונה 'נסיכה של גהנדהברא', ו'גהנדהברא' היא אמצעי בין האליל לאנשים, וכך גם אמרו לר' גרשון וועסט ש'השערות נתון לאלילה נ"ד', וגם אמרו 'נ"ד היא אלילה, השערות נתונות רק לו [לאליל]' ~ ב'הכצעקתה' לא טענו במוחלט שאיננה אלילה, אלא רק שיש מקורות רבים הטוענים שהיא נסיכה\מלאכית\אדוקה, אך מודים שיש גם מעט מקורות שהטוענים שהיא אלילה. גם לפי מי שאמר שהיא אלילה - **אין פסל ממנה בשום מקום בתורת אלילה** [שאז לדעת החזו"א אין זו ע"ז, ובפרט, מסוגית הר מוכח שתקרובת לדמיון איננה נאסרת, האריכו ב'הכצעקתה'], **ואיננה נעבדת כלל, ובפרט איננה נעבדת בטירומאלה** [שזה המקדש שהשערות שלו משווקות לפאות], וגם אין בטירומאלה דרך מבוארת איך לעובדה, ואין שם מקום המיוחד לעבוד אותה, **ובודאי שאיש לא מכוון לעובדה ע"י גילוח**; ומה שטען ש'גהנדהברא' היא אמצעי בין האליל לאנשים - לזאת התכוונו ב'הכצעקתה' שלדעתם היא מלאכית [כמובן דמיונית, שלא קיימת במציאות], אך מ"מ איננה נעבדת ואין ממנה פסל - וממילא אין אפשרות שתקרובת שנותנים לה תיאסר.

ציטוט מ'וילאו':

"ואחרי זה פלפלו שאם השערות נתון לאלילה נ"ד - שאין זה תקרובת, כי היא לא אלילה...

ובדברים כאלו יש שני הנחות.

חדא, שנ"ד אינה אלילה.

ועוד, שתקרובת ע"ז נאסרת רק אם הגויים ההם חושבים שהיא אלילה.

ובעניין הראשון, האם היא אלילה, הנה בעלי הכצעקתה כתבו שהם מכנים אותה נסיכה, וזה זיוף, כי הם מכנים אותה נסיכה של גהנדהברא. כנראה הם לא ידעו את המשמעות של המילה הזאת, אז השמיטו אותה, ויצא להם שהיא רק נסיכה...

אז אנחנו נפרש מה זה. גהנדהברא זה אצלם כמו אמצעי בין האליל לאנשים, זאת אומרת שזה בריאה רוחנית כביכול שהיא טפלה לאליל. וכך היא דרכם בכל ע"ז שלהם, שיש סוגדים\תלמידים עתיקים, שגם נעבדים ע"י ההודיים. וכך הם אמרו מפורש בשיחה עם גרשון וועסט: שהשערות נתון לאלילה נ"ד.

טירופאטי, השיער הוא טוב], והשני הוכיח נגדו אינו נכון, אלא **The hair is donated to neela** [לאילה 'נילע דעווי' ולא לטירופאטי], וכך המשיכו להתנוכח ביניהם כמה דקות...

וכך בעוד שיחה שהיה לגרשון וועסט עם כומר, אמרו הדברים מפורשים: "נ"ד היא אלילה, (אבל) השערות נתון רק לו (האליל)".

"נ"ד גם היא אלילה, אבל השערות נתון ללורד ווייס נישט".

אבל זו הטעיה, כי מעולם לא כתבו ב"הכצעקתה" בהחלט שהיא איננה אלילה, אלא כתבו שיש הרבה מקורות המוכיחים שאיננה אלילה, אבל אפילו אליבא דהמקורות שמכנים אותה כאלילה, הרי ברור שאיננה נעבדת ואין ממנה שום פסל הנעבד. וז"ל הכצעקתה:

"האוסרים הציגו עוד אפשרות להבנת הסיפור שדייקו מפטפוטי הינדים מאתרי פטפוט ('צ'אט', quora), מספר קומיקס לילדים, ומראיונות של מתגלחים - שהתגלחת מהווה נתינה ישירות לנאלה דיווי, והם מכנים אותה 'אלילה', ושוענים שזו הקרבה ('סאקריפיס') לאלילה נאלה דיווי³⁹. אבל

בטירופאטי עוד נופך שכל השיער הנגזז ישמש למילוי הכרת הטוב של האליל לנאלה-דיווי, אבל לא שהמתגלחים מתעסקים עם נאלה דיווי ומקדישים לה את השיער. אמנם, בפרסומי האוסרים מדייקים מפטפוטי ההינדים באתרי פטפוט ('צ'אט', quora), ומדייקים מספר קומיקס לילדים, ומראיון של ר' גרשון עם איזה מתגלחים - שכביכול מתכוונים להקריב לאלילה נאלה-דיווי, לדוגמא ראה בקונטרס 'פאת קדמה' (חלק ב' עמ' 134) שהביא את הוויכוח שבין שני מתגלחים המופיע בעדותו של ר' גרשון וועסט, שהתווכחו 'איזה אליל בדיוק

³⁹ הסיפור המסופר באתר הרשמי Tirumala.org מכיל רק את החלק הראשון של האגדה, ושאר נוסחאות הסיפור מופיעות רק באתרים אחרים; בכל הנוסחאות שמצאנו באתרי האינטרנט לא כתובה הבנה זו שהמתגלחים נותנים את השיער לנסיכה, אלא רק סיפור דברים שהשיער הנגזז מחמת הסיבות של עזיבת האגו והסרת הטומאה וכדו' משתייך אוטומטית לנסיכה, כלומר, מהות התגלחת נותרה כפי שהיתה מאות שנים, וכפי שהיא במקדשים אחרים - התקרחות לשם הסרת היופי והטומאה, אלא שהוסיפו

האמת היא שלפי הרבה מקורות **איננה אלילה**, אלא נסיכה/ מלאכית/ אדוקה/ המאמינה הראשונה, וגם לפי מי שאמר שהיא אלילה, **הרי אין פסל ממנה בשום מקום בתורת אלילה** (וכבר כתב החזו"א כשאין פסל והוי רק דמיון אין זו ע"ז, וגם אם נניח דהוי ע"ז אבל תקרובת לדמיון בודאי איננה נאסרת, כדמוכח מסוגיית תקרובת הר, ואכמ"ל), **ואיננה נעבדת כלל וכלל, ובפרט במקדש טירופאטי** (שהסיפור מסופר רק שם, ומשם כמעט כל שערות המקדשים המשווקות לתעשיית הפאות) **שהוא מיוחד לאליל באלאג'...**, וגם אין שום דרך מבוארת איך עובדים אותה, ואין שום מקום המיוחד לעבוד אותה, **ואף אחד לא מכוון לעובדה ע"י פעולת הגילוח**.

הרי שאכן הסכימו שיש מקורות שהיא אלילה, אבל לעומת זאת יש הרבה מקורות שאיננה אלילה, ונביא כאן ציטוט מתוך עדותו של ר' גרשון וועסט:

"אבל מכומר אחר שמעתי שאיננה אלילה אלא עובדת, וגם באתר gotirupati הגדירו אותה כנסיכה, וביררתי שאין שום פסל ממנה בתור אלילה, ואין עובדים אותה, ואין דרך או אופן מבואר איך לעבוד אותה".

וכך אמר הכומר הראשי של איגוד הטמפלים בצפון אמריקה בשיחה לכותב הכצעקתה:

"ש: האם יש בטירומאלה מקום מיוחד היכן לעבוד את נאלה דיווי? האם היא אלילה?
ת: אין בטירומאלה שום מקום לעבוד את נאלה דיווי, והיא לא אלילה אלא היא קשורה למלכות של המקום".

גם אמיר דרומי אמר לנו (מוסרט) ששמע מהם שאיננה אלילה אלא נסיכה. ומה שבעל 'וילאו' טוען ש"גהנדהברא זה אצלם כמו אמצעי בין האליל לאנשים, זאת אומרת שזו בריאה רוחנית כביכול שהיא טפלה לאליל. וכך היא דרכם בכל ע"ז שלהם, שיש סוגים לתלמידים עתיקים, שגם נעבדים ע"י ההודיים" - הרי זה בדיוק מה שכתוב בהכצעקתה, שיש מקורות שהיא מלאכית וכדו', אבל עכ"פ ברור שאיננה נעבדת ואין ממנה שום פסל, כך שאי אפשר שתקרובת שנותנים לה תיאסר. עוד בדה בעל 'וילאו' סברת הכרס ללא מקור או סמך, וז"ל:

והשני הוכיח נגדו שזה אינו נכון, אלא **השיער נתרם לאלילה נאלה-דיווי ולא לטירופאטי** [גם הוא השתמש בלשון 'דוניישן', כלומר נתינה כספית], וכך המשיכו להתנוכח ביניהם כמה דקות".

מקבל השיער, אבל זה לשון ר' גרשון בעדותו: "פניתי לשני מתגלחים ושאלתי למה הם מתגלחים, אחד מהם השיב ללורד טירופאטי [=האליל בטירופאטי, אחד משמותיו], לנדבה [השתמש בלשון 'דוניישן', כלומר נתינה כספית], השיער הוא טוב,

"אבל כל זה דיון ממש מיותר, כי תקרובת ע"ז אינו תלוי אם הגוי הטיפש החליט שזה אלילה, או אולי סתם סוגד או נסיכה, אלא מהותו של עבודה זרה היא כל דבר רוחני שהם עובדים. ולכן מה לי אם הם נותנים לה תואר אליל, או תואר נסיכה, בין כך ובין כך הרי היא נעבדת לגירסא זו של הסיפור."

כלומר, בעל 'וילאו' החליט ברוחב בינתו שלפי גירסא זו של הסיפור נאלה דיווי היא נעבדת! וזה מביא לידי גיחוך, שהרי לא מבוארת כאן שום כוונה לעבוד אותה, והרי בטירופאטי אין עובדים רק לאליל באלג'... וזה ברור לכולם שהעובדים שם כלל לא מתכוונים לעבוד את נאלה דיווי, אלא באים לעשות נחת לאליל זה, והשער הנגזז ממילא משתייך לנאלה. **כללו של דבר: לא מבואר באגדה כלל שהאליל צריך או אוהב את השיער**, ודברי בעל 'וילאו' תמוהים ומגמתיים ביותר.

רבים דקרו - השוואת מרן החזון איש לתלמיד טועה רח"ל

ב'וילאו' טען שמהות ע"ז היא עבודה לכל דבר רוחני, גם אם הוא דמיון או שמכונה 'נסיכה' ~ **העלים מעיני הקוראים את דברי החזו"א שעובד לדמיון איננו ע"ז אלא מינות**, ועשה אותו 'תלמיד טועה'. בסיכום ההלכתי דחו את מקורותיו של 'וילאו'.

בנידון זה כתב בעל 'וילאו' בזה"ל:

"אלא מהותו של עבודה זרה היא כל דבר רוחני שהם עובדים. ולכן מה לי אם הם נותנים לה תואר אליל, או תואר נסיכה, בין כך ובין כך הרי היא נעבדת לגירסא זו של הסיפור."

כמו שפירט הרמב"ן (שמות כ, ד): "והנה התורה אסרה בדבור הזה השני כל עבודה בלתי לה' לבדו, ולכך הזהיר בתחלה לא יהיה לך אלהים אחרים על פני... והזהיר עוד על ה'פסל' וגם על ה'תמונה' שהיא תרמוז גם לדבר הרוחני המדומה" עכ"ל.

הלא אפילו מה שלא היה ולא נברא אם עובדים אותו נחשב לעבודה זרה, כמו שכתב הרמב"ם (מורה הנבוכים חלק א פרק מו): "ודע שזמן זאת האמונה היה קרוב לימי משה רבינו, והיו בני אדם נמשכים אחריה מאד וניסיתים בה, תמצא זה כתוב בשירת האזינו, יזבחו לשדים לא אלוה, וכבר בארו החכמים ענין אמרו לא אלוה, אמרו שהם לא פסקו מעבודת דברים נמצאים עד שעבדו דמיונות, לשון ספרי לא דיין שהם עובדים חמה ולבנה כוכבים ומזלות, אלא שעבדו בבואה שלהם, ובבואה הוא שם הצל" עכ"ל.

ומבואר שגם אם עובדים דמיונות הדבר נחשב לעבודה זרה, כל שכן לנידון דידן שמאמינים שהיא משהו, גם על הצד שהיא לא אלילה, אבל היא אחת ששייכת לעבודה זרה, והיינו בריאה רוחנית כביכול."

והכותב מעלים מעיני הקוראים את דבריו הבהירים של מרן החזו"א זצ"ל (י"ד סי' ס"ב סקכ"א) דעובד לדמיון לאו ע"ז הוא אלא מינות [שבדאי ידע מהם, שהרי הובאו ב'פאת קדמה'], ולא עוד אלא שהעזי פניו להשוותו כתלמיד טועה שלא ידע ראשונים מפורשים, עפ"ל.

ולגופם של דברים ראו בסיכום ההלכתי שאין שום קושיה מדברי הראשונים הללו.

האגדה נתחדשה לאחרונה

'הוכיח' ב'וילאו' שהאגדה עתיקה ממ"ש מוהאן שאין שינויים בעקרונות דתם, ובכך נדחו דברי 'הכצעקתה' שזו אגדה חדשה ולכן אין להתחשב בה, אלא אזלינן בתר עיקר טעמי דתם ~ כוונת 'הכצעקתה' היתה שמאחר ולפני שהתחדשה האגדה היה ברור לכולם שהשיער טמא ומאוס, ואיש לא העלה בדעתו שהשיער הגשמי 'קרבן' לאליל - לא השתנו עקרונות דתם לקצה ההפוך להחשיב את השיער הגשמי כרצוי לאליל רק בגלל אותה אגדה שהומצאה לאחרונה באינטרנט. מוהאן לא אמר שלא יחדשו לעצמם סיפורים, אלא רק שעקרונות הדת לא משתנים, וממילא מה שתמיד היה דוחה וטמא לא יהפוך לקרבן נרצה [ואכן גם כיום לא מגישים לאליל שערות גשמיות].

ב"הכצעקתה" מובא שאגדה זו היא אגדה חדשה, וכוונת הדברים מבוארת לכל בר בי רב דחד יומא, דמכיון שעד שנתחדשה להם האגדה היה ברור אצלם שהשיער טמא ומאוס ואיש לא חשב שיש בזה קרבן, א"כ פשוט שלא נתהפך להם פתאום ענין התגלחת ממעשה של התקרחות וסילוק הדברים הרעים למעשה של קרבן מכובד, והדת שלהם לא שינתה את עקרונותיה מקצה לקצה רק בגלל איזה סיפור שהומצא לאחרונה באינטרנט ואין לו שורש בדתם כל עיקר.

אבל בעל 'וילאו' עיוות את משמעות הדברים, והמציא בשם "הכצעקתה" שמכיון שהאגדה היא חדשה שוב אין מתחשבים עמה, ואזלינן בתר עיקר הדת שע"פ כתביהם... וז"ל:

"ונתחיל מהטענה האחרונה - שזו לא הסיבה המקורית והעיקרית של הגילוח, ולא כולם יודעים את זה.

כנראה נפלה להם טעות גדולה בחקירת העניין. אף אחד לא מעניין אותו מה הסיבה העיקרית ומה הסיבה המקורית הראשונה של התגלחת, ובכלל אסור לנו לדרוש "איכה יעבדו הגויים האלה את אלוהיהם" זולת מה שיש תועלת להבין ולהורות. ואכן השאלה שעומדת לפנינו אינה לכתוב דוקטורט מה הסיבה המקורית של הגילוח, ואיזה דברים הם התפתחות, ואיזה דברים הם פרסומת, ואיזה דברים כולם יודעים, או רק מקצתם יודעים".

ואכן כלשונו, 'טעות גדולה נפלה לו בחקירת הענין', שלא הבין שאם במשך מאות שנים התגלחת היתה התקרחות בעלמא ולא עלה על דעתם להקריב את השערות כקרבן, ממילא לא יתכן שהתגלחת הפכה בין רגע לקרבן מכובד, והדברים פשוטים ביותר.

עוד ניסה בעל 'וילאו' להפריך את הטענה שהאגדה היא חדשה, ממה שאמר הכומר ד"ר מוהן, שלא יתכן ששום דבר ישתנה בדת שלהם, וז"ל:

"האם הטמפל מחדשים דברים חדשים? נצטט מהמומחים של בעלי הכצעקתה:

ש: האם יתכן שמה שהיה השתנה בנוהל ב-15 השנים האחרונות?
ת: לא, לא, שום דבר לא השתנה. זה באותו אופן שתמיד זה נעשה. שום דבר לא השתנה.

ד"ר מוהאן (מובא בהכצעקתה עמ' 108) - שום דבר לא השתנה, ולא ייתכן שיש שינויים. והיינו שהוא הבין שהעקרונות שלהם לא שייך בה חידושים."

וגם זו אינה טענה כלל, כי לא מבואר באגדה שהשיער הוא קרבן לאליל, אלא בסך הכל כתוב שהשיער משתייך לנאלה דיווי, ותו לא מידי! ולא אמר מוהן שלעולם לא יחדשו לעצמם אגדות וסיפורים, אלא אמר בדיוק את מה שכתבנו, שדת מבוססת איננה משנה את עקרונותיה בין רגע, להפוך ענין נבזי וטמא לקרבן מכובד.

האם האגדה עתיקה

ב'וילאו' רצה להוכיח שהאגדה עתיקה, שהרי הסיפור נמצא בסרטון שהופק בשנת תש"נ, וכן דייק מדברי פרופ' שאנטה נאיר שהכירה את האגדה לפני חמישים שנה, וכן מדברי הגר צדק שאמר שגדלו על סיפור זה, וכן מדברי ר' צבי ויסמן שאמר שהסיפור הועבר מדור לדור ~ האגדה בגירסתה המודרנית שהנסיכה השלימה לאליל שערות, ושזו גם סיבה לתגלחת - **לא מופיעה בספרי דתם ובאתר הרשמי של הטמפל**, אלא רק שהאליל התקרח; מה שהיא השלימה לו שערות מופיע לראשונה בסרטון משנת תש"נ - ללא קשר למנהג התגלחת, ובספר סיפורים שאין לדעת מתי נכתב, וגם שליחי תשס"ד לא שמעו עליה. בערך בתשס"ו החלו להפיצה באינטרנט בקשר לתגלחת. פרופסור נאיר לא אמרה שאת סיפור זה שמעה בילדותה, אלא רק 'סיפורים על האליל של טירופאטי'. גם הגר צדק לא אמר שגדל על אגדה זו; גם ר' צבי העיד שלא שמע ממנה כשהיה שם אף שהכיר את כל כתבי המקדש, ורק שיער שהסיפור הועבר מדור לדור כמו שאר אלפי סיפוריהם, ובהמשך חקר בזה וכתב שהסיפור קודם ע"י הנהלת המקדש כדי לייצר רווחים, ושמליוני סיפוריהם אינם 'סיבה' למעשיהם, ובשאר בתי

הע"ז לא סוברים את הסיפור - ועם זאת הם מתגלחים מאותן סיבות; בעל 'וילאו' לא הצליח להוכיח את עמדתו, ולכן התחמק.

לפני שנוכיח שהאגדה באמת נתחדשה לאחרונה ממש, יש להקדים מה שמוסכם לכולי עלמא ואפילו בעל 'וילאו' מודה בכך, שהאגדה לא היתה מפורסמת כלל וכלל בשנת תשס"ד, ואף אחד לא שמע אז עליה, כולל השליחים הרב דונר ואמיר דרומי, כך שזה פשוט שלא היה לאגדה שום פרסום עד לשנים האחרונות ממש.

והנה השתלשלות הסיפור כפי שידוע לנו אחרי חקירות רבות בענין: בספרי הפוראנה'ס (שנחשבים כספרי דתם) מובא רק החלק הראשון של הסיפור הדמיוני, שהאליל נתקרח עד זוב דם, וזה הובא גם באתר הרשמי של המקדש. **המשך הסיפור שהאשה נאלה דיווי השלימה שערות האליל משיער שלה - נמצא לראשונה בסירטון משנת תש"נ, ללא שום קשר לתגלחת.** ורק בשנת תשס"ו בערך החלו להפיץ האגדה באינטרנט בקשר לתגלחת, שעל ידי שמתגלחים משתלם החוב לנאלה דיווי, וכל השיער שייך לה. וגם בעל 'וילאו' לא הצליח להביא שום מקור קדום לקשר בין הסיפור לתגלחת.

ועכשיו נבוא לדון האם יש ממש בהוכחותיו:

ראשית הוא מצטט את דברי ר' צבי ויסמן (כדרכו שמקליט בני אדם בלי רשות, והולך ומפרסם הקלטות חלקיות וצועק 'ראו כמה שקרן הוא זה' וכו') שאמר 'בתור השערה' שהסיפור הועבר מדור לדור כיון שיש להם אלפי אגדות כאלו. נדגיש שוב: את כל זה אמר בתורת השערה בלבד!

וכמה דמגוגיה יש כאן, לאחר שבעל 'וילאו' לעג לעדותו של ר' צבי, שכביכול כל דבריו מבוססים על השערות בלבד (שכמובן אין זה נכון כלל, והוא העיד עדותו בבהירות ומתוך ידיעה מעמיקה בדת ותרבות ההינדו, ודבריו מתאימים להפליא עם הכתוב בספריהם ועם דברי הכומרים ושאר המומחים, ויתבאר להלן), אבל כאשר ר' צבי בעצמו מזהיר שאינו יודע בעצמו מקור הסיפור ורק משער שמכיון שיש להם אלפי אגדות כאלו מן הסתם גם אגדה זו אחת מהן, פתאום בונה בעל 'וילאו' על דבריו תילי תילים של הלכות...

ויתירה מכך, כאשר ר' צבי המשיך לחקור את האגדה הזו ונתברר לו שאין לה שום מקור, הוא כתב לאוסרים מכתב בזה"ל:

'הסיפור התחדש ע"י אנשי הנהלת טירופאטי, כדי לקשר את התגלחת לטירופאטי בדוקא, ולמנוע מהאנשים מלהתגלח אצל שאר בתי הע"ז בהודו כמו 'פאלני' (כלומר, להגדיל את רווחיהם...). יש מליוני סיפורים כאלו... אבל הם אינם 'סיבה' לשום דבר שהם עושים. האנשים בשאר בתי ע"ז מתגלחים בדיוק מחמת אותה סיבה שמתגלחים בטירופאטי, אף שאין להם

את הסיפור הזה. הסיפור לא היה ידוע כלל בשנת תשס"ד, קראתי בשעתו כל בדל של מידע אודות הטעמפל בשפה הטמילית, ולא נמצא הסיפור כלל בזמן ההוא'.

אבל בעל 'וילאו' כמובן התעלם לגמרי מדבריו אלו, אלא רק הציג לפני הקורא התמים את ההוה אמינא ללא המסקנה...

עוד הביא בעל 'וילאו' את דברי שאנטה נאיר, שנשאלה האם הכירה את האגדה בילדותה והשיבה דברים מאוד מעורפלים. וכתבה רק שמאז שנות ילדותה (ועד עכשיו) שמעה הרבה אגדות הקשורות לאליל של טירופאטי, כולל אגדה זו. אבל לא אמרה מתי בדיוק שמעה את הסיפור, ויתכן מאוד שאת הסיפור הזה שמעה רק לאחרונה. אלא שבעל 'וילאו' דייק בדבריה כמו שמדייקים בדברי הראשונים, שממה שכללה אגדה זו ביחד עם שאר האגדות, שמע מינה שגם את זאת שמעה בילדותה...

עוד דייק הכותב מדכתבה שהוריה לא יכלו לדעת את האגדה מכיון שהם מניו דלהי - הרי מוכח מזה שאילו היו מטירופאטי היו גם הם יודעים מזה... וגם זה אינו מוכרח, כי כל מה שאמרה הוא שבניו דלהי לא שמעו על כך, אבל אין הכרח שבטירופאטי יודעים מזה.

ועוד, והוא העיקר, אף אם נסכים עם בעל 'וילאו' שהיו כמה הודים שכבר שמעו על הסיפור בשנים קדמוניות, הרי מכל מקום אין זה קשור לתגלחת כלל וכלל, והרי כ"ע מודים שהחלק הראשון מהסיפור הובא בספריהם, אבל ההקשר לתגלחת נולד רק בשנים האחרונות, ובעל 'וילאו' לא הצליח להביא שום הוכחה נגד העובדה הפשוטה הזו.

ועוד המשיך הכותב בדברי דמגוגיה, כדי להוכיח שהאגדה אינה חדשה:

"האם המקור הראשון הוא משנת תשס"ו?"

לא כל כך מובנת הטענה הזאת ולמאי נפקא מינה, אבל לצורך העניין ידוע לנו מקורות משנת 1990 למנינם. וכן העידו כמה מומחים אמיתיים בדתם שזו לא אגדה חדשה כלל".

ובהערה הוסיף:

"מכיון שהטענה מופקעת לחלוטין לא השקענו הרבה להוכיח את זה, אבל יש סרט ידוע בהודו על כל קורות 'חיי' של האליל, והסרט הוא משנת 1990 למנינם, וכבר שם יש את הסיפור עם הקרחת, ועם השלמת השערות".

כלומר, כאשר לא מצא מה לענות, וכאשר לאחר כל החיפושים שלו לא מצא שום מקור קדום לאגדה, וכל מה שהעלה בידו הוא איזה סרט משנת 1990 שם מובא הסיפור

(בלי שום קשר לתגלחת!) - אז כותב 'מכיון שהטענה מופקעת לחלוטין לא השקענו הרבה להוכיח את זה'... אבל חלילה לו להודות על האמת, שלא מצא שום מקור.

האגדה - תרגיל שיווקי של הנהלת המקדש

ב'וילאו' דחה שכל ע"ז היא שקר ומיועדת לספק אינטרסים, כמו פסל מיכה, וממילא מה בכך שקודמה כדי להרבות רווחים ~ ב'הכצעקתה' לא אמרו שתרגיל שיווקי לא יכול להפוך לחלק מהדת, אלא שמאחר והסיפור נקשר לתגלחת רק ע"י המנהלים העסקיים שאינם ברי סמכא לחדש משהו בדתם, ואילו הכמרים אמרו שהסיפור לא 'מוסמך' ואי אפשר שיהווה מקור 'דתי' אצלם, ומצהירים שהתגלחת לא מיועדת לנתינה, וששערות הן מנחה מכוערת שהאליל לא מקבל, ושהסיפור לא מופיע בפרסום הרשמי שלהם או בספרי דתם, והם מסבירים רק שיש כאן וויתור על השיער החשוב לאדם - הרי ברור שכל זמן שאינו טעם מוכר לתגלחת ע"י אנשי דתם - יש כאן חסרון ניכר ב'דרך עבודתה' [כ"ז לשיטת בעל 'וילאו' שבסיפור התחדש שהשיער קרבן, אבל באמת אין בסיפור יותר מהדגשה של חשיבות הוויתור על השיער, ולזה מסכימים הכמרים].

כפי שהבאנו לעיל מדברי ר' צבי ויסמן, האגדה היא תרגיל שיווקי מהנהלת המקדש, ואינה חלק מהדת שלהם כלל וכלל, ולא נזכרה בכתביהם וספריהם, אלא רק באתרי האינטרנט.

ועל זה הגיב בעל 'וילאו':

"אבל האמת שאין צורך בכל מה שכתבנו וחבל להתעסק בזוטות על דברים של מה בכך. מאחר שהטענה העיקרית, שאמורה להיות פשוטה וברורה אצל כולם! היא שכל עבודה זרה שבעולם הינה שקר גמור, ואינה אלא המצאה.

והסיבה שהמציאו את דרכי עבודה זרה לאורך הדורות הוא תמיד היה לספק את התאוה של איזה גורם מעורב. ולכן גם אם אכן מנהלי הטמפל מרוויחים בזה, כל כמה שהם מצליחים לעבוד על האנשים ולגרום להם לחשוב שהאליל חפץ בשיער, ע"י אגדה מומצאת וחדשה ככל שתהיה, הרי זו עבודה זרה בהידור!!

ושמא תאמר שאם מנהלי המקום לא מאמינים בזה אין זה עבודה זרה, אז כבר היה לעולמים שהיה כומר שלא האמין בעבודה זרה, אלא עשה כן כדי פרנסתו, ואעפ"כ מבואר שזה היה עבודה זרה בהידור! הלא זה גמרא ערוכה בבבא בתרא (ק"א. ועי' ברשב"ם שם) ששבואל בן גרשום היה כומר לעבודה זרה, הגם שהוא לא האמין בה בכלל, והיה עיניו צרה בעבודה זרה (עי' ירושלמי ברכות סד:), ואף על פי כן, הפסל של מיכה מפורש בפסוקים שהיה עבודה זרה ממש, למרות שהכהן לא האמין בה בכלל, ועשה הכל כדי

להרוויח כסף, כמו שכתוב בשופטים (יז, י) "ויאמר לו מיכה, שבה עמדי והיה לי לאב לכהן, ואנכי אתן לך עשרת כסף לימים וערך בגדים וגו'".

וראו לציין גם לדברי הרמב"ם ריש הלכות עבודה זרה, שכתב (פרק א הלכה ב' מהלכות ע"ז) שההשתלשלות של כל עבודת הפסלים בעולם, הגיע מדברי הכומרים שהמציאו שקרים שהם עצמם לא האמינו בהם, ורק ההמון עם טעו בזה, ואעפ"כ ברור שזה עבודה זרה".

הכותב אפילו לא הבין את כוונת טענת "הכצעקתה", שמדובר בתרגיל שיווקי של הנהלת המקדש, שהרי בוודאי אם היה זה חידוש של הכמרים היה שייך לומר שאף שכוונתם להרווחת המקדש הרי סוף סוף זה נעשה כחלק מהדת שלהם, אבל מכיון שמחדשי האגדה אינם הכמרים אלא המנהלים העסקיים של המקום, שרק הכסף עומד לנגד עיניהם, ואינם ברי סמכא כלל לחדש שום דבר בדתם, א"כ כל זמן שהכמרים שלהם עומדים ואומרים בפה מלא שהסיפור הוא סתם בדיה ואין בו "נפקא מינה לדינא" (כפי המבואר בעדותו של גרשון וועסט שכך שמע מכמה כמרים שאין להתייחס לסיפורים שמקורם מהאינטרנט, וכוונתם היתה ביחס לאגדה זו) - א"כ כשדנים בדין 'דרך עבודתה' הרי ברור שחסר כאן בדרך עבודתה, ופשוט (ובאמת משמעותה של האגדה עבורם היא ההדגשה של הוויתור על מה שחשוב לאדם, ולזה מסכימים גם הכמרים, וכל דברינו בזה הם לשיטתו של בעל המאמר שבסיפור התחדש שהאליל צריך שיער, ועל זה בא ההסבר שכיון שזה נסתר מהכמרים ואינו אלא תרגיל שיווקי ממנהלי המקדש - הרי אין דרך עבודתה בכך).

עוד העיר בעל 'וילאו':

"עכ"פ לעיקר הטענה שמדובר רק בפרסומת של מנהלי הטמפל... זה לא מובן, כל כמה שהאתר שמפרסם את זה הוא כלל לא האתר הרשמי של הטמפל, וב'הכצעקתה' (עמ' 49) הדגישו מפורש שזה מפורסם באתר שאינו רשמי... אם כן איזה פרסומת יש כאן אם מצד הטמפל עצמם לא אמרו את זה"

ואין זו קושייה, שאף שמדובר באתר הקשור להנהלת המקדש, הרי מכל מקום הנהלת המקדש אינה קובעת את הדת שלהם, אלא דוקא הכמרים, ועל כן באתר הרשמי של המקדש לא הובאה האגדה כלל וכלל, ורק באתרים שאינם רשמיים הקשורים להנהלת המקדש הובא הסיפור ע"י אנשים שמטרתם היא להרוויח כסף ע"י עדר הפתאים שמגיעים לטמפל, וכנ"ל.

פרק ג' - דברים המוכיחים שאין מדובר במעשה עבודה

מה הצורך בבירור האם מדובר במעשה עבודה

כתב ב'וילאו' שאין צורך לברר האם התגלחת מוגדרת כ'נתינה' כי די בחיתוך שיער לשם עבודת האליל כדי להחשיב את השיער כתקרובת, ו'עבודה' היינו פעולה דתית שנעשית כדי לעבוד את הע"ז, כדמוכח מתשובת הגר"ש שרק הוכיח שהתגלחת היא מעשה עבודה מכך שמזכירים את שם האליל ושהספרים רואים בגדיזה מעשה פולחן, וכפי שהעיד הרב דונר שעבודתם בתגלחת ~ **גם מדברי הגר"ש והפוסקים מבואר שתקרובת היא בעיקר דורון**. הדיון ב'הכצעקתה' אם התגלחת היא עבודה - הוא לפי המבואר בראשונים שהמקל לא נאסר אם לא עובד את האליל בעצם השבירה, אבל אינו נאסר כשהשבירה איננה 'עבודה' אלא היא רק ההיכי תימצי להבאת המקל לאליל כדורון. הגר"ש אכן כתב בהתאם למה שהרא"ד אמר לו שזו עבודה גמורה בעיניו של 'שחיטת השערות', ובתשובת הגר"ש רוזנברג כתב כך מחמת עוד 'עובדות' שלא קיימות במציאות, והמציאות היא הפוכה ומוכיחה שאין זו 'עבודה'.

ציטוט מ'וילאו':

"הצורך לברר פרטים נוספים אודות מעשה התגלחת:

והנה אם נקבל את מה שההודיים אומרים וכותבים בכל מקום בצורה מפורשת שמדובר בקרבן, אז אנו לא צריכים כלל הוכחה שזה מעשה עבודה, מכיוון שפעולת חיתוך שהיא נתינה לאליל בוודאי ובוודאי שהיא מעשה עבודה גמורה ובוודאי שהשיער תקרובת גמורה.

אמנם כמו שנבאר לקמן אין כלל צורך במחשבה לשם קרבן, והתנאים שבאמת נצרכים כדי שהדבר יהיה תקרובת עבודה זרה הם סה"כ שהפעולה תהיה מעשה עבודה עם חיתוך. ולכן כל כמה שהם עובדים לעבודה זרה על ידי החיתוך, אז כל דבר שנעשה בו החיתוך הינו תקרובת עבודה זרה.

ולא מוזכר בשום מקום בחז"ל או בראשונים או בשו"ע שכדי לעשות תקרובת צריך דווקא מעשה עם מחשבה לשם קרבן.

ולכן מעשה הגילוח בהודו, גם על הצד הרחוק שלא מדובר במעשה של קרבן, עדיין כל כמה שרואים שיש כאן עבודה, זאת אומרת פעולה דתית שנעשית כדי לעבוד את העבודה זרה, פעולה זו עושה תקרובת.

ובאמת מי שמתבונן בתשובת מרן רבינו הגר"ש אלישיב זצוק"ל יראה מיד שכל ההתייחסות שלו לנידון הוא דווקא להוכיח שמדובר במעשה עבודה, וזה לשונו:

"אשר לטענה הראשונה, לפי דברי הרא"ד (דונר) שליט"א, עצם התגלחת עבודתה בכך. וכנראה זה ע"פ מש"כ הרמב"ם בספר המצוות (מצוות לא תעשה ו') וזה לשונו "ובתנאי שיעבוד כדרכה, כלומר בדבר שדרכה שתיעבד בו וכו' כמו פוער לפעור וזורק אבן למרקוליס ומעביר שער לכוּש". וכאן בזמן התגלחת הם מזכירים שם האליל. והמגלחים אמרו לו על אף שעושים בשביל קבלת שכר עבור התגלחת, מכל מקום אמרו הלא גם הם מאלה הטמאים הרואים בזה פולחן לע"ז. ובכה"ג הדבר פשוט שאומרים בזה סתם עכו"ם לע"ז, עיין חולין י"ג שהרי עצם מטרת המתגלחים היא לע"ז.

כפי שכבר ביארנו, עיקר הנידון היה להוכיח שהתגלחת היא מעשה עבודה (ואפילו אם אינם חושבים לשם קרבן), והגר"ש הוכיח כן מכך שמזכירים את שם האליל, וכן מזה שהספרים רואים בגזיזת השערות מעשה פולחן לע"ז.

ולכן מכיוון שכן, המתירים נלחצו מאוד מאוד להוכיח שאין כאן אפילו מעשה עבודה, והגוי שמגלח את השער אינו חייב מיתה כלל".

וכל זה אינו נכון כלל, כפי שנתבאר לעיל באריכות שבדברי הגר"ש וכל הפוסקים מבואר בפשטות ש'תקרובת' היא בעיקר דורון, פשוטו כמשמעו, ואין בזה שום ספק, ולא לשם כך עסקו ב"הכצעקתה" לברר האם מדובר במעשה עבודה, אלא ע"פ דברי הראשונים דהמקל לא נאסר אא"כ עובד את האליל בעצם השבירה, אבל אם אין השבירה לשם עבודה אלא רק היכי תימצי להבאת המקל לאליל - אינו נאסר, וכדמוכח מסוגית מחשבין מעבודה לעבודה, וכפי שהאריכו בריש קונטרס "יקם שצרה לדממה" ח"ב ע"ש, ואשר ע"כ כל עוד החיתוך איננו עבודה אצלם כלל אלא בסך הכל היכי תימצי להמציא לאליל שיער, אין השערות נאסרין אפילו על הצד שמכוונים לשם דורון. וראה עוד בזה בסיכום ההלכתי, בראיות ברורות.

ואשר ע"כ האוסרים ניסו להוכיח שעצם החיתוך עבודה היא אצלם, ולגבי זה, ז"ל הגר"ש בתשובתו להגר"ב זצ"ל:

"אשר לטענה הראשונה, לפי דברי הרא"ד שליט"א, עצם התגלחת עבודתה בכך. וכנראה זה ע"פ מש"כ הרמב"ם בספר המצוות (מצוות לא תעשה ו') וזה לשונו "ובתנאי שיעבוד כדרכה, כלומר בדבר שדרכה שתיעבד בו וכו' כמו פוער לפעור וזורק אבן למרקוליס ומעביר שער לכוּש". וכאן בזמן התגלחת הם מזכירים שם האליל. והמגלחים אמרו לו על אף שעושים בשביל קבלת שכר עבור התגלחת, מכל מקום אמרו הלא גם הם מאלה הטמאים הרואים בזה פולחן לע"ז. ובכה"ג הדבר פשוט שאומרים בזה סתם עכו"ם לע"ז (עיין חולין י"ג), שהרי עצם מטרת המתגלחים היא לע"ז."

והמבואר מדבריו שהגרי"ש תמך יתדותיו על דברי הרב דונר שעצם התגלחת עבודתה בכך, והא ראייה שמזכירים בשעת מעשה את שם האליל, ועוד שהמגלחים אמרו לו שרואים בזה פולחן לאליל [ולהטעמה בעלמא, הוסיף הגרי"ש שכנראה דרך עבודתם כמו כמוש, ומה שכתוב בהקדמה לתשובתו (נכתב ללא שם הכותב, ומסתבר שהיה זה הגרי"ש אפרתי שליט"א) שכוונת הגרי"ש לתלות שע"ז זו מקורה בכמוש - צ"ע, שהרי ברור לכולם שאין שום מקור לומר שיש לע"ז זו שום שמץ של שייכות עם הע"ז של כמוש, וכמו שהעיר הגרי"ב זצ"ל בשלחן הלו].

ובמאמר המוסגר, ראינו בדברי הרבנים האוסרים (להבדיל אלפי הבדלות מבעל יולאו' הנ"ל וחבריו) עוד דברים תמוהים, שלא היו ולא נבראו, ומזה רצו להוכיח שיש כאן עבודה לאליל, וז"ל הגרי"ש רוזנברג שליט"א:

"ובפשטות הדברים מוכיחים, כי גילוח זה הוא עבודה לע"ז ממש, ואין זה גילוח שאדם מגלח כדי שיהי' לו שיער גזוז. שהרי א"א להם להתגלח בביתם, רק במקום מיוחד שהוא "טמא" להם, ורק ע"י הממונה מהם, ומזכירים שם ע"ז בשעת התגלחת. וכ"ז מוכיח שגילוח זה הוא איזה עבודה להם. ושמענו כי יש בזה עוד פרטים. שמה שמזכירים שם ע"ז הוא מעיקרי חוק דתם. וכן שיש צורה מיוחדת של ישיבה בשעת הגילוח, ואם הוא ז' מפסיקים את הגילוח. וכן שאסור לדבר בשעת הגילוח. וכ"ז מוכיח כנ"ל, שגילוח זה הוא עבודה להם. (וע"ע להלן אות ג').

ועל זה כבר הוכיחו בהכצקתה שכל זה אינו נכון כלל, ואדרבה מהמציאות הברורה מוכח שלא מדובר כאן במעשה עבודה.

ומן החובה לציין שאפילו היה מתברר שהעובדות שהאוסרים הסתמכו עליהן היו נכונות, הרי אין בכך משום הוכחה גמורה שמדובר במעשה עבודה, אלא שרק היה אולי מקום לחוש שמדובר במעשה עבודה, מצד ספק, ואם כנגד זה יש הוכחות נגדיות המוכיחות שאין מדובר בעבודה (כפי שנתברר ב"הכצקתה"), הרי שאין לחוש לזה כלל. כעת נמשיך לדון בטענות בעל יולאו' על "הכצקתה".

האם מזכירים שם האליל בשעת התגלחת

כתב ב'יולאו' שיש המון מקורות מדברי ההינדים שמזכירים שם האליל בעת התגלחת, ושיש להם כ-15 סרטונים המראים זאת, ועוד, ודחיות 'הכצקתה' מגוחכות: שרק רצו להטעים לתייר את החוויה, ושרק רצו לעודד את הילד, ושמה שכתבו שיש לומר את שם האליל איננו האתר הרשמי, וההינדי שהוסרט כך הוא 'אדוק יותר מדי' ~ אמנם, ב'הכצקתה' לא אמרו שאין בודדים שיזכירו זאת, אלא רק שאין שם חוק שצריכים לומר את שם האליל בעת התגלחת, ושההתנהגות הכללית היא

שבפועל אין אומרים את שם האליל; גם דרומי כתב במפורש ביומנו שלא שמע שמזכירים שם האליל, וגם הרא"ד העיד שלא שמע בעצמו שמתפללים בעת התגלחת, וכך העידו הגר צדק, ר' גרשון וועסט, ור' צבי ויסמן, וכך רואים להדיא בהסרקות של התגלחות שם - ומכל זאת התעלם ב'וילאו'. אותו הינדי שהוסרט אומר שם האליל בעת התגלחת - עשה זאת בעוד מצבי חולין אחרים [ומ"ש 'וילאו' שב'הכצקתה' דחו שהוא 'אדוק יותר מדי' הוא שקר או דמיון], תיאור של תייר לא יכול להעיד על דפוס התנהגות שלא קיים במציאות. בעל וילאו לא שיחרר את הסרטונים שהתיימר שיש לו [יש להעיר שאין בכח הזכרת השם להפוך את התגלחת ל'עבודה' - אלא רק להוות סימן לכך, כשמסופקים מה מעמדה, ואחר שהוברר שאיננה 'עבודה' - אין נפ"מ באמירת שם האליל, כפי שתפילת הגנב לא הופכת את הגניבה למצוה].

יש להקדים שכאשר מדובר במיליוני מתגלחים, מובן בפשטות שצריך לברר מהי ההתנהגות הכללית, ומעולם לא כתבו ב"הכצקתה" שלא ימצאו בודדים שאכן יזכירו את שם האליל (בדיוק כמו שאומרים שם האליל בשאר מצבים שברור שאין בהם משום עבודה לאליל כלל, כגון בעת העמידה בתור). וכל מה שכתבו בהכצקתה הוא שני דברים: האחד, שאין שום חוק שצריכים לומר שם האליל באופן עקרוני, והשני, שההתנהגות הכללית היא שאין אומרים שם האליל בשעת מעשה.

וז"ל הכצקתה:

"המציאות היא שאין להם חוק עקרוני לומר תפילות בעת התגלחת, ואין שם שום שלט כזה, וגם הרב דונר העיד בפני הבד"צ שהוא לא שמע בעצמו שהם מתפללים בעת התגלחת, ואם לא היו אומרים לו שיש שאומרים ויש שחושבים את שם האליל - הוא לא היה יודע; כך גם העידו ר' צבי ויסמן [והוסיף שאף שאם ישאלו את הספרים האם צריכים להתפלל הם יאמרו שכן - אך הוא לפי דרכם להשיב כפי שמדמים שהשואל מעוניין לשמוע], ר' גרשון וועסט [שעמד שם כחמש שעות כדי לשמוע אם משהו אומר תפילה בעת התגלחת], ואמיר דרומי בדו"ח שלו שכל הזמן שהם שהו בבנין הגילוח לא ראו שנאמרה שם איזו תפילה, וגם הגר צדק העיד שאין תפילה הנאמרת ע"י הספרים, ושאחיו 'סיפר שהוא התגלח בחדרו באחד מבתי מלון, הזמין ספר לחדר שלו, ישב על כסא ושם גלחו אותו בלי שום צורת ישיבה מיוחדת, ובלי שום תפילות או כל טקס אחר, וכן ללא חליצת נעליו', וגם בהתבוננות בכמה וכמה הסרקות רואים ששפתיהם לא נעות [ורק כשמגלחים את התינוקות רואים שיש שמלמלו את שם האליל (אולי כדי לעודד את התינוק)]; אותו סרטון שהפיצו האוסרים שנראה בו אחד האומר את המנטרה 'גובינ...' בעת

התגלחת - לא מייצג את ההתנהגות הכללית, ובפרט שאמירת מנטרה זו נעשית כדבר שבשגרה גם בזמן ההמתנה הארוכה בעת העליה להר, וכל כיו"ב, ואותו אחד פרסם גם סרטונים נוספים שבהם הוא אומר את המנטרה תוך סתם עיסוקי חול, ובסרטון התגלחת רק פעמים אמר גובינ... ומשפחתו היא שאומרת זאת ברקע (בחיפוש בסרטונים רבים של תגלחת לא ראיתי אפילו אחד נוסף שאמר גובינ... בתגלחת)⁴⁰; וכן מה שהאוסרים מצאו באינטרנט תיאור של תייר שהתגלח לאחר הדארשאן, והתייחס לגילוח כאתגר, וציין שאמרו לו לומר גובינ... - לא יכול להעיד על דפוס התנהגות של תפילה בעת הגילוח על פי דתם, אלא רק על כך שהספר הטעים לתייר את החוויה (וזו בערך רמת ההוכחות של 'הישכם אוהבים' עפ"י מציאות שמצאו בשיטוט באינטרנט...). יש להדגיש שכשהרבנים חקרו האם מתפללים בעת התגלחת לא התכוונו שהתפילה עושה את התגלחת ל'עבודה' אלא שמאחר ואנחנו נבוכים באם היא עבודה - אם יהיו כמה סימנים לכך כנראה שהיא בכל זאת 'עבודה' ולא סתם תספורת, ומאחר וכן, מכיון שהוברר לנו שהתספורת אינה 'עבודה' אלא רק ההיכּי תימצי להסיר את תפארת האדם כדי להכּינו



שיער מתכוון שאוהב את השיער הגשמי או את פעולת התגלחת כהסרת האגו - השיב 'המשמעות היא לתת את השיער כדי לקיים את ההבטחה שניתנה לנאלה-דיווי'; ז. מי שיכול לתרום ע"י התגלחת - יכול להתרחק מתשומת הלב הגופנית, ולהשיג ישועה; ח. השיער לא כמו קוקוס - השיער לא הולך לאליל, אתה לא שם דברים כאלו לפני האליל, אלא השיער הולך למכירה עבור כסף לצרכי המקדש והעניים; ט. הדגיש שהשיער בודאי נמכר במכירה פומבית והכסף שמתקבל משמש לפעילויות רווחה מרובות כמו מתן אוכל לעניים, ניהול מוסדות וכו'. יש לזכור שאת הדברים הללו אמר האדם היחיד שהאוסרים מצאו כשהוא מניח ידיו על לבו ואומר את שם האליל בעת התגלחת! והוא הדגיש שהגזיזה היא כדי להרבות את הכנסות המקדש, וששער גזוז לא הולך לאליל, והגזיזה כדי לאבד את היופי, ולקיים את ההבטחה לתת שיער לנאלה המאמינה - שאינה אלילה.

⁴⁰ יש כאן דבר מעניין - הצלחנו בס"ד ליצור קשר עם אותו הינדי שנאות לשוחח ולכתוב את הבנתו, והוא אמר את הנקודות הבאות: א. 'אופרינג' שיער הוא סימן להבטחה שהאליל נתן לנאלה-דיווי שפעם היתה האדוקה שלו; ב. קדושת האופרינג של השיער מובנת כקידה (=כניעה) מול האליל - שהוא הסופי עבורנו, ולא (=לאפוקי עבור) היופי הארצי; ג. אני מכיר את הסיפור מהסרטים והאינטרנט, אלא שמאמין שזה בא מהמסורת; ד. ישנן השקפות שונות בנושא: רבים מאמינים שנאלה-דיווי היתה חסידה של האדון, וקיבלה ממנו הבטחה שאנשים שמגיעים לטירומלה יתרמו (=השתמש במילה 'דונייט', לא ב'אופרינג') את השיער שלהם ויאבדו את כל הדימוי העצמי של היופי, כי השיער מהווה חלק חשוב מהדימוי העצמי; ה. לשאלה האם נאלה-דיווי היא מאמינה או אלילה, השיב 'מאמינה'; ו. לשאלה האם מי שאומר שהאליל אוהב

למפגש עם האליל, או הדרך להעניק למקדש רווח כספי תוך כדי הכנעה - הרי שהתפילה לא תהפוך אותה ל'פעולה דתית', כפי שכשהגב קורא 'רחמנא' בפי המחתרת - אין זו ראייה שגניבה היא פעולה דתית, אלא שאפילו את פעולת הגניבה יש המתבלים בתפילה".

הרי שלא כתבו מעולם שלא יתכן שאחדים מהם יאמרו שם האליל בשעת התגלחת, אלא הדגישו רק שההתנהגות הכללית אינה כן, ושאינן להם שום חוק המחייב את זה. ואכן הדברים הללו ברורים ופשוטים, וכל מי שביקר באולמות התגלחת מעיד בבירור שהן המגלחים והן המתגלחים אין מזכירים שם האליל, וזאת אמרו כל השליחים שביקרו באולמי התגלחת בלי שום יוצא מן הכלל (הרב דונר, אמיר דרומי ואשתו, ר' צבי ויסמן, ור' גרשון וועסט, ועוד). ונעתיק דבריהם.

ז"ל אמיר דרומי (מתוך הדו"ח שכתב לעצמו בשעת היותו שם):

"יעל כרגע נכנסה למבנה הראשי דרך כניסה צדדית ואיש לא עיכב אותה. היא תיארה את המקום כאולם ענק, בעל תקרה גבוהה, לאורך הקירות יושבים הספרים הממתינים לזרם בלתי פוסק של עובדי האל. הספרים גוזרים את השיער ללא הרף ללא כל תפילה מיוחדת...

לאחר שהמתנתי שעה וחצי, שחררו אותנו מן הכלוב, ולכל אדם ניתן כרטיס לגזירת השיער. לאחר מכן ירדנו במדרגות לחדר התחתון שבו המתין לנו הספר. החדר נורא (=מגעיל). ספרים רובצים על הרצפה, אנשים רובצים לפנייהם, גברים, נשים וילדים. ישבתי על ספסל באמצע והסתכלתי. לא נאמרו כל תפילות, עד כמה שיכולתי לשפוט, הילדים צרחו בפחד, הנשים צחקו, הגברים היו שלווים".

כמו"כ כאשר דרומי שאל אותם האם אומרים איזו תפילה או שם האליל בשעת התגלחת, כולם ענו 'לא'. והנה דבריו בדו"ח שלו:

"בעת המפגש הראשון בחנות הספרים של נמל התעופה של בומביי, שאלתי את האיש הקשיש המלומד על טירופאטי. הוא אמר לי שרבים נוהרים לשם כדי להראות מסירות להאל בטירופאטי וגם הוא עצמו, אף כי אינו הינדו, גם הוא הלך לשם. הוא אמר שאין מקריבים שיער, אלא שהסרת השיער מיועדת להנמיך ולהשפיל את האדם ללא פעולות של עבודת האל שאותן מבצעים רק לאחר גזירת השיער. אין משמיעים זמירות בעת או לפני גזירת השיער..."

האדם השלישי ששאלתי היה גם הוא בטירופאטי, שם הוא בילה את כל חייו. בעבר היה איכר בעל נחלה, אך כיום הוא סוכן ביטוח, גם הוא איש

מלומד, אשר נדמה שהוא יודע היטב כל מה ששייך לעניין. הוא אומר שאין כל תפילות שקסיות מיוחדות הנאמרות לפני או בשעת גזירת השיער. כך הדבר משום שכל המתחם נחשב לקדוש ביותר ולפיכך אין צורך בפעולות נוספות בלוויית גזירת השיער...

שוחחתי עם עובד בבית-הארוחה ממשלתי. הוא אומר שהספרים ממונים ונשלחים למקומות השונים על ידי המקדשים; כך מתבצע הדבר משום שמספר העולים לרגל גדל ולא ניתן היה לטפל בכולם במקדש. הוא אמר גם שתפילה, או תפילות, לא נאמרות או מזומרות תוך כדי, לפני או אחרי גזירת השיער.

לאחר שצפיתי בכל זאת בדרכי החוצה, נכנסתי אל המשרד ושם ראיתי פקיד שעשה רושם חשוב. בירכתי אותו באדיבות וביקשתי רשות לשאול אותו שאלות. לאחר ששמע שבאתי מישראל (הזוכה לרוב בכבוד רב) ענה על שאלותיי. כמה ספרים יש כאן - מאות אחדות. האם נאמרות תפילות מיוחדות - לא.

כמו כן הרב דונר העיד שבשעת שהייתו באולם התגלחת לא ראה או שמע שיאמרו שם האליל.

בעדותו לפני הבי"ד עדה"ח העיד:

"שאלנו מה אתם חושבים בשעת מעשה? אנחנו אומרים את השם. אומרים או חושבים? יש שאומרים ויש שחושבים. אני לא שמעתי בעצמי, אין רעש (של אמירת השמות). אני לא ראיתי זאת בעצמי, ואם לא היו אומרים לי לא הייתי יודע, רק הם אמרו לי. אבל זה האופן של התפילה שלהם, לומר את השם של האליל עם מילה קודם ואח"כ. אין דרך אחרת של תפילה שם, וגם כשנכנסים לפני האליל זה כל מה שעושים, אבל זה בטוח שהמתגלחים אומרים את זה בשעת מעשה".

וז"ל ר' גרשון וועסט:

"כששאלתי אחד מהמגלחים האם המגלחים מתפללים או מזכירים את שם האליל, השיב לי שלפני שמתחילים לגלח אומרים שם האליל 'גובינ'.' [ובאמת את 'שם' זה הם מצמצמים הרבה בכל דרך הילוכם על ההר, בדרך chant (פזמון, כלומר שחוזרים על מילים אלו פעם אחר פעם)]. והנה אני בעצמי עמדתי למשך זמן מרובה בבנין התגלחת ולא שמעתי או ראיתי שאומרים כן, אבל אולי היתה כוונתו שאומרים כן בכל יום בתחלת המשמרת שלהם, ולא לפני כל גילוח (ואמנם אצל גילוח הילדים הנקרא מונדאן כן שמעתי איך שהורי הילד שרו גובינ...), והמציאות

היא שבשעת הגילוח הם מפטפטים זה עם זה, ואין רואים בהם שום ענין של רצינות. גם שאלתי כמה מגלחים האם מכוונים משהו בשעת הגילוח, והם הסתכלו עלי בנימה של תימה, והיה ניכר שבכלל לא הבינו על מה אני מדבר."

ועוד הוסיף בזה דברים בראיון המובא בחוברת "יקם שצרה לדממה":

"הם כל הזמן מפטפטים זה לזה בשעת מעשה כמו בבית מרחץ, יושבים שם כמעט ערומים ממש, ובדרך כלל אין רואים שום תפילות לא לפני' ולא לאחר', וכל המצב שם אינו באופן של ערנסטקייט (רצינות) כלל כאילו עושים כאן איזה מעשה מיוחד ועבודה חשובה."

ונמצא שמי שהיה בבנין הגילוח מעיד שלא שמע אותם אומרים שם האליל בשעת התגלחת.

אבל בעל 'וילאו' מתעלם לגמרי מכל הנ"ל, ובמקום זה מתמקד במקרים בודדים (שמצא לאחר חיפוש ארוך) שבהם נמצאו אחדים מהם שאמרו שם האליל בשעת התגלחת. שנים מהם הם בכלל תיירים, שהספרים בסך הכל רצו לתת להם הרגשה מעולה 'רוחנית' בשעת התגלחת, ואחד מהם פירסם סרטונים רבים שבהם הוא צועק את שם האליל "גובינ..". בכל עת ובכל זמן, תוך כדי עיסוקי חולין לגמרי, והוכיח על עצמו שאמירת גובינ.. שגורה על לשונו בכל מצב, ונוהג בדקלום זה הרבה הרבה מעבר למה שמקובל גם אצל שאר מאמיני בלאג'... ובוודאי אין זה מעיד כלל שהתגלחת היא איזו עבודה יותר משאר פעולות חולין. ומתוך מקרים בודדים הללו, הסיק בעל 'וילאו' שיש 'המון ראיות' שאומרים שם האליל בשעת התגלחת [והוסיף שיש לו כ-15 סרטונים שרואים בהם שאומרים שם האליל, אך לא מפרסם את זה כי בלאו הכי 'בעלי הכצעקתה' יטענו שמדובר באלו שאדוקים ביותר'... וכל מילה נוספת מיותרת (ועם זאת קובל על ש'הכצעקתה' לא פרסמו את הקלטת הרב דונר אצל הגרי"ש...)].

ולא נחה דעתו בזה, אלא שגם סילף מה שהעידו השליחים, שבפועל לא ישמע ולא יראה הזכרת שם האליל בשעת התגלחת, והציג כביכול רק העידו שלא ראו זאת אצל כולם, אבל אצל מקצתם כן ראו את זה... ונצטט מתוך המאמר:

"אמנם השליחים לא טענו שרואים את זה בפועל אצל כולם, וחלק מהאנשים הדגישו שזה רק כוונתם בליבם, מכל מקום דבר זה שנאמר שכך הם עושים מופיע בכמה וכמה מקורות."

והמשיך בדברי ליצנות:

"והגם שיש המון מקורות מדבריהם בעצמם שזה כן קיים, מרתק לראות איך בעלי הכצעקתה דוחים את כל אחד מהם, זה אחר זה."

על מה שרואים אצל הגילוח של הילדים שההורים אומרים בקול את שם האליל...

הם עונים: שזה רק כדי לעודד הילד!!!!

ומה שמופץ סרטון שרואים שם איזה הודי אומר את זה בקול רם באופן ברור...

מדובר ביוצא מן הכלל שהוא אדוק יותר מדי!!!! (באמת יש לנו על כך עוד כ 15 סרטונים

שהוסרטו למרות האיסור לצלם שם, אבל לא באנו לדון על זה, וברור שהם יגידו שהתברר שיש באמת רק 15

שאדוקים יותר מדי)...

ומה שתייר אחד שכתב את הסיפור של התגלחת שלו, וכמסיח לפי תומו, הזכיר

שהספר אמר לו להזכיר את השם של האליל באמצע הגילוח... מדובר בספר שרצה

לעזור לאותו תייר כדי "להטעים לו את החוויה..."

בקיצור לכל דבר יש הדיחוי שלו. נעתיק את הצילום של הדברים כדי שלא יחשוד

הקורא שמא המצאנו את זה, לקרוא ולא להאמין!"

ואכן כפי שכתב, 'לקרוא ולא להאמין' איך בנה לעצמו מגדל פורח באויר מתוך

מקרים בודדים, כדי להוכיח כביכול שהמציאות הרווחת היא שאומרים שם האליל,

דבר שמופרך לחלוטין מכל מי שהיה באולם התגלחת, וכנ"ל. ובנוסף גם זייף, שכאשר

הביא את הצילום מתוך "הכצעקתה", השמיט את תחילת הקטע, בו מבוארות הראיות

הברורות לכך שבאופן כללי לא אומרים שם האליל בשעת התגלחת.

עוד הוסיף בעל 'וילאו' לטעון, שלמעשה השליחים דרומי והרב דונר העידו

שכאשר שאלו את ההודים הם ענו שהם כן אומרים שם האליל בשעת התגלחת.

אבל למען האמת, אף שדרומי אכן העיד על כך לפני הבד"צ של הגרנ"ק, ואף

הפריח מספר דמיוני שכארבעים אחוז מהם אומרים את שם האליל בשעת התגלחת

וארבעים אחוז חושבים בלבם את שם האליל בשעת התגלחת. אמנם, הרי בדו"ח שלו

כתב להדיא שההודים שנשאלו האם אומרים שם האליל או תפילות בשעת התגלחת

ענו כולם שאין דבר כזה, וכן הוא ואשתו לא ראו דבר זה בשעת שהייתם באולם

התגלחת, וסתר עצמו מיניה וביה בין מה שהעיד לבין מה שכתב הוא בעצמו בשעת

שהותו שם. יתכן שכך מישוהו אמר לו כהשערה, אבל לא היה לו לסתום כך בעדותו

בניגוד גמור למה שראה בעיניו. ומה שאמר שבי'הכצעקתה' דחו שאותו הינדי הוא

'אדוק יותר מדי' - הוא שקר ודמיון, אלא רק כתבו שאין זה מצוי.

ובאשר לדברי הרב דונר, כבר השיב לו ר' צבי ויסמן בועידת הרבנים, וז"ל:

"אף שאם תשאל את הספרים האם אתה אמור להתפלל - הם עשויים

לומר שאכן צריכים לומר תפילה, אבל זה רק בגלל שהם עשויים לחשוב

מה אתה אמור לחשוב שהם חושבים".

ולמעשה יש עוד כמה וכמה הודים שהעידו שאין אומרים שם האליל, כמבואר בדו"ח של דרומי כנ"ל, ובעוד עדויות רבות. ולדוגמא ראה עדותו של הגר צדק (מובאת בהכצעתה) ממה ששמע ממשפחתו:

"תפילה בעת התגלחת: אין שום תפילה הנאמרת ע"י הספרים. יש אמנם תפילה הנאמרת ע"י המתגלח בדרך כלל אח"כ כשהם נכנסים לפני ולפנים, משהו ששמעו "יהי רצון שתהיה התגלחת לכפרה על עוונתי" (מאחר והתגלחת לדעתם היא חלק מתהליך ההטהרות, המכפר על כל החטאים שנעשו לפניו). רצוי אצלם לומר את התפילה לכתחילה בשפת ה'סנסקריט', ויש כאלה שמביאים עמם בן משפחה שיאמר עמם את התפילה, מאחר ולא כולם בקיאים בשפה עתיקה זו. יתכן שאחד שלא ידע איך לומר תפילה זו ועל כן ביקש מהספר להגיד במקומו - אע"פ שאין סבירות כזו. יש אולי אנשים שאינם בקיאים במנהגיהם, שחושבים שאומרים את התפילה בשעת הגילוח, למרות שאז הם עדיין טמאים ואין זה המקום לתפילה זו, אבל אינו מן הנמנע לגמרי מלהתפלל שם."

וכן מובא בעדותו של ר' גרשון וועסט מתוך שיחה עם אחד הכמרים:

**"ש: כשהם מסתפרים הם אומרים את שם האלוהות? אומרים תפילה?
ת: שום דבר כזה."**

וממשיך בעל יולאו' להשמיץ:



"ועל שאר המקורות רובם הוא לא ניסה לתרץ אפילו משהו דחוק. אמנם היה כתבה שהיה שם קטע חדשות על זה שיש גם נשים שעובדות כספרים, ותוך כדי סיפור

הדברים מוזכר באותה כתבה כבדרך אגב תיאור המצב של מעשה הגילוח וכתוב שם "שהספר יתחיל תהליך הטונסור (גילוח) באמירת שם הע"ז..." , ומאחר ולא מצא שום תירוץ הגיוני מההאינטרס של כותב הכתבה לכתוב ציטוט זה, הוא הוצרך להתכחש לזה ולדחות בקש... וכתב לדחות, שאין זה מקור שניתן להביא ממנו ראיה מכיוון שזה לא האתר הרשמי של בית העבודה זרה.

ובזה יצאנו לגמרי מבולבלים. כל פעם כשמביאים ראיה מהאתר הרשמי של בית הע"ז, הם דוחים שמדובר במנהלי המקום שמשקרים את הציבור שלהם בפרסום שיווקי

כדי להגדיל את הרווח הכספי ממכירות השערות ולא ניתן להביא מכך ראיה. ואם כן היה אמור להיות שלפחות מקורות לא רשמיים כן יכולים לשמש כראיה, כי שם אין את האינטרס הכספי, אמנם פה נתברר פתאום שגם אם זה לא משהו רשמי יש כאן בעיה, כי זה לא רשמי... וכנראה כל כמה שזה לא רשמי אפילו לתאר את המצב הם לא נאמנים, הגם שאין שום מקור רשמי שאומר אחרת.

ורק לו שמורה הזכות לצטט ולהוכיח אפילו מתגובות אנונימיות (מאנשים עלומים שלא ניתן לדעת מי הם ומה האינטרס שלהם והאם בכלל היו פעם בטירופטי) מסתם פורומים כשזה מתאים לו למרות שזה לא נכתב כלל באתר הרשמי של הטמפל".

אין אנו יודעים מה הם 'שאר המקורות' שהוא מדבר עליהם, שהיה צורך לדחותם באיזה תירוץ דחוק, שהרי בעל 'וילאו' לא הביא שום מקור זולת המקורות הבודדים הללו, וכבר הוכח ב"הכצעקתה" שההתנהגות הכללית אינה כן, וצע"ג.

ומה שהביא מהאתר gotirupati שכתוב בו שהסדר הוא הוא שהספרים יתחילו תהליך הגילוח באמירת שם האליל, ומתלוצץ ממה שכתבו בהכצעקתה שאין זה האתר הרשמי, אין זה אלא עיוות של הדברים שנכתבו בהכצעקתה, שכביכול טענתם היא שאין להוכיח משם על המציאות מכיון שאין זה האתר הרשמי. אבל האמת היא שאת המציאות ניתן להוכיח בלאו הכי, כיוון שכל מי שהיה בבנין התגלחת מעיד שכלל לא אומרים שם האליל, ומה שכתבו בהכצעקתה שאין זה האתר הרשמי היה רק כדי לדחות הטענה שאולי מכל מקום החוק אצלם באופן עקרוני הוא לומר שם האליל, ועל זה כתבו שמכיון שאין זה האתר הרשמי אין זה אלא סיפור דברים [שבפועל לא מתקיים], ולא ניתן להוכיח משם על חוק כזה (שלא נמצא בשום אחד מספריהם). אבל לגבי המציאות אין שום צורך בתירוץ כלשהו, כי את המציאות אפשר לראות בעיניים, ובפרט כיום שיש ברשת סירטונים רבים ממקום הע"ז שכל אחד יכול לראות בחוש שהספרים צוחקים ומפטפטים ואינם מזכירים שם האליל כלל. וכן המתגלחים עצמם.

בגדר "מעשה עבודה"

דחה ב'וילאו' שמה שכתבו ב'הכצעקתה' שאמירת שם האליל נעשית גם בהליכה סתמית - היא הטעיה כי הליכה זו היא הזחילה במסירות להר - שהיא נדר חשוב ~ כוונת 'הכצעקתה' היתה לאמירת האליל 'בציבור' בעת ההמתנה בתור הארוך לראיית פני האליל - שבודאי לא מוגדרת כ'עבודה' [ומ"מ גם אותה זחילה במעלה ההר איננה 'עבודה', לפי הגדרת הגריש"א, שההבעה כמה שהם אדוקים בע"ז איננה 'עבודה', כמפורש בכס"מ שגדירה היא רק מסירות ולא 'עבודה'].

עוד כתבו ב"הכצעקתה" שמכיון שהם אומרים את שם האליל לכל אורך הדרך עד שמתראים עם האליל, הרי שלא ניתן להוכיח מאומה מאמירת שם האליל, שהרי גם ב'הכנות' לעבודה הם אומרים אותו. ועל זה הגיב בעל 'וילאו':

קצרות, טי-שירטס וחולצות ללא שחורים]. אורך השביל הוא תשעה קילומטרים, ואלפי אלפים אנשים, מזקנים עד ילדים קטנים, הולכים וגלית את כל אורך השביל, תחת חום השמש הבוהק במסירות נפש ממש. כמה מהם משוורים במשך הליכתם בהתלהבות 'מאנטרות' שונות, וגם מצפצפים מזמן לזמן את השם 'גובינדא'. זמן ההמתנה להכנס לדארשאן הוא ארוך ביותר, ולפעמים עומדים שם יותר ממעט לעת [!] עד שנכנסים אל האליל ל'פגישה' של כמה רגעים [אלו יש גם מושג של אח"מ VIP (עבוד

"ומה שכתב שאומרים כן גם 'בהליכה סתמית', שוב סילף את המציאות. וכוונתו למה שהם אומרים את שם האליל בכל הדרך כשמתפסים על ההר של טירופטי יחפים בדרך לפסל, וכפי שהעיד גם גרשון וועסט. אבל גם זה עבודה חשובה שלהם, אז מובן שאומרים שם האליל.



ועל מנת להבין האם זה באמת סתם הליכה סתמית של חולין, לפניכם תמונה מהסירטון שבעל הכצעקתה מפרסם, שבה ניתן לראות שחלקם זוחלים על הרצפה (כמה קילומטרים!!) בשעה שאומרים את שם האליל

כוזיבא מרוב דבקותם בע"ז, והשאר הולכים יחפים, והוא מטשטש את זה וכותב בוידאו "אמירת גובינדא" גם במעשה שאינו עבודה....".

וצריך לדעת שיש להם נדר לעבוד את האליל בזחילה וכו', ונקרא אנגאפראדאקשינא (Angapradakshinam)

הוא כאשר עולי הרגל שוכבים ומשתטחים, ואז Angapradakshinam מתגלגלים סביב הטמפל, מזמרים את שם האליל. המטרה היא להפגין את דבקותם באל, ולהודות לו, (Vimana Pradakshinam) אחד על כך שהוא מגן עליהם. דבר זה מתבצע בוימאנה פאראדקשינאם המסלולים סביב הטמפל".

לא ידוע היכן ראה כאן "עבודה" בכך שהם הולכים וזוחלים אל האליל, וכי כל מעשה אדיקות שיעשה איזה הודי בדרכו לאליל יהפך ל"עבודת האליל"? ואכן בפועל הם מזמרים את שם האליל גם בהליכה סתמית בהמתנה לקבלת פני האליל בתור שנמשך שעות ארוכות, ולא רק בזחילה על הרצפה. ובפועל גם הזחילה איננה 'עבודה'

כלל, וכפי שכתב מרן הגריי"ש זצ"ל בתשובתו בשנת תש"ן, שהוראת אדיקות איננו עבודה, וז"ל הגריי"ש:

"אין במעשה התגלחת שום סרך של עבודת עבודה לע"ז, אלא הני עובדי אלילים רק מראים במעשה התגלחת עד כמה הם אדוקים בע"ז ושהם מוכנים להשחית ולאבד את היקר להם בגללה, אבל אין שום חלות שם ע"ז על עצם השערות".

ופשוט הוא שלא כל דבר שעושים הגוים כדי לעשות נחת רוח לאליל הוא בגדר ע"ז, וכדמוכח מגדידה ברמב"ם (פ"ב הי"ג) ובכס"מ. וכן הוא בחידושי הגריי"פ על סה"מ לרס"ג (ל"ת ק"ח), ע"ש, דאפי' מולך לא הוי מעשה עבודה, אלא להראות לאליל אותות כבוד ואהבה [וכעין דברי המאירי הנ"ל]. ועיי' בפרישה (יו"ד סי' קמ"ח ס"ק ח') דאין איסור לעכ"ם להביע תודה לאליל, אף שעושה בזה נחת רוח לאליל, ועיי' בזה בחזו"א (סי' ס"ב סק"ז). ועוד יש לכך ראיות ברורות, ואכמ"ל.

האם המגלחים אומרים את שם האליל בתחילת עבודתם

גם ר' גרשון העיד שאמרו לו שלפני שמתחילים לגלח אומרים את שם האליל, ופירש מעצמו שהכוונה לתחילת המשמרת, שהרי לא שמע זאת בעת התגלחת עצמה, וכך אמר גם הכומר הראשי לדרומי שלפני העבודה מתפללים, ושמזכירים שם האליל כשלוקחים בתחילת המשמרת את הסכין ~ ר' גרשון העיד שלא שמע את שם האליל בעת התגלחת, ולכן רק שיער שכוונתם היתה לתחילת המשמרת, אך לא העיד שאכן כך שמע או שכך אמרו לו. דברי הכומר של וילאו' מופרכים, כי אמר שהמתגלחים אומרים את שם האליל בשעת התגלחת - וזה מוכח מהמציאות, וכשדרומי העיר לו שהמציאות אינה כן, השיב שלא כולם יודעים את המסורת, כלומר, גם לדבריו אין חוק עקרוני כזה אלא רק הנהגה, כפי שאומרים שם האליל בשאר מצבים שאינם 'עבודה', וממילא מקסימום ניתן לומר שכך היה ראוי לעשות, אך **בפועל אין כזה חוק, וגם לא עושים כך למעשה.**

ציטוט מ'וילאו':

"כמו כן ישנם כמה מקורות שהעידו או אמרו שהספרים מזכירים את שם האליל לפני תחילת עבודתם.

בעדות של גרשון וועסט כתוב:

כששאלתי אחד מהמגלחים אם המגלחים מתפללים או מזכירים שם האליל, השיב לי שלפני שמתחילים לגלח אומרים שם האליל 'כודיבא' [ובאמת 'שם' זה הם מצפצפים הרבה

בכל דרך הילוכם על ההר, בדרך **chant** (צ'אנט, כלומר שחוזרים על מילים אלו פעם אחר פעם). והנה אני בעצמי לא ראיתי שאומרים כן, אבל אולי היתה כוונתו שאומרים כן בכל יום בתחילת המשמרת שלהם, ולא לפני כל גילוח, או אולי רק לא הבחנתי באמירתם.

והיינו שהוא מעיד שהם אמרו לו שאומרים את זה לפני הגילוח, רק הסתפק בכוונתם, אם הכוונה לפני המשמרת שלהם.

ומה דמספקא ליה לגרשון וועסט, אמיר דרומי בירר עוד יותר, ובשיחה עם הכומר הראשי (כל השיחה מוסרטת, וניתן לקבלו) שאל אותו על זה, ונצטט את התרגום, הטקסט המקורי בהערה:

ש: כשהם מגלחים את השיער האם הם מתפללים? כומר: "כזיבא" הם מתפללים.
ש: הם מתפללים? כומר: הם מתפללים והם אומרים "כזיבא כזיבא" (*אחד מהשמות של הע"ז). ש: גם המתגלחים וגם הספרים האם הם מתפללים? כומר: כן, כל יום לפני התחלת העבודה שלהם הספרים מתפללים, ורק אחרי זה הם מתחילים לעבוד. ש: האם ישנם אנשים שמתגלחים ואינם מתפללים? האם יש אנשים שרק באים להתגלח? או שכולם מתפללים? כומר: יש אנשים כאלו. בגלל שכיום כמה אנשים אינם יודעים את המסורת, זו הבעיה.

ובעוד שיחה (מוסרטת) שם שאל על הזכרת שם האליל, ואותו גוי אמר לו שהוא מכון את השם של האליל בזמן הגילוח, ושאל אם גם הספר מתפלל, ואמר שהספר רק כשהוא לוקח בפעם הראשונה **בתחילת המשמרת** את הסכין גילוח הוא יזכיר שם האליל".

והנה אכן העיד ר' גרשון שאמרו לו המגלחים שלפני שיתחילו לגלח הם אומרים שם האליל, **אבל בפועל לא שומעים את זה**, כלומר, **אין זה מתבצע הלכה למעשה**. אלא שהוסיף ר' גרשון דשמא כוונתם היתה שרק בהתחלת עבודת המשמרת שלהם אומרים כך. ועל זה הגיב בעל 'וילאו' דמאי דמספקא ליה לר' גרשון, בירר דרומי יותר, והוא שמע מ'הכומר הראשי' שהמגלחים אומרים שם האליל כל יום לפני התחלת העבודה שלהם, וכן שמע מצוד הודי שהספרים אומרים שם האליל בעת **תחילת המשמרת שלהם**, וכונתם בזה שכיון שזה מתבצע רק בתחילת המשמרת שלהם אין שום סתירה ממה שבפועל אף אחד לא הבחין בכך, מכיון שהשליחים לא שהו שם בתחילת המשמרת.

אבל כאשר בודקים בסרטון של שיחת דרומי עם אותו גוי (שלדברי בעל 'וילאו', הוא אמר שהמגלחים מתחילים את המשמרת שלהם באמירת שם האליל) מתברר שזה שקר, והמילים 'תחילת המשמרת' כלל לא מופיעות באותה שיחה, אלא הגוי בסך הכל אמר בדיוק את הדברים ששמע ר' גרשון מהמגלחים בעצמם, שלפני **שמתחילים לגלח** יאמרו את שם האליל.

ובאשר לדברי הכומר, הרי הוא גם אומר בתוך דבריו שהמתגלחים אומרים את שם האליל בשעת התגלחת, דבר שמוכחש מצד המציאות, וכפי שביררנו לעיל בארוכה. וכאשר נשאל על כך מדרומי הוא השיב שלא כולם יודעים את המסורת. כלומר, אפילו לדבריו אין זה שום חוק עקרוני, אלא רק מסורת יפה, בדיוק כמו שאומרים את שם האליל בעוד מעשי הכנה לעבודת האליל, ותו לא מידי (ולמען האמת עדיין לא מצאנו שום מקור שאכן כך היתה המסורת, ובנוסף, הכומר הזה איננו "הכומר הראשי" כפי שבעל 'וילאו' מציג אותו... וכאשר ר' גרשון חקר עליו בטרופטי אף אחד מהכמרים לא ידע מי הוא, כך שאי אפשר להתייחס לדבריו ברצינות).

וכן מוכח מהאתר gotirupati שכתוב בו כסיפור דברים שהמתגלחים יתחילו עבודתם באמירת שם האליל וירטיבו את השיער וכו', ומוכח שלא מדובר על "תחילת המשמרת" אלא על תחילת התגלחת, וזה במציאות לא קורה.

ונמצא שבסך הכל ישנם הודים שמספרים בתור סיפור דברים בעלמא שהמתגלחים יתחילו עבודתם באמירת שם האליל, וזה מוכחש מכל העדים ששהו בבנין התגלחת⁴¹, ומכל סרטוני התגלחת שכל אחד יכול לראות בעצמו, וגם מוכחש ע"י כמה כמרים, ובודאי שאין זה חוק עקרוני כלל וכלל (אלא לכל היותר מסורת הנהוגה אצל מי מהם שחפץ בכך, בדיוק כמו שאומרים את שם האליל בכל שאר ההכנות שעושים לפני הפגישה עם האליל - שבודאי אין בהן שום סרך של עבודה כלל וכלל).

כללו של דבר: שם האליל כלל לא נאמר בשעת התגלחת, לא ע"י המתגלחים ולא ע"י המגלחים, ורק במקרים בודדים ניתן לשמוע את שם האליל, ובעל 'וילאו' עשה כל טצדקי כדי להכחיש את המציאות הפשוטה, והעלה חרס בידו.

האם יש קפידא להתגלח דוקא לפני פסל או תמונה

'וילאו' ציטט בשם כמרים שמתגלחים רק לפני צלמים ~ למעשה: א' - אין חוק להתגלח דוקא לפני פסל או תמונה, והכמרים רק אמרו שכך הוא הסדר הרגיל שיש תמונות באולמות התגלחת. ב' - התמונות שבחדרי התגלחת מצויות בכל מקום בהודו, וממילא אין שום דבר מיוחד בחדרי התגלחת יותר

מלאכתם, הם צועקים וצורחים זה על זה בעת התגלחות, ומדברים פוליטיקה, ופעם אחת שמעתי אותם מאיימים בשביתה, ואינני זוכר שאמרו שם איזו תפילה. וכך גם העיד הרב דונר לפני הגרי"ש והעדה"ח, שהספרים לא אומרים את שם האליל.

⁴¹ ז"ל ר' צבי ויסמן נ"י אצל אסיפת הרבנים בניו יורק: השאלה הקלה היא מה הספרים אומרים: הספרים הם קבוצת אנשים שעבדו בתחילה כספרים ומאוגדים בארגון עבודה, והם בעקרון פועלים שעושים את מלאכתם, ואין שאלה לגביהם כי הם רק עושים את

מבשאר מקומות החולין שלהם, והיה מאד מפתיע אם לא היו תמונות בחדרי התגלחת. ג'- **תמונות אלו כלל אינן נעבדות, ולא מתייחסים אליהן ברצינות, בניגוד גמור ליחס המכבד של ההינדים לפסלים הנעבדים** [ממילא אין מקום להחשיב זאת כ'לפני האליל'], ועיניים רואות שעל פני התמונות הם **חולפים באדישות**, משא"כ עבור ראית האליל למשך כמה שניות הם ממתינים בתור של שעות רבות.

התרגום המדויק של דברי הכומר שהובא ב'וילאו' מגלה שלא אמר שהתמונות נעבדות, אלא רק שהתמונות והציורים של האלילים צריכים להיראות בדיוק כמו הצורה של הפסל עצמו [כגון שאם צורת האליל בפסל היא עם ידו למטה - אז גם הציור צריך להיות כך], ובעל 'וילאו' הוציא את דבריו מהקשרם, וגם הסיק מסקנות הפוכות ממה שהיה אמור להסיק.

בענין זה הוכיחו ב"הכצקתה" כמה נקודות. א. **אין שום חוק להתגלח דוקא לפני פסל או תמונה**. ב. אף שיש תמונות בחדרי התגלחת, הרי זה לא מעיד על 'עבודה' כי תמונות כאלו נמצאות בכל פינה בהודו בלי שום קשר ל'עבודה'. ג. **התמונות הללו אינן נעבדות כלל**, ואיש לא מתייחס אליהן ברצינות, בניגוד לפסלים הנעבדים שההינדים מתייחסים אליהם בשיא הרצינות [ונמצא שגם כלפי דינא ד'לפניה' שהתיר הגרי"ש בשנת תש"ן, הרי אין כאן לפניה של אליל הנעבד].

וז"ל הכצקתה:

"המציאות היא שאולם התגלחת מרוחק ממקום הפולחן כמה דקות הליכה [והוסיף הרב בעלסקי שכך עושים בכוונה כדי להבדילם], **ולא ניתן לראות ממנו את המקדש המרכזי** [פרט למאחורי הבנין בקומה העליונה], ושאר אולמות התגלחת מרוחקים עוד יותר; ומה שיש תמונות של האליל בחלק מבנייני התגלחת האחרים, וכן הראו תמונות משם בחוברת 'הישכם אוהבים' עם הכיתוב 'צ'לם!' - **נעלם מהם שהן סתם תמונות, כפי המקובל בכל רחבי הודו** [כלומר, משהו הדומה לתמונות נוי (ראה גמ' ע"ז מ"א. 'אבל בשל כרכים ד"ה מותרין מ"ט לנוי עבדי להו', ותוס' שבת קמ"ט. 'ודיוקני עצמה אף בחול אסור - נראה דבשויה לשם ע"ז אמר, אבל לנוי מותר')], **ולכל הודי נמצאת תמונת האליל בביתו ובמשרדו וברכבו - וכלל לא נעבדות**, ואין כוונת הגילוח כדי לעבוד או להקריב לתמונות אלו, ובכל הקומה התחתונה של בית התגלחת המרכזי יש רק תמונה גדולה אחת 'רצינית יותר' של האליל, שנמצאת במין חדרון פנימי, והיא נראית רק למי שנמצא ממש מול פתח החדרון אבל אינה נראית כלל בכל רחבי האולם - וגם אליה היחס ממש לא כמו לאליל 'מקודש' אלא **חולפים על פניה בשוויון נפש ללא השתחויה וללא גינוני כבוד** [וכך כתב גם אמיר דרומי:

'האנשים לאחר ששערם גולח אינם קדים או מתפללים לפני דמויות אלו'; הקומה השניה היא גלריה, כעין עזרת נשים שלנו, כמ"ש ר' גרשון 'כאשר ניגשים לסוף הקומה סמוך למעקה אפשר לראות את הקומה הראשונה, ואפשר לראות את חדר השריי"ן שיש בקומה הראשונה [ומחלקו ניתן גם לראות את התמונה שבתוכה], אבל המתגלחים היושבים בכל רחבי הקומה כלל לא יכולים לראות את אותו חדרון'; ובקומה השלישית יש תמונה גדולה נוספת הנראית לרוב המתגלחים [אלו] שפניהם אל הכותל, אך אין אלו תמונות נעבדות ולא מתייחסים אליהן באימה ויראה כמו לפסל הנעבד, וגם הפסל שמעל הבנין אינו נעבד כלל; גם הגר צדק העיד שאין משמעות לתמונות שבבית התגלחת כי לעולם לא עובדים בהודו תמונות, והיחס אליהן הוא כמו ליצירות אומנות. בהסרשות המצויות היום רואים שבאולם התגלחת המרכזי כלל אין תמונות האליל על הכתלים שמול המתגלחים פרט לתמונה שבקומה השלישית ולתמונה שבחדרון שבקומה הראשונה; יש לדעת שהן תמונה והן פסל הם חסרי משמעות לפי תרבותם, עד שיעברו טקס 'החייאה', וגם לאחר הטקס, ה'עבודה' באזור טירומאלה היא רק לפסלים, ואת התמונות מקסימום מכבדים אך לא 'עובדים', והתמונות המצויות כמעט בכל מקום הן תמונות דקורטיביות, מעין מה שבצפון קוריאה יש בכל פינה תמונות של השליט, וכך בטירומאלה יש תמונות של האליל בלאג'. - שהוא נחשב כשליט המקום; גם פרופסור בריל אמר לנו שתמונות האליל נמצאות בכל מקום, ואפשר להגדיר אותן כתמונות נוי, כמו התמונות של יש"ו שעל כל בנין באירופה, וגם התמונות באולמות התגלחת הן לחלוטין סתם תמונות - וזה חלק מהתרבות שלהם, ואף במספרה מטונפת ניתן למצוא אצלנו תמונות של הבבא סאלי וקמיעים, וכדי להחשב כמשהו 'ממשי' הן צריכות לעבור טקס 'החייאה' - שבו מגדירים שאת זה עובדים, וגם אחרי ההחייאה, איש לא יעבוד סתם תמונה על הכותל, אלא צריך לסדר התמונה באופן מסוים, ומי שאין לו כסף לפסל ובכ"ז מעוניין לעשות את תפילת הבוקר שלו מול 'שריין' [משהו המיוחד לאליל] - יקח תמונה, וצריך לארגן אותה באופן מסוים עם איזה כיסוי, וזה יהיה טוב בדיעבד, והעשירים יותר מתגלחים בבונגלו - ושם לא מקפידים על תמונות האליל. בבירור שעשינו נאמר לנו שגם החדרון המיוחד משמש בסך הכל כ'שטיבל' למגלחים, ששם מקום עבודתם, ואין לו שום קשר למתגלחים ולתגלחת".

ולמעשה בעל 'זילאו' לא הצליח להביא שום מקור לכך שיש חוק בדתם להתגלח דוקא לפני פסל, אלא בסך הכל ציטט מכומר שהסדר הרגיל הוא שמתגלחים לפני

תמונה. וזו עובדה פשוטה שאף אחד אינו מכחישה, היות ובכל מקום אצלם יש תמונות של האליל, אז גם באולמות התגלחת יש, אבל אין אצלם ענין להתגלח דוקא לפני תמונות אלו, ואדרבה באולמות התגלחת הגדולים בטירופאטי, ברוב שטח האולם אין תמונות של האליל, וזה היה לפלא אצל ר' גרשון וועסט, שדוקא שם כמעט ואין תמונות (ומסתבר שזה מפני שהמקום בזוי כי משמש לתגלחת, והשיער טמא בעיניהם). ועובדה זו ניתן לראות בחוש בהסרקות ובתמונות שצולמו באולמות התגלחת שם. ומה שייך להתווכח על דבר שרואים בחוש.

האם התמונות שבחדרי התגלחת נעבדות

ראיותיו של 'וילאו' שהתמונות שבחדרי התגלחת נעבדות - הן מדברי דרומי בשם אחד שקירב תצלום האליל לעיניו בחרדת קדש, ואמר לו שמעריצים אפילו בובות ותמונות, וממה שרואים תמונה גדולה ומקושטת שלידה פרחים ופירות - שצולמה בעת חנוכת אולם תגלחת חדש, ובחדרון המיוחד שבקומה א' של בנין התגלחת - 'רואים שמונחים לפני הצלם שם פירות נרות ופרחים', ולגלג על מ"ש בהכצעתה 'שהתמונות שבאולמות התגלחת הן סתם תמונות נוי של האליל' ~ **'הערצה' שמענו, 'עבודה' לא שמענו, ומקסימום יש בהן איזו רמת 'קדושה' כמו ב'תשמישי קדושה' שלנו, להבדיל. גם אם בטקס חד פעמי הביאו לשם תמונה מקושטת אבל תמונות אלו לא נעבדות באמצעות תגלחת - שזה מה שקובע לנדוד.**

כלל לא ברור מה מונח לפני התמונה שבאותו חדרון, וביארו המבינים שחדרון זה משמש רק כ'שטיבל' למגלחים הזקוקים למקום תפילה [ולכן אין להתפלא אם מתייחסים לתמונה זו בכבוד], אבל מ"מ אין שום ראיה שתהא 'עבודתה בשיער'.

למרות לגלוגו - **לא הצליח להוכיח מדברי הכמרים שהתמונות נעבדות, ולא התמודד עם האדישות שבה מתייחסים לתמונות אלו - בשונה מהיראה שבה מתייחסים לפסלים הנעבדים.**

מה שעבורם אלו תמונות 'נוי' של האליל - נאמר לבעלי 'הכצעתה' ע"י כמה.

בהכצעתה הוכיחו שהתמונות הללו הן סתם תמונות נוי שאינן נעבדות, ובודאי שאין מתגלחים בכוונת עבודה לתמונות הללו, כמו שהעיד ר' גרשון וועסט:

"עלי להעיר, שעצם תליית תמונה באיזה מקום עדיין אינה הוכחה שהבית נחשב כבית עבודה זרה, כי בהודו (בפרט בדרום הודו) בכל בית, חנות,

משרד, ורכב יש תמונה של האליל, ואדרבה, אם לא היו תמונות בבית הגילוח היה זה דבר חידוש עצום, וראיתי זאת ביתר שאת בביקור השני שהלכתי מחנות לחנות וממשרד למשרד ולא מצאתי שום מקום שלא יהיו בהם תמונות של האליל; בפועל אין האנשים עובדים לתמונות ואפילו לא לתמונה שבחדר השריי"ן אשר בבנין התגלחת, ולא מתייחסים לתמונה זו באופן של חשיבות כלל, וכן בשעת הגילוח (או לפניה ולאחריה) אינם מראים כלל שעושים זאת לכבוד או עבור התמונות הללו [וראיתי הבדל בין תמונות הללו לפסלים, כי לפסלים שבהר שירומאלה - כל אחד מתייחס בכבוד והערצה, ובכל פעם שעוברים אצלם עוצרים לרגע ומשתחווים ונוהגים בהם כבוד, משא"כ כלפי התמונות הללו; ובכל מקום בסירומאלה שקיימות עבודות מיוחדות לאליל - נמצא שם פסל דוקא ולא תמונה (כגון בחצר הטעמפל ישנו פסל, ויושבים שם בכל שעות היממה ושרים לפניו), וכל שכן שבתוך בתי הע"ז יש דוקא פסל, משא"כ בבניני הגילוח ישנן רק תמונות של האליל ולא פסלים].

וכן כתב אמיר דרומי בדו"ח שלו:

"באמצעו של אחד הקירות יש גומחה קדושה ובתוכה דמויות (פסלים) של אלים שונים, ומעל גומחה זו נמצאים פסלים של אל בצורת חזיר-בר מגולף באבן. האנשים לאחר ששערם גולח אינם קדים או מתפללים לפני דמויות אלו". וכך אמר לנו אמיר דרומי (מוסרט) שאין באולם התגלחת שום התייחסות לתמונות, ועוברים לידן בלא שימת לב, וקיימות תמונות כאלו בכל מקום בהודו, וזה שיש תמונות בודדות באולם התגלחת פה ושם, אינו מוכיח כלום.

עוד ניסה בעל 'וילאו' להוכיח מדברי כומר אחד שהתמונות נעבדות, ולא שת לבו שבדבריו (כפי איך שהוא הביאו, ראה להלן) מבואר ההיפך ממשי, וז"ל בעל 'וילאו':

"ולעצם החילוק בין תמונות ולפסלים, זה לשונו של אחד הכמרים הראשיים בראיון

(מוסרט וניתן לקבלו):

אנחנו יכולים להקריב בכל מקום בטירופטי, בקלאנא קאטה (אולמות הקרבת שיער), ואנחנו יכולים לראות צורות אלילים בכל מקום בקלאנא קאטה. כך שזה אותה צורה. ואין שום הבדל היכן אנחנו מקריבים, כל ההבדל כאן זה שהם לא עושים "פוג'ה" (סגידה). רק ע"י אמירת "כודיבא" אנחנו מקריבים את תפילותינו".

כפי שהכותב הביא את דברי הכומר, הרי הוא הצהיר באופן חד משמעי שבבנין התגלחת אין עושים סגידה! והיה לבעל 'וילאו' ללמוד מדבריו שני דברים: ראשית - שאין התמונות הללו נעבדות, ושנית - שגם התגלחת לא נחשבת אצלם כמעשה עבודה, כפי שהצהיר הכומר שבבנין התגלחת לא עושים סגידה...

אבל למען האמת, כאשר שלחנו את דברי הכומר לשני מתרגמים, התברר שהדברים הללו לא מופיעים כלל בדברי הכומר...

ובכל אופן, לא מבואר בדברי הכומר כלל באיזה הקשר דבריו נאמרו, ובודאי שלא ניתן להסיק מדבריו 'שצורות האליל זה אותה צורה בכל מקום' שכאילו מבוארת מזה הוכחה שגם התמונות נעבדות, ופשוט (וכל בר דעת מבין את ההבדל העצום שיש אצלם בין האליל לבין התמונות, כאשר הם עומדים בתור במשך שעות כדי לזכות ולראות את פני האליל, ומאידך הם עוברים באדישות מול תמונותיו הנמצאות בכל מקום, וכלל לא מתייחסים אליהן).

וכאשר שאלנו את המתרגם ההודי מהי כוונת דברי הכומר, הוא הסביר את דבריו שהתמונות והציורים של האלילים צריכים להיראות בדיוק כמו הצורה של הפסל עצמו, והיינו שאם צורת האליל בפסל הוא עם ידו למטה אז גם הציור צריך להיות ככה וכדו'. כך שאין אפילו רמז רמיזה בדבריו שגם התמונות נעבדות, אלא הוא מדבר אך ורק על ה'צורה' איך שהתמונה צריכה להיראות. ובעל 'וילאו' פשוט הוציא את דבריו מהקשרם לגמרי, וגם הוציא מהם מסקנות הפוכות ממה שמבקש אמת היה מוציא.

כמו"כ הביא בעל 'וילאו' מדברי אמיר דרומי בדו"ח שלו, וז"ל:

"אחרי כן שאלתי אם הם מחשיבים את תמונות האלילים בתור האלילים עצמם שלפניהם יש להתפלל.


בתשובה לשאלתי נטל האיש תצלום של פסל האליל וקרב אותו אל כל אחת מעיניו בחרדת קודש⁴² ואז חזר ושם אותו בכיסו.


ובהמשך גם כתב:

כאשר שאלנו על ההבדל בין פסילי האלילים לבין תמונות האלילים הוסבר לי שהאליל נמצא בכל מקום, ולפיכך אפילו תמונה, או בובה מחומר פלסטי מתייחסים אליו בהערצה. לפי הבנתי, קיימות רמות שונות של קדושה, מן הרמה הקדושה ביותר בתוך הטמפל הראשי ועד לכל הטמפלים הרבים האחרים.

וגם כאן מוכח להיפך, כי בדבריו בסך הכל מבואר שמתייחסים לתמונות 'בהערצה', אבל אינן נעבדות. ולכל היותר יש איזושהי רמה של קדושה בתמונות כמו להבדיל אא"ה תשמישי קדושה אצלנו (ותמוה שצריך להסביר דברים פשוטים כאלה).

המשיך בעל 'וילאו' בליצנות זולה, ואנו מביאים את דבריו רק כדי להראות כיצד על אף שבכל דבריו לא הוכיח כלל שהתמונות נעבדות, אלא להיפך, וכפי שביארנו

 ואף שכבר עוררו על הטעות, (reverence) בעל 'וילאו' העדיף להעתיק את הנוסח המוטעה.

 ⁴² בדו"ח המקורי לא כתובות המילים 'בחרדת קודש', אלא 'בהערצה'

לעיל, הוא המשיך להגיב באופן לא ענייני לגמרי, ובאופן תעמולתי של ליצנות זולה. וז"ל:

"אמנם לאחר שנתברר שזה לא נכון כלל, ובפרט שבקירות של אולם התגלחת הגדול יש תמונות של האליל גדולות יותר, ראו המתירים שזה קצת מוכיח על החשיבות של המקום שאינו סתם 'מספרה' (אמר המעתיק: "שכח" הכותב שגם במספרות הרגילות בהודו יש תמונות...), ולכן **אם לא שבענו דיינו מהכמות והרדידות של ההתחכמויות שלהם הרי שכאן הם הגדילו לעשות.** ובהתחלה כתב בביטחון מופרז שהתמונות שנמצאים רק בחלק מחדרי התגלחת, **מדובר בסתם תמונות שתלו אותם לנוי!...** ראה בעמוד 30 באחד מגרסאותיו הראשונות:

תמונות של האליל בחלק מבניי התגלחת האחרים, וכן הראו תמונות משם בחוברת 'הישכם אוהבים' עם הכיתוב 'צלם!' - **נעלם מהם שהן סתם תמונות, כפי המקובל בכל רחבי הודו** | כלומר, מעין תמונות נו

כלומר, מעין תמונות נוי..., ואם לא דיו בכתיבת שטות זו (אמר המעתיק: מעולם לא הוכיח בעל 'וילאו' שמדובר ב"שטות") **הרי שלא נרגע עד שכתב ש"נעלם מהאוסרים דבר פשוט זה שזה סתם תמונות כפי המקובל בכל רחבי הודו",** רק שכח לציין שדבר זה נעלם גם מהכמרים (אמר המעתיק: לא מובן על איזה כמרים הוא מדבר, כי אין אף כומר שאמר שהתמונות נעבדות). לאחר מכן הבין שהגדים בביטחון המופרז בטענה מוזרה זו, וריכך מעט את גרסתו,

והנה מהדורה מאוחרת יותר בעמ' 12

ורובם לא נחשפים אליה כאשר הם מתגלחים, וכש"כ שלא מקריבים לה השיער, ובפשטות הועמדה לנוי כפי הרגלם לקשט בתמונות של האליל.

זאת אומרת, **שלרוב דעתו הנשגבה והרחבה נראה לו שכל הכמרים טועים** (אמר המעתיק: נזכיר שוב שהכותב לא הביא אף כומר אחד כסייעתא לדבריו) ובפשטות היא הועמדה לנוי.

כן, כנראה שלא הצליחו למצוא בהודו עציצים או תמונות נוף יפות, אז החליטו שישתמשו ב'צלם' של העבודה זרה כתמונות נוי... ובפרט לאחר שחידש חידוש עצום שכך 'הרגלם לקשט בתמונות נוי של האליל'... ופלא איך נעלם ממנומה כמוהו שמומחה יותר מהכמרים דבר כ"כ פשוט שמרוב אדיקותם בע"ז הם מעמידים 'צלמים' של הע"ז כמעט בכל מקום בהודו" (אמר המעתיק: בוודאי שזה מורה על אדיקות, אבל אין קשר בין זה לבין מקום קדוש, ובודאי שאין הוכחה בזה שהתמונה נעבדת).

וכל מעיין ישר יראה איך כל תגובתו היא בעצם מילים ריקות מכל תוכן, המיועדות להרשים את הקורא שאינו מצוי בנושא, כדי שיתרשם מצורת הצגת הדברים, או כדי לשכנע את המשוכנעים, ולהסביר להם שלמרות כל שקרי הכותב שנחשפו, וכל טענותיו שכלו כעשן, בכל זאת עומד במרדו ואינו חוזר בו.

ומה ששיקר שוב ושוב ש'כל הכמרים' אמרו שיש חוק להתגלח דוקא בפני פסל ושהתמונות הן ע"ז, ראינו כבר לעיל שדברי הכמרים הם ההיפך ממש וכנ"ל, ולא מצא לדבריו תמיכה אפילו אצל כומר אחד.

עוד הביא בעל 'וילאו' סרטון של "חנוכת בנין התגלחת", בו נראה שהביאו פירות אצל תמונה גדולה שהועמד שם, והוכיח מכך שהתמונה הזו נעבדת. וכבר השיבו על כך בהכצעקתה בזה"ל:

"בעת חנוכת אולם תגלחת חדש, מצאנו שהניחו פירות ופרחים ליד תמונה מיוחדת (בתמונות היא לא נראית כמו התמונות העלובות הנמצאות כיום על כתלי בית התגלחת, אלא הרבה יותר מהודרת, ומסתבר שהביאוה בעת חנוכת הבית ולאחר מכן לקחנה משם), יתכן שזו רק הפגנת ריבונות האליל בלאג'.., שהוא אדון המקום, על המקום (ר' צבי ויסמן), ואולי זה איזה סמל לברכה לבנין (כדברי פרופסור בריל), ומה שלא תהיה הסיבה לפירות והפרחים ליד התמונה באירוע חגיגי מסויים - אין לזה שום קשר לתגלחת, ואין שום כוונה בשעת התגלחת להתגלח לתמונות הללו".

ואכן בעל 'וילאו' לא הצליח להפריך את העובדה הפשוטה שזולת "חנוכת הבית" לא מצאנו טקס כזה של הנחת פירות לפני תמונה, ולכן כתב רק דברי ליצנות.
עוד העיר בעל 'וילאו':

"סתם מענין לראות בסוף הכצעקתה תמונה שהביאו בשביל להסביר שלא שמים שיער מול הצלמים בבתי תגלחת, ו'במקרה' רואים שמונחים לפני הצלם שם פירות ונרות פרחים ושאר מרעין בישין...

כנראה גם שם זה היה רק באופן חד פעמי ומיד הם החליפו את התמונה לתמונה אחרת כדי שלא יהיה בטעות ב'מספרה' תמונות של ע"ז ח"ו....

וכן נשאלו על כך **שרואים בהמון המון תמונות** של הצלמים שמדליקים נרות לפנייהם, וגם על זה לא ענו כלום, ושוב נשאלו שהלא רואים שבד"כ יש שולחן מונח לפני כל 'צלם' להניח שמה תקרובת או נרות".

וגם בזה הוא משקר במצח נחושה (ומכנה את התמונות 'צלם' כדרכו הדמגוגית). והמציאות היא שאין כלל "המון המון" תמונות שמדליקים נרות בפניהן, ועל פי רוב אין שום



שולחן תחת התמונות, וברוב ככל המקרים מדובר בסתם תמונות התלויות על הכותל, וחלקן מרופטות ואומללות, ותלויות בנייר דבק. ואפילו אותה תמונה יחידה

שהצליח למצוא בה דברים מונחים על השולחן שלפניה, לא ברור כלל מהתמונה האם אכן מדובר בנרות ופרחים כדברי בעל 'יילאוי', וכלל לא ניתן להוכיח ממנה שהתמונות נעבדות, ללא ידיעה ברורה מי הביא לשם את הדברים הללו ולשם איזה מטרה.

וכן ב'ויקיפדיה' הביאו שתמונות של האליל בדת ההינדו אינן נחשבות כאליל בעצמו אלא רק כתמונה המייצגת אותו, אשר על ידה מתאפשר להתרכז בדביקות לאליל, וז"ל:

"בהינדואיזם, קובע ז'נין פאולר, מורטי כשלעצמו אינו אל, הוא "דמות של אלוהים" ובכך סמל וייצוג... לפיכך, תרגום מילולי של מורטי כ"אליל" אינו נכון, כאשר ה"אליל" מובן כאמונה תפלה בעצמה. בדיוק כמו שתצלום של אדם אינו האדם האמיתי, 'מורטי' הוא תמונה בהינדואיזם אך לא הדבר האמיתי, אך בשני המקרים התמונה מזכירה משהו בעל ערך רגשי ואמיתי לצופה"⁴³.

ומכאן ראייה נוספת לדברי המומחים, שסידור פירות לפני תמונה איננו מורה על עבודת עצם התמונה [אלא לכל היותר על עבודת האליל שמיוצג ע"י התמונה].

כמובן לא באנו לקבוע שאין מציאות שיעבדו לפעמים גם לתמונה, ויתכן שגם אצלם יש בזה דיעות לכאן או לכאן, אלא רק באנו להוכיח שמה שהמומחים אומרים

itself. Just like the photograph of a person is not the real person, a *murti* is an image in Hinduism but not the real thing, but in both cases the image reminds of something of emotional and real value to the viewer.

In Hinduism, states Jeaneane⁴³ Fowler, a *murti* itself is not god, it is an "image of god" and thus a symbol and representation... Thus a literal translation of *murti* as 'idol' is incorrect, in ...when idol is understood as

שסידור פירות לפני תמונה איננו הוכחה מבוססת על עבודת התמונה, וכל שכן שאין מקום להשמצות הכותב שדברי המומחים הם "דברים מוזרים". וכפי שהערנו לעיל, ב"הכצקתה" דיברו על ההתנהגות הכללית, אך יתכן שלעתים יש יוצאים מן הכלל, בפרט שמדובר במליוני אנשים שבאים בכל שנה, וכל דברי "הכצקתה" הם על פי עדותם של אלו שביקרו באולמי התגלחת, שהעידו שאין שום גינוני כבוד או עבודות לתמונות, וכן נסמכו על דברי המומחים שבטירופטי בדרך כלל לא עובדים לתמונות אלא רק לפסלים. וכמו כן יש גלריות עם עשרות תמונות [הזמינות ברשת] ושם רואים אנשים המתגלחים בכל רחבי הודו, ללא שום פסל או תמונה מסביבם [לגבי חלק מהתמונות הכותב "ישב" - ששם נראים מתגלחים ליד נהר הגנגס, וחידש שגם הנהר הוא אליל שעובדים אותו בתגלחת...].

ואליבא דאמת אין מה לדון בכל זה, כי גם אם נלך לפי שיטת בעל 'וילאו' שהם עובדים לתמונות, הרי זה ברור שהתגלחת איננה חלק מעבודת התמונות אלא היא רק הכנה לראיית האליל הגדול שלהם, וא"כ מה בכך שבאותו חדר שמתגלחים יש גם תמונה הנעבדת, אם לא מתגלחים עבודה? [וממה נפשך, אם מתגלחים עבודה אז למה הולכים אח"כ להקביל פני האליל עצמו ולהראות לו את תגלחתם...].

חליצת נעליים בבית התגלחת

למד ב'וילאו' מחליצת הנעלים לפני הכניסה לאולם התגלחת - שמתייחסים למקום זה כלמקום קדוש, והעידו שחליצה זו היא הנהגה עקרונית מפני 'קדושת' המקום, ודרומי אמר שהחליצה שם היא כי יש שם אופרינג, ושהיא כמו לפני הכניסה לטמפל, וגם הלבוש המינימלי בעת התגלחת אינו ראייה כי גם הכמרים לעתים ללא חולצה וגופיה ~ חליצת נעלים מקובלת ומחוייבת בכל מקום מכובד בהודו, ואין ספק שהם מייחסים קדושה מסויימת לכל הר טירומאלה. אמנם, אין מקור שבנין התגלחת יותר מקודש מכל שטח ההר, ולא גרע משאר מקומות מכובדים, שסוף סוף התגלחת היא ב'ניחוח דתי' של הכנה לראיית האליל - אך בודאי שאולם התגלחת אינו קדוש באופן מיוחד בגלל שבו 'עובדים' לאליל, ואדרבה, כל אלו שנשאלו - השיבו שאין זה בגדר 'טמפל', המיועד לעבודת האליל, והאווירה שם הרבה יותר קלילה ומשוחררת מבשאר ה'עבודות', ואין לדחוק שרק אינם מצייתים להוראות או שגם בביכנו"ס לעתים האווירה משוחררת, כי בפועל ניכר מאד אצלם ההבדל בין האווירה בתגלחת ובין האווירה בעת ה'עבודות'. אף שגם הכמרים לעתים ללא חולצה וגופיה - אך עדיין מה שמכוסה - מכוסה באופן מכובד ומפואר, משא"כ בבנין התגלחת חלקם כמעט בעירום באופן מבוזה ביותר.

על אף שבבנין התגלחת חייבים לחלוץ הנעליים, הוכיחו ב"הכצעקתה" שאין זו ראייה שמדובר במקום שעובדים בו לאליל, וזה אפילו לא מלמד על "קדושת המקום", מכיון שבהודו בכל בנין מכובד כגון משרד וכדו' חייבים לחלוץ הנעליים. ואפשר לראות סרטונים ותמונות של חלפן כספים ושל משרד, ושל חדר הסמנכ"ל באותו טמפל, שמשאירים את הנעליים בחוץ ואף כתוב שם בשלט שלא להיכנס בנעליים. ואמנם אין שום חולק על כך שלפי דעת ההודים יש איזו שהיא "קדושה" בכל ההר של טירומלה, אך כוונת "הכצעקתה" היתה שאין שום מקור שבנין התגלחת הוא יותר מקודש מכל שטח ההר, ואדרבה, כל ההודים שנשאלו הצהירו שאין זה בגדר 'טמפל' המיועד לעבודת האליל.

וז"ל אמיר דרומי בדו"ח שלו:

"לפי הבנתי, קיימות רמות שונות של קדושה, מן הרמה הקדושה ביותר בתוך המקדש הראשי ועד לכל המקדשים הרבים האחרים, ולבסוף כל הסביבה הכוללת את שבע הגבעות. לפיכך יש אנשים המסירים את נעליהם ומתחילים להתפלל מיד בהגיעם אל עיר זו".

וראה כאן:

הודו - מנהגים ונימוסים

נמסטה

הדרך המסורתית לברך מישהו לשלום בהודו היא לקרב את שתי כפות הידיים (כמו בתפילה), ולומר נמסטה (שלום) תוך כדי קידה קלה. ברכות הכוללות נשיקות וחיבוקים ואפילו לחיצת יד בין אישה לגבר פחות מקובלים.

נעליים

מקובל לפני הכניסה לבית של מישהו לחלוץ נעליים וסנדלים. ההודים עצמם נוטים לנעול נעליים בתוך בתיהם, ואולם אלו נעליים מיוחדות המיועדות לשימוש ביתי בלבד. מקובל גם לחלוץ נעליים לפני הכניסה לחנות בכדי לבטא כבוד למקום.

הגיב על כך בעל יוילאו':

"אמנם זה לגמרי לא נכון, והעדים ידעו בבירור שהסרת נעליים לא נעשה במקרה במקום הגילוח כמו שנעשה בבתי מלון ושאר המקומות של חולין בהודו, אלא כאן הסיבה שחולצים הנעלים הוא דווקא בגלל "קדושת" המקום.

כמו שכתב אמיר דרומי בדו"ח שלו בעמוד 4, מה ששמע מאחד שעבד בבתי הארחה של הרשויות שם, שגם בגילוח שלא נעשה בקאלאנא קאטה (הבניין המיוחד לגילוח), אלא בבתי מלון, עדיין:

"האנשים שמגיעים לגלח את השער, לפני הגילוח חייבים להסיר כל הנעלה, כמו שהיו עושים לפני שנכנסים לטמפל, בלי קשר איפה הם".

וכן בעמוד 8 כתוב ששאל את הגוי (שעבד כמהנדס לוויינים).

"שאלתי האם הבניין של הגילוח הוא נחשב כטמפל, וענו, הן האב והן הבת - לא.

שאלתי אם כן למה כל האנשים חייבים להסיר הנעלים (כמו בטמפל) וענו לי, שזה בגלל שהוא מעשה של אופרינג לאליל, ולכן חייב להיעשות בלי נעלים בגלל התנאים הקדושים".

גם הרב דונר העיד מפורש שידע על הנימוס בהודו, אבל אמר שבאופן וודאי כאן זה משהו אחר:

אנחנו הלכנו לכמה מקומות שמגלחים, יש שם קטנים, ויש גדולים. נכנסתי לאחד מהם, רק שמתי את הרגל שלי בפנים, ואחד מהספרים בפנים, אמר לנו שאי אפשר לנו להיכנס עם הנעליים כי זה מקום קדוש.

הנימוס בהודו הוא ללכת בלא נעלים בכלל, אבל זה לא באותו חומר של מקום קדוש. כלומר זה שלא נכנסים לשם בנעלים אינו קשור לתרבותם, אלא זה חלק מהמורא שלהם למקום הזה, ואני אומר את זה בתורת ודאי. רק רגל אחד בפנים וצעקו עלי... שהאליל הגדול בבניין אחר, אבל במקום הגילוח מסירים הנעלים, ולא משום נימוס אלא משום שהוא מקום קדוש.

הרי מעולם לא העידו על הסרת הנעליים כסימן שזה מקום קדוש, אלא אמרו שההודיים אומרים שכאן מסירים את הנעליים בגלל שהוא מקום קדוש, ולא רק בגלל הנימוס של התרבות שמה, ויחי ההבדל!"

כמו כן הביא בעל 'וילאו' שיש שם שלט שכתוב בו שהמקום קדוש ושיש לנהוג בו באיזו רמה של כבוד, ומעניין לציין שהשליחים לא ראו שלט כזה, לא הרב דונר, לא אמיר דרומי, ולא ר' גרשון וועסט.

אבל, כפי שביארו בהכצעקתה, אף אחד לא אמר מעולם שההר אינו מקודש אצלם במדה מסויימת, והרי יש שאפילו מסירים את הנעליים מיד בהגיעם להר. רק הטענה היתה שבנין התגלחת אינו מקודש יותר מכל ההר, ובודאי אינו קדוש בגלל שבו 'עובדים' לאליל. ויחי ההבדל!

ואמנם פשוט ביותר שכפי שבכל מקום מכובד בהודו חייבים לחלוץ הנעליים ולנהוג בו באיזה רמה של כבוד, הרי לא יגרע חלקו של בנין התגלחת, שאף שאין עובדים בו לאליל, מכל מקום הרי סוף סוף מטרת התגלחת היא משהו 'דתי', וא"כ פשוט שלא יגרע חלקו משאר הבנינים והמשרדים המכובדים שחולצים את הנעלים לפני הכניסה להם. אבל קדושה יתירה מאן דכר שמיה... וכל שכן שכולם אומרים פה אחד שאין זה בגדר של 'טמפל' כלל (ומה שאין חייבים לחלוץ הנעליים מיד בהגיעם אל ההר, פשוט שעיקר הענין של חליצת נעליים והתנהגות של 'כבוד' הוא דוקא בתוך הבנינים ולא בחוץ מתחת כיפת השמים).

עוד כתבו ב"הכצעקתה" שעל אף שבאופן רשמי חייבים לחלוץ הנעליים בכניסה לבנין התגלחת, מ"מ בפועל צולמו שם כמה אנשים עם סנדלים, וכן נמצאו כמה אנשים שעומדים שם כמעט ערומים לגמרי ממש כמו בבית מרחץ, וילדים המשחקים בכדור, ועוד מעשים של צחוק וקלות ראש שהם לא היו מעלים על דעתם לעשות במקום האליל - שהוא מקודש עבורם באמת. וזה מורה שלגביהם אין שום קדושה מיוחדת בבנין התגלחת.

בעל 'וילאו' השיב על זה שאף במקדש הראשי אין כולם מצייתים להוראות... אך המציאות היא שבמקדש הראשי כלל לא מזלזלים, ובודאי לא באותה דרגה של זלזול שמצאנו באולמי התגלחת, עמידת עירום כמעט לחלוטין, שינה, משחק בכדור, צחוק וקלות ראש וכו'. ואדרבה, במקדש הראשי, וכן בעבודות ה'רציניות' שלהם לאליל הם עומדים באימה ופחד באדיקות גדולה, וניכר בעליל גודל ההבדל שבין ה'עבודות' ובין התגלחת. ומה שניסה לטעון שגם בבתי כנסת לעתים ילדים משחקים ואנשים צוחקים - הוא נכון אבל לא רלוונטי, מאחר וההינדים עצמם בעת העבודות ה'רציניות' שלהם נמצאים במצב של רצינות תהומית, של תנועות משונות והכנעה בפני האליל, משא"כ באולם התגלחת כלל אין 'מתח דתי' (וגם אין כלל מה להשוות לבית הכנסת, להבדיל אלפי הבדלות, כי לא מתגלחים שם, ולא ישנים שם, ולא שוכבים שם, ולא באים שם בגוף חצי ערום).

עוד טען בעל 'וילאו', שגם הכמרים נמצאים לפעמים בלי חולצות אף בשעת ביצוע העבודות לאליל, ולא שם לבו לכך שמכל מקום שאר הבגדים שלהם מאוד מכובדים, ולעתים אף חלק מהגב והבטן מכוסים, והבגדים הללו מיוחדים לכמרים [ואף שפלג הגוף העליון שלהם מגולה, אך הם עדיין לבושים במכנסיים מפוארים], משא"כ בבנין התגלחת חלקם ממש בעירום כמעט לחלוטין, בלי לבוש מיוחד כלל וכלל, במצב בזוי ומבוזה שנמצאים בו רק במרחץ.

וז"ל ר' גרשון וועסט בעדותו:

"ברור שהרגש ה'שומאה' שרואים אצלם כלפי הטמפל עצמו, אינו דומה כלל להרגשתם כלפי בנין התגלחת. לדוגמא, אסור ליכנס אל הטמפל אלא בלבוש בגד מיוחד לכבוד האליל, וכן אסור ליכנס שם בטלפון, משא"כ בבנין התגלחת נכנסים בסתם בגדים, וגם מותר להכנס ולהשתמש שם בטלפון. בכל זאת, לכאורה היה נראה שיש להם איזה הרגש של 'קדושה' מסויימת גם כלפי בנין התגלחת, שכן כל האנשים מסירים את מנעליהם קודם כניסתם לבנין, והולכים שם יחפים, ושתי פעמים כשבאתי אל הבנין (עם מלווים אחרים) אמרו לי המלווים שלי שאני צריך לחלוץ מנעליי טרם כניסתי אל הבנין, אבל האמת היא שהסרת המנעלים אינה מקושרת בדוקא

למקום מקודש, כי גם כשעליתי לביתו של הכומר הגדול אמרו לי קודם שנכנסתי שאני צריך לחלוץ הנעלים, ובאמת אפילו בסתם מקומות בהודו (בפרט בדרום הודו) כגון משרדים וכדו' אינם מניחים לאנשים לילך בנעליים, וכן כשהלכתי לחלפן כספים (money change) היה שם שלט שצריך להוריד הנעלים לפני הכניסה, וכן בבית המלון שלי היו פועלים הולכים יחפים, וכנראה שזה מחמת הטינוף שעל הנעליים. עוד יש להדגיש שגם בבנין התגלחת ראיתי כמה אנשים הולכים בסנדלים, אבל בבית הע"ז אסור ללכת בסנדלים בדיוק כמו שאסור ללכת בנעליים, וכן ראיתי בבנין התגלחת אנשים יושבים כמעט ערומים, ובכלליות אין מתנהגים בבנין התגלחת כמו בבית ע"ז בכבוד ובמורא".

וז"ל ר' גרשון בשיחה עם כותבי "הכצעקתה", והוצתק בחוברת "יקם שצרה לדממה" ח"א:

"ובגוף הדבר אם התגלחת היא אצלם כמו הקרבת האגוזים על המזבח, שאלנו לר' גרשון נ"י, והשיב וז"ל: הנה ודאי אינו באותה מדרגה כלל וכלל מכמה צדדים.

א. בהקרבת האגוזים, המטורפים עובדים בהכנעה גדולה ובאימה ויראה.

ב. בהקרבת האגוזים עובדים בחצר הטמפל (-המקדש שלהם), ומכוון ממש מול פני הטמפל, והכי קרוב שיכול להיות (מחמת הלחץ זו הדחק שבתוך הטעמפעל אי אפשר לעשות כל זה בפנים).

ג. יש כאלה שעושים כל מיני rituals (תנועות משונות) בשעת מעשה.

ד. בהקרבת האגוזים יש עסק גדול בתהליך של עבודה הסרוחה, לוקחים אגוז קוקוס ושוברים אותו, אח"כ מנסכים המים בתוך כלי מיוחד, משלבים את ידיהם יחד ומתפללים, מניחים האגוז על מזבח שיש בו עליו אש וקטורת, שוב מתפללים.

משא"כ בגילוח אין כל זה כלל, הם כל הזמן מפספסים זה לזה בשעת מעשה כמו בבית מרחץ, יושבים שם כמעט ערומים ממש, ובדרך כלל אין רואים שום תפילות לא לפני' ולא לאחריו, וכל המצב שם אינו באופן של ערנסטקייט (רצינות) כלל, כאילו עושים כאן איזה מעשה מיוחד ועבודה חשובה, עכ"ל ר' גרשון".

כמו כן אמיר דרומי בדו"ח שלו מתאר את ה'מצב' באולם התגלחת, ולא נראה כלל כמצב רציני ביותר:

”החדר נורא (=מגעיל). ספרים רובצים על הרצפה, אנשים רובצים לפניהם, גברים, נשים וילדים. ישבתי על ספסל באמצע והסתכלתי. לא נאמרו כל תפילות, עד כמה שיכולתי לשפוט, הילדים צרחו בפחד, הנשים צחקו.”

הוכחות שהתגלחת איננה מעשה עבודה

לעג ב'וילאו' לראיות שהתגלחת איננה 'עבודה', ו'הוכיח' כמה שאומרים העובדים, ומהשלט שעל בנין התגלחת ~ אמנם, התעלם מראיות אלו: א' - טעם התגלחת הנכתב בכתביהם והמוזכר ע"י כמריהם הוא להיטהר מהעוונות והטומאה לפני הכניסה לאליל - שלא שייך לראותו כ'עבודה', ומה שנוספה לזה הכנעה איננה אלא אדיקות בעלמא [והורה הגר"ש אלישיב שמעשי אדיקות אינם 'עבודה']. ב' - הכמרים מצהירים שהתגלחת איננה 'עבודה', וגם לא הכרה דתית רשמית, אלא רק 'מנהג' של האנשים. ג' - התנהגותם בתגלחת שונה לחלוטין מהתנהגותם בעת ה'עבודות הרציניות'. ד' - המגלחים הם ספרים מקצועיים, שמגלחים עבור משכורתם, ובעקרון לא חייבים להיות מבני אמונתם, ולכל היותר הם מרוצים מהעובדה שהם יכולים לסייע למתגלחים בעבודתם - וממילא מעשה התגלחת לא מתבצע כ'פעולת עבודה'. ה' - הגילוח בכוונה לא מתבצע ע"י כמרים, אלא הספרים עצמם שייכים לכת מהשפלות ביותר בהודו, ואם היתה זו 'עבודת האליל' - לא היו מוסרים זאת בדווקא לשפלים. ו' - לפי תרבותם התגלחת מוחזקת כמטמאת שיש לרחוץ אחריה, ולהשליך מאכל שנגע בשיער הגזוז. ז' - בשאר מקדשיהם בעולם התגלחת מתבצעת במספרה רגילה ע"י ספרים לא הינדים [וכך גם בהודו בפסטיבלים שלא קשורים בדווקא למקום המקדש].

בהכצעקתה הוכיחו שלא מדובר במעשה עבודה בכלל, וזאת מכמה סיבות:

א. מקור התגלחת לפי כתביהם הוא להיטהר מן העוונות והטומאה לפני הכניסה לאליל, וטעם זה מוזכר על ידי הכמרים, וכמובן שאין בזה ענין של עבודה כלל. ואף כיום שהם מוסיפים בזה ענין של הכנעה לאליל - העמד דבר על חזקתו הראשונה שלא נתהפך להם לעבודה אלא לשם אדיקות בעלמא, וכפי שכתב הגר"ש אלישיב שאין באדיקות משום עבודה.

ב. הכמרים מצהירים להדיא שאין זה אצלם בגדר עבודה, וכפי שאמר הכומר והמומחה הגדול לדת ההינדו אנהנד מוהן, שהתגלחת איננה 'עבודה' (worship) כלל, וכן שאר הכמרים אומרים שאין לתגלחת הכרה דתית רשמית, אלא הוא רק 'מנהג' של האנשים.

ג. מצבם בעת העבודות שונה לגמרי ממצבם בשעת התגלחת, ובעוד שבשאר העבודות הם שרויים באימה ופחד תוך כדי אמירת שם האליל, הרי שהתגלחת מתבצעת ללא שום כובד ראש ומתוך קלות דעת, בשחוק ופטפוטים.

ד. קיי"ל "זה עובד וזה מחשב לא אמרין", וה'עבודה' של התגלחת, גם אם נניח שהיא עבודה - היא עבודה רק כלפי המתגלח שמראה הכנעתו ואדיקותו לאליל, אבל בפועל מעשה התגלחת מתבצע ע"י הספרים שאינם מתכוונים בפעולתם לשם עבודה לאליל, ולכל היותר הם מרצים מהעובדה שהם יכולים לסייע למתגלחים בעבודתם, והרי זה פשוט ביותר שהמסייע חבירו להשתחוות לאליל איננו בכלל 'עובד' ע"ז.

ה. הספרים הם עובדים פשוטים, מהכתות [=קאסטה] היותר שפלות בהודו, ולא יעלה על הדעת שהיו מוסרים 'עבודה' בידם דוקא.

ו. בשאר מקומותיהם בעולם, התגלחת מתבצעת במספרה רגילה, בעוד שהמגלחים הם אפילו לא מדת ההינדו ואין להם שום קשר לדת שלהם!

אבל בעל 'וילאו' סילף לגמרי את משמעות הדברים, והציג אותם כאילו ההוכחות היחידות שהוצגו הן בגלל שלא לבושים חולצות ושיש ילדים המשחקים בכדור... כאשר הוא משמיט לגמרי את כל ההוכחות המוצקות הנ"ל, שלא ידע כיצד לדחותן.

מסקנה

על אף שבעל 'וילאו' נתלה במה שאומרים העובדים, ובשלט שבפתח בנין התגלחת [שלא ברור אם בכלל עדיין קיים], הרי שבפועל לא הצליח להוכיח שהבנין יותר מקודש משאר מתחם ההר מחמת 'עבודת' התגלחת שמתבצעת בו, והמציאות היא שבפועל האוירה שם הרבה פחות 'קדושה' מאשר בשאר עבודותיהם 'הרציניות', והתגלחת מתבצעת תוך אוירה קלה ביותר, ויש כמה הוכחות שלא מדובר במעשה 'עבודה'.

פרק ד' - ההוכחות שהשיער אינו קרבן

ב'הכצעקתה' ביררו שעפ"י מקורות דת ההינדו - השיער אינו קרבן: א' - בין תיאוריהם של העבודות והקרבנות לאליל - לא נמצא קרבן **שערות**. ב' - בספריהם מבואר מקור המנהג בסילוק הטומאה לפני הכניסה למקום 'קדוש'. ג' - הכמרים מצהירים שהגזיזה רק לסלק הטומאה והגאווה **שבשיער**, ומכישים שזה קרבן. ד' - כל קרבנותיהם מוקרבים בסמוך לאליל, משא"כ **השיער לעולם לא מוכנס לפני האליל**, ובספריהם מבואר איסורו מפני טומאתו בעיניהם. ה' - על פי תרבותם **השיער הגזוז מכוער ומאוס ביותר**, ולא יעלה על דעתם לתת אותו כמתנה למישהו, כל שכן לא לאליל של טירופאטי שמוגדר כ'זך' שאוהב רק דברים טבעיים. אבל ב'וילאו' עיוות את ההוכחות כדי שיוכל 'להפריך':

בהכצעקתה האריכו הכותבים לברר ממקורות דת ההינדו שהשיער אינו קרבן. ותמצית הדברים בקיצור היא כדלהלן:

- א - לא נמצא קרבן כזה בספריהם, בין התיאורים של עבודות וקרבנות לאליל.
 - ב - ממה שאכן נמצא בספריהם מקור למנהג זה, מבואר שמטרת הגזיזה לסילוק הטומאה לפני הכניסה למקום 'קדוש'.
 - ג - הכמרים מכישים שזה קרבן ממשי הניתן לאליל, ומצהירים שזה רק לסלק הטומאה והגאווה שבשיער.
 - ד - את כל הקרבנות הם מקריבים לפני האליל ממש, או על מזבח בחצר המקדש, במקום הכי סמוך שאפשר. משא"כ השיער לעולם לא נכנס לפניו, והוא אסור באיסור חמור מצד טומאתו בעיניהם, כמבואר בספרי דתם.
 - ה - השיער הגזוז מכוער ומאוס ביותר בעיניהם ולא יעלה על דעתם לתת אותו כמתנה למישהו, כל שכן לא לאליל של טירופאטי שמוגדר אצלם כ'זך' שאוהב רק דברים טבעיים. **ממילא פשוט שהשיער אינו קרבן כלל**.
- אבל בעל 'וילאו' עיוות את ההוכחות הנ"ל כדי שיוכל 'להפריך' אותן, ולהלן נעבור על כל טענותיו.

סמכות ספריהם

כתב ב'וילאו' שבירור 'הכצעקתה' לקוי כי התחשבו רק בספריהם ולא במה שעושים בפועל, וגם הספרים שהזכירו ב'הכצעקתה' אינם מחייבים את ההינדים, והכוזרי כתב שאין אצל ההודים דבר ברור וספר מוסכם, ופרופסור וסודהא כתבה שהנהוג המקומי

חשוב לפחות כמו הטקסטים העתיקים ~ ב'הכצעקתה' רק טענו שאם התגלחת לא נמצאת בספריהם המתארים את העבודות והקרבנות לאליל, וכל מה שהזכירו מנהג זה הוא רק בקשר להסרת הדברים הטמאים לפני הפגישה לאליל - הרי שאין סיבה להניח שהשיער הוא קרבן. מספרי הפוראנא'ס ניתן בודאי ללמוד את העקרונות והיסודות של דתם ותרבותם, אף אם אינם מקיימים 'בהידור' את כל מה שכתוב בהם.

הטעם שהתגלחת היא כדי להסיר הטומאה לפני הכניסה למקום 'קדוש' - נשמע גם מהכמרים עצמם, והם מדגישים שזו הסיבה 'העיקרית' לתגלחת, וגם באתרי האינטרנט שלהם זה כתוב ללא הסתייגות, כגון 'על ידי היפטרות מהשיער שלך במקדש טירומאלה אתה נפטר מהרעים או החטאים שלך ונהיה זכאי לבקר באתר העלייה לרגל'.

ספריהם המתארים כיצד לעבוד את האליל בטירופאטי מתארים את כל הקרבנות דורונות ועבודות, וכך בדיוק נוהגים שם גם כיום, והתגלחת לא מוזכרת שם כלל וכלל, ובאתר 'הרשמי' של המקדש התגלחת מוזכרת לא כ'אופרינג' אלא כ'מנהגי החסידים'.

ציטוט מתוך המאמר:

"הנה בהכצעקתה הניחו הנחה שהדרך לברר את העבודות הוא לבדוק בספריהם העתיקי יומין, ורק מה שכתוב שם כתוב, ומה שלא כתוב, ברור שהוא המצאה מאוחרת ואין סיבה להתייחס אליו, כי אין לו שום חשיבות.

ומסתמא החליט כן כי עשה היקש ליהדות, וחשב כאילו ספריהם הטמאים הם הקובעים, להבדיל אא"ה כמו שהתורה קובעת לנו.

ובעוד שהוא מרבה להוכיח איך שצריך את הכלים הנכונים כדי לברר דבר שהוא רחוק, וחשב כאילו עי"ז הוא יכול לבטל את כל דברי האוסרים, הפוסל במומו פוסל, וגם הוא נכנס לדקדק דקדוקים בדקויות בדברים שהוא לא מבין. הוא מתחיל איך שיש להם דברים בכתב שנקרא וְדָאס, ודברים של בע"פ שקוראים פּאַרָאָנְס, אמנם הוסיף שכתבים אלו מקובלים על כל ההינדואיים.

והנה כתב רבינו יהודה הלוי בספר הכוזרי (מאמר א' אות ס') בזה"ל:

אמר הכוזרי: ואיך לא יפגים עליך אמונתך זאת, מה שאומרים על אנשי הודו, כי מקומות יש או בנינים, וברור אצלם כי יש להם אלף אלפי שנה.

אמר החבר: היה זה מפגים על אמונתי אלו נמצאה אמונה מוחזקת, או ספר שמסכימים עליו הכל מבלי מחלוקת במנין. ולא ימצא זה, אך הם אומה מופקרת ואין אצלם דבר ברור, והם מכעיסים את אנשי התורות בכמו אלה הדברים, כאשר הם

מכעיסים אותם בצלמיהם ואליליהם ותחבולותם ואומרים כי הם מועילים להם, ובזים למי שאומר, כי יש אצלו ספר מאת האלוהים, וחברו בזה ספרים מעטים, חבורם יחידים מבני אדם, נפתה בהם מי שדעתו קלה, כקצת ספרי החוברים שכותבים בהם מניני עשרות אלפי שנים.

היוצא ברור מדבריו, שעניין הספרים אצלם אין ספר שמסכימים עליו הכל מבלי מחלוקת, ואין אצלם שום דבר ברור.

להבדיל, דבר זה גם מוסכם וידוע לכל חוקרי הגויים, ונעתיק תרגום של ויקיפדיה על הַוְּדָאס: סמכות הַוְּדָאס- העדות ההינדיות השונות והפילוסופיות ההודיות נקטו עמדות שונות בסמכות הוודוס... אף על פי שהינדים דתיים רבים מכירים באופן מרומז בסמכותם של הַוְּדָאס', אולם בדרך כלל הכרה זו היא לא יותר מאשר הצהרה כי מישוהו רואה את עצמו כהינדי, ו"רוב ההודים כיום משלמים מס שפתיים להַוְּדָאס, אבל אין להם שום התחשבות בתכני הטקסט". חלק מההינדים מסתפקים בסמכותם של הַוְּדָאס, הגם שהם מכירים באופן מרומז בחשיבותה להיסטוריה של ההינדואיזם, קובע ליפנר.

ואי לכך, כל דרך המחקר של בעלי הכצקתה לקויה לגמרי, חדא החיפוש בתחילה בספריהם יסודו בטעות, מאחר שדבר זה לא יברר כלל מה הם מאמינים ועושים בפועל, ורובם של עובדי הע"ז לא יודעים בכלל מה כתוב שם, ואין מתחשבים כלל במה שכתוב שם.

אבל יותר מזה, יש כמה מדרגות של הספרים שלהם, הכי "מוסמך" זה הַוְּדָאס, שעליו כתבו הנ"ל כמה הוא לא חשוב בעיניהם, וכמה שאין להם התחשבות בו. אבל מלבד הוודאס, יש כמה מדריגות עוד יותר נמוכים של ספרים שאין אף אחד שקורא בהם, וקל וחומר שאין אף אחד שיודע מה כתוב בהם, וכן זה פוחת והולך המדריגות של ספריהם.

ואכן יש את ספרי הפַּרְאָנְס שהיא מכילה אלפי אגדות ושאר שטויות והנהגות, לכל מיני אלילים, זה אמר בכה וזה אמר בכה.

אבל הכלל הגדול בכל הדת שלהם, שזה לא דת מיוסדת או מבוססת כלל וכלל על פי מה שכתוב בספריהם, וכל הגישה לברר מנהגם על פי ספריהם הוא שטות.

יש עוד הרבה מקורות על אי התחשבותם בפועל של ההודיים בספריהם, וזה דבר שאין בו ספק כלל, ולא נפרט את כולם, רק נצטט מקור אחד מתוך הכצקתה עצמו:

פרופסור וסודהא נאראנאנאן (עמ' 113):

חשוב.

מאוד - מאוד לזכור שני דברים כשכותבים על הינדואיזם: קיים הבדל גדול באמונות ובמנהגים, ושנית, בעוד שיש לנו מאות, ובעצם, אלפים של טקסטים, הנוהג [המעשי] המקומי והמנהג חשובים באותה מידה, ובחלק מהמקרים הם אפילו עוד יותר חשובים מן הטקסטים הסנקריסטים עצמם. במקרים רבים, הפרקטיקה המקומית גוברת על הטקסטים והפרשנות.

ולכן כל דרכיו לברר בעיקר ע"פ מה שכתוב בספריהם הוא דבר שגוי ביסודו שמגלה

על אי ידיעת המציאות".

נתחיל בטענתו שספריהם כלל לא מחייבים: הנה טעה בזה טעות גדולה, כי אף שאכן ישנם דברים מסוימים בספריהם שלא כולם מקיימים בפועל, אבל יש בהחלט דברים שמקובלים עליהם. והטעם שכתוב בספריהם שהתגלחת היא כדי להסיר הטומאה לפני הכניסה למקום 'קדוש' - נשמע מפי הכמרים בעצמם, והם מדגישים שזו הסיבה 'המרכזית' לתגלחת. ואף באתרי אנשי הודו זה כתוב ללא שום הסתייגות. כך שצדקו דברי "הכצעקתה" שמה שכתוב בספריהם בטעם התגלחת הוא הטעם העיקרי והמקורי, וזה מבוסס על דברי הכמרים והעובדים גם יחד.

הכותב סתר עצמו מיניה וביה, ותוך כדי שמשגי על "הכצעקתה" שאי אפשר להביא סימוכין מספרים עתיקים מבלי לדעת היטב את המציאות בשטח, הביא את דברי הכוזרי שנאמרו לפני כאלף שנים, כדי ללמוד מדבריו על אופן העבודה של ההינדים כיום בטירופאטי...

נפרט כאן מעט מקורות מדברי הכמרים עצמם, ממומחים, ומאתרי האינטרנט של ההודים - שכולם מודגש שטעם התגלחת הוא בדיוק כפי שכתוב בספריהם, והוא - כדי להסיר הטומאה והעווונות שיש בשיער:

העיד כומר אחד לר' גרשון וועסט:

"יש סיבה כללית. אנו מאמינים כי בעולם האנושי שיער וציפורניים הם שני הדברים שהם מתחלפים. יש יותר חסאים בגופנו בהשוואה ליצורים אחרים. אז מה שאנחנו עושים כאשר אנחנו נותנים את זה לאליל - אז אני אומר שאני מסיר את חטאי בנוכחותך, הצל אותי מהגורמים החיצוניים"⁴⁴.

compared to the other organs. So what we are doing is like when to god, so we are we give this saying that I'm giving my sins away in your presence, save me know, from the from, you external factors

So the other reason is like this is⁴⁴ a generalized reason, so we the human that in believe that in world hair and the nails are the two things that we can spare, it our body than has more sins in

כומר נוסף העיד לר' גרשון וועסט:

"עלינו להקריב (סקריפייס) משהו עבור האליל. כשאנחנו הולכים להתפלל לאליל, עלינו להקריב (סקריפייס) את שערותינו. כשאתה הולך למקדש אתה חייב להתקלח, ורק אז אתה יכול ללכת. העניין הזה הוא מכיוון שאתה צריך לטהר את עצמך, את גופך, את ליבך, (כדי שיהיה) הכל מטוהר כשאתה רואה את האליל. השיער מגיע גם מבפנים, זה גם חלק מהבלגון, כמו זיעה או משהו כזה, השיער גם אותו דבר"⁴⁵.

פרופסור דיאנה עק במכתב לרב יעקב שפירא בתש"ן:

"ישנם מרכזי אופרינג שיער בטירופאטי, משום שזו שבועה רווחת לעבור תגלחת גמורה לפני הפולחן במקדש. המספרות הענקיות האלו נמצאות בבאזר (שוק), ולא במקדש, ומנוהלות על ידי ספרים ולא על ידי כמרים. שיער לעולם לא מוגש בתוך מתחם המקדש בכלל. וזה אכן יהיה טמא מאוד לעשות כך. והמטרה של גילוח השיער בתרבות ההינדית, כמו בתרבויות רבות אחרות, היא לטהר את עצמו לחלוטין לפני שנותן את עצמו בהתמסרות לאליל"⁴⁶.

כמו כן נמצא באתר שלהם - ttdseva.in/tirupati-hair-offering-process-timings

"מתן שיער לאליל נקרא בשם Thala neelala samarpana. באופן סמלי, על ידי היפטרות מהשיער שלך במקדש Tirumala Tirupati, אתה

sweat or something like that, the hair also same thing

There are "hair offering" centers⁴⁶ at Tirupati, as it is a common vow to undergo complete tonsure before worship at the temple. These large barbershops are in the bazaar, not in the temple, and are run by barbers not priests. Hair is **never** presented in the temple precincts at all: Indeed it would be highly impure to do so, and the point of tonsure in Hindu culture, as in many others, is to purify oneself completely before presenting oneself in devotion to the Lord

But the main thing is what you⁴⁵ said that story, there is a main thing, we have to sacrifice something to darshan of god. When we are going to the god, when we are going to pray to the god we have to sacrifice some, our hair. You see, when you are going to the temple, you must be a shower and then you can go. That is the thing because we have to purify yourself, your body, your heart, everything has been purified when you see the god. ...And the hair also, one of the hair also coming from inside, that is also one of the mess, right, like

נפטר מהרעים או החטאים שלך ונהיה זכאי לבקר באתר העלייה לרגל. זו גם הסיבה שעולי רגל בטירופטי צריכים לנקות (גונדו) 'מנאם' את ראשו, להיפטר מחטאיו... ואז הם כשירים לבצע את זכויות ההלוויה או את āraddha במות הורה או אפוטרופוס. לפי מידע על המקורות... ההיסטוריה מאחורי תרומת השיער בטירופאטי... (דברי נעלא-דיווי); ...בעתיד אנשים יתרמו את השיער שלהם לאליל... כדי להפטר מהעבירות... הנאות, וכו'. כל השערות האלו שהם נותנים מגיעות אלי בלבד"⁴⁷.

בנוסף לכך, ישנם ספרים המתארים כיצד לעבוד את האליל בטירופאטי⁴⁸, ושם הם מתארים את כל הקרבנות הדורונות והעבודות, ואיש אינו מכחיש שהעבודות אמורות להיות בדיוק כמו שכתוב באותם ספרים. וכיון שהתגלחת לא מוזכרת כלל באותם ספרים, לא בגדר קרבן ולא בגדר עבודה, על אף שמנהג התגלחת כבר היה קיים בשעת כתיבת ספרים אלו - הרי זו הוכחה שהתגלחת כלל איננה אצלם בגדר

Pur.. finds hair in the spot which used to be bald. Pur.. noticed blood from Neeladari head, Pur.. offers to keep the hair back in Neeladhari head. But neeladhri smoothly refuse the offer and says, **"in future people will donate their hair to B"j in order to get rid of sin, ... pleasures etc. All those hair that they give reach me only,** so do not bother about this." then Pur.. agreed with the condition

⁴⁸ The Shtala הכתבים הללו הם Vaikhanasa Agama /Puranas שם מתוארים כל העבודות לאליל בטירופאטי.

וכבר העיר בזה פרופסור אחד בחיבור The tirumala temple (שיצא לאור ע"י ה-ttd בשנת 1981, עמוד 587), שלמרות שכל העבודות והקרבנות מפורטים בספרים המיוחדים לתיאור עבודת האליל, הרי שמנהג התגלחת כלל לא הוזכר שם, על אף ששם מבוארות כל שאר העבודות וכגון הקרבת הפירות וכדומה (וכ"כ בסיכום דבריו שם עמוד 591).

Giving hair to god is called as⁴⁷ Thala neelala samarpana, Symbolically, by getting rid of your hair at Tirumala Tirupati temple, you are getting rid of your bads or sins and become eligible to visit that pilgrimage site. Hindu devotees followed basic Vedas, This is also the reason why Tirupati pilgrims should clean-shave (gundu) Manam his head, get rid of his sins and is then qualified to perform the funeral rights or Śrāddha on the death of a parent or guardian. as per sources information. The history behind Tirupati Hair Donation, Gundu Thala Neelalu. history said (op)goddess neeladhri finds Pur.. taking nap in the neeladhri mountain, she starts admiring the beauty of Pur.., but a quick breeze reveals a bald spot in Pur..'s head. She plucks her hair and plants in Pur..'s head to make him an absolute beauty. After wake up

עבודה, וכל שכן שלא בגדר קרבן, אלא בגדר הכנה בעלמא שנועדה להסיר את הטומאה והדברים השליילים לפני הכניסה לאליל.

וכן בחיבור מהטמפל⁴⁹ כתוב להדיא שאין זה אלא 'מנהג' שבא כדי לוותר על מה שחשוב ויקר לאדם:

"מנהג זה יתכן שהונהג כדי להדגיש את החשיבות של ענוה, וגם לוותר על מה שדרך האדם להחשיב ביותר"⁵⁰.

הרי שהתגלחת מוגדרת אצלם כמנהג ולא כעבודה, וכל שכן שלא כקרבן. אבל בעל 'וילאו' הציג תמונה מעוותת, כאילו ב"הכצעקתה" כתבו שאין להתייחס כלל למה שלא הובא בספריהם, ושהסמכות היחידה היא מה שכתוב בספריהם. למעשה, בהכצעקתה מעולם לא נטען שרק ספריהם הם הקובעים. אלא שאם בספריהם המתארים את העבודות והקרבנות לאליל לא נמצאת התגלחת, וכל מה שנמצא בספריהם איזכור למנהג התגלחת הוא רק במובן של הסרת הדברים הטמאים לפני הפגישה לאליל, וטעם זה אנו שומעים גם כיום מפי הכמרים והמבינים - הרי שאין שום יסוד או סמך כלשהו לחשוב שמדובר בקרבן.

מלבד כל זה, כל הטענה של 'וילאו' בטעות יסודה, שהרי כולי עלמא מודי שמספרי הפוראנא'ס ניתן ללמוד את היסודות והעקרונות של טיב דתם ותרבותם, ובמציאות הפוראנא'ס מאוד חשובים אצל ההודים [אף אם לא מקיימים תמיד כל מה שכתוב שם], והכמרים אף מחוייבים ללמוד ולדעת את כל ספרי הפוראנא'ס מכל האלילים למרות שהם כמרים רק של אליל מסוים, וא"כ כיון שכל שמצאנו בפוראנא'ס בנוגע למנהג התגלחת הוא רק שהוא מיועד לסלק הטומאה שבשערות לפני הכניסה למקום 'מקודש' - הרי זה מלמד הרבה על יסוד התגלחת בטיב דתם ותרבותם.

מה באמת כתוב בספריהם

'וילאו' הפריח הנחות מדומיינות, והפריכן, שהתגלחת מוזכרת בספריהם רק בפוראנה אחת השייכת לאליל במקדש אחר, ואיננה מחייבת את האלילים האחרים, ואי אפשר ללמוד ממנהג אליל אחר על טירופאטי ~ ניחא אם ב'הכצעקתה' היו מסתמכים רק על ספר זה, אבל הכתוב שם נתמך גם כיום מפי הכמרים והמבינים; הכמרים מחוייבים ללמוד ולדעת את ספרי הפוראנא'ס השייכים גם לאליל אחר אף שהם עובדים לאליל 'שלהם', והמנהג המבואר

introduced to stress the quality of
humility as well as renunciation
of what is usually prized

Tirumala the panorama of seven⁴⁹
hills, pg. 5
This custom was perhaps⁵⁰

בפוראנה אחת יכול לשמש כמקור להבנת אותו מנהג הנוהג למעשה גם אצל אלילים אחרים.

עוד פקפק שבאותה מובאה מהפוראנ'ס מוזכרים גם דברים נוספים שבהם לא נוהגים למעשה, וממילא ברור שאין למובאה זו תוקף מחייב ~ מאחר ואנו דנים מהיכן התפתח מנהג התגלחת ומה טעמו, **די במובאה מהפוראנאס שהתגלחת משמשת כטהרה**, ובפרט שכך גם מצהירים הכמרים והמומחים, ומה ה'פרכא' בכך שהם לא מחמירים בכל החומרות המוזכרות שם?

עוד פקפק ב'וילאו' שה'כומר הראשי' הזכיר גם שמטרת התגלחת להסיר העוונות, וגם שסיבת התגלחת מחמת אגדת הקרחת, וכן שתי הסיבות מובאות בסמיכות במקורות נוספים, נמצא שהקרבת השיער לאליל היא עצמה מסירה את העוונות ~ הוכח לעיל שאגדת הקרחת לא מסייעת לבעל 'וילאו' לאסור את השערות שבדה שמבואר שם שהשיער ניתן כמתנה לאליל עצמו שכביכול 'אוהב שיער' [וגם אותו מרואיין איננו מוכר לכמרים בטירומאלה, ובודאי שאיננו 'כומר ראשי'], ואף לדמיונו - לא מובן מדוע הטומאה אמורה להסתלק רק בנתינת השיער כמתנה לאליל, ולא די בעצם הגזיזה כדי לסלקה; לסיכום, **התגלחת היא סילוק השערות בלבד, ואין בכחה להפוך את השערות ל'קרבן'.**

ציטוט נוסף מתוך 'וילאו':

"ונמשיך הלאה, ונבדוק מה באמת כתוב בספריהם, האמת כצעקתה?"

והנה מבין מאות או אלפי ספריהם, בקושי נמצא איזה שום אזכור למנהג של הגילוח, זולת בספר אחד מתוך ספרי הפּוֹרָאֲנִס. מבלי להתעמק יותר מדי בשטויותיהם, צריכים להבין שלכל אליל ואליל יש ספר פּוֹרָאֲנִס השייך לאותו אליל, ושם יש את האגדות של אותו אליל, עם שאר שטויותיהם. לדוגמא בעלמא, בפוראנאס של אליל קטסטרופה (האליל של טירופטי בשינוי השם) כתוב שהאליל הנ"ל הוא זה שעשה את האליל שיקצע (עוד אליל מפורסם אצלם, בשינוי השם), ואילו בפוראנאס של האליל שיקצע, כתב ששיקצע עשה את האליל קטסטרופה. בעיקרון הפוראנאס אוחדים שיש לכבד גם את האלילים האחרים, רק שתמיד האליל שלהם הוא אליל הכי חשוב..., מזכיר את דברי אברהם אבינו לתרת, שהיה מחלוקת בין האלילים...

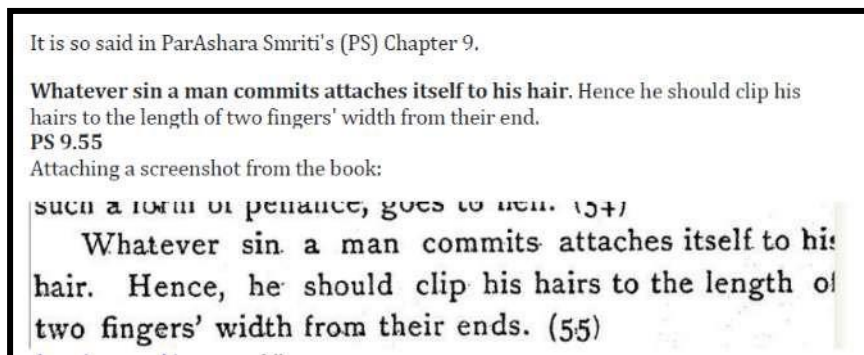
ואמנם בשום ספר פּוֹרָאֲנִס של האליל בטירופאטי לא מוזכר כלל וכלל מאומה בענין התגלחת. והציטוט היחיד שמצאו לזה הוא נכתב בפורנאס של האליל 'שיקצע', ולכן לבוא לדון מתוך מנהגי שיקצע על הנהוג בטירופטי, הוא להבדיל, יותר גרוע ממי שרוצה להוכיח ממנהגי פרנקפורט על הנהוג בבאבוב."

דבריו אלה הם המשך לתמונה השקרית שהציב שכביכול ב"הכצעקתה" הסתמכו אך ורק על דברי הפוראנאים, אבל כבר כתבנו שזה לא נכון כלל. ומה שכתבו הוא רק שזה המקור היחיד שנמצא בספריהם, ושזה מה ששומעים בפועל מפי הכמרים והמבינים. ויחי ההבדל!

מכיון שהמציאות היא שכל הכמרים והמומחים אומרים שהטעם העיקרי לתגלחת הוא בדיוק כמו שכתוב בפוראנאים - ממילא המשל העילג שהמשיל בעל 'וילאו' שזה כמו להוכיח ממנהגי פראנקפורט על מנהגי באבוב, אינו שייך כלל לנדון דידן, והמשל המתאים לכך היה יכול להיות אם נמצא בבאבוב מנהג שהיה קיים בפראנקפורט, והאדמו"ר מבאבוב מצהיר בריש גלי שטעם המנהג הוא בדיוק כמו שכתוב בספרי מנהגי פראנקפורט (להבדיל אלפי הבדלות).

ממשיך בעל 'וילאו':

"למעשה עם כל זאת, ניגש למה שבאמת כתוב באותו ספר, וזה לשונו:



בן אדם יגלח כל פעם שיש לו אפשרות לבקר במקום קדוש כי מאמינים שיש בשערות את כל העוונות שהוא עשה.

ואמנם אם כדבריו שהספרים הם הקובעים, למעשה כתוב כאן שיש לגלח לפני כל ביקור בכל מקום קדוש, אז נעדין את כולכם שהמציאות שרוב ההודיים לא מגלחים ברוב הביקורים שלהם בטמפל. זאת אומרת, ממקום שבאו, אותו 'ציווי' שהם מצטטים, הוא ציווי שההודיים לא שומעים אליו כלל. חוץ מזה, חשוב להעיר שברוב טמפלים לא מגלחים כלל אף פעם במסגרת ביקור בטמפל. אכן יש להם מנהגים קבועים להתגלח בשלבים מסויימים בחייהם, שאולי מהדרים לעשות בטמפל. אבל אינו קשור בעצם בביקור בטמפל. לגלח בביקור לטמפל, זה מנהג יחודי לטירופאטי ועוד כמה טמפלים, בעיקר בדרום הודו, ובטירופטי, רק בין שליש לחצי ממבקרי המקום מתגלחים.

ואכן כתוב כאן שהעוונות נתפסים בשערות, אבל במקום אחר בפסוק כתוב בגלל

זה:

"כל פעם שכן אדם חוטא, זה נדבק בשערות. ולכן הוא יגזז שהשערות יהיו רק שתי אצבעות משורשיהם".

ציווי זה גם לא ידוע לכלל אנשי הודו, וגם אין אף אחד שמקיימו.

אין לדבריו ביאור. הן אמת שכנראה לא נקטו כחובה את מה שכתוב בפוראנאס לגלח הראש לפני הכניסה לאליל, אך כאשר רוצים לדון מהיכן התפתח מנהג התגלחת ומה טעם יש בו, כיון שמצאנו בפוראנאס להדיא שזה כטהרה גרידא וכהכנה לפני הכניסה למקום מקודש, הרי זה מלמד על מהות התגלחת בתרבותם, ובמיוחד שזה תואם במדויק למה שהכמרים מצהירים שזו הסיבה הכללית, וכן כל המומחים מצהירים שמנהג התגלחת נעוץ בתהליך טהרה שחשוב ויסודי ביותר בדת ההינדו⁵¹.

ממשיך בעל 'וילאו':

"ואמנם לעצם האמירה שהגילוח גם מסיר עוונות, למעשה דברים כאלו נאמרו גם בעוד מקורות, אבל יש מקורות שאמרו את זה, ותכף ומיד אמרו שהסיבה של הגילוח היא בגלל האגדה על הקרחת דברים דומים (עי' במקורות בראיון השלם של אמיר דרומי עם הכומר הראשי שהזכיר שניהם) כך שלפי אמונתם הקרבת השיער לאליל היא עצמה מסירה את העוונות ואין בכך כל סתירה לכך שהשיער בעיניהם נחשב קרבן.

וא"כ התברר לנו שכל המקור הגדול ו"המציאה הגדולה" שמצאו כתוב בספריהם לא אמור להיות הבסיס לבניין של כל הברור מכיון שאין לספריהם שום תוקף, והציטוט הקטן שכן מתייחס לגילוח נכתב בהקשר לאליל אחר וטמפל אחר, וגם שהמציאות מוכיחה שמה שכתוב שם הוא דבר שהם כלל לא מקיימים כנ"ל".

כל זה כהמשך להמצאה שהמציא, כאילו מבואר באגדת הקרחת השיער ניתן כמתנה לאליל עצמו, שכביכול 'אוהב שיער', וכבר הוכחנו שכל דבריו הם לא יותר מאשר מגדל הפורח באויר, ואין להם שום סמך כלשהו (וגם אותו אחד שהוצג כ"כומר הראשי" אינו כומר ראשי כלל, וכי).

ומלבד זאת כלל לא מובן למה הטומאה אמורה להסתלק דוקא כאשר השיער ינתן כמתנה לאליל? ולמה הטומאה לא יכולה להסתלק בעצם סילוק השיער? וצע"ג.

עכ"פ התברר לנו שהמקור שנמצא בספריהם אודות התגלחת הוא אכן מציאה גדולה, והכמרים והמבנים מצהירים שזה הבסיס לתגלחת, ובפרט שבספריהם



לברר ממקורות רבים שיסוד מנהג התגלחת נעוץ במושגי הטהרה שבדת ההינדו.



⁵¹ עי' באריכות במאמר מחקר Hindu Hair and Jewish Halakha שהאריכו

המתארים את הקרבנות והעבודות לאליל לא הובא כלל מנהג התגלחת, וזו הוכחה ברורה שאין עליה תשובה שלא מדובר בקרבן כלל וכלל, אלא בסילוק השערות, ותל"מ.

האם מותר להביא שיער לפני האליל

'וילאו' הביא מקורות שמותר להכניס השיער במקדש מדברי כומר לר' גרשון וועסט ומדברי ד"ר נאיר שאין קפידא שיתגלחו בדוקא במרוחק מהאליל ~ לכל היותר מבואר מדבריהם שאין קפידא להתגלח דוקא רחוק מהמקדש, והכומר רק אמר שפעם התגלחו **במתחם** המקדש, אבל **אין מקור שהתגלחו 'בתוך המקדש'**, וזה נחשב להם כאיסור חמור.

בפוראניס כתוב **שעוון השלכת שערות בתוך הטמפל מקביל להריגת עובר במעי אמו**, כומר השיב לשאלת ר' גרשון שזה פשע להכניס שערות לטמפל, ועוד מקורות כיו"ב.

'וילאו' הסתייע מכך שגם חלב ודם היו מוקרבים בביהמ"ק, ולהבדיל לע"ז - אף שמעצם טבעם הם מאוסים, כך שהמאיסות לא סותרת את היותו קרבן ~ חלב ודם בפועל היו מוקרבים בביה"מ וכן לע"ז, אבל **שערות בפועל לא מוקרבות או מוגשות לאליל**, ואף אסור להניחן לפני האליל מפני מאיסותן, וממילא יש אומדנא שאין מדובר בנתינה לאליל.

עוד הסתייע ב'וילאו' מהכתוב בספר עתיק שאחד שם מעט משערותיו במזבח הקרבנות כדי לעורר כוחות להורגו, ש"ם ששערות היו קרבן ~ **לא מדובר שם בעבודה או בתקרובת**, אלא במי שרצה לעורר כישוף באמצעות השערות.

עוד הסתייע ב'וילאו' מכך שתגלחת הילדים הראשונה נעשית ליד פסל או תמונה, ותמיד עושים 'נתינה' בשערות: על טס זהב להקטרה על המזבח, מניחים אותן בגלילי פרה, או זורקים אותן לנהר הגנגס שנחשב כאלילה ~ מה שהביא משערות תגלחת הילדים הוא **מחיבור שלא שייך למנהגי טירופאטי**, ומבואר בו שיש לנהוג בשיער כבוד ולכן לעתים ישרפו אותו באש שאצל המקדש נולא מבואר שם שזו האש של המזבח, כדמיון 'וילאו', לעתים יקברוהו, ולעתים יזרקוהו לנהר הגנגס, אבל **אין שם רמז להקרבה** [למרות שהבטיח שיש לו 'המון מקורות']? ומ"מ בטירומאלה השיער נופל על הרצפה, והמנקים אוספים אותו לצורך מכירתו, ולא מכניסים אותו למקדש.

הביא מי שראה שבין התקרובות לאליל היה גם שיער, וגם ראה שהניחו תקרובות לרגלי האליל, ומאחר ולשני הדברים קרא 'קוניקאי' - הסיק 'וילאו' שלרגלי האליל

הניחו שיער ~ זו גזירה שווה ללא ביסוס, ובנוסף, הרי כתוב שם שנתנית החפצים לאליל היא כדי לסייע לו לשלם את חובותיו - וממילא **לא מדובר ב'קרבן' אלא בנתינת השווי, שאין בכחה לאסור באיסור תקרבות.**

עוד כתב שיש המון מקורות שמניחים שערות בהונדי המיועד לתקרבות - וזה בודאי לשם נתינה לאליל ~ הונדי זה לא בתוך המקדש אלא בחצר החיצונה, והחפצים הנתינים בו אינם בדווקא נתינה/תקרבות אלא גם חפצים שמטרתם רק להראות לאליל על אלו הרגלים וויתרו עבורו, וכן חפצים יקרים לצורך נתינת שוויים לאליל - שלא נאסרים בכך באיסור תקרבות. גם אם יש מי ששם שם כמה שערות - אך הכמרים מצהירים שזה אסור, ועכ"פ בתוך המקדש אין חולק שהשיער אסור לחלוטין. מעט המקורות על הבאת שיער לאותו הונדי - מביעים שאין זה לשם תקרבות, אלא 'בכדי להרגיש יותר קרובים לע"ז', 'בתור קורבן סמלי', 'יש אנשים שרוצים להראות לאליל הנה גלחתי', כלומר הם רק רוצים להרגיש יותר קרוב לאליל, או כדי להראות לאליל שהתקרחו עבורו.

בעל 'וילאו' הביא ב'הישכם' ציטוטים מ'ספר החוקים' של ההינדים, שתגלחת המונדאן היא תקרבות ממש, עם דינים מיוחדים ~ בדיקת דבריו במקור מגלה ששום מילה ש'ציטט' לא כתובה במקור, אלא ציטוטים אלו מחיבור 'אוסף מנהגי המונדאן' מאזור אחר בהודו - שאיננו ספר חוקים אלא אוסף מנהגים שאין להם שום שייכות למנהגי טירומאלה.

ב'וילאו' וב'הישכם' התבססו על שו"ת עם הנהלת המקדש ~ גם אם נניח שההתכתבות לא 'שופצה', מ"מ זו ההנהלה הטכנית והכספית של הטמפל, והמשיבים אינם ברי סמכא לענות על דתם, ומשיבים ככל העולה על רוחם.

בספרי הפוראנות⁵² של דת ההינדו כתוב:

"מי שלא יציית למה שכתוב ב'כתבי הקדש' יהיה נזרק לגיהנם לאלפי שנים. מי שישליך הפרשות גופו, או שיניח חלקים מגופו, כגון שערות, שינים, עצמות, וצפרניים וכדומה, בתוך הטמפל, יהיה עון זה מקביל להריגת עובר במעי אמו"⁵³...

excretion from their bodies or bone, leave parts like hair, tooth nails etc. in the temple commit sins equal to killing an unborn baby.

Narada Purana 18.14⁵²

Those who do not act as per the scriptures are thrown into the of hells for thousand crores Kalpas. Those who throw

וכן מצהירים הכמרים בלי יוצא מן הכלל, שאסור באיסור חמור להניח שערות בתוך המקדש לפני האליל. ונעתיק דבריהם -

כומר אחד העיד לר' גרשון וועסט, וז"ל ר' גרשון:

"שוב שאלתי, אם אחד רוצה דוקא להביא אל הטעמפל, האם יכול להביא, והשיב: "Somebody brings, because has faith in front of Balaji only, where to put the offering" (אחד מכניס, משום שמאמין רק לפני באלאג', היכן להניח את האופרינג). שאלתי האם רשאים לעשות כן, והשיב "No, nobody can check all these things" (לא, אף אחד לא יכול לבדוק את כל הדברים האלה) אמרתי לו, כי נמצא מדבריו שיש אנשים שעושים כן אבל אין זה נכון, והסכים, "It's not good" (זה לא טוב), וגם הוסיף שזה פשע להכניס שערות לטעמפל, ובלשונו "it's a crime".

זה שו"ת עם כומר נוסף שהעיד לר' גרשון:

"ת: לפני דארשן, כן. יש להם את ה'מונדאן' (התגלחת), ואז הולכים לדארשן, כי אם אתה מקיים את הנדר, קודם אתה מקריב את האגו שלך בקיום התגלחת, ואז הולך לדארשן, לאחר אמבטיה. ש: אתה צריך לעשות אמבטיה קודם? ת: כן, אתה לא יכול פשוט ללכת ככה. ש: כי הוא לא טהור? ת: נכון, טמא, טמא. ש: אז הוא לא רוצה את השיער? אז הנה שאלה: האם מדובר בהקרבה מכיוון שהוא רוצה את השיער, או שהוא רוצה שהאדם יהיה קירח? ת: זהו, אני מקיים את הנדר, הוא לא רוצה את השיער. ש: הוא לא רוצה את השיער הממשי או שהוא רוצה שתהיה קירח? ת: הוא לא רוצה את השיער הממשי. הוא גורם לך להשליך את האגו שלך".

זה שו"ת עם כומר נוסף שהעיד להנ"ל:

"ש: האם ניתן לקחת את השיער לאליל? ת: לא, לא אקח פיזית את השיער לאליל. ש: מדוע, כשאתה נותן פירות נוכל להביא לרגלים של האליל, אבל לא את השיער? ת: מכיוון שהשיער לא נחשב כטהור להביאו (אופרינג) לאליל ולקחתו לאליל פיזית, שיער לא נחשב טוב לקחתו לאליל. אבל אנו נותנים את היופי שלנו במקום לתת שום דבר, פיזית אנחנו לא לוקחים אותו לאליל".

זו שיחה שערכו כותבי "הכצעקתה" עם הכומר הראשי של איגוד הטמפלים בצפון אמריקה M R Ravi Vaidyanaat Sivachariar (שכותב 'וילאו' הגדירו כי מומחה אמיתי):

"כשמביאים פירות לאליל מנפנים אותם ומביאים אותם על מגש לאליל, אבל בשערות לא עושים זאת, הכמרים לא מרשים את זאת.

כשחותכים את השיער יש... (מתקשה למצוא המילה הנכונה) **'זיהום' (pollution) במקום, ולכן חייבים אח"כ לרחוץ לטהרה.** נותנים לאנשים מקום להוריד את השיער ורוחצים, ולא מורשים להביא אותו להונדי שלפני האליל, ולא לפני האליל - **ואין לשיער הכרה דתית."**

להבדיל בין הטמא לטהור, אלו דברי הגאון בעל משנה הלכות זצ"ל (שו"ת משנה הלכות חלק י"ט סי' קט"ו):

"וחקרתי את הכמרים כמה פעמים אם גזיזת השער הוא באיזה אופן כעין קרבן שמקריבין, והכחישו את זה לגמרי, שבדת שלהם אין מקריבין שערות. והסיבה של הגזיזה הוא לשבור הגיאות ולהכניע ולהשפיל עצמן וזה הכנה ליכנס למקום ע"ז, והשערות שמשאירין לאחר הגזיזה אין עושין עמהן שום הקרבה והוא נשאר לכוזר או לספר. ואצלם תקרובת שמקריבים לפני ע"ז הוא רק פרחים או פירות או קוקונאט"ס (אגוז קוקוס) וזה מה שהאליל אוהב, **אבל שערות שהם מותרות הגוף ודבר שמא אצלם כצואה - לא יעלה על הדעת שיקריבום לפני האליל."**

בעל 'וילאו' ניסה להוכיח עוד שבאמת מותר להכניס את השיער במקדש, וז"ל: "לפני שבאים לדבר על הצורה של הבניין ששם עושים את הגילוח, נצטט מה שאמרו שני כמרים בנושא:

ראיון עם כומר גדול (מוסרט, ואפשר להשיגו).

ש: אם הענין הוא לגלח לאליל, מדוע אינכם מגלחים בטמפל עצמו? האם זה משום שאין מספיק מקום? ת: בעבר היו לנו את כל השירותים האלו בתוככי **המגדלים** של הטמפל עצמו. אך במשך השנים, האוכלוסיה של האנשים מתגדלת, והמספר של הסוגדים התגדל ביחס. ולכן בימינו זה נעשה בריחוק מקום, בעיקר לספק הרצון של הסוגדים, בלי להפריע למנהגי ההינדו, אז מרחיקים את זה, לספק להם שירות יותר טוב.

וכעין זה הם דברי ד"ר שאנתה נאיר (מובא בהרחבה להלן):

האופרינג הזה נעשה בבניין נפרד מסיבות נקיון, וגם לא עושים שום קורבנות לפני האליל הגדול בתוך הטמפל. סוגדים לא מקבלים שנייה לעמוד לפני האליל.

מדבריהם מוכח שאין כלל קפידא לעשות את הגילוח דווקא רחוק מהטמפל, זה רק ענין פרקטי, וכן יש קפידא שיהיה פסלים במקום שמגלחים. והגם שאין שום צורך הלכתי שיהיה צורות של ע"ז בתוך מקום הגילוח כדי להגדיר את השערות כתקרובת עבודה זרה, זה מוכיח שזה ממש לא ענין של חולין".

ולא מובן איזו הוכחה מצא שם; לכל היותר מה שהצליח להוכיח הוא רק שאין קפידה להתגלח דוקא רחוק מהמקדש, ומדברי הכומר נשמע רק שפעם היו מתגלחים ב'מתחם' המקדש שנכלל בזה כל השטח שסביב המקדש, אבל במקדש עצמו לית מאן דפליג שהשיער אסור באיסור חמור, וכל הכמרים מזהירים שזה פשע.

עוד האריך בעל 'וילאו' שגם החלב והדם היו מקריבים, הן לפני הע"ז והן להבדיל אא"ה בבית המקדש. וכמה מגוחך להביא ראיה מחלב ודם שבפועל היו מקריבים אותם במזבח, וכן הם היו מוגשים גם לע"ז, להבדיל אא"ה, משא"כ בנידון דידן לא רק שהשיער לעולם לא מוגש לפני הע"ז, אלא שאף אסור באיסור חמור להניח השיער לפני הע"ז מחמת מאיסותו וטומאתו בעיניהם! (וגם אצלנו להבדיל אלפי הבדלות, שיער נזיר רק מתבער תחת הדוד, שאין לזה שייכות לא עם קרבן ולא עם עבודה).

והמשיך בעל 'וילאו':

"ושמא תאמר התינוח דת האמת, אבל אולי להבדיל אלף אלפי הבדלות בדתם הטמאה זה אחרת?

אז שתדע, גם בהודו, אותם שערות שהמתירים בטוחים שלפי דתם זה אמור להיות דבר טמא, ולכן טוענים שצריכים להסיר את השיער לפני שנכנסים לטמפל או לנהר המקודש להם, הרי במציאות אנו רואים מפורש **שיש הרבה מקרים ובוודאי היו הרבה מקרים ששם זה ברור לגמרי שהשער קרבן עם הקרבה ונתינה לאליל ולנהר בפועל** ולא חששו שהשיער טמא.

באחד מספריהם העתיקים, המכונה 'מהרבראטא' (עוד יותר ותיק מהפוראנס, מלפני יותר מאלף חמש מאות שנה) מסופר סיפור על אדוק אחד שכעס על מישהו, ולכן כדי לעורר כוחות ללכת להרוג את אותו אחד, עשה מה שעשה ועשה כן על ידי שלקח קצת משערותיו, ושם את זה לתוך המזבח של הקרבנות, וכשהוא שם את זה, גם אמר את 'הציטוטים הנכונים', ועשה את זה פעמים...

זה נכון שזה לא נאמר בהקשר לעבודה, אבל רואים שהיה אצלם כזה מושג של הקרבת השערות כקרבן ממש, למרות שאולי השערות אמורים להיות דברים טמאים. אבל למעשה, את עיקר העניין שהשערות הם קרבן ממש רואים בבירור בגילוח הראשון שעושים לילדים (בשם 'מונדן').

בגילוח שעושים לילדים, התגלחת תמיד נעשית ליד פסל או תמונה, והשערות נלקחים, **לפעמים מונחים בטס של זהב- שעליו מניחים כל התקרבות שלהם, לפעמים זה מוקטר על המזבח ממש**, ולפעמים שמים את זה בגללים של פרה (שלשטותם זה דבר קדוש, ככל מה שיוצא מהפרה), ויש פעמים או מקומות שהשערות נזרקים לתוך הנהר גנגס

שלשטותם גם הויה אלילה. אבל מה שברור, שעושים משהו שהוא כמעשה נתינה, וזאת למרות זה שהשערות אמורים להיות דבר טמא.

מכיוון שזה לא העניין שלנו לדון על מנהגם בגילוח ילדים לא נרחיב בזה, ואמנם מי שרוצה המון מקורות על זה, שיפנה למערכת.

תרגום ממקור אחד:

"כשהשערות של הילד הוסרו, השערות לא נזרקו סתם, אלא מכבדים השערות

also spread on the child's scalp to calm any skin irritation. When the child's hair is removed the strands are not discarded. Instead, the hair is respected as it has come from a living human being and so is either burned in the temple's fire, buried near the child's home, or sprinkled on to the waters of the River Ganges. This is significant as Hindus consider the river to be the sacred personification of the goddess Ganga and believe that bathing in the river's waters can remove a person's sin.

בגלל

שזה

מגיע

מבן

אדם,

ולכן או שורפים את זה במערכה (מזבח) של הטמפל, או שזה נקבר ליד ביתו של הילד, או שהוא ניטל לתוך הנהר הגנגס. זה משמעותי, מכיוון שההינדואיים מחשיבים את הנהר להיות התגשמות של האלילה ג. ומאמינים שלרחוץ בנהר יסיר את העוונות של הבן אדם."

הרי שזה ברור שהיו (ושעדין יש) הרבה מנהגים של נתינה של ממש בשערות של ילדים, למרות שייתכן שאולי לפי הדת שלהם השערות הם דבר טמא, ובהכרח שגם לפי דתם זה לא סתירה שהשיער הוא קרבן.

כמובן, לא באנו להוכיח שהשערות של הילדים מוגשים כתקרובת, אלא שעצם ההנחה הזאת שדבר טמא לא יכול להיות תקרובת, או שזה לא נכון, או שהם לא אוחדים שהשערות הם דבר טמא, כי ברור שיש פעמים שהשערות ממש מוגשים כתקרובת."

כמה מעניין שבתחילה כותב ש'במציאות אנו רואים מפורש שיש הרבה מקרים ובוודאי היו הרבה מקרים ששם זה ברור לגמרי שהשער קרבן עם הקרבה ונתינה לאליל ולנהר בפועל', וכשבא להוכיח זאת לא הצליח להביא אף מקור שההינדים מקריבים ונותנים שערות לאליל, ולבסוף נאלץ להודות בכך בעל כרחו, וכפי שכתב 'כמובן, לא באנו להוכיח שהשערות של הילדים מוגשים כתקרובת'...

והנה במקור הראשון שהביא, הלא הוא עצמו הודה שלא מדובר בעבודה או בתקרובת, אלא באחד שכעס והחליט לעשות מה שעשה, לא על דעת עבודה ותקרובת אלא כדי לעורר כישוף.

ולגבי המונדאן [תגלחת הילדים] הוא כותב ש"השערות נלקחות, לפעמים מונחים בטס של זהב - שעליו מניחים כל התקרובת שלהם, לפעמים זה מוקטר על המזבח ממש", אבל כל שהצליח להביא הוא איזה חיבור שלא שייך כלל למנהגי טירופאטי,

ששם מבואר שמכיון שמכבדים את השיער לכן ינהגו בו כבוד, ופעמים הם ישרפו את השיער באש שאצל המקדש [למרות שכלל לא מבואר שם שמדובר באש של המזבח - הכותב העתיק הדברים כאילו מבואר שם שמדובר בהקטרה על המזבח ממש...], וכמו כן הם לפעמים יקברו את השיער או יזרקו את השיער בנהר הגנגס שמקובל אצלם כאליל, והוא עצמו מודה שלא מדובר בתקרובת! אלא כדי 'לנהוג כבוד בשיער'.

והמציאות הברורה היא להיפך ממש, ואין אצלם שום טקס הקרבה ונתינה של השיער. והכותב עצמו הרגיש שהקוראים לא תמימים כל כך להאמין לו מבלי שום מקורות, ולכן פטר עצמו עם המשפט **"מי שרוצה המון מקורות על זה, שיפנה למערכת..."**

ובכל אופן החיבור הלז לא מדבר כלל ממנהגי טירופאטי, שכן אין שום אזכור למנהגים הללו אצל המונדאן, והשיער המגולח פשוט נופל על הרצפה, ומנקי המקום משליכים אותו לתוך פח ההונדי, ומשם נלקח לעיבוד ומכירה. ובטירופאטי הלא כ"ע מודים שאסור להניח שיער אצל האליל, כך שאין אפילו צל ראייה ממנהגים הנוהגים במקומות שונים בהודו על הנהוג בטירופאטי - שלדברי 'הישכם' הוא מקור השערות העיקרי לשיער הפאות המיוצא מהודו.

עוד הביא בעל 'וילאו' מחיבור Asiatic Journal שהובא שם תיאור מאדם שנסע לגבות מסים באיזורים הללו של טירופאטי, והלה מתאר את מה שראה כ'תייר'. הוא מספר שם על כמה דברים שראו עיניו, ואין לעובדה אחת שום קשר או שייכות לעובדה השניה. בתחילה הוא מספר שראה פעם איך שבין האופרינגס לאליל היה גם שיער, אבל הוא לא כתב שהאופרינגס הללו אכן הובאו לפני רגלי האליל. ורק אח"כ מספר סיפור נוסף שראה איך שהניחו אופרינגס אצל רגלי האליל. ואמנם לשני האופרינגס הוא קורא 'קוניקאי', ולכן בעל 'וילאו' עשה גזירה שוה "קוניקאי = קוניקאי" והסיק שמוכח מכאן שגם שיער הניחו אצל רגלי האליל...

אגב, באותו כתב עת כתוב שהסיבה שהם נותנים לאליל את החפצים הללו הוא כי יש לאליל חוב ורוצים לעזור לו לשלם חובותיו. ונמצא מוכח מיניה וביה שלא מדובר ב'קרבן', אלא נותנים החפצים הללו בשביל השוויות שלהם, וכבר כתב הרשב"א שנתנית חפץ לשם שוויות אינה תקרובת, וכך הסיקו כל הפוסקים להלכה.

עוד כתב בעל 'וילאו':

"וכמובן, חוץ מכל זה יש את העניין שמקצתם מביאים קצת מהשערות שלהם בפנים, לאחר הגילוח. זאת אומרת, שהם לוקחים את השערות שלהם מתוך חדר הגילוח, ומביאים את השערות להונדי הגדול, ששמה שמים את כל האופרינג שלהם, וכמובן שאר הדברים שמקריבים ושמים בהונדי הם במשמעות של נתינה לאליל (קרבן), בלי פסוק.

והנה מציאות זו שיש מקצתם שמביאים את זה בפנים, נאמר על ידי שני השליחים בתשס"ד, ואמנם יש עוד המון מקורות בלתי תלויים שאמרו את אותו הדבר, כולל המקורות שפשוט כתבו על העובדה הפשוטה שמרוקני ההונדי הוצרכו להפריד את הדברים, והיינו את השערות מבין היהלומים ועוד שאר הקרבנות, ושערות הללו נמכרים יותר בזול מכיוון שהם מעורבים והפוכים (אינם מסודרים ביחד כדרך גדילתם) ובגלל זה הם פחות איכותיים".

אין לדבריו קשר אל המציאות. אלא המציאות היא שההונדי הגדול איננו בתוך הטמפל, אלא עומד מבחוץ לפתח הכניסה לטמפל. ואף החפצים הניתנים להונדי הזה אינם בדוקא תקרובת, כי מכניסים לשם גם הרבה דברים מכוערים ביותר שמטרת נתינתם להונדי הינה רק להראות לאליל שוויתרו על משהו שהם אדוקים בו לכבודו (הובא לעיל מהעיתון The times of India). גם יש הרבה דברים הניתנים שם רק מחמת ערכם (כגון מעות). וגם להונדי הזה רשמית אין רשאים להכניס שיער, אלא שאי אפשר להם לעצור את האנשים מלעשות כן, וכבר הבאנו דברי הכמרים שבעצם זה נחשב אצלם לעוון. ועכ"פ זה ברור שבתוך המקדש השיער הוא בכל יראה ובל ימצא, ולית מאן דפליג בזה.

וז"ל אמיר דרומי בעדותו לפני בד"צ של הגרנ"ק:

"שאלה: מדוע יש שמכניסים קצת משערם ל"הונדי" שבפנים? תשובה: בכדי להרגיש יותר "קרובים" לע". כעין מה שאמר לי מהנדס לוונינים הודי שבא להסתפר דווקא בבית התגלחת הראשי ולא הסתפר בבית ההארכה, כי הוא רוצה להרגיש יותר קרוב".

ובדו"ח כתב:

"נאמר לנו גם שאחדים מן האנשים הללו לוקחים חלק קטן של שערם שנגזר אל המקדש הראשי, ושמים אותו ב-"הונדי" (ההונדי הוא כלי ענק או שק, שבו מניחים את כל המנחות המוענקות לאלים) בתור קרבן סמלי".

וז"ל ר' צבי ויסמן נ"י כפי שהובא בשמו ב'פאת קדמה' (ח"ב עמ' 49):

"להשלמת הענין נביא מה ש'ליי וייסמן' אמר לנו על נקודה זו בשיחה עמו, הוא אמר שהוא דיבר עם אחד מהכמרים שמה, ושמע שזה נכון שיש שמביאים שיער מהגילוח תוך ההונדי, אבל הסביר הכומר שאי אפשר להם לעצור את זה, כי יש אנשים שרוצים להראות לאליל הנה גילחתי, ולכן מביאים את שערותם בפנים".

המבואר מכל זה שמה שיש מקצת שמביאים השיער להונדי הגדול אינו לשם תקרובת, אלא להרגיש יותר קרוב, או כדי להראות לאליל שהתקרחו עבורו.

ואשר על כן אך למותר להתייחס ברצינות ל'מקורות' של בעל 'וילאו', מכיון שלמעשה כיום כל הכמרים מצהירים שאסור להניח שיער אצל האליל, ואפילו הנחת השיער בהונדי שלפני המקדש הראשי נחשבת לעוון אצלם, הגם שאינו ממש בתוך המקדש - אז פשוט ביותר שאין להביא מכאן שום הוכחה על 'מנהג' כזה, בו בזמן שכל הכמרים מצהירים שזה אסור. ופשוט.

כדי לדעת על מהימנות ה'מקורות' של בעל 'וילאו', יש להביא מה שציטט בספרו "הישכם אוהבים" (עמוד כ') בשם 'ספר החוקים' של ההינדים כאילו מבואר שם שתגלחת המונדאן היא תקרובת ממש, וכן הוציאו האוסרים משם שיש 'דינים מיוחדים' איך לעשות את תגלחת הילדים, כגון שצריך להיות דוקא בתער של ברזל וכו'. וכאשר נבדק הדבר במקור⁵⁴ נוכחנו לדעת שלא כתובה שם אף מילה אחת מהמצוטט ב'הישכם'!

ועל זה השיב כותב "הישכם" שאכן 'טעו' והמקור הוא לא ב'ספר החוקים', אלא בחיבור שהוא 'אוסף מנהגי המונדאן' מאיזה איזור נידח בהודו, והספר כלל לא נועד לקבוע 'חוקים', אלא בסך הכל מתאר את הנהוג באותו אזור. ובפועל אין למנהגים הללו שום שייכות לטירומאלה וטירופאטי, כי שם המנהגים הללו (הכולל שריפת גללי פרה, בישול אורז, וכו') כלל לא מתקיימים!

וללמד על השאר כולו יצא, יראה הציבור וישפוט.

עוד יש להעיר שבעל 'וילאו' מסתמך הרבה על שו"ת שהיה לחבורתו במייל עם ה-TTD וה-TTY, ובאמת לא מצא שם כלום מלבד מה שנלדבריו כתבו שהשיער 'שייך לאליל' משעה שהונח בהונדי או משעה שזה נשאר ברצפת האולם. כבר הארכנו שהביטוי 'שייך לאליל' אינו מורה על תקרובת, כי הכוונה לתרומה בעלמא, מה גם שלפי המהלך שזה שייך לאליל דוקא ע"י ההנחה להונדי או בהשארה על הרצפה - הרי נמצא שעצם מעשה הגזיזה הוא רק היכי תימצי בעלמא, ולא מעשה 'עבודה'. אך האמת היא שלא ניתן כלל לקבוע שום ענין בהבנת עומק דתם על פי האי-מיילים הללו, מכיון שהם אינם שייכים כלל להנהלה הרוחנית של המקדש, אלא להנהלה האדמיניסטרטיבית המיועדת להועיל לאנשים המבקרים בדברים טכניים בלבד, והעובדים המשיבים במייל אינם מוסמכים להשיב על ענייני דת ההינדו, וכשעונים על ענייני הדת עונים כל אחד כפי העולה על רוחו באותו רגע, וניתן לקבל תשובות סותרות לאותה שאלה, תלוי מי המשיב ומה עלה במוחו באותו רגע, שהרי הם לא מצווים ב'זאת התורה לא תהא מוחלפת'... (מה גם שיש לפקפק אם לא "שיפץ" את המיילים

כראות עיניו, כפי שנוהג בחיבוריו, וכפי שאנו רואים גם במאמר הזה, שמשקר ומדמיין אפילו במילתא דעבידא לאיגלווי, וקל וחומר במיילים פרטיים בינו לבין אחרים, שיכול לזייף בקלות ואיש לא ידע מזה, וכידוע מתוך הנסיון שהוא וחבריו מתירים לעצמם לזייף ולשקר על מנת "להציל" נשים מחבישת פאה באופן כללי).

המומחים

'וילאו' 'הישכם' ואתר 'יופי יהודי' מחלק בין רבני ומומחי אמת ורבני ומומחי שקר, התלויה באם הוא אוסר או מתיר את הפאות, ואת המתירים הוא משמיץ במילים בוטות ובעזות גדולה.
עוד כתב 'וילאו' שכלל גדולי ישראל הורו לאסור - וזו דמגוגיה ושקר.
נסיונו של 'וילאו' לסתור את מומחיותם בקיאותם או נאמנותם של המומחים שהובאו ב'הכצקתה' - לא צלח.

המסר העולה מכל 'וילאו' 'הישכם' ואתר 'יופי יהודי' הוא שיש רבנים אמיתיים ויש רבני שקר, יש מומחים אמיתיים ויש מומחי שקר, וכמובן שהחלוקה היא האם אותו רב/מומחה אוסר את הפאות או שמתיר; את המתירים הוא משמיץ שוב ושוב במילים בוטות ובעזות גדולה.

'וילאו' כתב שכלל גדולי ישראל הורו לאסור ~ זו דמגוגיה ושקר, לפני תשס"ד כמעט כל גדו"י הורו להתיר, וגם לאחר תשס"ד, אף שדעת הגר"ש התהפכה לאיסור, אך הגרנ"ק והגרש"ה כתבו רק להחמיר לכתחילה בשיער הוודאי, ולהתיר את הספיקי, ורבנים רבים אחרים כתבו והורו להתיר, ורבים עוד יותר מתירים למעשה כיום, וגם אצל רבים מהאוסרים כיום - אין זה אלא לכתחילה מחמת הספק, או מפני המיאוס, ולא מפני איסור תקרובת ע"ז, וכן מפני שלדעתם יש לאסור פאה נכרית באופן כללי מחמת הצניעות.

ב'הכצקתה' הסתמכו על דברי מומחים או עדים רציניים, וכן הצליבו מידע מכמה מקורות, ולא הסתמכו רק על שיטוט באינטרנט או על עדים שלא ביררו את הנושא לאשורו במתינות, לכן בעל 'וילאו' ניסה בכל כוחו לסתור את דברי המומחים שהובאו בהכצקתה, והעלה חרס בידו. ונעבור על טיעוניו אחד אחד, ונראה אם יש ממש בהכפשותיו.

ד"ר אנהנד מוהן

'וילאו' ערער על סמכותו של הכומר ד"ר מוהאן שאמר שאין כאן נתינת שערות לאליל אלא רק טקס ויתור על השיער היפה כדי להראות לאליל מסירות, שהרי הגריש"א כתב עליו 'אין בידי לקבוע עד כמה דברי המומחים מתאימים למציאות' ~ אמנם, השמיט מדברי הגרי"ש שמה שפקפק בדברי מוהאן היה כי הגר"י שפירא

אמר לו שיש מי שסתר את דברי מוהאן, וביאר הרב שפירא שרק הציץ לפני הגרי"ש את העובדות ללא פרשנות, ולכן לא אמר לו את מסקנת הבירור שבפועל אין הכחשה שהמציאות כמו שאמר מוהאן שכוונתם להקרבה עצמית ולא להקרבת השערות הגשמיות, אלא רק השתמשו במילים שונות, ולא היה עולה על דעת הגרי"ש לפקפק במומחיותו של מוהאן.

עוד המציא פלפול שגם כוונת מוהאן שיש כאן נותן ומקבל ~ השמיט תחילת דבריו שאין זו נתינה כלל, ושאין זו עבודה כלל, אלא נתינת השווי, וכעין נדבה למקדש, ושמשמעות 'אופרינג' בשפתם היא כניעת האגו וויתור, והאלילים מקבלים את הכניעה שלהם, והוסיף שהתספורת איננה משהו קדוש - ונמצא שאין זו נתינה פיזית.

כתב ב'וילאו' שמוהאן אמר כך בכל מנחותיהם, גם אלו שברור שהם נתינה גמורה על המזבח, כהקוס, ומאחר ואין חילוק בין השערות לקוקוס - הרי שגם אם כוונתם בגילוח השערות לויתור והתבטלות - אין זו הוכחה שאיננו בכלל קרבן ~ מוהאן חילק בין 'קרבנות הניתנים לאליל' ובין השיער ש'איננו אלא מעשה תגלחת': '...ואז הם נותנים לאליל קוקוס ופירות, אבל התספורת היא לא שום דבר קדוש', כלומר, הוא אמר שיש אצלם קרבנות הניתנים לאליל, אבל התגלחת לא בכללם.

טען 'וילאו' שלפ"ז נעקר המושג של תקרובת אצלם ~ מה הטענה, וכי יש הכרח שתהיה להם תקרובת אסורה? ומ"מ הפירות הבשמים והפרחים מוגשים לפני האליל על מגש כסף, והכמרים מסבירים שעושים זאת כי זה נעים וערב לאדם, אבל מוהאן הסביר ששיער איננו בכלל דברים אלו.

הכומר והמומחה הגדול לדת ההינדו ד"ר אנהנד מוהן התראיין ע"י הרב יעקב שפירא שליט"א בשנת תש"ן, ואמר אז דברים ברורים ביותר בנוגע לתגלחת, ונביא מלשונו (הועתק ע"י הרב שפירא שליט"א מתוך ההקלטה):

"ש: עלי לדעת על המנהג הרווח בקרב ההינדים הדראווידיים בעיקר בדרום הודו באזור מדראס, שם בהזדמנויות מסוימות גזרו את שיערם והביאו למקדש. האם אתה מכיר מנהג כזה?
ת: הם לא חותכים את השיער ומביאים אותו למקדש; הם בדרך כלל חותכים אותו במקדש עצמו (כלומר בשטח המקדש, כמבואר בהמשך דבריו) ונותנים את השיער.
ש: הם נותנים את השיער?

ת: כן.

ש: הם נותנים (אופרינג) את השיער למי? האם הם נותנים את זה לאל או לכומר או למה?

ת: ובכן, הם לא באמת נותנים את זה לאף אחד במובן הזה. כלומר, הנתינה, הפדייה, הם נותנים נדר כדי לסלק משהו שהם רואים כהכי יקר, ואם יש להם שיער יפה, אם זה הדבר הכי יקר שיש להם, אז הם נודרים נדר שאם יקרה מה שיקרה, הם יתנו את הרכוש היקר ביותר הזה. אז אתה פשוט הולך לשם ומסיר את השיער. זו לא שאלה של לתת את זה באופן פיזי או מוחשי למישהו כזה או אחר.

ש: וגזירת השיער אינה דרך לעבוד את האליל או משהו כזה?

ת: לא, לא, זו רק מימוש ההתחייבות.

ש: אני עושה מחקר על הדת ההינדית, על מנהגיהם, ואני חייב לדעת אם ההינדים מאמינים שהם מקריבים את שיערם לאליל, או שהם נותנים את זה לאל, ואני רוצה לדעת על חיתוך השיער, האם החיתוך היא דרך שהם עובדים בה את האליל, כי...

ת: לא, לא, לא, לא.

ש: ישנן דתות מסוימות שהיו גוזרות את שיערן, וגזירת השיער עצמה הייתה מעשה פולחן לאליל, כמו השתחוויה או שחיסת בעל חיים.

ת: לא, שום דבר כזה.

ש: אבל זה לא כמו קרבן לאליל במובן של הקרבה, כמו שבמקרא הם הקריבו קורבנות, שהיו לוקחים חיה ושוחטים אותה במזבח (alter = בימה)?

ת: לא, לא, לא, לא.

ש: הם לא שמים את השיער על איזה סוג של מזבח?

ת: לא, לא, לא.

ש: הם פשוט נותנים את זה לכומר והכומר שולח את זה ליבואן?

ת: נכון. למעשה, מקצוע הספרות נחשב כלא נקי. זו הסיבה שזה נעשה מחוץ לאזור המקדש... לא במקדש, אלא בשטח המקדש. ואז, עושים אמבטיה כדי להתנקות.

ש: זה כמו אמבטיה רגילה?

ת: כן, זו אמבטיה רגילה, זה כלום. ואז לאחר הרחצה אתה נקי - ואז אתה יכול להיכנס למקדש.

ש: והם פשוט נותנים את השיער לכומר? האם הם אומרים תפילות?

ת: לא, הם לא נותנים את זה לכומר. הכל נאסף מחוץ למקדש.

ש: אז השיער לעולם לא נכנס למקדש?

ת: לעולם, לעולם⁵⁵.

מבוארות בדבריו כמה נקודות חשובות:

ראשית, שאין שום 'נתינה' לאליל, אלא נתינת 'נדר' 'לוותר' על מה שחשוב לאדם. ושנית, שהתגלחת איננה 'עבודה' לאליל. ושלישית, שהשיער לעולם אינו מוכנס פנימה אצל האליל. ורביעית, שמקצוע הספרות נחשב אצלם למלוכלך, ואף צריכים לרחוץ אח"כ לפני הכניסה לאליל. וחמישית, שלא אומרים שום תפילות בשעת התגלחת.

על פי דבריו התיר הגרי"ש את השיער בשנת תש"ן, ותשובתו נדפסה בשו"ת קובץ תשובות (ח"א סי' ע"ז).

באשר בעל 'וילאו' נלחץ מאוד מדבריו הברורים, החליט לסלף את דבריו, תוך כדי השמטת עיקר דבריו. וזאת אשר כתב:

"ולכן באין מנוס, המתירים הוצרכו לחזור לארסנל שלהם ולקחת את ה"מומחים" הישנים שאימצו לעצמם, ונזכרו בדברי אחד בשם ד"ר מוהאן, שהתראין בתש"ן, והובאו דבריו לפני הגרי"ש אלישיב זצ"ל בשעתו, ולאחר ששוב התעורר הפולמוס בתשס"ד חזרו ושאלו אותו על כך שמכנים את זה אופרינג.

אבל עוד לפני שנביא את דבריו על משמעות אופרינג, צריכים לדקדק היטב בדבריו הראשונים שבו הוא אמר שהנתינה של השערות הוא הוויתור של הדבר הכי יקר שלהם. המתירים הבינו שהכוונה שיסוד הגילוח הוא סתם ויתור, אבל אין כאן נתינה, ואין כאן נותן ומקבל.

אבל אם מדקדקים בדבריו ברור שבאמת גם הוא מסכים שיש כאן נותן ומקבל, רק שהוא אומר שעיקר היסוד של קרבנות אצלם הוא כדי לוותר על הדבר היקר, אבל זה לא סתם ויתור כדי להיפרד מאותו חפץ, אלא זה ויתור שהוא נתינה לאליל, ואין סיבה לוותר על זה בלי שזה הולך לאליל.

נעתיק מקצת מדבריו שאמר לאחר שהסביר שהטמפל מוכרים את השערות:

ש: מדוע האנשים מסכימים שהטמפל יקח את הכסף, במקום לקחת את הכסף לעצמם?



ת: אם כן מה התועלת בזה? הלא אתה לא נותן את השערות, אלא אתה מרוויח מהם. איזה קדושה יש באמירת "שאם יקרה ככה, אני אופער השערות שלי", ואז אתה הולך ומרוויח מזה?

ש: אוקיי, אז למה הם לא יכולים לחתוך את השערות ואז לזרוק אותם באשפה?
ת: כי אתה אומר שאתה "אופרינג" לאליל השורה באותו טמפל, אז אין תועלת לזרוק את זה לאשפה.

ש: אני מבין, הם "אופער" השערות כדי להגדיל הרווח של הטמפל?
ת: כמובן, אבל בימים העתיקים אף אחד לא עשה את זה. אוקיי, לפני מאה או כמה מאות שנה הם פשוט היו זורקים את זה לפח.

ש: הם היו זורקים את זה לפח?
ת: כמובן, הסיבה לכך משום שאין לה שום שימוש. אז כמה אמריקאים חכמים הגיעו לשם ואמרו "אה, יש כאן כסף".

ש: והאנשים ש'אופער' השערות שלהם יודעים לאיפה זה הולך בסוף.
ת: לא.

וכאן כל אחד מבין מדבריו, שאין כאן סתם סילוק של הדבר היקר, כי אין לוותר על זה ולזרוק אותו לאשפה, אלא הסיבה שיש איזה משמעות למעשה הזה הוא משום שהוא נותן את השערות לאליל, ואם הוא עצמו הולך ומוכר את זה, הלא הוא לא נתן כלום. אלא שהמשמעות והסיבה של נתינה זו לאליל, היא לוותר על דבר חשוב, ודו"ק בזה".

גם לאחר כל הפלפול שלו, אשר מרוב העמקות הוצרך לחתום 'ודו"ק בזה', לא הצליח לתרץ מדוע בתחילת דבריו (שבעל 'וילאו' השמיט) הוא אמר שאין זו נתינה כלל, ושאין זו עבודה כלל. והאמת היא שמה שאמר לבסוף שזה 'אופרינג לאליל השורה באותו טמפל', כבר ביאר עצמו היטב שאין זו אלא נתינת השוויות, וכעין נדבה לטמפל, ולכן צריכים להשאיר השיער שם כדי שהטמפל ימכור אותו וירויח מכך.

ואכן בשנת תשס"ד כשהתעורר הפולמוס בשנית (כדרכם לעוררו מידי כמה שנים), התראיין שוב ד"ר מוהן בתכנית הרדיו של זאב ברנר, ואמר דברים ברורים ביותר. נצטט את השיחה עמו:

"ש: אני מבין ממה שאמרת לי שחיתוך השיער הוא בהחלט לא קרבן לאלים. בשבוע שעבר מישהו שאני מכיר היה בטירופטי ושאל כמה עולי רגל במפורש למה הם מתכוונים כשהם אומרים שהשיער הוא "מנחה", והם אמרו שהם מתכוונים שהשיער הוא מנחה לאליל, ואפילו כשנשאלו

כמה פעמים הם התעקשו שאכן מדובר במנחה לאליל, ובהתאם לכך הם מתכוונים למנחה אמיתית, שהשער הולך לאליל.

ת: יש עשרים שפות המדוברות על ידי עולי הרגל, הן מגיעות מהודו, ממקומות שונים, ולמערביים המשמעות של "מנחה" (=אופרינג) שונה, לא משנה איך תסביר את זה - מערבי לא יבין את זה כמו המשמעות האמיתית שלו. המשמעות של "אופרינג" אינה זהה בשפות קדומות, ובהודית - "אופרינג" פירושו "כניעה" "ויתור", אז הם אומרים שכן, הם נכניעים לאלילים, והאלילים "מקבלים" את הכניעה, אבל זה אומר שהאלילים שמחים בזה, כמו שאתה יכול לומר שמישהו "קיבל את המשמעות" של מה שאתה אומר - זה לא אומר שהוא 'קיבל' מבחינה פיזית, אלא שהוא הבין את זה. אותו דבר כאשר צליין אומר שהם "אופרינג" לאלים זה אומר שהם מכניעים את הפנימיות שלהם לאלילים, והאלילים מבינים ומקבלים את כניעתם - "קבל" במשמעות של מסכים... אם אתה רוצה לקרוא לזה מנחה זה הגיוני, אבל המשמעות של זה בדת ההינדית שונה.

ש: כמו שאפשר לומר שהקב"ה (להבדיל) "מקבל" את החזרה בתשובה שלנו?

ת: כן, כן. ככה זה. במערב אין מילה מקבילה ל"אופרינג" במובן זה. המשמעות שלה היא "אנו מכניעים את האגו". עולי הרגל שהם לא יודעים אנגלית היטב, הם אומרים את זה כמו שהם יכולים.

כל מה שהם עושים, זו "נתינה" לאליל. על ידי סגידה לאליל אתה הופך לאחד עם האליל, ואז אתה מוותר על האגו שלך לאליל במובן זה. התפילה הראשונה היא 'שיבה' - "נהיה אחד איתך".

התספורת נעשית בחוץ, אחר כך הם מתרחצים ונכנסים פנימה ואז הם נותנים לאלוהים קוקוס ופירות, אבל התספורת היא לא שום דבר קדוש, בכלל לא, אשתי לקחה את הבת שלי כשהייתה בת ששה חודשים לטירופטי, והשער ניתן להם, ואם תדברו עם עולי הרגל האלה הם יגידו כל מה שהם יגידו, אבל מה שהם מתכוונים זה שהם מוותרים על החזקת הדבר היקר שלהם, והאלילים מקבלים את הויתור שלהם, כלומר האלילים מסכימים ושמחים בזה.

ש: האם יתכן שמשוה השתנה בנוהל ב-15 השנים האחרונות?

ת: לא, לא, שום דבר לא השתנה. זה באותו אופן שתמיד זה נעשה. שום דבר לא השתנה.

המסקנה מדבריו ברורה ביותר: אין שום 'קרבן' ביחס לשיער, ומשמעויות המילים אופרינג ונתינה כלל לא מורים על קרבן [ולהבדיל אלפי הבדלות, כאותו נזיר שאמר "אגלחך לשמים" (נדרים ט') - שהביאור המילולי יכול להתפרש כקרבן, אך יהודי המבין בדת היהודית יסביר שאין קשר לקרבן, כי אין קרבן כזה ביהדות].

על הדברים הללו פלפל בעל 'וילאו':

"המדקדק בדבריו יבין שגם להבנתו יש כאן נותן ומקבל, רק שהדגיש שזה לא נתינה

באופן פיזי".

על זה יש לתמוה: לשם מה ביאר ד"ר מוהן שהמילים אופרינג ונתינה מתפרשים אצלם שהאליל 'קיבל את המשמעות', ומדוע לא הסביר פשוטו כמשמעו 'שהאליל קיבל את השיער שניתן לו ע"י נתינה רוחנית'? וצע"ג.

עוד המשיך בעל 'וילאו':

"והוסיף ואמר דבר חשוב ביותר, שלהודיים אין כלל מילה לבטא 'אופרינג' במובן המערבי של קרבן, אלא אצלם תמיד הכל זה רק סוג של ויתור והתבטלות שהאליל שמח בו.

וחשוב לדקדק, שהוא דיבר באופן כללי על כל ההודיים ועל כלל עבודתם, ויוצא מזה שגם הקוקוס ובשאר הקרבנות שלהם שמצד מעשיהם מדובר בהקרבה וקרבן ממש, אין ענינו נתינה לאליל, אלא הכל ויתור, ולכן שוב אין כאן מקום כלל לדקדק שיש הבדל בין הקוקוס לשערות, אם בשניהם המשמעות של ויתור כנ"ל. זאת אומרת, אם גם בקרבן ממש שמקריבים על מזבח מפרשים שיעקר העניין הוא ויתור, פשוט ביותר שאין מקום להתחיל לדקדק על מה שאומרים שגילוח השערות הכוונה לשם ויתור והתבטלות, ולהשתמש בזה להוכחה שלא מדובר בקרבן, אם היא היא ההבנה שלהם בעניני קרבנות, ואין שום חילוק בין הבנתם בנתינת השערות להקרבת הקוקוס".

המעין בדבריו של מוהאן יראה שהוא אמר דברים אחרים לגמרי, וחילק להדיא בין 'קרבנות הנתינים לאליל' ובין השיער ש'איננו אלא מעשה תגלחת'. וז"ל: 'התספורת נעשית בחוץ, אחר כך הם מתרחצים ונכנסים פנימה ואז הם נותנים לאליל קוקוס ופירות, אבל התספורת היא לא שום דבר קדוש'. הרי לנו שהוא מודה שיש קרבנות שנותנים לאליל, אבל אין קשר לתגלחת כלל וכלל.

ומה שטען בעל 'וילאו' שלפ"ז עקרת כל מושג של תקרובת אצלם, מכיון שאין מילה מקבילה לאופרינג בהודית - לא מובן מה הוא סח, שהרי הקרבנות של הפירות והפרחים וכדו' מוגשים לפני האליל על טס של כסף או זהב, והכמרים מצהירים להדיא שהסיבה שזה ניתן לאליל היא בשביל שהם דברים ערבים ונעימים. וכל שד"ר מוהן דיבר היה רק על המשמעות של המילים הללו בנוגע לשיער דוקא.

המשיך בעל 'וילאו':

"בהכצעקתה הם חוזרים כמה וכמה פעמים על גודל מומחיותו בדת ההינדו, וראייתם הגדולה היא שהלא השואל שלח לגרי"ש אלישיב שאומרים עליו שהוא המומחה הכי גדול בדת ההינדו. ולא הבחינו שאם כן, שוברו בצידו, שלמרות שכתבו להגרי"ש אלישיב שהוא המומחה הכי גדול לעניין זה, וכן הוצגו לפניו דבריו בפרוטרוט בתש"ן, עדיין הגרי"ש סיים בסוף תשובתו בזה הלשון (קובץ תשובות ח"א סי' ע"ז):

"אכן כל הדברים סובבים והולכים על פי דברי המומחה הנ"ל, וכמובן שאין בידי לקבוע עד כמה דברי המומחים מתאימים למציאות... והדבר טעון איפוא בירור גופא דעובדא היכי הוי".

זאת אומרת, שלמרות שהגרי"ש שמע עליו שהוא המומחה הכי גדול, וגם שמע את דעתו בנושא, אעפ"כ החליט שלא לסמוך עליו, ואמר שאי אפשר לפסוק על פיו עד שהדברים יתבררו עוד יותר. ולאחר כמה שנים שלח במיוחד את הרה"ג רא"ד דונר שעליו בלבד סמך את שתי ידי, ואכן לבסוף הכריע את פסקו רק על פי הרב דונר!! ובעלי הכצעקתה באים לערער על כך ולהכשיר את עדותו לאחר שכבר הגרי"ש פסל אותה על אף ההפסד המרובה שהיה בכלל ישראל עקב כך".

כשמעיינים בתוך התשובה רואים שהוא פשוט זיף את דברי הגרי"ש ע"י שהשמיט מתוכם כמה מילים, המשנות את כל התמונה. וזו לשונו המלאה של הגרי"ש:

"אכן כל דברינו סובבים והולכים ע"פ דברי המומחה הנ"ל, וכמובן שאין בידי לקבוע עד כמה דבריו מתאימים למציאות, כי לפי דברי כת"ר קיימות הכחשות וסתירות בעצם מעשה התגלחת. והדבר טעון איפוא בירור גופא דעובדא היכי הוי".

הרי לנו שמה שהדגיש הגרי"ש שאין בידו לקבוע המציאות על פי דברי מוהן היה לא כי לא סמך עליו, אלא כי לפי דברי השואל היה מי שסתר את דברי מוהן. וז"ל השואל הרב יעקב שפירא שליט"א במכתבו להגר"מ שטרנבוך שליט"א:

"וכן אמרתי לכת"ר אז ע"י טלפון, כי גם אני בתחילת יגיעתי לברר אז את המציאות חשבתי שיש חילוקי דעות בהבנת ענין הגילוח, כי יש שאמרו לי שהגילוח הוא sacrifice ויש שאמרו שאינו sacrifice וחשבתי שיש בזה חילוקי דעות, ולכן כתבתי להרב אלישיב שליט"א אז שיש חילוקי דעות, וכנראה שמהאי טעמא כתב הרב אלישיב שליט"א בסוף תשובתו "לפי"ד כת"ר קיים הכחשות וסתירות בעצם מעשה הגילוח", אבל אח"כ כשדרשתי וחקרתי את הדבר יותר ופניתי אל האומרים בכה ואמרתי להם ישנה כת אחרת האומרים היפך דבריהם, וכן אמרתי לכת האחרת, נוכחתי לדעת כי כל

פלוגתתם לא היתה כלל בהבנה אלא בהסברה, ולכל הדעות אין הגילוח גדר הקרבה אלא נדבה בעלמא ועזיבת היופי, וכמו שהסבירו הכומרים כולם."

וכעת ביאר הרב שפירא יותר טוב את כוונתו:

"אמת נכון אשר אחר שדברתי עם מוהן היו מיושבים כל הסתירות לדעתי בלי שום ספק, אבל כשכתבתי אל הרב אלישיב זצ"ל לא רציתי להציע לפניו אלא העובדות כמו שהיו, בלא שום פירושים או הבנות משלי, ולכן כתבתי לו רק מה שאירע, דברי כל אחד ואחד דברים כהויותם" (כלומר, לכן הגר"ש חשב שיש כאן הכחשות לדבריו של מוהאן, כי הרב שפירא לא אמר לו את סיום הבירור שבפועל אין שום הכחשות אלא רק שימוש במילים שונות לתיאור אותו דבר, שכשהללו אומרים סקריפייס והללו מדברים על הקרבה עצמית - כוונתם לאותו דבר, להקרבה עצמית).

נמצא שאחר שהתברר שאין כאן חילוקי דעות בעצם ההבנה אלא רק בהסברה, שוב קמה וגם נצבה תשובתו הראשונה של הגר"ש, וממילא השערות מותרות בלי שום פקפוק.

ר' צבי ויסמן

עיקר התקפתו של בעל 'וילאו' היא על ר' צבי ויסמן, שהרי הוא המומחה המתאים ביותר לשאלה זו, יהודי ירא שמים, ומומחה עצום לדת זו, ומכיר היטב את המקום ואת מנהגיהם, אלא שבפועל כניסתו לגר"ש נחסמה, והתייחסו לעדותו בזלזול כ'עדות מומחים ופרופסורים': הספרים רק עושים את מלאכתם, וצורחים ומדברים פוליטיקה בעת התגלחת. אינו זוכר שאמרו שם תפילה. כינוי התגלחת הוא 'התקרחות' כי אין משמעות לקרבן שערות לפי דתם אלא נותנים לאליל רק דברים שנעימים למלך אנושי, אבל שיער חתוך איננו בכלל. שיער לא נכנס למקדש ואין אפשרות להניח שהם חושבים שהאליל אוהב את השיער הגשמי. התגלחת היא חלק מתהליך הכניסה לראיית האליל והיא מהווה הקרבת היופי, והכרזה שמוותרים על היופי עבור האליל. ההונדי של השערות אינו אלא כלי איסוף לשיער, ללא 'קדושה'. מליוני הסיפורים אינם 'סיבה' למשהו שהם עושים, וסיפור נאלה דיווי איננו הבסיס לתגלחת. אפשר למלא את הנדר ע"י גזיזת השיער בבית. המיעוט שמביאים שערות בודדות להונדי הראשי הוא כאות לאליל 'עשיתי את זה', ואינו לרצון להנהלת המקדש שהכמרים יטפלו בשערות.

בעל 'וילאו' ייחס לר' צבי שכביכול אמר שהקב"ה רוצה ומרוצה מכל הדתות, ולעג לו שצער עובדי הע"ז נגע ללבו, ושר' צבי מארגן מפגשים של אנשי דת השייכים לאומות שונות כדי להביא ל'איחוד הדתות', ומרבה להפגש עם מוסלמים ונוצרים, ולעג למה

שר' צבי הסביר שבטירומאלה עובדים רק לפסלים [שלא נמצאים באולמות התגלחת] ולא לתמונות המשמשות כ'תמונות נוי' של האליל הנחשב כשליט המקומי [והשיג שתמונות שמכריות שהאליל הוא נשיא המקום - זו ע"ז] - ולכן ברור שר' צבי שיקר כשנשאל מה מעמד השערות בתרבות ההינדית שהרי הוא חוטא ומחטיא ~ מה שר' צבי פורך את כל דמיונותיהם של 'פאת קדמה' ו'הישכם' העביר אותם על דתם, וכל איסורי לשה"ר ומוציא שם רע הותרו להם, וכל המכיר את ר' צבי יודע כמה הוא איש ישר ואמין וחכם, ודבריו שנאמרו בעומק ההבנה קיבלו אישור שוב ושוב ככל שחקירת 'הכצעקתה' העמיקה.

אפילו לגבי הפסל עצמו - יש מהכמרים שאומרים שאיננו אלא 'מייצג' ולא דבר כשלעצמו, וכל שכן בנוגע לתמונות - שיש כמה מקורות לכך שאינן אלא 'מייצגים' ולא ע"ז כשלעצמם.

באשר להשמצותיו, בתחילה יש לזכור שהאיש הוא בעל תשובה שלא בהכרח בקי בכל הניואנסים, ואין לזה שום קשר לכפירה, או לרצון להחטיא, וכל כיו"ב; באותו סרטון בסך הכל אמר שיופי הבריאה הוא מהשונות הקיימת בין כל הנבראים, כפי שאין חרק או עלה הדומה לחברו כך גם בני האדם שונים זה מזה בצבעם ודעותיהם ודתם, וכפי שאינך יכול לעשות את כל האילנות שווים - כך גם אין לך לכפות את מה שאתה על אחרים, היכן יש כאן חיזוק לזה שהקב"ה מרוצה מעובדי הע"ז? מטרת ארגון ה-interfaith הוא ללא מטרות דתיות אלא להרבות שלום ולהוריד שנהא בין האומות, ובפרט בין מוסלמים ליהודים, ומעולם ר' צבי לא עסק בעשיית שלום בין הינדים ליהודים. 'וילאו' הפיץ תמונות של ר' צבי עם נוצרים ומוסלמים כדי ליצור רושם שמדובר במיסיונר או מומר - אך לא הודיע לציבור הקוראים שיש גם תמונה כזו, שרואים בה את הראשל"צ הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א, משתתף בועידה זו יחד עם מוסלמים...; ר' צבי רק ציין שבמקדש היו כעוסים על הבלגן שעשו בנושא השערות, ולא הביע שום כאב אישי על צערם.

עוד ערער ב'וילאו' על ידיעותיו, שהרי שהה במקום מרוחק, וגר באזור מוסלמי ולא בטירומאלה, וביקר במקדש רק מעט פעמים, ולא התעניין במקום הגילוח, והוא לא דובר את שפת המקום, טלוגו, אלא רק טמיל, וגם איננו דוקטור כפי שהמציאו 'הכצעקתה' ~ ב'הכצעקתה' טעו לומר שהיה גר בטירומאלה כי כך היה נשמע בהקלטה במהירות, אך הוא אכן אמר 'טאמילנאדו', וגם לא ידעו שלא סיים את עבודת הדוקטורט כי חזר בתשובה [ומ"מ 12 שנה למד את דתם ותרבותם!], וקראו לו 'פרופסור' כפי שקרא לו הרב דונר - ולא ידעו שלא

דייק בזה. אמנם, הוא לא אמר שהיה שם רק מעט פעמים אלא הרבה הרבה פעמים, ובשיחה אחרת אמר שהיה שם מאתים פעם! הוא אמר שלא היה באולמות התגלחת פעמים רבות כי אין שם דבר מעניין [וממילא קלט בזמן קצר מה הולך שם, ולא אמר 'כי זה לא עניין אותי' כפי שסילף ב'הישכם'], אבל לא אמר שאיננו בקי בשרשי מנהג זה. הוא עבד באוניברסיטה של המקדש, וחי עם ההינדים, כך שהכיר אותם ואת תרבותם מקרוב ממש. גם אמר שקרא בטמילית כל פיסת מידע על המקדש, ולאחר ששמע שאמרו שמניחים שיער בהונדי של התרומות - שוחח אישית עם הבחורים הממונים על פינוי ההונדי - מישהו מסוגל לעשות כך כמותו? השיב שטמילית מדוברת יותר מטלוגו ע"י פשוטי העם, ויכול היה לשוחח עמם בשפתם. לגבי אמא טרלאו, אלן מורינוס, ואלן בריל - אין טעם להשיב להשמצות של 'וילאו', מאחר והם לא היו את הבסיס לבירור של 'הכצקתה', הגם שיש מה להשיב.

מי האיש: ר' צבי ויסמן הוא בעל תואר 'מוסמך' ללימודי מזרח אסיה שהשקיע כ-12 שנה בלימודי הכתבים ההודים, ובקי בספרי דתם לפרטי הפרטים, אנתרופולוג (חוקר דתות ותרבויות), אך הפסיק עם עבודת הדוקטורט כשחזר בתשובה; היה חי באזור זה כששנים בשנים תשמ"ד-תשנ"א, ובמסגרת זאת ביקר במקדש טירופאטי פעמים רבות (בשיחה מוקלטת עם התחקירנית של 'הישכם' הוא אמר שהיה שם כמאתים פעם!); ודובר בשטף את שפת הטמיל (השפה הרשמית במדראס - שממש הרבה מאוד מההולכים לעבוד את האליל בטיירופאטי, והיא גם אחת השפות המדוברות בטיירופאטי, ושפת חלק מכתביהם), ובקי גם בסנקסריטית (שפת חלק מכתביהם העתיקים), וכן מבין הבנה מסויימת בשפת הטלוגו (השפה הרשמית במחוז שבו טירופאטי), ואת המנטליות שלהם מכיר היטב, וחקר את דתם היטב, ועדותו היתה אמורה להיות הראשונה במעלה, אך בפועל כניסתו לגרי"ש נחסמה, והתייחסו לעדותו בזלזול כ'עדות מומחים ופרופסורים'.

ר' צבי העיד כדלהלן:

א. המנטאליות ההודית שהם שקרנים אך גם לא נוהגים לסתור את דברי אדם שנראה בעיניהם מכובד מהם, בנוסף למה שהם טפשים וגם אין להמון שום העמקה בדת של עצמם, ונמצא שרבים מהם כלל לא חקרו את סיבת התגלחת, ומה שיזהו שלשם אתה חותר - לזה הם יסכימו, ללא שום קשר למה האמת (אנו מכירים זאת מהערבים - שדרך הדיבור הרגילה שלהם היא שקר, אלא שהערבים משקרים סתם וההודים משקרים כדי לתת תחושה טובה לשני), וממילא יש כאן הצבעה על פגם יסודי בעדותו של הרב דונר ששאל אותם שאלות ישירות בחושו שיקבל תשובות אמיתיות.

ב. **הספרים הם חברי איגוד הספרים, ורק עושים את מלאכתם**, בעת התגלחת צועקים וצורחים ומדברים פוליטיקה, ואינו זוכר שאמרו שם תפילה, ואם יאמרו שצריכים תפילה - הוא רק כי חושבים שכך אתה רוצה לשמוע.

ג. **משמעות סאקריפייס ואופרינג לפי התרבות שלהם איננה כקרבן בתרבות המערב**, וכינוי תגלחת זו הוא 'התקרחות' כי אין משמעות לקרבן שערות לפי דתם, אלא נותנים לאליל רק דברים שנעימים למלך אנושי כמזון ריח שמן ופרחים, אבל שיער חתוך לא נכנס להגיון הזה כי אין לאליל מה לעשות בו, ולכן לעולם שיער לא נכנס למקדש, וקרבן כזה לא מתקבל. גם המתרגם שתירגם לרב דונר מהינדית לאנגלית 'סאקריפייס' אמר לר' צבי שהוא לא שמע מהם שום משמעות של הקרבה במובן של הקרבת תרנגולת, ופשוט שאין כוונתם לכך שהרי אין אצלם כזה קרבן.

ד. אין שום אפשרות להניח שהם חושבים שהאליל 'אוהב שיער', כי הם מעניקים לאליל מה שמאמינים שהוא אוהב, ולכן נותנים לו פרחים בשמים ומזון, רוחצים אותו ואף מקריאים לו את העיתון, ועם זאת **לעולם לא מגישים לפניו קווצת שערות על מגש כסף כפי שהיה מתחייב אם האליל היה אוהב שיער**, מאחר והשיער הגזוז הוא טמא [באחד הספרים המרכזים של דתם (Narada Purana 18.14) כתוב 'מי שישליך הפרשות גופו, או שיניח חלקים מגופו, כגון שערות, שיניים, עצמות, וצפרניים וכדומה, בתוך המקדש - יהיה עון זה מקביל להריגת עובר במעי אמו', ויש עוד מקורות לזה].

ה. **התגלחת היא כחלק מתהליך הכניסה למקדש**, כגון אצלנו המקוה ותגלחת המצורע לפני הקרבת קרבנותיו.

ו. ההודים משקיעים מאמץ בטיפוח השערות, **ועבורם זו הקרבת היופי**, שאני האדם הפשוט נותן לך את היופי שלי ע"י שאני מגיע למקדש באופן עלוב ומושפל (וכשהם אומרים 'אני נותן את השיער לאליל' הם מתכוונים שהם מוותרים על היופי שלהם כדי להראות לאליל את מסירותם, או לכוונת תרומה כספית לצרכי האליל ומקדשו).

ז. **ההונדי אינו אלא פח איסוף לשיער**, להבדיל מההונדי שמול המקדש המיועד לתרומות משמעותיות.

ח. **'יש מלינוי סיפורים כאלו אבל אינם 'סיבה' לשום דבר שהם עושים**; האנשים בשאר בתי הע"ז מתגלחים בדיוק מחמת אותה סיבה שמתגלחים בטירופאטי, אף שאין להם את הסיפור הזה; הסיפור לא היה

ידוע כלל בשנת תשס"ד, קראתי בשעתו כל בדל של מידע אודות המקדש בשפת טמיל, ולא נמצא הסיפור כלל בזמן ההוא' (תרגום ממכתבו של ר' צבי).
ט. מי שלא יכול להגיע לתגלחת במקדש בשל מחלה יכול למלא את נדרו ע"י גזיזת השיער בבית.

י. מה שמיעוט אנשים מביאים שערות בודדות **להונדי הראשי, ביארו הכמרים שזה כאות לאליל 'עשיתי את זה'**, עם זאת הנהלת המקדש לא מעודדת זאת ואף מבקשים שלא לעשות כן מאחר ומה שנתרם להונדי זה מטופל ע"י הכמרים שלא אמורים לטפל בשיער, ואם משהו מביא שיער נראה שאין זה אלא כאות לאליל כנ"ל ולא כקרבן שיער, אף שלא ניתן לדעת מה בדיוק עובר בראש של מי שמכניס שיער שאסור היה לו להכניסו להונדי המרכזי.

בעל 'הישכם' נלחץ ביותר מעדותו של ר' צבי, היות שידע שעדותו היא החשובה ביותר מכל העדויות, ולכן פתח במסע תעמולה של השמצות בלתי פוסקות נגדו. הוא חיפש בכל האתרים בהם הוא כתב משהו, והותרו כל האיסורים של לשון הרע רכילות והוצאת שם רע כדי להגיע למטרה - להציג את ר' צבי כיהודי מומר וכופר רח"ל.

אבל גם לאחר דיליף חיפוש מחיפוש, החטא הכי חמור שמצא בר' צבי הוא שכביכול אמר שהקב"ה רוצה ומרוצה מכל הדתות ח"ו. וגם זה הוא שקר גס, והוציא את דבריו לגמרי מהקשרם. וכל השומע את כל דבריו מרישא לסיפא מבין מיד שהמסר שלו הוא לא שהקב"ה מרוצה מכל הדתות ח"ו, אלא **שהקב"ה לא רוצה שנכריח זה את זה להיות כמוני, בצבע, בתכונות, בדתות**, ויחי ההבדל! [ומי שמצא בדבריו רמז ששמח שעובדי ע"ז ישארו בחטא ע"ז, או שרואה במפגשים שמארגן רמז שהוא שמח שיהודים יהפכו לגויים - דומה למי שאיחל לבנו פרנסה מהירה בקלות, והשומע הבין שרומז לו בזה שכדאי לו לשדוד בנק...]. ועל זה הביאו בהכצעקתה מדברי רבן של ישראל רבינו החוות דעת שכתב (תשובת רבינו יעקב מליסא סי' ד'): "ולא אנחנו לבד בני ישראל מוזהרין בזה, אלא שכל אומה ולשון מחוייבין בו, כאשר ראינו שהמלכות והשלטונים יר"ה בכל מדינה ומדינה מקפידין שצריך כל אדם להיות נאסר באזיקי אמונת הדת שלו, ושלא יהיי נחלקין אגודות ויעשה כל אחד מה שלבו חפץ, כי בזה תלוי קיום המדינה", עכ"ל.
על זה העיר ב'וילאו':

"והחלק הכי מגוחך, שכשפרסמו שמדובר באחד שעוסק באיחוד הדתות, במקום שהמתירים יסבירו שהם לא באו לקחת אותו לראש ישיבה אלא להביא עובדות ממי שחושב שהוא מומחה - הם לא וויתרו על זה, והתחילו להביא מקורות על המצווה והחשיבות של איחוד הדתות, רח"ל.

והגם שזה ממש לא עניינו פה, מכל מקום הם כתבו בשם מרן החוות דעת (בשו"ת חו"ד סי' ד') שכתב בזה"ל: "ולא אנחנו לבד בני ישראל מזהרין בזה, אלא שכל אומה ולשון מחוייבין בו, כאשר ראינו שהמלכות והשלטונים יר"ה בכל מדינה ומדינה מקפידין שצריך כל אדם להיות נאסר באזיקי אמונת הדת שלו, ושלא יהיה נחלקין אגודות ויעשה כל אחד מה שלבו חפץ כי בזה תלוי קיום המדינה" עכ"ל. **וכנראה שראו כאן מקור שכאילו התורה מעודדת שכל הגויים יאמינו באמונתם.** אבל ח"ו זה לא כתוב כאן! אלא כתוב שם להוכיח שיסוד האמונה לא תלוי בחקירה שכלית לבד, אלא על השויתי לה' לנגדי תמיד, ולא ניתן לסמוך על השכל לבד, וזה דבר שאפילו הגוים מבינים שצריכים את זה לקיום האומה, כי אחרת אין שום אימון בשבועות במשא ומתן".

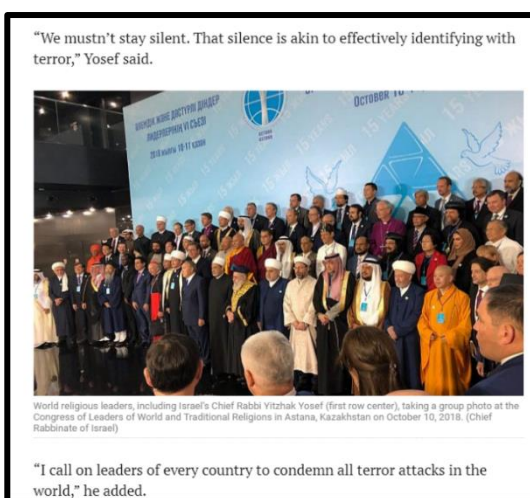
ודבריו תמוהים, שהרי לא היתה שום כוונה להביא מהחוות דעת מקור שהתורה מעודדת שכל הגוים יאמינו באמונתם ח"ו, וכנראה התקשה להבין שיש חילוק כלשהו בין 'לעודד שכל הגוים יאמינו בדתם' ובין 'שאינן אנו מצווים להכריח את הגוים להיות יהודים'.

והנה עוד דוגמא של 'חטא חמור' שמצאו בר' צבי:

"הוא מרבה להשתתף בדיונים של איחוד הדתות יהדות ואסלאם... ולא הסתפק במוסלמים, איחוד הדתות הרי כולל גם נוצרים, רח"ל. לפניכם 'לי ויסמן' משוחח עם נוצרי במסגרת עבודתו באיחוד הדתות"...

חייבים אנו לגלות לקורא התמים המתרשם מתעמולה זו שכאילו ר' צבי פועל ליאיחוד הדתות, וחפץ שיהודים יהיו כגויים, שאין הדבר כן כלל וכלל, שכל זה לא היה ולא נברא. הארגון בו ר' צבי פעיל ביותר הוא הארגון interfaith, שכלל אין לו מטרות דתיות, וכל מטרתו היא להרבות שלום בין אומה לאומה. אבל בעל 'הישכם' החליט לכנותם 'איחוד הדתות', והוסיף מילת 'רח"ל'... והפיץ תמונות של ר' צבי עם נוצרים ומוסלמים, והקורא התמים באמת חושב שמדובר באיזה מיסיונר או יהודי מומר...

להלן צילום איך גם הראשל"צ, הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א, משתתף בועידת interfaith יחד עם מוסלמים.



יראה הקורא וישפוט, איזה בוקי סריקי תלה בר' צבי וייסמן, ועל הכלל כולו יצא ללמד שאי אפשר להאמין לדבריו, ועל כן לא נזדקקנו אפילו להתייחס לשאר ההשמצות הזולות שלו.⁵⁶

רק נוסיף הערה קצרה: הרי בעל 'וילאו' הוכרח להודות בעל כרחו שכוונת ר' צבי לטובה, אלא שלדעתו 'לא קיבל עדיין את ההדרכות הנכונות'... (ואת זה יכול להעיד כל מי שרק בא במגע עם היהודי הצדיק הזה שהוא באמת יהודי חרד ושלם, ושהוא לא ישקר בעד כל הון דעלמא). וא"כ מדוע נפסול את כל עדותו בגלל טעות ב'איחוד הדתות'? (דהיינו לשיטתו השגויה של בעל 'וילאו', שמדובר באיחוד דתות) וכי יש קשר בין מה שעשה בשוגג גמור לבין אמינות העדות שלו? ובפרט שהרי דבריו מתאימים להפליא עם דברי כל הכמרים ושאר המומחים ועם מה שכתוב בספרי דתם!

עוד כתב בעל 'וילאו':

”בנידון דידן יש עוד שני נתונים שצריכים שיקול.

חדא, יש אנשים שמרבים לעסוק באיחוד הדתות, ואצלם ייתכן אינטרס שהיהדות לא תתקיף אף דת אחרת, אלא הכל בדרכי 'שלום' כביכול, שאף אחד לא יפריע לשני. ממילא

מכאן ועד להאשים אותו שהוא מומר וכופר רח"ל הדרך רחוקה מאוד מאוד, וכל שכן שאין שום מקום להאשימו מחמת כן בזיוף ידיעותיו הנרחבות לגבי מנהגי ההינדים, וחטאי הוצאת שם רע ולשון הרע של בעל 'וילאו' חמורים עשרות מונים מפגמים אלו של ר' צבי.

⁵⁶ עוד מצא התבטאות מביכה של ר' צבי, שהתבטא על אותו האיש ימ"ש 'עליו השלום'; לא שאלנו את ר' צבי אם הוא עצמו כתב זאת, ומדוע, ואכן יתכן שבשל היותו בעל תשובה איננו בקי בכל הניואנסים [ובודאי שזה סתם סגנון כתיבה בעלמא בכדי לרצות את הנוצרי השומע], אך

החרם שגדולי ישראל עשו על שיער הבא מבתי הע"ז ובפרט שע"י כך מבטאים את התינוב והמייאוס בע"ז ובדת ההודית, לא מסתדר כל כך בתפיסת-עולם שלהם, אלא מהווה פגיעה בהודיים ה'תמימים' העניים והמסכנים, פשוט וברור שאדם כזה יעשה הכל לתנוך ולפשר בן היהדות לדת ההודית ה' ירחם".

אם כוונת הכותב שיש לר' צבי 'נגיעה' להכשיר השיער בגלל פעולותיו למען השלום בין האומות, נגלה באזני הקורא שר' צבי מעולם לא עסק בעשיית שלום בין ההינדים ליהודים! וכפי שהוא עצמו אמר לנו - הוא מתעסק בעיקר עם עשיית שלום בין הערבים ליהודים, ולפעמים גם עם הנוצרים, אבל עם ההינדים הוא לא מתעסק, ואין לו שום נגיעה כל שהיא בנוגע לאיסור השיער!

אבל בעל 'וילאו' לא בא אלא לשטוף את מוחו של הקורא בדברי הבאי, וסמך על כך שהקורא התמים לא יבדוק אחר כל מילה שכתב. ועיקר מטרתו להשפיע על מי שבאמת לא מונח בסוגיא אלא מקופיא - שיתפעל ביותר מכל הצילומים ודברי הדמגוגיה והתעמולה, וחזקה על תעמולה שאינה חוזרת ריקם.

והמשיך בעל 'וילאו':

"ואמנם עיקר הסיבה שצריכים להיזהר בדברי המומחים הוא בגלל שאנשים כאלו, אף פעם לא מצליחים להבין שיש דבר שהוא באמת הוי עבודה זרה, ועל כל עבודה שנעשית לע"ז בכל צורה שתהיה, יש להם הסבר מאוד 'נחמד' איך זה סתם משהו תמים עם כל מיני הסברים, ואינו עבודה זרה. ועובדה זו חוזרת על עצמה הרבה בניד"ד.

לדוגמא בעלמא: אם יש תמונות של הפסל בכל פינה ובכל מקום (וברור שיש להם דין עבודה זרה כדלעיל) במקום להגיד שאולי מחמת שהם אדוקים כל כך בעבודה זרה יש להם תמונות בכל פינה ופינה, וכמו שמצינו גם בזמן חז"ל שלעובדי הע"ז היה להם עבודה זרה בכל בית

המקובל בכל מקום בהודו שתמונות האליל מפורות את הכתלים, בדומה למה שבצפון קוריאה תולים בכל מקום את תמונות השליט [האליל בלאג'.. נחשב כשליט של כל אזור טירופאטי]; לפי אמונתם

(ע"י ע"ז כא), במקום זה הם זורקים כל מיני סברות שזה סתם "לתת הכרה

למושל של המקום", כמו שיש בצפון קוריאה הרבה תמונות של השליט של המדינה. בעוד שכל אחד מבין שאינו דומה מה שעושים לכבודו של מלך בשר ודם לנידון שלנו שיש כאן עבודה זרה שהם טועים לחשוב שהוא הנשיא של המקום, וברור שתמונות שמכריזות שהאליל הוא נשיא המקום, היא היא עבודה זרה, ופשוט.

בפרחים וכדו'; מה שהראו תמונות של חגיגה בפני תמונה בעת חנוכת הבית, עם פרחים ואורות - הוא יתכן, אך לא כעבודה רשמית של המקדש אלא רק כדי להכיר בריבונות של האליל על המקום; אין שם מקום ללא תמונה של בלאג'. [וממילא אין ראיה ל'קדושת' בית התגלחת ממה

דוגמא נוספת: אם שמים פרחים ונרות לפני תמונת האליל בעת טקס חנוכת הבית, זה לא אמור

להגיד כלום, אלא זה "רק כדי להכיר בריבונות של האליל על המקום....".

ולכן, עוד לפני שבאים לסמוך על ההסברים של כל המומחים הללו, חשוב מאוד מאוד לדעת איך הם מתייחסים לכל שאר הדתות, כדי להבין בפרופורציה הנכונה את דבריו כאן". ומעניין מה היה כותב אם היה מודע לכך שהדברים הללו נאמרו לא רק על ידי המומחים, אלא גם על ידי הכמרים עצמם! וע"פ כמה מהם, אפילו הפסל בעצמו אין בו ממשות, ואינו אלוהים עבורם, אלא נועד רק להזכיר את האל הגדול שהוא הקב"ה. ועכ"פ לגבי התמונות ודאי סביר להניח כן (אגב, בעל 'וילאו' מכנה את התמונות בכל מקום כ"צלמים", דהיינו אלילים, וזו דרך הדמגוגיה שלו לשטוף את מוחו של הקורא). גם הבאנו לעיל מויקיפדיה שהביאו מתוך כמה מקורות שתמונה אינה אלא 'מייצג', אבל לא 'נעבד'. כך שלדברי המומחים יש הרבה על מה להסתמך, ודברי ר' צבי נמצאו מכוונים במדויק לדברי הכמרים.

עוד טען בעל 'וילאו' על אופן הצגת עדותו של ר' צבי בהכצעקתה:

"הנה הטמפל בטירופטי הוא באזור של הודו בשם "אנדרה פראדש", בעוד של יוסמן אמר שהוא שהה באזור "טמילנאדו" שש שנים, וגם שם הוא גר באזור מוסלמי, והאזור הזה רחוק 370 ק"מ מטירופטי הנמצא ב"אנדרה פראדש", וכידוע באותה תקופה התחבורה שם לא אפשרה נסיעה מהירה במרחקים כאלו ולמרות זאת הם שינו את זה וכתבו שהוא בכלל היה בטירופטי בכל השש שנים הללו, או כלשונם "ושהה בטירופטי למשך שש שנים רצופות כדי לחקור את דתם..."

ולאחר שהם המציאו שהוא היה בטמפל בכל השש שנים הללו, אז הם גם המציאו שהוא מכיר את שפתם על בוריה, כלשונם "ושולט בשפה שלהם הדק היטב" והרחיקו

לכת עד
שהמשילו אותו
לאדם (להבדיל)
"ששהה בבית

שעולה מספריהם, ומכמריהם הרציניים, ומה שביאר ר' צבי ויסמן שבקי בשפתם ובדתם על בוריה - היא תמונת מצב שונה לחלוטין, שאין שום קשר בין התגלחת לבין הגדרים ההלכתיים של תקרובת ע"ז; אם נחזור למשל של האוסרים הרי זה בעצם ויכוח בין פרופסור מומחה ללשה"ק ששהה בביהמ"ק שש שנים, ושותף בכל עומק העבודה ע"י בכירי הכהנים - ומגיע תייר העומד מוחץ לחיל,

המקדש שש שנים, ושותף בכל עומק העבודה על ידי בכירי הכהנים", ואת שליחי הרבנים המשילו לתייר העומד בחוץ וגם אינו מכיר את השפה. את כל זה הם כותבים על אדם שבכלל לא היה באזור שבו נמצא הטמפל רוב הזמן, ובפרט שבשנים אלו התגורר בשכונה של מוסלמים ולא של הינדיים עובדי הע"ז.

אמנם ויסמן טוען שהוא ביקר בטמפל כמה פעמים, אבל הוא אמר על עצמו שהוא לא ביקר כל כך במקומות הגילוח, כי זה לא מקום מעניין במיוחד. וכפי שהגדיר זאת הוא עצמו זה נשמע ככה: "האוניברסיטה שבו למדתי היה קשר לאוניברסיטה השייכת לטמפל, ולכן הייתי כמה פעמים בטירופטי, ומשום שאין עוד דברים לעשות בטירופטי, אלא הטמפל הוא הדבר היחיד, אז ביקרתי בטמפל..."

וגם כאן, כל דבריו הם סילוף ועיוות. ואמנם בתחילה כתבו ב"הכצעקתה" שהוא היה חי בטירופאטי כשש שנים, וזאת טעות, שנבעה מכך שר' צבי אמר בועידת הרבנים שהוא גר כשש שנים באזור שבו נמצא הטמפל. אבל אח"כ התברר שהוא לא התגורר ממש בטירופאטי אלא באזור טמילנאדו (הרב יואל שילה אמר שמקור הטעות שלו היה שר' צבי אמר במהירות את שם האזור, והיה נשמע לו כאילו אומר במהירות 'טירומאלה' ולכן כתב כך, אך כשהאזין מחדש גילה את טעותו, שר' צבי אמר 'טאמילנאדו'), אבל זה באמת אינו משנה מאומה, מכיון שסוף סוף הוא העיד בעצמו שהיה במקדש 'הרבה הרבה הרבה' פעמים. אבל בעל 'וילאו' סילף כרגיל את דבריו, ובמקום 'הרבה הרבה הרבה' פעמים הוא ציטט כאילו אמר שביקר בטמפל 'כמה פעמים'... (יש לנו שיחה מוקלטת של ר' צבי עם התחקירנית של 'הישכם', בה הוא אומר שביקר בטמפל כמאתיים פעם!).

זאת ועוד: בעל 'וילאו' מעביר לקורא את הרושם שר' צבי ביקר בטמפל מחמת שלא היה לו מה לעשות בטירופאטי. אבל בפועל, בהקלטה הוא אומר שהוא ביקר בטמפל **במסגרת עבודתו באוניברסיטה של הטמפל**, ומדגיש שלא היה באולמות התגלחת פעמים רבות כי אין שם דבר מעניין (וממילא די בזמן לא ארוך כדי לקלוט מה הולך שם, בפרט למי שבקי בשפתם ותרבותם ודתם), וגם אין מה לעשות בטירופאטי מלבד ביקור בטמפל, ויחי ההבדל!

זאת ועוד: בכל הזמן שחי ר' צבי בטמילנאדו, הוא עבד באוניברסיטה של המקדש, וחי יחד עם ההינדים כל הזמן, כך שהכיר אותם ואת תרבותם מקרוב ממש! עוד הוסיף בעל 'וילאו' בלעג:

"וכן המציאו שהוא "מכיר את שפתם ברמת שפת אם", "ושולט בשפה שלהם הדק היטב" בעוד שלי ויסמן כלל לא מדבר טלוגו אלא מדבר טמיל (טמיל זה השפה שמדברים באזור של הודו בה שהה לי ויסמן, אבל באזור טירופטי כמעט כולם מדברים טלוגו, אכן יש מהם שמדברים טמיל, יש מהם שמדברים קאנדה, אבל הרוב המוחלט שם מדברים טלוגו, ולפי מה שביירנו, יש שם הרבה יותר אנשים שמדברים אנגלית מאלו שמדברים טמיל)".

וגם בזה הוא פשוט עיוות את המציאות, ומה שכתב ש'הרוב המוחלט מדברים טלוגו' הוא כלל לא נכון, ור' צבי אמר לנו שטמיל מדוברת יותר ע"י פשוטי המון העם.

ובכל אופן הטענה שלו מופרכת מעיקרא, כי ר' צבי היה חי באזור טמילנאדו, ששם השפה הרשמית היא טמיל, ומשם הרי עולים לרגל מאות אלפי הינדים לטירופאטי לעבוד את האליל, וא"כ ר' צבי היה יכול לדבר עמם בשפת האם שלהם ולשמוע מהם ישירות איך הם מגדירים את התגלחת וכל שאר העבודות.

עוד כתב ב'וילאו':

"גם המציאו שיש לו דוקטורט, ושהוא שימש כפרופסור לכמה דתות, וכל זה המצאה, מעולם הוא לא היה פרופסור, וגם הוא עצמו אמר שהוא כלל לא סיים את הדוקטורט".

וגם בזה הגזים, כי לא היתה כאן "המצאה" אלא טעות טכנית, מתוך מה שאמר ר' צבי בראיון **שעשה עבודת דוקטורט במשך 12 שנה**, ולא נשמע בדבריו רמז שלבסוף לא גמר את הדוקטורט. ואמנם אחרי שהעיר זאת בעל 'הישכם' בגסות, נבדק הענין והתברר שבהמשך ההקלטה אכן אמר ר' צבי במילים לא ברורות שלא גמר את הדוקטורט מכיון שחזר בתשובה. ובשורה התחתונה אין בזה נפקא מינה כלל, אם גמר בפועל את את עבודת הדוקטורט וקיבל תואר פרופ' או לא, כי סוף סוף מי שעשה עבודת דוקטורט במשך 12 שנה, וחי יחד עם ההינדים, ומדבר שפת האם שלהם, וגם ביקר בטמפל הראשי כמאתיים פעם, ובנוסף הוא גם ירא שמים ואיש אמת, פשוט שעדותו עולה על כל עדות אחרת פי כמה וכמה (ולמותר לציין שהטעויות הללו כבר תוקנו במהדורה החדשה של הכצקתה). ומה שבתחילה קראו לר' צבי 'פרופסור' הוא מפני שכך בדיוק קרא לו הרב דונר כמה פעמים באסיפת הרבנים, ולא עלה על דעתם שלא דייק גם בזה.

בעל 'וילאו' התייחס עוד למומחים אמא טרלאו, אלן מורינס, ואלן בריל. והיות שבאמת הם לא שימשו בסיס לבירור שהובא ב"הכצקתה" אלא לכל היותר כיהודה ועוד לקרא, מחמת חוסר הזמן לא נתייחס כעת לדבריו בזה, הגם שיש מה להשיב. ועוד חזון למועד אי"ה.

הרב יעקב שפירא

הג"ר יעקב שפירא שליט"א עשה מחקר מקיף על כל הנושא בשנת תש"נ, ועל מסקנותיו הסתמכו הגר"ש אלישיב, הגרש"ז אויערבך, והגר"ח פשיינברג זצ"ל - והתירו את השערות ההודיות; מסקנותיו הושגו לאחר עשרות ראיונות להינדים, ומסקנת הדברים היתה שגם כשהינדים מדברים על הקרבה ונתינה - כוונתם למסירות עצמית ולא למסירת השערות הגשמיות. בתשס"ד העיר על העובדות שהעיד עליהן הרב דונר, ושפורסמו בעתון 'משפחה'. ב'הכצקתה' פרכו את ההערות המשמיות והגסות של 'פאת קדמה' ו'הישכם' על הרב שפירא.

ב'וילאו' הוסיף להשמיץ שהרב שפירא כלל לא הטריח עצמו לברר מה טענו האוסרים, ואת טענותיו על הרא"ד לקח מכתבה בעיתון 'משפחה' שפרסמה ראיון שכלל לא היה במציאות עם הרא"ד, ואין צורך להגיב לאדם שזו רמת בדיקת הדברים שלו ~ זו אמתלא חלשה ביותר להתחמק מדבריו הברורים ומבירורו היסודי של הרב

שפירא - שעליו סמכו הגריש"א הגרשז"א והגררפ"ש זצ"ל. מ"מ, הרא"ד לא הכחיש שהתראיין לכמה עיתונים, ורק בעל 'פאת קדמה' מעיד שהרא"ד התנער מהראיון, וגם אם צדקו דבריו - **אין זו טענה על הרב שפירא שלא היה אמור לדעת שהראיון לא התקיים**. מ"מ המראיין של עתון 'משפחה' השיב בנחרצות שכל מילה שהופיעה בעיתון נאמרה לו על ידי הרב דונר [ויש שם פרט שלא פורסם בציבור, אלא נאמר בעת פגישתו עם הגריש"א והבד"צ, ומנין זאת לכותב 'משפחה' אם לא מפי הרא"ד עצמו?].

מה שסיים בחוצפה ועזות על רמתו של הרב שפירא - ראה בהערה בהכצעקתה את דברי השבח המיוחדים שכתב עליו הג"ר נתן וכתפוגל זצ"ל, משגיח דלייקווד.

הג"ר יעקב שפירא שליט"א (אב"ד חשוב בבניסוואטר שבני.י.) עשה מחקר מקיף על כל הנושא בשנת תש"ן, והוא זה שראיין את הכומר והמומחה הגדול לדת ההינדו ד"ר אנהנד מוהן, ושלח את כל החומר שבידו להגריש"א, הגרשז"א, והגררפ"ש שיינברג זצ"ל, בנוסף לרבני חו"ל הגר"ש שוואב ועוד, וכולם הורו בעקבות זה להיתר. וגם הוא שמע בתחילה מההודים שהם 'נותנים' את השיער או ש'מקריבים' את השיער, ומאידך שמע גם מכמה מהם שאין זו נתינה או קרבן, ולכן היה נראה לו מתחילה כאילו יש סתירות אצל ההודים בענין זה, ובסגנון זה שלח את השאלה להגרי"ש.

אבל אח"כ כשחקר הענין יותר התברר לו שבעצם אף אלו שהשתמשו בלשונות של נתינה או הקרבה לא היתה כוונתם אלא לנדבה והקרבה עצמית, כך שאין ביניהם שום סתירות בהבנה אלא בהסברה. ובשנת תשס"ד כשנתעורר שוב הפולמוס, שיגר הרב שפירא מכתב להגר"מ שטרנבוך שליט"א בו הוא מבאר היטב את המציאות, ומסביר שאי אפשר להסתמך על צורת הדיבור שלהם בלי חקירה מעמיקה, ושנעלם זאת מהרב דונר. ועוד העיר שם על כמה עובדות שהרב דונר העיד עליהן, והתפרסמו בראיון שהיה עם הרב דונר בעתון 'משפחה'.

מכיון שדברי הרב שפירא ברורים ביותר, ושופכים אור על רמת האמינות של הבירור שערך הרב דונר, לכן בעל 'וילאו' נלחץ מזה ביותר ופרסם 'הערות' על מכתבו של הרב שפירא [שנכתב ע"י האברך בעל החוברת 'פאת קדמה'] בנוסח של כתב פלסטר, מלא השמצות גסות וזולות כדרכו. ב"הכצעקתה" פרכו את כל ה'הערות', והראו כיצד כל דברי הרב שפירא בהשכל ובדעת, ושההערות הללו בשקר יסודן.

ועל זה הגיב בעל 'וילאו':

"הרב יעקב שפירא חקר את העניין בתחילה בשנת תש"ן, ואחר כך בשנת תשס"ד, והוא זה ששיגר מכתב לראב"ד הגר"מ שטרנבוך שליט"א אשר בו הוא מדבר גבוהה גבוהה, כאילו הוא בקי ויודע הכל, אבל באמת כלל לא הטריח את עצמו לברר מה בכלל

היו טענות האוסרים, ואת טענותיהם לקח מכתבה בעיתון "משפחה" שפרסמה ראיון שכביכול היה עם הרב דונר (והמציאו שם הרבה פרטים שלא היו, כאילו הרב דונר הלך להודו מחופש ככומר נוצרי, ועוד כמה שקרים רבים), **בעוד שהרב דונר כבר בשעתו הכחיש שהתראיין לעיתון זה והתנער מהטעויות שייחסו אליו שם. ואיננו רואים צורך להגיב לאדם שאלו הם מקורותיו וזוהי רמת בדיקת הדברים שלו".**

כלומר, במקום להודות שדברי הרב שפירא צדקו ממנו, ושביירונו עולה על כל בירור אחר עשרת מונים, התחמק ונתפס לכך שהרב שפירא שאב נתונים על בירורו של הרב דונר מראיון מפוברק בעיתון. אך אפילו התחמקות זו היא עלובה, כי מגין היה לרב שפירא לדעת שהראיון לא התקיים במציאות? הרי הרב דונר התראיין לכמה עיתונים ומגזינים, והוא מעולם לא הכחיש זאת ומעולם לא התנער מהם, ואף ב"הישכם" הביאו את הראיון שהיה לרב דונר בעיתון 'דער בלאט'. ופנינו למראיין של אותו ראיון שנדפס ב'משפחה', ושאלנו בעדינות האם יתכן שהכתבה לא מבוססת על ראיון אמיתי, והוא השיב בנחרצות שכל מילה שהופיעה בעיתון 'משפחה' נאמרה לו על ידי הרב דונר [ומדוע שנאמין לבעל 'פאת קדמה' שסיפר ששאל את הרא"ד?] (יש לציין שבכתבה מסופר כיצד הרב דונר הסתייע במכונית משטרה כדי להכנס למקדש, והמקומיים חשבו שהוא אחד מחוקרי המשטרה ולכן התייחסו לשאלותיו, עד שחשדו בו וביררו עם המשטרה שהתנערו ממנו וגאלץ לברוח משם, ולא ידוע לנו שסיפור זה סופר בהזדמנות אחרת, פרט לבפגישתו עם הגרי"ש ועם הבד"צ - ומגין לכתב 'משפחה' סיפור זה אם לא מפי הרב דונר עצמו?).

על סיום דבריו של הכותב בחוצפה ועזות, **"ואיננו רואים צורך להגיב לאדם שאלו הם מקורותיו וזוהי רמת בדיקת הדברים שלו"**, יש להביא כאן את דברי גדולי ישראל על הרב שפירא שליט"א, וז"ל הג"ר נתן וכטפוגל זצ"ל משגיח דליקווד במכתב הסכמה לספרו של הרב שפירא:

"הנני בזה להגיד מקצת שבחו של האברך כמדרשו ר' יעקב אהרן שפירא נ"י, מצוין הוא בכשרונותיו הנדידים; בשחר ילדותו למד בישיבת ר' חיים ברלין במחלקה גבוהה מתלמידים מבוגרים, וזה כמה שנים לומד בבית מדרש גבוה, ומכבר שבחוהו רבותיו בתואר 'עילוי' במלא מובן המלה, ואני הכרתיו זה מכבר; והנהו אמנם במעלת תפיסה מהירה, בעל זכרון בבחינת בור סיד ואינו מאבד אף דבר אחד מתלמודו, עצום הוא בחריפות מבריקה, ומסודר בלימודו; מחדש חידושי תורה ברורים ומאירים (בשנת תשל"ט הוציא לאור קונטרס בשם 'משפטי הבירורים', חקרי הלכות בעניני רובא וחזקה מיגו ועדות וכבר היה מסודר הקונטרס בשנת תשל"ח בגיל צעיר בן י"ח שנה). הנהו כהיום בראשית פריחתו ויצירתו התורנית ועליו נאה ויאה להמליץ כהא דאמרי אנשי בוצין בוצין מקטפיה ידיע, פירש"י קטף שרף האילן משעת חניטתו יוצא וניכר מתוך

השרף אם יהיה טוב. והיות שאיפתו ומגמת נפשו ללמוד ולהבין ולהשכיל בתוה"ק נשקפה וניכר עתידו להיות גדול בתורה במדרגה עילאה ויחידה הסגולה בעולם התורה; נוסף לכשרונות מחונן הוא באישיות נעימה, מבורך בהשקפת החיים באור התורה מאירה ובהירה ביראת ה' שהורה, וכחו גדול להשפיע על הקרובים והרחוקים ולהכירם במי שאמר והיה העולם באור אלקי האמת, כי נבון וחכים הוא גם במילי ובבעיות דעלמא בדורנו אנו. נתן וואכטפאגעל, ב' דחנוכה תשמ"ב".

ר' גרשון וועסט

ב'וילאו' הציג את השתלשלות נסיעת ר' גרשון וועסט, ופרסום 'עדותו' ע"י האוסרים בצורה מאוד מעוותת, ותוך כמה שקרים [אלא שנאלץ להודות שעדותו שהתפרסמה על ידי 'הישכם' לא היתה מדויקת]. ר' גרשון עצמו כתב **שעדוהו שהתפרסמה ב'הכצעקתה' היא מדויקת ביותר**, והוא חתום עליה.

טען ב'וילאו' ש"ב'הכצעקתה' שיפצו את דבריו בהרבה מקומות, שלא תהיה ח"ו שום משמעות שהאליל מקבל את השיער, וציין דוגמא למשפט שהושמט, וממילא הסיק שר' גרשון מסכים ומעיד שהם מאמינים שיש במעשה הגילוח איזו נתינה לאליל ולא רק מעשה הכנה של הסרת הלכלוך ~ אמנם, **משפט זה נמחק לא מחמת שיפוצים שנועדו לרמות את הקורא**, אלא לאחר האזנה חוזרת להקלטה שהוכיחה שכוונתם היתה לתרומה כספית, ולא התווכחו 'למי השערות הולכות'.

עוד כתב ב'וילאו' תמליל שיחתו של 'פאת קדמה' עם ר' גרשון, שבה אמר שלא ברור לו מה הגדרים שקובעים שזה לא עבודה, והמתירים לא היו 'שמחים' כשכתב לשון שזו 'עבודה'. והיה אומר שזו 'עבודה' כי זה נראה כמו מסירות נפש, אלא שלא יכול לומר זאת כי לא יודע את הגדרים בזה ~ הכותב שכח את דברי ר' גרשון שמצב התגלחת כלל לא דומה למצב שאר 'העבודות הרציניות', והאזנה בעת התגלחת קלילה ביותר, שלא כמו בשאר ה'עבודות', ומ"מ **צדק ר' גרשון שגדרי 'עבודה' נקבעים בבית המדרש מתוך עיון וליבון הסוגיות, ולא כפי שהם נראים בעיני אדם פשוט שרואה את מעשי עובדי האלילים**, ולא היה זה מתפקידו של ר' גרשון לקבוע מה נקרא 'עבודה' ומה לא, אלא זה תפקיד הרבנים, ותפקיד העד היה רק להביא את העובדות כהווייתן, ולא לתת להן פרשנות, וכל שכן לא לקבוע גדרים הלכתיים [יש לציין שגם הגריש"א עצמו כתב שמעשה מסירות נפש לא בהכרח מעיד על 'עבודה'].

בעל 'וילאו' האריך להציג את השתלשלות נסיעת ר' גרשון וועסט ופרסום 'עדותו' בצורה מאוד מעוותת, תוך כדי שקרים גסים (ועם זאת, נאלץ להודות בעל כרחו שלא בטובתו שהעדות שהתפרסמה על ידי 'הישכם' לא היתה מדויקת, ונפל בה שיבוש). לכן הננו מביאים את השתלשלות הענינים בדיוק כפי ששמענו מר' גרשון בעצמו, וכל אחד מוזמן לשאול אותו, ולברר אצלו את אמינות הדברים. והנה השתלשלות הדברים.

בשנת תשע"ח התעורר שוב נושא השיער ההודי, אחר שמצאו באתרי האינטרנט השייכים לטירופטי סיפור שהאליל של טירומלה קיבל פעם מכה בראשו והתקרח, ואשה אחת ושמה נאלה דיווי השתילה לו משערותיה, ואז האליל הבטיח לה שכל השיער הנגזז/הנתרם בטירומלה שייך לה. משום מה האוסרים הוציאו מכך שהשיער הוא תקרובת ע"ז, וכבר נתברר לעיל שבסיפור מבואר להדיא שהשיער שייך לאשה הנודבת שאיננה נעבדת כלל, ואין שום פסל ממנה בתור אלילה, כך שאף אם מכוונים לתת לה השיער אין בזה תקרובת.

כשהגאון החיד"ו ווייס שליט"א שהה בארה"ב בחורף תשע"ח, בא אליו אחד מאברכי האוסרים, וסיפר לו על האגדה הנ"ל, והחיד"ו הופתע שהרי בתשס"ד עשה מחקר אדיר בכל הנושא ולא שמע כלל על האגדה. לכן ביקש החיד"ו מר' גרשון וועסט נ"י שישתדל לברר מה מקור הסיפור והפרטים שסביבו. ר' גרשון חיפש וחיפש והעלה חרס בידו, כי אין שום מקורות לסיפור הלז מלבד באתרי האינטרנט, וגם שם זה התפרסם רק משנת תשס"ו ולא קודם לכן. אשר ע"כ הציע ר' גרשון להחיד"ו שיסע להודו, אולי שם יוכל למצוא הבהרות בנוגע לסיפור.

ואכן נסע להודו בתחילת הקיץ תשע"ח, וחקר אודות הסיפור הזה, ונתברר לו שכמה וכמה כמרים כלל לא שמעו על הסיפור, ומפי אותם שכן ידעו עליו שמע שאף שבספרי דתם מובא שהאליל קיבל מכה בראשו, אבל סיום הסיפור (שאשה אחת השתילה לו משערותיה ושבשביל כך השערות של המתגלחים שייכות לה) אין לזה שום מקור בספרי דתם, והומצא רק באינטרנט, ואחד הכמרים אמר לו שכל דבר שאינו מספרי דתם אינו מוסמך, וכומר אחר אמר לו שכל הסיפור הוא דמיון... כמו"כ נתברר לו שהאשה הנודבת (נאלה דיווי) איננה נעבדת כלל, וכמה כמרים אמרו שאיננה אלילה (אלא אדוקה או מלאכית מדומיינת), ואף אין שום פסל ממנה בתור אלילה.

כשחזר ר' גרשון מהודו שוחח עם אחד מאברכי האוסרים שהעלה על הכתב את עדותו, וקיבל את הקלטות השיחות, אבל מאחר והוא כבר אחז לאיסור - נכתבו הדברים ברוח זו, והכניס קצת פרשנות מדלילה פה ושם, וגם השמיט כמה דברים שהיתה בהם משמעות להיתר, וגם לא העתיק בדקדוק כמה דברים מההקלטות, ור' גרשון אפילו לא הספיק לעבור עליו ולדקדק בו ככל הצורך, לכן ר' גרשון עדיין לא נתן אישור לפרסם העדות בשמו, אף שהסכים ש'באופן כללי' המציאות

מדוקדק; האוסרים לחצו להראות את העדות לכמה רבנים, ור' גרשון הסכים בתנאי שלא יסמכו על שום דבר מהעדות למעשה עד שידברו עמו, ושהעדות לא תתפרסם עד לאישורו הסופי, ועם זאת ה'עדות' דלפה ופורסמה ללא רשותו; אמנם, כתב ר' גרשון שהעדות שהתפרסמה ב'הכצקתה' היא מדויקת ביותר, והוא חתם עליה.

נסיעתו השניה של ר' גרשון לא היתה כלל בשליחות החיד"ו (ובאמת אף בפעם הראשונה החיד"ו רק ביקש ממנו לברר את מקור הסיפור, ור' גרשון היה זה שהציע לנסוע לשם), ועיקר סיבת הנסיעה היתה כי אמיר דרומי העיד לפני אחד הרבנים שבהרבה מקדשים מקריבים השיער בפועל לפני האליל, ורק במקדש טירומלה אין מקריבים השיער מפאת דוחק המקום, ואותו רב שאל את ר' גרשון אם אכן כך הם פני הדברים. לפני נסיעתו התקשר ר' גרשון עם דרומי ושאל אותו בדיוק באיזה מקדשים ראה שמקריבים שיער לפני האליל, אבל דרומי התחמק ולא ענה לו, רק לאחר שר' גרשון לחץ עליו שישב עכ"פ באיזה איזור זה היה, הוא ציין שזה היה בין מדראס לטירומלה, והוסיף לר' גרשון שיחפש את האמת והשי"ת יגלה לו... למעשה נסע ר' גרשון וסרק את כל האיזורים שבשטח הנ"ל, ולא מצא אף מקדש שמקריבים בו שיער לפני האליל, וכל מי שנשאל על כך הכחיש שיש כזו מציאות.

כמו כן בנסיעתו השניה השתדל ר' גרשון יותר לברר את השאלה האם השיער ניתן כמתנה לאליל או שאין כאן אלא התקרחות, ובעוד שאצל המון העם היה קשה ביותר להוציא מהם דבר, כי מעולם לא חשבו על כך, ועושים בעיקר רק מפני 'כי כן עושים', הרי כשדיבר עם הכמרים ושאל שאלות עקיפות היתה תשובתם שאי אפשר להביא את השיער בפנים אצל האליל מכיון שהוא טמא, ושהתגלחת היא רק להורדת החטאים והאגו וכדו'.

ר' גרשון לא מסתיר את החומרים שלו, אלא אדרבה כבר חשף אותם לכמה וכמה מגדולי הרבנים שליט"א שרצו לברר הנושא, והנהו מוכן ומזומן לחשוף אותם לכל רב או מו"ץ שרוצה לברר את הנושא.

כמדומה שלאחר הדברים הברורים הללו כבר אין צורך כלל להגיב על הטענות והשקרים של בעל 'וילאו', ודבריו של ר' גרשון מדברים בעד עצמם.

רק זאת נוסיף, שבעל 'וילאו' הציג שכביכול בעדותו הסופית של ר' גרשון שינו כמה דברים, וז"ל:

"שיפצו את דבריו בהרבה מקומות, שלא יהיה ח"ו שום משמעות שהאליל מקבל את

השיער (שמענו מר' גרשון שהוא לא שם לב לכל מיני ההגחות הללו, אלא הוא עבר על הדברים שהם הכינו לו,

וכשראה שהם נראים מדוקדקים הוא חתם שמו עליו).

<p>ד. פניתי לשני מתגלחים ושאלתי למה הם מתגלחים. אי' מהם השיב שהשערות הולכות "To lord Tirupati" [ללורד טירופאטי], וכונתו להאליה באלארושי" שנקרא אצלם גם 'לורד טירופאטי'. והשני הוכיח נגדו שזה אינו נכון. אלא השערות הולכות 'נילע דעווי', וכך המשיכו להתוכח ביניהם איזה דקות 'למי הולכות השערות'...</p>	<p>ד. פניתי לשני מתגלחים ושאלתי למה הם מתגלחים. אחד מהם השיב For lord tirupathi, for donation the hair is good [ללורד טירופאטי (כונתו לאלילבאלאדגי) שנקרא אצלם גם 'לורד טירופאטי'], לנדה ללורד טירופאטי, השיער הוא טוב], והשני הוכיח נגדו שזה אינו נכון, אלא The hair is donated to neela devi gd, not for tirupathi... [לאלילה 'נילע דעווי' ולא לטירופאטי], וכך המשיכו להתווכח ביניהם כמה דקות...</p>
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

הנה

דוגמא (מתוך

כמה וכמה

דוגמאות):

בגרסא

הראשונה

כתוב שהם

המשיכו להתווכח ביניהם כמה דקות "למי הולכות השערות", ובגרסא השנייה נמחק משפט זה, כנראה בעלי הכצעקתה החליטו שלא כדאי לגלות לכולם שר' גרשון מסכים ומעיד שהם מאמינים שיש במעשה הגילוח איזה נתינה לאליל, ולא רק איזה מעשה הכנה של הסרת הלכלוך..."

אבל האמת היא אחרת לגמרי. בעוד בעל 'וילאו' מציג זאת כ"שיפוצים בעדות" שנועדו לרמות את הקורא, האמת היא שהשינוי נעשה בכוונה תחילה ובדקדוק גדול, כי בגרסה הראשונה של העדות הוצגו דברי המתגלחים כאילו הם התייחסו לשאלה 'למי השערות הולכות', ונוצר הרושם שמדובר בשיער הפיזי (שזה אמור להיות תקרובת), אבל בהאזנה להקלטת התברר שהם השתמשו במילה 'דוניישן' שיכולה להתפרש גם כתרומה כספית, וכלל לא השתמשו במילים 'למי השערות הולכות' ולכן הוסרו המילים הללו.

ממשיך בעל 'וילאו' בדמיונותיו:

"למעשה המתירים משתמשים בו ככסות עיניים, כאילו הוא זה שעומד מאחורי כל המסקנות שהם מחליטים במציאות, בעוד שאפילו הוא כשליח של אחד מראשי המתירים מעיד על דברים אחרים לגמרי, גם במציאות עצמה וגם בהבנת המציאות. ודוגמא קטנה לכך מה שענה גרשון וועסט (הובא לעיל באות י"ד) כששאלו אותו אם לדעתו הגילוח נחשב כמעשה עבודה או לא. וזהו תשובתו (מתורגם מתוך שיחה מוקלטת):

ר' גרשון: כן, אני יודע שהרב חיד"ו וויס אוחז שזה לא עבודה. אני לא יודע למה, ולא ברור לי מהו הגדרים שקובע שזה לא עבודה, וגם לא ברור לי מה הוא אוחז שהם הגדרים. הם (המתירים) לא היו 'שמחים' כשכתבתי בהגדת עדות שלי לשון שזה עבודה. היה לי כזה לשון שהיה משמע שזה עבודה, ולא היו 'מרוצים' מזה.

תשמע, זה לא ברור לי, אז איך אני יכול לומר את זה. מה קובע שזה עבודה. זאת אומרת, לעיני, זה נראה כמו מסירת נפש, אני אומר שהייתי אפילו אומר שזה עבודה, רק שאני לא יכול לומר את זה מכיוון שאני לא יודע את הגדרים בזה.

וא"כ רואים ברור שבעיני ר' גרשון אכן נראה לו שזה עבודה ואפילו זה נראה לו כמו מסירת נפש, והוא עצמו כתב לשון כזו בתחילה, אלא שאחר כך ראה שהמתירים לא 'שמחו' מזה ולא היו 'מרוצים' מזה אז פתאום הבין שלא מוטל עליו לקבוע, וזה כמו בן רחוק מזרח ממערב ממה שבעלי הכצעקתה כותבים בשמו".

כל השומע ישחק לו, שהרי מלבד מה שר' גרשון עצמו אמר שלא ברור לו כלל האם זה עבודה, ובעדותו העיד שאין שום מצב של 'עבודה' בשעת התגלחת, הרי ידוע לכל בר בי רב שגדרי 'עבודה' נקבעים בבית המדרש מתוך עיון וליבון הסוגיות, ולא כפי שהם נראים בעיני אדם פשוט שרואה את מעשי עובדי האלילים, ופשוט ביותר שלא היה זה מתפקידו של ר' גרשון לקבוע מה נקרא עבודה ומה לא, אלא זהו תפקיד הרבנים. ותפקידו של העד הוא רק להביא את העובדות כהווייתן בלי לתת להן פרשנות [כפי שהזהירו הרבנים את אמיר דרומי במפגש אצל הרב שטרנבוך], וכל שכן שאין בסמכותו לקבוע גדרים הלכתיים.

ובפרט שהגדון בהרגשתו של ר' גרשון הוא מיותר לחלוטין, לאחר דבריו הברורים של מרן הגרי"ש זצ"ל, שקבע שמעשה מסירות נפש לא בהכרח מעיד על 'עבודה', וז"ל הגרי"ש:

"אין במעשה התגלחת שום סרך של עבודת עבודה לע"ז, אלא הני עובדי אלילים רק מראים במעשה התגלחת עד כמה הם אדוקים בע"ז ושהם מוכנים להשחית ולאבד את היקר להם בגללה, אבל אין שום חלות שם ע"ז על עצם השערות".

המומחים ה'אמיתיים' של בעל "וילאו"

בעל 'וילאו' הביא את המומחים "האמיתיים", לאחר שהחליט כי דבריהם תואמים את המטרה שהוא סימן לעצמו מראש. אבל לא חלי ולא הרגיש שבכל דברי המומחים הללו לא מבואר כלל שמדובר ב'תקרובת', ואין בהם שום ראייה, אלא אדרבה, בדבריהם מבואר להדיא באופן הכי ברור שלא מדובר כאן בתקרובת כלל וכלל. ולהלן נביא דבריו.

הכומר "הראשי"...

ב'וילאו' הביא את המומחים 'האמיתיים' שדבריהם תואמים את המטרה שסימן לעצמו ~ אמנם בכל דבריהם לא מבואר שמדובר ב'תקרובת', אלא אדרבה, דבריהם רק מחזקים את דברינו שלא מדובר כלל בתקרובת; בתחילה ציטט ממי שכינה 'אחד משלושת הכמרים הראשיים' - אך במציאות בודאי איננו 'כומר ראשי' וספק אם הוא בכלל כומר, ואיש מהכמרים שר' גרשון

שאל אודותיו לא הכירו, ותמונתו גם לא מופיעה ברשימת כמר המקדש; וכש'הישכם' הבין שקלונו מתגלה שינה ב'וילאו' שהוא אחד משלשה ראשי הכמרים, אבל למעשה אין שם שלשה כמרים ראשיים, אלא רק כומר ראשי אחד, וזה לא זה שרואין ע"י דרומי.

ציין ב'וילאו' שאותו כומר ידע להשיב הכל מיידית ללא שהיה בניגוד לכמרים שראין ר' גרשון ~ לא הרגיש שזו ראייה לאי אמינותו, ובכל השיחה דרומי 'הוביל' אותו לומר את התשובה המצופה ממנו. משא"כ בשיחותיו של ר' גרשון, ניכר שהכמרים ניסו באמת לענות את התשובה הנכונה, ולכן התשובות הן לא כל כך חדות, מכיון שגם המציאות היא לא כל כך חד משמעית, או שפשוט אינם יודעים. מ"מ גם אותו 'כומר ראשי' אמר שהתגלחת לא כי האליל צריך שיער, אלא כדי להראות לאליל שאינם צריכים מאומה והם מראים את כניעתם לאליל, והאגדה בסך הכל מבטאת את גודל המסירות של הנסיכה שהיתה מוכנה לתת השיער שלה לאליל, וזה מעורר את ההמון להיות מוכנים לאבד את השיער שלהם בעבורו - ונמצאת מדבריו ראייה גדולה שאף לפי האגדה אין כאן שום תקרובת.

ותחילה ציטט בעל 'וילאו' מאחד שהוא החליט לכנותו 'אחד משלושת הכמרים הראשיים', וז"ל:

"בהנהלת הטמפל, יש שמה שלושה כמרים שהם הכמרים הכי גדולים. אמיר דרומי

ראין את אחד מהם, והראיון נעשה באנגלית (הכל מוסרט)".

אבל האמת היא שה'כומר' הלז לא רק שאינו מ'ראשי הכמרים' כדמיון בעל 'וילאו', אלא שיתכן שאף איננו כומר כלל, והוא אחד מהמון העם שדרומי מצא והחליט שהוא כומר. וכאשר ר' גרשון וועסט נ"י ביקר בטירומאלה בחורף תשע"ט הוא חיפש אחריו הרבה, ושאל הרבה כמרים אם מכירים אותו, ואף אחד לא ידע מי הוא... כמו כן, באתר של המקדש מופיעה רשימה של כמרי המקדש, ותמונתו אינה מופיעה שם. ועכ"פ בודאי אינו מ'ראשי הכמרים' כדמיונו של בעל 'וילאו'.

ובאמת שב"הישכם" בעל 'וילאו' הרחיק לכת וכתב שהוא 'הכומר הראשי', וכאשר הרגיש שהאדמה רועדת תחת רגליו ושקריו נחשפים בזה אחר זה, ניסה להתחמק מזה וכתב שהוא רק אחד משלשה ראשי הכמרים. אבל למעשה אין שלשה כמרים ראשיים, אלא יש רק כומר ראשי אחד, והכל בדה ממוחו הקודח.

והמשיך בעל 'וילאו':

"יש לציין נקודה חשובה בשיחה זו, שרואים שאותו כומר ידע את כל מה ששאלו אותו מיד ולא התמהמה לשנייה, וידע לענות תשובות חדות וברורות, בניגוד לשאר הכמרים שנמצאים בעדותו של ר' גרשון".

וגם כאן לא חלי ולא מרגיש שאדרבה, זו הראיה הכי גדולה לאי אמינות דבריו. שהרי בשיחה נראה בעליל איך דרומי 'מוביל' את הכומר שיגיד את התשובה המצופה ממנו, וכל השאלות נשאלו באופן ישיר ממש, והכומר בסך הכל משיב על כולן 'הן' כמי שמסכים עם הנחת השואל (לדוגמא: ש: המקום בו מגלחים את השיער, האם הוא נחשב מקום קדוש? ת: כן. ש: זה אכן נחשב מקום קדוש... ת: קדוש. ש: כשהם מגלחים את השיער האם הם מתפללים? ת: "כוזיבא" הם מתפללים...), וידוע ומפורסם טבעם של ההודים, שיסכימו תמיד עם הנחת השואל, ובפרט אותו אחד שלא היה כומר כלל. משא"כ בשיחותיו של ר' גרשון, ניכר שהכמרים ניסו באמת לענות את התשובה הנכונה, ולכן התשובות הן לא כל כך 'חד וחלק', מכיון שגם המציאות היא לא כל כך חדא וחלקה, והרבה פעמים אין זה שחור או לבן אלא משהו באמצע, או שפשוט אינם יודעים.

ואכן כבר הוכחנו לעיל איך שהמציאות סותרת כמה דברים שאמר אותו "כומר", שהסכים אוטומטית עם הנחת השואל.

ולגופו של ענין, אליבא דאמת דברי הכומר מוכיחים שלא מדובר בתקרובת כלל, כי בתוך דבריו על אגדת הקרחת [בהם אמר שזו ה'סיבה היחידה' שהם נותנים את השיער] שזו הסיבה היחידה שהם נותנים השיער, עבר לבאר את מהות התגלחת, וז"ל:

"ת: הסיבה העקרית לגילוח היא משום שהשיער הוא סמל ל"קאמה"⁵⁷.
קאמה פירושו...
הצלם: רצון, תאוה.
הצלם: סוג של מחשבות של תאוה.

טוב וכשאנו עושה הטוב הרע מייסר את עצמו ונתהפך עליו רעה תחת רעה וכו', עפרא לפומי', וכשהאדם רואה שצריך לתקן עצמו מפני שמפחד שתגיעהו רעה, או שכבר קיבל הרבה טוב ורואה שלא עשה טוב ואינו ראוי לקבלת הטוב הזה, אז תרופתו לשבר את גאוותו ולהשפיל את עצמו, מכיון שהשער הוא היופי של האדם ובזה הוא מתגאה, ולכן מבזה עצמו על ידי גזיזת שערותיו, וסרה ממנו הגיאות.

⁵⁷ בעל 'וילאו' חידש שהכומר אמר מילת 'קאמה', ואין אנו מכירים מילה כזו. אבל ברור שהמילה שהכומר השתמש בו הוא 'קארמא', והוזכר גם בדברי הגאון בעל משנה הלכות זצ"ל, וז"ל: ואמרו לי דברי תיפלות שאין נוגע להעלות על הכתב ואך תוכן הדברים מה שנוגע לנו אכתוב. הם מאמינים והוא שיש מין אנרגיה כח שיוצא מן האדם (שהם מכנים קארמא בלע"ז) שמשפיע עליהם והאדם צריך לעשות רק

ת: לכן מגלחים את השיער להראות שאיננו צריכים מאומה. אנחנו רק רוצים שתהיה לנו "סארנאגאטי" (כניעה מוחלטת לאליל).

ש: ומה בדבר הילדים הצעירים, נאמר לי שכל ילד הודי כשהוא צעיר מאד הם מגלחים שערם ג"כ. מדוע הם עושים זאת?

ת: בגלל שבילדות המוח הוא...

הצלם: המוח הוא בשלבי התחלה.

ת: שלבי התחלה. לאליל יש קצת כח. הילד איננו יודע כיצד לעשות מדיטציה, כיצד להשיג את הכח מאליל. אם נגלח את ראשו הכח יכנס לראשו... דרך מוחו. זו הסיבה שאנחנו מגלחים את ראש הילד... אנחנו שמים קומקום (דבק מסוים) כאן (במצח)... בגלל שהנשמה שלנו נמצאת כאן (מצביע למצח בין העיניים)... וכך היא נטענת, זה (מונדאן) הוא לשם כך...

ש: האם הגילוח של הילדים והגילוח כאן של הנשים והגברים הוא אותה דבר, פחות או יותר? אותה סיבה? ת: כן... אותה סיבה."

הרי לנו שאף שהוא הזכיר את אגדת הקרחת ואף אמר שזו הסיבה היחידה לתגלחת, הרי מכל מקום הוא מבאר את מהות התגלחת: (לא בשביל שהאליל צריך שיער, כפי שבעל 'וילאו' רוצה לחשוב, אלא) בשביל להראות לאליל שאינם צריכים מאומה... ומזה יש ראייה ברורה למה שכתבנו שלא מבואר כלל באגדה ההיא שהאליל צריך שיער, אלא עיקר מהות התגלחת הוא כפי שביאר הכומר - להראות כניעתם לאליל, ובאגדה בסך הכל מתבטאת עוצמת המסירות של "נאלה דיווי" שהיתה מוכנה לוותר על השיער שלה לאליל, וזה מעורר גם את ההמון להיות מוכנים לוותר על השיער שלהם בעבורו.

פרופסור שאנטה נאיר

ב'וילאו' הביא ראיון עם פרופ' שאנטה נאיר ~ אך השמיט את דבריה הברורים שהתגלחת איננה אלא 'ויתור', והאגדה רק ממחישה כמה חשוב לאליל ה'ויתור על מה שחשוב לאשה'.

ב'וילאו' גם כתב שהיא אמרה ש'השיער מגיע לאליל בתורת קרבן' ~ אמנם, היא באמת אמרה שבאותה מידה הם מאמינים שהתפילה מגיעה ליעדה, ואין איש שטוען שתפילה היא תקרובת, אלא הכוונה היא שהאליל שומע את התפילה, וה"נ בתגלחת כוונתה שהאליל רואה את מעשה המסירות, וכך גם אמרה ש'הסוגד מאמין כי מסירותו באמצעות אותו מעשה מגיעה לאליל' - ופשוט שלדבריה אין זו תקרובת, ושהאליל לדעתם לא צריך שיער ולא מקבל שיער, אלא ענין התגלחת הוא להראות אדיקותם לאליל, והמסירות באמצעות אותו מעשה - מגיעה לאליל, והוא משלם להם טובה בתמורה.

התחקירנית של 'הישכם' פנתה לפרופ' שאנטה נאיר שתבאר לה את ענין התגלחת, וכך היא ביארה את הענין:

"האגדה של נאלה דיווי נועדה לגרום למסירות נפש, וגם להראות את החשיבות של ויתור על הרצוי ביותר, בעל ערך והכרחי בחייו של האדם. האגדה מראה כיצד אישה שעבורה שיער ארוך נחשב לאחד מסימני היופי החשובים הוקרב על ידה מכיוון שלא יכלה לראות את האדון עם ראש קירח. זה רק מוכיח את מסירותה, והאדון המחזיר את מסירותה רק מראה שבכל פעם שאנחנו נכנעים לאל על ידי ויתור על כל רכושנו, 'האליל' ללא ספק ישיב את המסירות הזו מעבר לכל מידה"⁵⁸.

ואין יותר ברור מזה: התגלחת איננה אלא 'ויתור', והאגדה רק ממחישה איך וכמה חשוב לאליל הויתור על מה שחשוב לאשה, וזה בדיוק מה שכתבנו לעיל בביאור האגדה (ואכן בעל 'וילאו' השמיט קטע זה, שלא תאם לאגדה שלו).

נראה כי התחקירנית לא היתה שבעת רצון מהתשובה של נאיר, ולכן המשיכה לשאול אותה 'האם השיער מגיע לאליל'. ועל זה השיבה נאיר בזה"ל:

"עצם העובדה שסוגד מקריב את שיערו כמנחה פירושו שהוא מאמין לחלוטין שאיכשהו הוא מגיע ליעדו. מדוע אנו מתפללים לאלוהים שיהפוך אותנו לבני אדם טובים? זה בגלל שאנחנו מאמינים שכוח לא ידוע כלשהו ובאיזה שם ואנחנו משוועים לו - בהחלט יעזור לנו ויעניק את תפילתנו".

ורצה הכותב למצוא כאן איזה סמך להיתלות עליו שכאילו היא אומרת ש'השיער מגיע לאליל בתורת קרבן'. אבל שכח שתוך כדי דיבור היא אמרה שבאותה מידה הם מאמינים שהתפילה מגיעה ליעדה, ואין איש שטוען שתפילה זו תקרובת - אלא הכוונה היא שהאליל שומע את התפילה, וה"נ בתגלחת כוונתה שהאליל רואה את מעשה המסירות [ולהבדיל אלפי הבדלות, כאותו נזיר (בנדרים דף ט') שאמר "אגלחך לשמים", והקב"ה ראה את מעשה המסירות שעשה עבורו. אך כל בר דעת מבין שאין זה קרבן]. ובאמת

because she could not see the lord with bald head. It only proves her devotion and the lord reciprocating her devotion only shows that whenever **we surrender ourselves to god by giving up all our possessions then god will undoubtedly reciprocate that devotion** beyond any measure.

The legend of neela devi is meant⁵⁸ to induce devotion and also for showing the importance of giving up the most desired, valuable and that is indispensable in one's life. The legend shows how a woman for whom long hair is considered as one of the important signs of beauty was sacrificed by her

רעיון זה מפורש יותר בדבריה אח"כ, כשהתחקירנית שאלה אותה מדוע לא מגישים השיער לפני הפסל היא הסבירה ברור יותר:

"אך שהשיער המוצע אינו מונח לפני האליל, הסוגד מאמין כי מסירותו באמצעות אותו מעשה מגיעה לאליל".

והדברים פשוטים ביותר: לפי דבריה אין זו תקרובת כלל וכלל, והאליל לדעתם לא צריך שיער ולא מקבל שיער, אלא ענין התגלחת הוא להראות אדיקותם לאליל, והמסירות באמצעות אותו מעשה מגיעה לאליל, והוא משלם להם טובה תמורת המסירות.

נוכחנו שוב לדעת שראיותיו של בעל 'וילאו' הן בבחינת עורבא פרח, ותלי תניא בדלא תניא, ומלביש את דמיונותיו בתוך דברי האנשים אותם הוא מראיין, ושומע מהם רק את מה שהוא רוצה לשמוע.

הכומר הראשי של איגוד הטמפלים בצפון אמריקה

M R Ravi Vaidyanaat Sivachariar

ב'וילאו' הביא ציטוטים חלקיים ביותר [ממש בבחינת הפרוץ סרובה ביותר על העומד] מהראיין עם הכומר הראשי של איגוד המקדשים בצפון אמריקה ~ אך בהתבוננות בטקסט המושמט מובן מדוע הוא הושמט - כי שם מוכח בבירור שאין מדובר כלל בקרבן, ו'סאקריפייס' התגלחת דומה לצום, שבו מוותרים על האוכל, ומקריבים את הרגלי האכילה ומאבדים משהו, וגם השיער איננו 'סאקריפייס' כפי המשמעות של זה בעיני אנשי המערב, אלא הוא משהו שמאבדים ומוותרים עליו, ובמילים אחרות - **הקרבה עצמית ולא הקרבת קרבן, ודבריו אלו צוטטו ב'וילאו' באופן חלקי כדי לתת את הרושם שמדובר בקרבן...**

כותב 'הכצעקתה' שוחח עם כומר זה באריכות על דת ההינדו ונושאי התגלחת והקרבות, ומדבריו עלה בבירור כמו הבירור שערכו ב'הכצעקתה': **לא מורשים להביא שיער להונדי שלפני האליל, ולא לפני האליל, אין לשיער הכרה דתית, ולכן הגילוח לא מקובל בכל המקדשים. האופרינג של השיער הוא סוג של מחווה והכרת הטוב, וכמו להקריב את עצמנו, מקריבים שערות ולא אצבע - כי השיער יגדל והאצבע לא. הסיבה המרכזית לתגלחת היא שאני מוכן לאבד עבור האליל משהו שחשוב לי. צום, ניקוב הגוף, תענית דיבור במשך שנים, וכדו' - הם סאקריפייס, וזה מועיל לחטאים, ולקבל משהו מהאליל בתמורה, וללכוד את תשומת הלב של האליל. וכן הוויתור על היופי ע"י התגלחת. כל אחד רשאי לגלח, גם**

אתה, ואין חוק מי יכול לספר. השלט רק מודיע שזה המקום שצריכים להשאיר בו את השיער. המילה לגילוח בטמיל היא 'מותאי' - שזה גילוח שיער מוחלט. איננו בקי באגדת נאלה-דיו, ואפשר להורידה מאתר המקדש. אין בטירומאלה שום מקום לעבוד את נאלה-דיו, והיא לא אלילה אלא היא קשורה למלכות של המקום.

בעל 'וילאו' הביא ציטוט חלקי ביותר מדברי הכומר לתחקירנית מניו ג'רסי, עם הרבה השמטות. אבל כשבוחנים את השיחה המלאה מבינים מדוע השמיט את ההשמטות הללו... כי שם מוכח בבירור שאין מדובר בקרבן כלל וכלל. ונצטט את הקטע המלא:

"ה'סאקריפייס' הזה שונה מזה שאתה מכיר. על ידי צום, צום הוא אחד הקורבנות, כלומר אני מוותר על האוכל שאני אמור לאכול שלוש פעמים ביום או ארבע פעמים ביום... אני מקצר את האוכל שלי, כלומר אני מקריב את הרגל האכילה. אז ככה הם מאבדים משהו ממך... אז אני מאבד משהו, אז שיער זה משהו שאני מאבד אותו, אז במילים אחרות זה "אני מקריב את זה"⁵⁹.

ומשמעות דבריו היא ברורה ביותר: השיער איננו 'סאקריפייס' כפי המשמעות של זה בעיני אנשי המערב, אלא הוא משהו שמאבדים ומוותרים עליו, ובמילים אחרות - הקרבה עצמית, ולא הקרבת קרבן.

אבל בעל 'וילאו', צינזר את הדברים הללו וציטט אותם רק בצורה חלקית, כדי שיובן מהם שמדובר בקרבן, וז"ל:

"למה שאני יקריב את השיער בגלל שזה משהו שאני צריך, וזה הכרחי בשבילי, בגלל זה זה נקרא קרבן, כשאדם נותן משהו הכרחי בשבילו - זה נקרא קרבן".

כמו כן, התקשר כותב "הכצעקתה" אל הכומר הלז ושוחח עמו באריכות על דת ההינדו בכלל ונושא התגלחת והקרבנות בפרט, ולהלן בסיכום המציאות נעתיק את דבריו השופכים אור על כל הנושא.



means I am sacrificing I'm sacrificing my eating practice. So like that they are losing something out of you.... So I'm losing something, so hair is something which I'm losing it, so in other words it is "I'm sacrificing it"



.....the sacrifice is different where⁵⁹ one is you know, by fasting. Fasting is one of the sacrifices, that means I am forgoing the food that I am supposed to eat three times a day or four times a day... I'm cutting short my food, that

בעל 'וילאו' גם מצטט אימיילים שקיבל מהנהלה הטכנית של המקדש. בהנחה שציטט הכל ולא השמיט ולא זייף, הנה באמת גם שם לא מצא כלום כפי שכתבנו לעיל, אך אין טעם להתייחס לזה כי הנהלת המקום מורכבת מאנשים פשוטים לאו דוקא מאמינים ולא כמרים, ובודאי שלא מוסמכים להשיב על דברים עמוקים בדת ההינדית, והם מופקדים רק על הדברים הטכניים והניהול הכספי, והם משיבים לכל אחד כפי שאלתו וכפי שרוצה לשמוע.

עוד דבר מוזר מצאנו בדברי הכותב, כשהביא קטע קטן מתוך התכתבות עם כומר, כתב וז"ל:

"ציטוטים מתוך התכתבות עם הכומר **Navagraha Devasthanam** מטמפל

גדול שלהם בניו יורק".

אך כאשר חיפשנו מיהו אותו כומר לא מצאנו כזה כומר, אלא הוא בסך הכל העתיק את השם של הטמפל והחליט שזה שמו של הכומר...

הערות נוספות על דרך הדמגוגיה של 'וילאו'

כשבצל 'וילאו' נשאל בקו של 'הישכם אוהבים' מדוע מכנים תמונות של ע"ז, השיב שמאחר ונשים לא יכולות להכנס לעומק הנידון ההלכתי, על כן הוא משתמש בתמונות של ע"ז כדי לחבר את הנשים לעולם הרגש של תיעוב כלפי ע"ז, וכך אפשר יהיה להכניס להן שגם השערות בכלל... הרי עדות שלו על עצמו על השימוש שעושה בכלי תעמולה.

לאורך כל 'וילאו' תקף זלזל והשמיץ את 'הכצעקתה', מאחר וכותבי הספר חשפו את דמיונותיו בזה אחר זה, והציגו את תמונת המציאות בצורה ברורה, הסותרת את האג'נדה שביקש 'וילאו' לקדם; דורסנותו הצליחה להשתיק רבנים רבים שיראים מפני מקלדתו, אך ב'הכצעקתה' לא נרתעו מכך; אין טעם לענות לכל השמצותיו, כי רבים ומדומיינים הם, אלא רק למצט המלמד על הכלל.

בתחילת 'וילאו' כתב משל מחכמי חלם על מי שמניח הנחות שגויות, ולא משתכנע בשגיאותיו גם לאחר שהדיין חקר בנושא, אלא רק יישב פירות של הבל ~ הנמשל המתאים לזה הוא הנחות הבסיס של 'הישכם' ו'וילאו' שמחוסרות קשר למציאות וגם מעלימות את מה שלא נוח להם, להבדיל מהעבודה היסודית שהשקיעו ב'הכצעקתה' לבסס את העובדות, ולהביא גם מה שלא נוח להם [בהמשך מובאת התשובה למשל זה בתגובה לקונטרס "הקריבהו נא לפחתך"].

'וילאו' ציטט את הרב שילה שכתב שעו"ד טוב ימצא בקלות איך להצדיק כל דבר ~ אכן, הדברים נכתבו בנושא שבו אין שום ראיות מוחלטות אלא רק סברות, משא"כ לגבי שערות הודו - הדברים מבוררים, הן הלכות תקרובת, והן המציאות, ואין שום הקשר למשפט ההוא.

כתב ב'וילאו' שכדי להתיר צריכים למחוק את כל המקורות שמשמע מהם שהגילוח מהווה נתינה לע"ז ושאינן במעשה הגילוח גדר של נותן ומקבל, לעומתם כדי לאסור לא מפריע שיש מקורות שהגילוח מהווה גם הסרת האגו או העוונות - כי אין בזה סתירה שיש גם מעשה נתינה לע"ז בגילוח השערות, שהרי הם אומרים את הטעמים השונים יחד ~ לדבריו קשה מדוע 'הישכם' מחק מיומני אמיר דרומי את כל המקומות שכתב שאמרו לו שמטרת התגלחת היא להסרת האגו, וכן מחק מצילום המסך באחד האתרים את המשפט שמגלחים כדי להוריד את האגו. מאחר ופירוש 'הקרבה' על פי תרבותם הוא רק במשמעות של 'הקרבה עצמית' ע"י הוויתור על היופי, ולא 'הקרבת' השערות הגשמיות לאליל - לכן אין קושיא מהשימוש בביטוי 'הקרבה' ו'נתינה' - שהרי הם מתייחסים

להקרבה העצמית ע"י הוויתור על מה שחשוב לאדם, שכביכול נותנים את וויתור זה לאליל [כפי שהמשיל אחד ההינדים את 'נתינת' השיער, שלכשהוא מוותר על העישון לבקשת משפחתו - הוא 'נותן' להם את הסיגריות]. קביעתו שכדי להתיר צריך לקבוע שאין כאן נתינת או קבלת שערות איננה נכונה, מאחר וחפץ שאיננו מתקבל בביהמ"ק לא נאסר בנתינתו לאליל ללא שנעשה בו גם מעשה כעין פנים, וממילא **צריכים גם נתינה לאליל, וגם שמעשה החיתוך יחשב כ'עבודת' האליל, וגם שהשערות יחשבו כחפץ שעובדים בו את האליל - וכל שלשת תנאים אלו לא מתקיימים בנדו"ד** [גם אם יש יחידים שכן טועים לחשוב שהאליל חפץ בשערותיהם, עדיין השערות לא היו נאסרות מאחר ואין דרך עבודתה בשערות, כפי פסק השו"ע, וגם יש לדון זאת כע"ז בטעות].

לייצר את המציאות

'וילאו' התיימר שהוא משיב על טענות 'הכצעקתה' ~ ב'וילאו' יש 'התמודדות' רק עם מעט מטענות 'הכצעקתה', והתעלמות מוחלטת מרוב הטענות.

בעמ' ד' במאמר "וילאו" כתב דברי בלע:

"קם יהודי מרכסים בשם ר' יואל שילה, ויתלקטו אל יואל אנשים נוספים שמטרתם **שווה, ואמרו שבידינו לייצר את המציאות, וכמו שכבר התמחו בנושאים שונים בעבר, גם פה, אנו נציג ונתרץ ונניצר את המציאות בצורה שתתיר הכל בכל מכל. ונוכיח שגדולי ישראל טעו והטעו אותם, ושלוש על ישראל**".

מטרתם של כל הת"ח שכתבו את "הכצעקתה" היתה לברר את המציאות האמיתית, ולא לעסוק בדמיונות, שזו כבר המומחיות של בעל 'הישכם אוהבים'.

גם מה שכתב "התמחו בנושאים שונים בעבר" זו השמצה גסה. הרב יואל שילה שליט"א ידיו רב לו בספרים שכתב בכל מקצועות התורה: עירובין ומקואות, הפרשת תרומ"מ וחלה ערלה כלאים ושמיטה, אסטרונומיה, קו התאריך והנץ החמה, שימוש בכהן, שיעורי המצוות, באיסור לא תקיפו, ובעוד נושאים עמוקים, בהם לא יצר שום מציאות מדומינת. ואדרבה, בעל 'הישכם' בספרו 'בגדי תפארתך' יצר מציאות מדומינת של לבוש נשות ישראל שמבוסס אך ורק על דמיונו, אף בניגוד לדעת רוב פוסקי הדור האחרון בדין מקום השוק, עד שהוצרך לחבר בסוף ספרו קונטרס שלם כדי להוכיח שלא פוסקים הלכה לפי גדולי הפוסקים.

מלחמת עולם

כתב ב'וילאו' שמטרת כותבי 'הכצעקתה' היתה לייצר מציאות חדשה כמו שהתמחו בזה בנושאים שונים, וכהמשך למה שהרב שילה נלחם להתיר יציאת אשה בפאה, והקדיש לזה פרק גדול מחייו, ועוד כתב 'בחוברת' 'הכצעקתה' נקבעה אג'נדה להתיר מכל טעם שיהיה, ולכן כופפו כל ראייה לאיסור' ~ שקר, מטרת 'הכצעקתה' היתה לבדוק מה המציאות ולסנן את הדמיונות, בעבודה יסודית ומקצועית במשך זמן רב; גם לגבי פאה ב'ותשקט הארץ' רק התבאר בסיסו ההלכתי של המנהג הותיק לצאת בפאה צנועה. אדרבה בעל 'וילאו' מקדיש למלחמה במתירי הפאות שנים רבות, וידוע במאבקיו נגד כל מה שקשור בבגדי נשים, וכתביו מלאים דמגוגיה דמיונות השמצות ושקרים ללא שום בסיס עובדתי, וכן 'ראיות' שלא עומדות כלל בביקורת תורנית ומציאותית.

עוד הוסיף בעל 'וילאו' בדמיונו הפורה:

"כאן המקום להעיר שכבר אתמחי האי גברא בספרו "ותשקט הארץ" בו הוא נלחם מלחמת עולם להתיר את יציאת אשה בפאה נכרית לרה"ר, והקדיש לכך פרק גדול מחייו למען כך, וברור שהוא ראה צורך כהמשך של אותה מלחמה להסביר למה טעו גדולי ישראל שאסרו מצד תקרובת - את הדבר שהוא כ"כ הרבה נלחם להתירו מצד צניעות... שהכותב דן הגיע לנושא של התקרובת רק כדי להמשיך את מלחמתו נגד מתנגדי הפאות באופן כללי, ותו לא".

גם כאן מדובר בשקר; הוא לא נלחם מלחמת עולם להתיר יציאת אשה בפאה, אלא רק ביאר על מה נסמך המנהג הותיק של הנשים הצנועות לצאת בפאה צנועה, ובודאי שלא נלחם עם אוסרי הפאה, אלא להיפך: הם נלחמו בו והשמיצוהו בכל דרך, ובאחד המיילים ששלחו לו שכחו למחוק את המילים 'הרב עסיס כבר יטפל בו'...

גם לא הקדיש לכך פרק גדול מחייו, אלא למד נושא זה במשך כשנה אחת בלבד בשנת תשס"ח, תוך כדי לימודים סדירים, ובודאי שלא כתב את הכצעקתה כדי להמשיך את מלחמתו - שהרי מי שביקש ממנו ללמוד את הנושא של תקרובת היה דוקא בעל 'פאת קדמה', שהוא תנא דמסייע לכותב חוברת זו 'וילאו' למצוא הפתח, והוא ביקש ממנו ללמוד זאת, ואמר בעל פה שעליו הוא סומך, וכתב לו בחודש אלול תשע"ט 'אם אחרי שתעבור על הדברים כבודך לא חושב שיש בהם כדי להכריע, בשמחה רבה', ורק מחמת התכונה שלו לברר דברים ביסודיות ניגש לבירור נושא זה מיסודותיו, 11 שנה לאחר כתיבת 'ותשקט הארץ'.

מי רודף את מי?

כתב ב'וילאו' שבהכצעקתה הציגו עצמם כנרדפים, ואת האוסרים כמזלזלים ברבנים ~ לא מצאנו ב'הכצעקתה' התבכיינות, אלא יש רק פרק אחד שבו מוצגים שמות גדולי ישראל שפגעו וזלזלו בהם באופן מחפיר בחוברות 'הישכם', ו'פאת קדמה' ובפרט באתר 'יופי יהודי' ובקו 'הישכם'.

כתב ב'וילאו' שב'הכצעקתה' מציגים את גדולי ישראל כקלי דעת רח"ל במה שנטו להאמין לעד שהגדירוהו כעד שקר, זייפן, ונגוע עפ"ל, בשעה שמדובר בעד שהוא אב"ד חשוב מאוד בישראל, שגדולי ישראל ראו בו האדם הכי נאמן והכי מוכשר למחקר זה ~ **הרא"ד לא הוצג כשקרן וזייפן, אלא כמי שבמקום להעיד על עובדות - נטל לעצמו את ההכרעה**, על סמך ביקור בן שמונה שעות במקום, ללא ידיעת השפה והמנטליות, ובהסתמך על סברותיו העצמיות. דבריו בכנס הרבנים מצוטטים במדויק, ועולה מהם שהוא ראה בזה הזדמנות לבער את הפאות שלא נראות כפאות, וטון דיבורו מעיד שזה היה מאד חשוב לו, ולא טענו שהוא שיקר למען מטרה זו. לעומת זה, האתר 'יופי יהודי' גדוש בזלזול במי שהעז לכתוב תשובה להיתר, וגם ב'פאת קדמה', ב'הישכם', ובפרט ב'וילאו' ישנן השמצות ולעג למי שמעז להתיר את הפאות, כדוגמת הוצאת הלעז על הגאון הרב חיד"ו וייס, שכל מה שכתב תשובה להיתר היה רק מפני מפעל הפאות של גיסו [המצאות שלגיסו אין מפעל לפאות, אלא רק קרוביו הם סוחרי פאות, ונמצא שהואשם בהטיית הדין למען קרובי גיסו...], ועוד, ובעל 'פאת קדמה' סירב להתנצל על דבריו גם לאחר שהודה שרק האמין למישהו שביקש לכתוב זאת, ולא התכוון שדבריו אלו יתפרסמו.

עוד הוסיף שם בעמ' ו':

"עיקר תכסיסי בעלי הכצעקתה, הוא להציג את עצמם כאילו הם נרדפים ומסכנים נורא ואיום, ולבכות מרה כיצד אנשים תוקפים אותם על לא עוול בכפיהם. או לחילופין הם מציגים את האוסרים כאנשים המזלזלים ברבנים, ולא נחה דעתם עד שהקדישו לכך פרק בפני עצמו בשם "זה עונשו של מתיר"... אולם האמת ניכרת לכל, שכל הפוסל פסול ובמומו פוסל, ודוקא בחוברת הכצעקתה - חצי מהחוברת רק התקפות שאינם נפק"ם להלכה, וכן מלאה היא בזלזול מחפיר בכל גדולי ישראל על "חוסר הבנתם" בסוגיא, ו"חוסר הבנתם" במציאות".

יופי יהודי פורום עבודה זרה וידאו Mp3 הלכות קונטרסים

תשובה ותגובה לדברי הרב משה שאול קליין שליט"א
שנכתבה תוך כדי התכתבות הלכתית עם בנו ראש הכולל
הרב שלמה קליין שליט"א.

תשובה זו מסכמת את כל הטענות שטען הרב קליין במשא ומתן ההלכתי
לצדד להתיר שיער הבא מהודו (חובה לציין שהוא רק צידד כן, ולדברי בנו
נ"י הוא לא סמך עליהם למעשה), טענות מבוססות על פלפול והעמדת
יסודות לא נכונים בסוגיא ובראשונים, ועל המצאת חידושים הלכתיים
מהסוגיא שמכוחם בא להתיר שיער הבא מהודו.

תשובה זו מסבירה את הפרכות העצומות עליהם, ולהראות איך הם כמגדל
הפורח באויר שאין כלל על מה להישען בו ותלויים בהבנה לא נכונה של
הסוגיות, ונדחים בקל.

מומלץ לכל בן תורה שמחפש את האמת ולמד את הסוגיא לעבור על
תשובה זו, ולמי שעדיין חסר את היסודות בסוגיא של תקרובת ע"ז מומלץ
שילמד לפני כן את הקונטרס פאת קדמה כאן

גם כאן שיקר. יש רק פרק
אחד בספר "הכצעקתה", שבו
מוצגים שמות גדולי ישראל
(הגאונים, הרב חיד"ו וייס, הרב אשר וייס,
הרב ישראל בעלסקי, הרב יצחק מרדכי
הכהן רובין, הרב אברהם הכהן רובין, הרב
משה שאול קליין, הרב דוד אריה
מורגנשטרן) שבהם פגעו וזלזלו
באופן מחפיר בחבורות
'הישכם', ו'פאת קדמה' ובפרט
באתר 'יופי יהודי' ובקו
'הישכם', ובדרך בדיחותא נכתב

שגם הרב יואל שילה זכה להכתב שם כ"שר"י. הספר לא מתקיף התקפות שאין בהן
נפק"מ להלכה, אלא אך ורק מציג את הדברים הלא נכונים שהעידו עליהם הרב דונר
ואמיר דרומי - שבהחלט גרמו לנפק"מ גדולה להלכה, ואין בספר זלזול כלשהו בגדולי
ישראל, אלא רק צוין שהמציאות שהוצגה בפניהם היתה שגויה. הרב דונר לא מוצג
כשקרן וזייפן ח"ו, אלא כמי שבמקום להעיד על עובדות - נטל לעצמו את ההכרעה,
על סמך ביקור בן שמונה שעות במקום, ללא ידיעת השפה והמנטליות, בהסתמך על
סברותיו העצמיות. דבריו של הרב דונר בכנס הרבנים מצוטטים מילה במילה שהוא
ראה בזה הזדמנות לבער את הפאות שאינן נראות כפאות, וכששומעים בהקלטה את
המנגינה שהם נאמרו - מבינים שנושא זה היה חשוב לו, ומעבר לציטוט דבריו
במדויק אין בהכצעקתה שום האשמה נוספת.

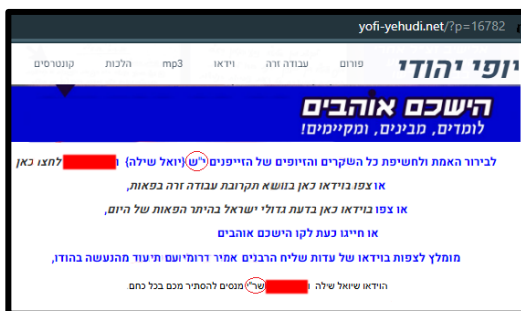
הקוואק הנגזל

כתב ב'וילאו' שהרב שילה קבל על שכינו אותו ו"ש' באתר 'יופי יהודי' ופירש שהכוונה
ל'ימח שמו', והאמת שחצי מהחבורת הכצעקתה היא רק התקפות שאינן נפק"מ
להלכה, ומלאה בזלזול מחפיר בכל גדולי ישראל על 'חוסר הבנתם' בסוגיא
ובמציאות ~ בחיוך נכתב שגם הרב שילה זכה להכתב שם
כ"שר"י. 'הכצעקתה' לא תקף סתם, אלא רק הציג את הדברים הלא
נכונים שהעידו עליהם שליחי תשס"ד - שבהחלט גרמו לנ"מ גדולה
להלכה, ואין בה שום זלזול מחפיר בגדולי ישראל, אלא רק צוין
שהמציאות שהוצגה בפני גדולי ישראל היתה שגויה.

עוד המשיך שם:

"וכל זה בעוד שאצל האוסרים ניסו עד עתה לא לדון לגופם של אנשים, מכל מקום כל זה לא מנע מהם מלהציג את זעקת "הקוזאק הנגזל" בצורה הכי מעוררת רחמים, עד שהרבו לעשות, וכתבו שמי שהזכיר את השם "וילאו שילה" בקצרה וכתב י"ש, אין כוונתו לראשי תיבות של שמו, אלא כוונתו לראשי תיבות של "ימח שמו" (הגם שבדרך כלל זה נכתב "י"ש" ולא "י"ש") והגם שהוא עצמו כתב בחוברת שלו בכל מיני מקומות את הראשי תיבות של שמו באופן זה (כשהוא כותב הערה בתוך דברי משהו אחר)".

מיותר לציין שמדובר בשקר: האתר יופי יהודי מלא וגדוש בזלזול במי שהעז לכתוב תשובה להיתר, ודברי בלע מזעזעים. בפאת קדמה נכתב שקר על הגאון הרב חיד"ו וייס, שכל מה שכתב תשובה להיתר היה רק מפני מפעל הפאות של גיסו - וזו השמצה שקרית, ובמציאות גיסו איננו עוסק בפאות, אלא רק למשפחתו יש מפעל לפאות [וגם כתב עלילת דברים והוצאתם מהקשרם של ציטוטים שכתב הגאון הנ"ל בהקדמת ספרו



כאילו מותר לעבוד ע"ז לשם שמים, ועוד ועוד, וכשהעירו למחבר על כך השיב שגם הוא עצמו לא מאמין בזה, אלא שכך ביקשו ממנו לכתוב והתחייבו שלא לפרסם...].

גם לגבי ראשי התיבות י"ש, כאשר בעל 'הישכם' כתב באתר האינטרנט שלו 'יופי יהודי' את שמו של הרב וילאו

שילה ולידו בסוגרים את ראשי התיבות י"ש, ברור שכוונתו ל"ימח שמו", שאם לא כן מדוע כתב זאת מיד אחר השם המלא?

בנוסף לכך, אותו כותב ידוע ומפורסם בכתביבתו הגסה והמכוערת נגד גדולי ישראל בכל אתר ואתר, וכל אחד מהפוסקים שהעז להתיר פאה "מסומן" אצלו כאחד שצריך לרדוף אותו עד חרמה ולהשמיצו בפשקווילים ובפרסומים שונים, כמו כן באתר האינטרנט שלו "יופי יהודי" הוא 'סוגר חשבון' עם כל מי שהעז להביע דעה מתירה, ע"י דמיונות שלא היו ולא נבראו. כך הוא עושה לרבים וטובים, ואף לגדולי ישראל כמו הגאון חיד"ו וייס שהציגו כשקרן ובעל אינטרס כנ"ל, עפ"ל. מצ"ב כדוגמא צילום של התבטאות ב'פאת קדמה' נגד הגרמ"ש קליין שליט"א.

ובזה אשביט את קולמסי, ונקווה שיתקבלו דברי, ולא נכשל בדבר הלכה, ויבינו שכל הטענות הרחוקים שלכם, הם לא ראויים להיות אפילו חבורה לפני כולל, או אפילו שיעור כללי בשיבה, ואינם מספיק להתיר איסור דרבנן הקל שבקלים, ובאמת אינם מספיקים אפילו לפקפק באיזה מנהג, וכל שכן שהם כ"כ רחוקים מלפקפק בהוראות גדולי הדור באיסור החמור ביותר של תקרובת ע"ז.

קנאות מזוייפת

ב'וילאו' הצהיר שהוא מהדר במצוה לזלזל בע"ז, להבדיל מ'הכצקתה' שסירבו לכתוב בסגנון כזה ~ בפועל לא מצאנו סגנון כתיבה כה ליצני לא בגמ' ולא בראשונים, שרק לעתים נדירות מוספים כינוי גנאי לע"ז, ואילו 'וילאו' הרחיב וביאר את דרך הע"ז הרבה מעבר למה שנצרך להבנת הנושא, כדרך מניפולטיבית פשוטה להכניס לעולם הרגשות של הקורא - שגם השערות הנגזרות בהודו שייכות לאותו עולם מאוס של ע"ז [והוא עצמו הודה שמטרתו בכך היא דמגוגית].

עוד המשיך שם בעמ' ו':

"מכיוון שישנה מצווה לזלזל בעבודה זרה, כל מקום שיש לנו אפשרות לזלזל בשם הע"ז, אנו משתדלים לחטוף מצווה זו, ודלא כהני אינשי דלא מעלי, אשר בזוי בעיניהם לעשות מצוות וקשה להם לזלזל בע"ז, עד שכותבים שבדיון רציני פטורים מלקיים מצוות! אולי הפסוקים והגמרות הרבות שמזלזלים בע"ז בליצנותא דע"ז אינם מספיק רציניים כמו הכצקתה, רח"ל מהם ומדעותיהם. אלא אנו המשכנו ללכת בדרך המבוארת לאורך ורוחב התנ"ך, ואחריו בכל ספרי חז"ל, והוא דרך המזלזלת באופן מוחלט בכל עבודה זרה, כפי שמצווה לנו התורה להתלוצץ ממנה בכל הדמנות אפשרית".

כותב המאמר 'וילאו' המורגל בזלזול ברבנים ות"ח, מקנא כאן כביכול לכבוד קודשא בריך הוא... ולא שם לבו שבגמ' מופיע רק פעמיים כיצד מכנים שמות גנאי לע"ז (ע"ז מ"ו., תמורה כ"ח:), אבל השם 'מולך' מופיע בגמ' 27 פעמים, ובכולן אינו כולל ביטויי זלזול, פרט לפעם אחת בגמ' זו שמלמדת שלפני המולך קוראים 'פני כלב'...., ובמשנה (ע"ז מ"ד:) נזכר 'מרחץ של אפרודיטי', וכהנה רבות, וכשלומדים את הראשונים בסוגיות אלו נוכחים שגם כנראה לא הידרו במיוחד במצוה זו - הסגנון שם שקול ורציני ולא סגנון הפשקוויל, כדרכם של 'הישכם', נכון שהרמב"ן והריטב"א מתבטאים 'כיון שעבודתה במקל הו"ל מקל זה לארורה זו כבהמה בפנים' - אבל סגנון כתיבתם רחוק לחלוטין מהסגנון הזול של 'הישכם' ו'וילאו', ולכן בהקדמת "הכצקתה" מסר

הרב שילה מודעה שכוונתו לזלזל בע"ז, אך אין צורך לכתוב זאת לאורך כל הספר, והקפיד לקצר את כל שמותיהם משום 'ולא ישמע על פיך'.

לעומתו, כותב 'הישכם' האריך והרחיב בביאור דרכי עבודת הע"ז, הן הע"ז של טירומאלה, והן עוד ע"ז, והקורא משתומם מדוע קנאי כה גדול לכבוד ה' הפליג בתיאורים מיותרים לחלוטין על הפילוסופיה של הע"ז בהודו, עם תמונות רבות, בעוד חז"ל הקפידו על כך, והתירו רק להתלמד? וגם לאחר שאחד מחכמי בני ברק העיר להם על כך וכתב שלדעתו אסור לקרוא את 'הישכם' - פילפל הכותב להצדיק את עצמו, ומטרתו ברורה בזה [כפי שהסביר הכותב בעצמו בקו 'הישכם' (כשמאזינה העירה לו על התמונות של הע"ז) שמטרתו לחבר את הרגש של הנשים לאיסור, מאחר והן לא מבינות היטב בהלכה], שהרי ידוע שהאדם מתפעל מהרגש יותר מאשר מהשכל, והוא עושה בזה שימוש נרחב, להראות תמונות צבעוניות וזועקות של הע"ז על שלל סוגיה וסוגיה לאלפיהם כשקול העם ברעה והמון חוגג, עם שלל ביטויים בגנותה וטומאתה, וכביכול צינזר חלק מהתמונות בשל הטומאה הנוראה שהיא מייצגת - והכל כדי להכניס לעולם הרגש של הקורא - גם את התיעוב נגד השערות הנגזזות בהודו.

קביעת מסקנות מראש

האשים בוילאו שהחברת הכצעקתה נכתבה לאחר שהמסקנות להיתר נקבעו מראש ~ הפוסל במומו פוסל, כידוע למכירים את מחבר 'וילאו' וקונטרסיו, ואילו תחילת הבירור של בעל 'הכצעקתה' היתה דוקא לאיסור, עד ששוכנע להיתר.

עוד כתב שם בעמ' ט':

"בחוברת הכצעקתה עוד לפני שהחל להיכנס לנידון, קבע מחברה יחד עם אחד עשר עוזריו, מסקנא ברורה והיא שוודאי שאין השיער אסור, יהיה מאיזה טעם שיהיה. ואחר קביעת עובדה זו, כל ראייה שסתרה את דבריו - מיד הוא כופף אותה בדרכים מדרכים שונות".

גם כאן פסל במומו - שהרי מי שמכיר את כותב "הישכם" שהוא גם כותב המאמר הזה ('וילאו למצוא הפתח', כשמו כן הוא), וגם מחבר הספר "בגדי תפארתך", יודע שהוא מתמיד במאבקיו נגד מה שקשור בבגדי נשים, ובספרו הנ"ל פרש את משנתו היטב, ו'הישכם' הוא המשך ישיר למלחמתו זו.

עוד העידו כמה מחכמי בני ברק, על חבורתו של הנ"ל, שעליהם נמנים כמה מהטרדנים הגדולים ביותר בנושא זה - שאחראים על טרטור רבנים יום אחר יום כדי שיחתמו להם על מכתביהם, מדביקים כרוזים פוגענים ברחובות העיר שוב ושוב

בגנות הפאה. וכותב "הישכם" בעצמו מפרסם עלונים ברמה רדודה ביותר המזיקה את נפש הקורא, כדוגמת 'גביע הכסף' (בנוסף לשאר מאבקים שהוא מנהל נגד חיסוני הקורונה ועוד).

לעומת זאת, הרב יואל שילה נכנס לסוגיא זו מתוך נטיה לדברי האוסרים, ולאחר בקשתו של אחד מחבורתם וכן"ל, ולאחר שעבר על ראיותיו החל להשתכנע בצדקתו, אלא שלאחר מכן החל ללמוד זאת בעצמו, ובמשך יותר מחצי שנה סירב להביע דעה בנושא מאחר והדברים עדיין לא היו מבוררים אצלו כדבעי, עד שלאחר זמן הדברים כבר היו מבוררים כשמלה, ואז נאספו כמה ת"ח שלמדו את הנושא לעומקו, והוציאו יחד את "הכצעקתה".

סיכום

כל ניסיונותיו של כותב המאמר 'וילאו למצוא הפתח' להצדיק את מה שהוא עצמו כתב ב"הישכם אוהבים" עלו בתוהו, ולא עלה בידו להציג את מנהג התגלחת בטירומאלה כ'קרוב' או כ'עבודה', ולא מצא שום מקור לכך, ואדרבה כשבדקים את מקורותיו נוכחים לדעת שמשם ראיה לסתור, וכל המקורות מעידים שאין השיעור בגדר תקרובת כלל וכלל.

תגובה לקונטרס "ויגשו לשבור הדלת"

הקדמה

אחד הפרקים בספר 'הכצעקתה' הוקדש לחשיפת זיופים, שקרים ודמיונות שנכתבו בספר 'הישכם אוהבים'.

המחבר השיב בקונטרס 'ויגשו לשבור הדלת', שבו ניסה להצטדק בהסברים קלושים, ולטעון שאין כאן זיוף מכוון, אלא לכל היותר "תקלות" מבלי משים, והתעלם מהזיופים שלא מצא מה לענות עליהם.

נעמוד בזה על הסבריו הקלושים המיועדים להשיב על הספר 'הכצעקתה', ונשתדל לערוך לפני הקורא את התשובות כדי שהקורא יוכל לראות בעצמו להיכן הדברים נוטים.

מחיקת השורה שהתגלחת מיועדת להסרת האגו

WOMEN BARBERS TONSURING TIRUPATI

המשפט המחוק

Women Barbers Tonsuring Tirupati

Women Barbers Tonsuring Tirupati will only be available at Kalyanakatta at regular hours from 7 am – 8 pm.

Hair offering at Kalyanakatta is at free of cost. Tonsuring is a means to shed ego before entering darshan line.

Barber will start the tonsuring process by saying Govinda, will pour two mugs of water (antiseptics mixed water) to wet the hair. Barber will use the new blade for each tonsuring. Some devotees will offer 3 scissors instead of complete head shave. Head shave will take around 15 – 20 mins.

WOMEN BARBERS TONSURING TIRUPATI

לאחר המחיקה

Women Barbers Tonsuring Tirupati

Women Barbers Tonsuring Tirupati will only be available at Kalyanakatta at regular hours from 7 am – 8 pm.

Hair offering at Kalyanakatta is at free of cost.

Barber will start the tonsuring process by saying Govinda, will pour two mugs of water (antiseptics mixed water) to wet the hair. Barber will use the new blade for each tonsuring. Some devotees will offer 3 scissors instead of complete head shave. Head shave will take around 15 – 20 mins.

בעל 'הישכם' השתמש בשרותיה של אשה אחת שקיבלה הוראה מרבوتיה ללחום בפאות (לפי דבריה) - כדי שתחפש לו חומר באינטרנט כדי לבסס את איסור הפאות. במסגרת חיפושיה, היא ביצעה "צילום מסך" מתוך אחד האתרים השייכים לטמפל ההינדי.

אמנם, התחקירנית מחקה שורה קריטית, בה היה כתוב "משמעות התגלחת היא השלכת האגו לפני הכניסה לראיית פני האליל"

[Tonsuring is a means to shed ego]

[before entering darshan line

משפט זה נכתב מיד לאחר שהשתמשו בביטוי 'אופרינג' - וממילא מתבאר שגם משמעות 'אופרינג' היא הסרת האגו וההכנה לראיית האליל. לאחר משפט זה כתבו שהספרים יתחילו את תהליך התגלחת באמירת שם האליל - ומוכח שאמירת שם

האליל אינה מכריחה שיש כאן 'עבודה' - ונמצא שהתגלחת איננה עבודה, ולכן אחת דינו להמחק...

ועל זה ניסה להשיב ב'ויגשו לשבור הדלת':

"מה שהביא צילום של אתר שכתוב בו שהספרים אומרים את שם האליל לפני תחילת הגילוח, והיה כתוב שם שענין הגילוח הוא הורדת האגו, ומשפט זה הושמט בצילום של האתר, עיין בתחילת דברינו פה שהקדמנו שדבר שהובא עשרות פעמים בשאר המקומות, והוסבר והתבאר בפרוטרוט, לא ראו צורך להביאו בכל מקום שוב ושוב, א"כ ודאי שלא היתה פה כוונה זדונית בהשמטה כאשר נושא זה של הורדת האגו הובא במקומות רבים. ומכיון שפה הנידון היה האם הם אומרים את שם האליל לפני עבודת התגלחת או לא, לא ראו צורך להכניס גם את ענין זה פה".

כלומר, מחקרו את המשפט מצילום המסך כי הוא הובא במקומות נוספים... מיותר לומר שתירוצו מגוחך זה אינו עונה כלל, כי בשלמא אם לא היו מכניסים את המשפט, ניחא, אבל להוציא אותו במזיד מתוך תמונה? ולא רק שהוציאו אותו, אלא שעמלו כדי לזייף ולמחוק אותו... ולזה קורא המחבר "לא ראו צורך ל'הכניס' גם את ענין זה פה...".

ויש לציין עוד שאף שב'הישכם' הובא כמה פעמים שהתגלחת נועדה להסרת הגאווה, אבל משפט זה כנראה הפריע לו פי כמה, מכיון שבמשפט זה נתוספה עוד 'בעיה', שהרי מבואר שכל הענין של התגלחת איננו יותר מאשר הכנה לראיית פני האליל, ולא בגדר עבודה כשלעצמה. ולכן החליט להעלימו לגמרי.

וממשיך ב'ויגשו':

"ואדרבה - משפט זה - מהווה ראיה להפך! שהרי באותו מקום שכתוב שזה הסרת האגו כתוב שיש לומר את שם האליל לפני התגלחת, כלומר שזה עבודה לאליל, ולא סתם התקרחות במספרה כדבריהם, וא"כ זאת ראיה שגם בשאר המקומות שכתוב הסרת האגו - אי"ז התקרחות אלא עבודה גמורה".

וגם זה הבל, כי כבר התבאר שאמירת שם האליל איננה מורה על 'עבודה', שהרי הם אומרים את השם גם לכל אורך תור ההמתנה לפני הפגישה לאליל, וכדומה לזה בשאר ההכנות לפני הפגישה, וכל מה שעניין את הרבנים האם מתפללים בעת התגלחת - איננו כ'סיבה' לאסור את השערות, אלא כ'סימן' שמדובר בפעולה דתית, שיכול להצטרף לעוד סימנים כדי לתת כיוון מסוים; אבל מאחר והוברר שאמירת שמו של האליל נעשית גם בשאר פעולות החולין - הרי שאין זה אפילו 'סימן'. גם הוכח שדוקא בבנין התגלחת כמעט ולא נשמעת אמירת שם האליל [וניתן גם לראות זאת בוידאו מהמקום], משא"כ בתור ההמתנה לראיית פני האליל - שומעים זאת הרבה.

האם הרב דונר העיד ששמע שהמגלחים מכוונים לע"ז?

כתוב בהכצעקתה:

"הביא בקונטרס 'פאת קדמה' (חלק ב', עמ' 93-94) שהגר"י בעלסקי כתב למרן הגריש"א זצוק"ל, שנראה שהגר"ש שמע מהרב דונר שהמגלחים מכוונים לאליל בזמן הגילוח, אך באסיפת הרבנים גם הרב דונר לא העיד ששמע משהו מדברי המגלחים עצמם שיוכיח על כוונתם לע"ז בעת שמגלחים. הוסיף הרב בעלסקי שכמדומה שהרב דונר אמר רק ש'ספך אחד הביע שהוא עושה מלאכת הקודש, או משהו כזה' - אלא שזה ביטוי חלש שאין במשמעותו כלום.

ועל הטענה השני והשלישי, שהמגלחים מזכירים שם אלילים ורואים במלאכתן פולחן, גם בזה השיב הגרי"ב בזה"ל:

"רציתי להוסיף לתמוה בענין המגלחים והמקיפים, כי ראיתי בין דברי מרן עט"ר שליט"א וזה לשונו, 'והמגלחים אמרו וכו' מכל מקום אמרו הלא גם הם מאלה וכו' ובכה"ג אומרים סתם מחשבת העובדים לע"ז, עכ"ל. וכנראה שבתוך דברי עדותו של הרב א"ד, שמע מרן שליט"א איזה ציטוט ממה שאמרו המגלחים עצמם שיוכיח על כוונתם בזמן שעושים הגילוח, שהרי הזכיר מרן שליט"א פעמיים מה שהמגלחים אמרו. והנה כשהיתה הפגישה בין הרב א"ד ובין שישים הרבנים מניו יורק ומשאר מקומות, שאלנו לו כמה פעמים אם שמע ישיר איזה ביטוי כלשהו מפי המגלחים, ודחקנו אותו על כך והוא לא ענה שום דבר, רק מה שאמר בשמם שעושים לקבל שכרם, וברור כחמה שאילו שמע מפייהם מה שאמר בשמם למרן שליט"א היה מגיד אותו לנו אז, כי לא לכבוד היתה לו השתיקה⁶². וכמדומני שבמשך הפגישה אמר **שספר אחד הביע שהוא עושה מלאכת הקודש** או איזה ביטוי חלש הדומה לזה, וכמובן שאין במשמעות אלה כלום, אלא אצל מי ששומע בכל קול עלה נדף מה שרוצה לשמוע. עכ"ל

והעיר ב'פאת קדמה' (בהערה 62) שמה שאמר הרב בעלסקי שהרב דונר לא אמר ששמע מהמגלחים שכוונתם לע"ז - לא היה ולא נברא, כי הרב דונר כן העיר ששמע מהספריים שהם רואים בזה פולחן. ראה צילום:

62 יש הקלטה מכל פגישת הרבנים דאז, ונמצא תחת ידי, ומה שכתב הגרי"ב כאן לא היה ולא נברא. רק מה שקרה שרא"ד אמר ששמע מהספרים שהם רואים בזה פולחן. ומר ליי וייסמן אמר שהם מדברים פוליטיקה, וענה הרא"ד, אז מה, גם בבהכנ"ס מדברים פוליטיקה בעוה"ר.

אך בהאזנה להקלטה (דקה 34) שומעים במפורש שהרב דונר אומר: "כ'האב געפרעגט א שערער האט איר אינזין בשעת מעשה דער אליל? זאגט ער 'איך קריג געצאלט', I'm a payed man, אבער אודאי מיר ווייסן וועגן וואס זיי קומען, און מיר קאנטראלירן ווי זיי זאלן זיצן".

תרגום: "שאלתי סֶפֶר האם הוא מכוון בשעת מעשה את האליל? הוא אמר 'אני מקבל כסף, אבל בודאי אנחנו יודעים מדוע הם באים לכאן, ואנחנו מסדרים איך שהם ישובו'."

אחר כך (בדקה 40-43) העיר הרב בעלסקי שלפי זה פשוט שהם עושים את זה לפרנסה ולא לשם עבודת האליל, והרב דונר קפץ לנושא אחר, והתחמק מלענות [אמר שאח"כ הוא עוד יחזור לנידון זה, אבל לא עשה זאת].

ונמצא א"כ שבעל 'פאת קדמה' שיקר כשכתב שהרב דונר אמר ששמע מהספרים שהם רואים בזאת פולחן, כי ההקלטה מעידה שלא אמר כן, אלא אדרבה אמר שהם ענו לו שהם בסך הכל פועלים המקבלים תשלום.

ועל זה ניסה לענות ב'ויגשו':

"מי ששומע את ההקלטה לא שומע שום שתיקה, וגם לא שומע מה שהרב בלסקי מתאר ששאלו את הרב דונר שאלה זו כמה פעמים "ודחקנו אותו על כך", אלא הוא אכן נשאל שאלה, ואמר שהוא יחזור לזה, ולא הספיק לחזור לזה מקוצר הזמן."

דברי 'ויגשו' נשגבו מאתנו, שהרי הוא מודה שהרב דונר נשאל שאלה נוקבת שלמעשה לא השיב עליה, והסביר שלא השיב 'מפאת קוצר הזמן', והוא מפליא, שהרי השאלה נשאלה באמצע האסיפה כשעדיין הרב דונר לא היה נחפז ללכת [הוא נשאר שם לערך עוד כשעה], וכשנדחק לקיר הוצרך להפטיר שעוד יחזור לכך בהמשך... גם מה שכתב שלא דחקו אותו על כך פשוט איננו נכון, מאחר והרב בעלסקי כל הזמן שאל אותו האם לדעתו הספר חייב מיתה, והרב דונר לא היה יכול להוכיח לו שהספר חייב מיתה, אלא אמר שזו שאלה טובה...

המשיך ב'ויגשו':

"יהיה איך שיהיה, מה שהרב דונר כן אמר באותו מעמד בשם הספרים הוא כך: "שאלתי סֶפֶר האם הוא מכוון בשעת מעשה את האליל? הוא אמר אני מקבל כסף, אבל בודאי אנחנו יודעים מדוע הם באים לכאן להסתפר, ואנחנו מסדרים איך שהם ישובו, והוא אחד מהם, לא היו נותנים עבודת הגילוח למי שלא מאמין בהם, הוא מאמין בכל האליל, ובכל ענין ההודאה והתפילה, ולפעמים גם הם עצמם מתגלחים, רק היום הוא הספר". וזה בדיוק מה שציטט הגרי"ש אלישיב בשמו במכתבו לרב בעלסקי, שהרב דונר אמר באסיפת הרבנים באמריקה, שעושים את זה לכסף אבל גם הם מאמינים לכל הע"ז הזו, והם אחד מאלו שרואים עבודה לע"ז בגילוח [פולחן], ולכן להלכה זה נכלל בדברי הגמ' שמי שעובד ע"ז תדיר אמרין סתם מחשבת עכו"ם לע"ז, וכדברי הש"ך בסי' ד' ס"ק ג'. כלומר, מה שהרב בעלסקי כתב להגרי"ש אלישיב הוא אכן לא מדויק, והצדק הוא עם השגתו של המתמלל, ואין כאן שום זיוף כלל!"

גם כאן, טענו בחטין והתחמק בשעורין. הרי אין הנידון כאן האם אמרין סתם מחשבת עכו"ם לע"ז, כי מה שהגרי"ש קבע דאמרין בזה סתם מחשבת עכו"ם לע"ז - הוא אפילו על הצד שאין שום הוכחה שמכוונים לשם עבודה, דמכיון שהם אדוקים בדתם ס"ל לגרי"ש שמצד ההלכה נקטינן שמתכוונים לשם עבודה⁶⁰. אלא הנדון הוא דברי הגר"י בעלסקי זצ"ל, שכאשר דחקו את הרב דונר ששייב האם שמע מהספרים משהו שיעיד על כוונת עבודה, לא היה לו מה לענות, ולא לכבוד היתה לו השתיקה, כלומר, הוא יכול היה לענות מיידית תשובה קצרה מה שמע מהספרים שמעיד על 'כוונת עבודה' והעדיף להתחמק ולומר שיחזור לכך לאחר מכן [וגם לפני כן כשנשאל ע"י הרב בעלסקי האם הספר חייב מיתה רק אמר 'זו שאלה טובה' ולא הוכיח שחייב מיתה מאיזו 'כוונת עבודה' ששמע מהם]. ועל זה לא השיב ב'ויגשו' אלא התחמק.

ואכן רואים זאת גם במה שציטט ב'ויגשו', שהמגלח אומר שעושה זאת תמורת כסף, וזו מטרתו, ורק "יודע עבור מה באים להסתפר" [ומה שמסדר אותם איך שישבו, זו שטות, כי אין בזה עבודה כלשהי אלא סידור באופן נוח לגילוח]. וגם זה שהוא אחד מהם, אין בזה נפקא מינה כי בשעת מעשה אינו מכוון לאליל אלא עושה זאת עבור הכסף, כפי שהדגיש בפתח דבריו.

ולכן, השגת המשיג ב'פאת קדמה' שציטט 'הישכם אוהבים', שדברי הגר"י בלסקי 'לא היו ולא נבראו' - היא שקר, והשמצה על הגרי"ב זצ"ל.

עוד המשיך ב'ויגשו':

"בדרך כלל, אצל אנשים ישרים, אם אדם אחד מדבר בשתי הזדמנויות שונות, ובאחד מהם יש מקום להסתפק בכוונתו, ובשני הוא פירש שיחתו כל צורכו, אזי לומדים סתם מן המפורש, ומבינים שככה גם כוונתו במקום שלא פירש דבריו כל צרכו. בנדון דידן, הרב דונר אמר באסיפה בארה"ב שהוא דיבר עם ספר, שאמר לו שהם יודעים למה הם באים, והוא סיים שהספר הוא אחד מהם, והוא מאמין בכל האליל ובכל ענין ההודאה והתיפלה. אכן, יש מקום להסתפק אם מה שהוא אמר שהספר מאמין בכל האליל, האם כוונתו שכך הוא שמע והבין מהספר, או שמא כוונתו שהוא משער שזה ככה. עכשיו בעלי הכצעקתה הביאו תמליל של דברי הרב דונר לפני הגר"ש אלישיב (שהקלטה שמורה אצלם בלבד באופן שלא ניתן לבדוק את אמיתות הדברים). שם, הרב דונר פירש דבריו עוד יותר, וכתבו שהרב דונר העיד כך "שאלתי ספר מה אתה מתכוין. אמר אני הרי מקבל משכורת על

שהספרים אדוקים בדתם - מ"מ אין סיבה לחשוש שחושבים אחרת מדתם כל עוד שאין הוכחה ברורה לכך. וכל דברי הגרי"ש ששייך כאן דין דסתם מחשבת עכו"ם לע"ז - היתה רק לפי הנחת הרב דונר שזה ממש 'דרך עבודתה בכך'.

⁶⁰ ואמנם לדעת הגר"ב לא שייך כאן האי כללא, מכיון שלדעתו [וכפי שכך היא האמת] אף לצד שיש מהמון העם שמתכוונים לתקרבות - מ"מ אין זו הדרך הרשמית לעבודת האליל, וא"כ אף

זה, אבל הרי הוא יודע היטב למה הם באים ומה הם עושים, הוא יודע בודאי שזו עבודה, והוא משלהם והוא נהנה מזה שהאליל נהנה, הוא לא סתם ספר ברחוב, כך הם אמרו," עכ"ל. והיינו מבואר שגם מה שהוא אמר שהספר הוא אחד מהם שמאמין בכל העבודה הזאת, זה נאמר בשם הספר, ולא השערה בעלמא. וכאמור, הדבר ההגון הוא ללמוד סתם מן המפורש. אבל מידה אחרת יש לבעלי הכצקתה, והם הרי כבר החליטו ע"פ מקום אחד שזה השערה בלבד, וממילא ניתן כבר להאשים שבמקום השני הרב דונר החליט לשקר... וכאן יש דבר מחריד, שעד כאן שמענו מהם טענות שאולי הרב דונר לא ידע איך לברר את הדברים וכדומה, אבל כאן הם מציגים את הרב דונר שהוא סתם שקרן במזיד, ושיקר לפני הגר"ש אלישיב, ואמר לו שהוא שמע מה שלדעתם הוא לא שמע! ובעוד שכל הצגת שני המקורות כסותרים זה את זה - כלל אינו מוכרת, אלא אדרבה כנ"ל, נורא ואיום!!".

בעלי 'ויגשו' ו'פאת קדמה' משמיצים את הגר"י בעלסקי זצ"ל, מגדולי הדור ופוסקי ארה"ב, ונתלים ב"כבוד התורה", כביכול התורה לא מצווה עלינו לחקור היטב את העד על מנת לעמוד על האמת - כדי להתחמק מטענתו של הגר"י בעלסקי, שעמד על הסתירה בדברי הרב דונר.

למעשה בעדות הרב דונר לפני הגרי"ש"א, הוא אמר בשם הספר ש"אני הרי מקבל תשלום" וזו מטרתו היחידה, ואח"כ הוסיף פרשנות מדיליה בלשון נסתר 'אבל הוא יודע למה באים ושזו עבודה', ואח"כ הוסיף בשמם שאמרו שנהנים שאינם סתם ספרים ברחוב או מנקי אשפה, אלא עסוקים בדתם, ומה שסיים 'כך הם אמרו' לא קאי על הפרשנות שלו שיודעים שזו עבודה, אלא על מה שהוסיף בסוף דבריו שאמרו לו שנהנים שאינם סתם ספרים ברחוב, ותו לא.

והאזנו שוב להקלטת עדות הרב דונר אצל הגרי"ש, ונוכחנו לדעת שאכן ברור מדבריו שלא שמע מהספרים כלל שהם יודעים שזו עבודה וכו', וכך לשונו בדקדוק גדול:

"רא"ד: מכיון שהשליח שנסע לא דיבר עם הספרים אז שאלתי את הספרים 'מה אתה מתכוין'. והנה זה ברור שבשעה שמסתפרים מתכוונים אליו, הוא לפעמים אומר את השם, לפעמים חושב את השם, אבל זה ברור שבשעת מעשה הוא חושב; וכשהוא מתיישב הספר לוקח את הידים של המסתפר ומניח אותן כך [על הלב], צריך לשבת בצורה מסויימת, זה לא סתם שהולכים לספר וצוחקים, זו עבודה שלמה.

שאלתי ספר מה אתה מתכוין? אמר - אני הרי מקבל משכורת על זה... אבל הרי הוא יודע ברור למה הם באים ומה הם עושים, האם נימא שהוא מפגל כשהוא חושב מעבודה לעבודה... [את זה אני לא יודע]. אבל הוא

יודע בודאי שזו עבודה, והוא משלהם, והוא נהנה. הוא אמר לי, אני נהנה, הלא זו הדת שלי, הוא לא מנקה אשפה, הוא לא סתם ספר ברחוב, הוא חלק ממה שהאליל נהנה. הוא לא אומר את השם של האליל אלא המסתפר, אבל הוא יודע שזו עבודה. ושאלתי הספרים למה עושים זאת, ואומרים בודאי עושים זאת בשביל שרוצים לעשות העבודה, אבל האם הוא עצמו מכוון לעבודה כמו הכהן - זה לא. אבל הוא יודע שזו עבודה והוא עושה את זה".

ומבואר להדיא מדבריו שבסך הכל שמע מהספרים שני דברים: א'- שמתכוונים עבור המשכורת; ב'- שנהנים שהם לא סתם מנקי אשפה או סתם ספרים ברחוב אלא שהם עוסקים בדת שלהם. בנוסף, הרא"ד הדגיש שאינו יכול להעיד האם אכן מתכוונים לשם עבודה. והם בדיוק אותם דברים שהעיד הרא"ד באסיפה בארה"ב. ועל זה באו דברי הגר"י בעלסקי שכשדחקו אותו לומר איזה ביטויים של 'עבודה' שמע מהספרים - לא היה לו מה להשיב.

בסיכומי של דבר, הרא"ד עצמו לא העיד ששמע משפט של 'כוונת עבודה' מהספרים, אלא רק שמקבלים משכורת, ושנהנים שאינם סתם מנקי אשפה אלא עוסקים בדתם [שאינן מזה שום הוכחה על 'מעשה עבודה', כמובן], והוסיף פרשנות של עצמו [בלתי מבוסס] שהוא חלק מהם ויודע שזו 'עבודה' ולא יתנו למישהו שלא מאמונתם לספר, וכו', אבל בפועל מהם הוא לא שמע משפט חותך, ועל זאת העיר הרב בעלסקי, וה'פאת קדמה' שכתב שכן מבואר בדברי הרא"ד ששמע מהם שרואים בזה פולחן, ומה שכתב הרב בעלסקי פשוט "לא היה ולא נברא" - דבריו אינם נכונים, והם סתם השמצה על הרב בעלסקי.

אגב, מה שטען הכותב שהקלטת הרב דונר אצל הגריש"א שמורה אצל בעלי 'הכצעקתה' באופן אובססיבי כך שלא ניתן לבדוק את אמיתות הדברים - ידוע היטב לבעל 'ויגשו' שבעלי 'הכצעקתה' מאפשרים להאזין להקלטה, והרב שילה הזמין את האוסרים לא פעם להגיע לביתו ולהאזין להקלטה, אלא שלא יוכל לשלוח להם את ההקלטה מאחר וכבר איתמחי גברי לזייף ולמחוק ולעשות ככל העולה על רוחם גם בדברים הגלויים לכל, כ"ש במה שהציבור לא יוכל לבדוק אחריהם... וגם אם איננו מעוניין להפגש עם הרב שילה - היה יכול לשלוח שליח שהיה מתקבל בכבוד ויושב בביתו ומאזין, והיה חוסך מעצמו הוצאת שם רע לומר שההקלטה שמורה עמו ואיננו משמיע אותה לאיש.

ומסיים ב'ויגשו':

"וכמובן כל זה אין לו שום נפק"מ, מכיון שגם בלי עדותו של הרב דונר, יש המון מקורות שגם בעל הכצעקתה מודה בהם, שהספרים הם מכת מסויימת בדתם, וכן הם אומרים את שם האליל בתחילת משמרתם, והארכנו בזה במקום אחר".

ודבריו מגוחכים: "אין שום נפק"מ"? משמיץ גאון ופוסק מובהק שמה שכתב הוא 'לא היה ולא נברא', ואיך כותב שאין בזה נפק"מ? ואם כי אולי אין בזה נפ"מ לדינא לפי דבריו, אבל אז כ"ש שאין לו שום היתר להשמיץ.

וכמובן שגם בגוף דבריו הוא טועה ומטעה, כי אין שום חוק בדתם בנוגע לספרים, והכמרים מצהירים להדיא שכל אחד [כולל נוצרים וכופרים] יכול להיות ספר אצלם, והם יכולים להתגלח גם אצל הספר העירוני בארה"ב [שאיננו הינדי]. ומה שבטירופאטי יש כת מסוימת שמוחזקת במקצוע התספורת - הוא כי שם כל האומניות מחולקות לפי כתות, ולאותה "קאסטה" יש חזקה על מקצוע הספרות, והם אינם מניחים לאחרים לגזול מהם את החזקה, וכך גם אמר הכומר הראשי של הטמפלים ההינדים בצפון אמריקה. בנוסף, עדיין לא זכינו שיגלה לנו היכן נמצאים אותם המון מקורות שכותבי 'הכצעקתה' אמורים להודות בהם שהספרים הם מכת מסויימת "בדתם" ושומרים את שם האליל.

האם הצלם מזכיר את אלקים

ב'הכצעקתה' חשפו את הזיוף של 'הישכם' בהעתקת דברי הרב דונר: שבעוד שהרב דונר העיד בשם כומר מלונדון שהם מאמינים בבורא עולם והפסלים נועדו רק להזכיר את הבורא, זייף בעל 'הישכם' את דבריו כאילו אמר שהפסל מזכיר את 'האליל בהודו'. זיוף חמור מאין כמוהו, ההופך את כל המשמעות של הדברים.

וז"ל הכצעקתה:

"בקשר לשאלה האם ההינדואיזם הוא בכלל ע"ז, אמר הרא"ד דונר בישיבת הרבנים בניו יורק בשנת תשס"ד (דקה 3 בהקלטה): "איך בין געגאנגען באזוכן א ווערי אינטולעקטשועל לעקטשורער אין הינדואיזם אין לונדון, מיר האבן דורכגערעדט פרשת הינדו רעליגיע. כ'האב ליידער געזען ביי אים ממש תקרובת וכו'. איך האב אים געפרעגט, זיי מיר מסביר, נעכטן איז עס געווען א שטיק האלץ אויפן בוים און היינט קען דער האלץ געבן א ברכה? וואס פאר א טעם האט דאס? Very friendly. ניין זאגט ער, **נישט דאס מיינט דאס, דאס דארף מיר נאר דערמאנען אז עס איז דא גאט, "we believe in God"**, ס'דא א גאט אויבן, און דער אליל איז נאר להזכיר אז עס איז דא א גאט. אבער ס'דא פארשידענע אלילים, יא ס'דא א גאט פון

גבורה God of beauty וכו' און וואס איר ווילט, "אבער אלס, ס'מער נישט דא ווי איין גאט אויבן, און דער אונטן איז נאר, ער דערמאנט וואס דאס איז אויבן".

תרגום: הלכתי לבקר מרצה אינטליגנטי בדת ההינדו שם בלונדון, ושוחחנו על פרשת הדת ההינדית, ראיתי לצערי שם אצלו ממש תקרובת וכו'. ושאלתי אותו, תסביר לי, אתמול זה היה רק חתיכת עץ על האילן, והיום העץ יכול לתת ברכה? איזה טעם יש לזה? [שאלתי לו את זה] בידידות גדולה. הוא אמר 'לא, לא זו הכוונה, זה צריך להזכיר לי שיש אלקים, אנחנו מאמינים באלקים, יש אלקים למעלה, והאליל הזה הוא רק להזכיר לנו שיש אלקים. אבל יש כל מיני אלילים, כן, יש אליל של גבורה, אלקים של יופי, וכו', ומה שאתה רוצה, אבל מעל הכל, אין יותר מאלקים אחד למעלה, ופה למטה] כלומר, הצלם שיש אצלנו הוא רק מזכיר מה זה למעלה', כלומר, המרצה אמר לרא"ד שאין בפסלים שום ענין מצד עצמם, אלא הם רק להזכיר שיש אלקים, ותו לא מידי, ונמצא שאין כאן ע"ז אפילו בשיתוף כי אין מייחסין שום כוחות לפסל, והוא לזכרון בעלמא.

אמנם, ב'פאת קדמה' (חלק ב' עמ' 33) זייך את דברי הרב דונר, וז"ל: "הלכתי לדבר עם אחד intellectual lecturer [מרצה משכיל] של דת ההינדו. דיברתי איתו בנושא הרבה זמן. ראיתי בבית שלו, תקרובת ממש, קטורת, צלמים, לבונה, קאמפור [סוג בושם שנחשב מאוד בעיניהם] על מזבח. הוא הסביר לי שכל בוקר צריך לעשות הקטרה, ואחר זה כו'... אני רק אומר מה שיש תועלת, כי יותר מזה אין אומרים. הוא הסביר לי שהוא נותן קצת מכל ארוחה לאליל, ואז האליל מברכו. ואז הוא הסביר לי שהאליל שיש לו שמה, אינו אליל מצד עצמה, אלא הוא רק להזכיר את האליל הגדול בהודו"..." כלומר, לא שהפסל מזכיר את אלקים אלא שהפסל מזכיר את האליל הגדול בהודו!

ועל זה ניסה לענות ב'ויגשו':

"ועכשיו, לגופו של דיוף! טענו שמה שהרב דונר אמר בשם כומר בכיר בלונדון שהגם שיש פסלים, "אבל מעל הכל יש את האל העליון" וכוונתו "להשי"ת", בעוד שבתרגום נכתב שכוונת הכומר באומרו "האל העליון" - לאליל בטירופטי. ראשית נקדים שבשיחה אחרת שהרב דונר מסר לפני בני משפחתו הבהיר דבריו יותר שזה מזכיר את האליל בהודו. תרגום: "הרב דונר שאל אותם ישיר: "אני לא מבין, אתם הולכים וקונים את החומר בחנות ואתם עושים את האלילים בעצמכם, איך אתם מדמיינים שזה יכול לעזור לכם"... והם גמגמו ותירצו שזה לא דבר האמיתי, רק שזה מזכיר להם על הדבר האמיתי בהודו".

כלומר, כשב'פאת קדמה' וב'ויגשו' מצאו סתירה בדברי הרב דונר, הם החליטו שהגירסה האמיתית היא כפי שאמר הרב דונר לקומץ מבני משפחתו, אבל מה שאמר לששים רבני ניו יורק [שכמובן יש לדברים שאמר שם משקל פי כמה, מכיון ששם העיד בתורת 'עדות'] הוא פשוט לא נכון. אבל במקום לכתוב בהערה שנמצאה סתירה בדבריו ולהשאיר לקורא להחליט, הם כבר החליטו איזו גירסא אמת ואיזו לא, ופשוט הגיהו את הדברים שהרא"ד אמר באסיפה... ובפרט, שאת אותה שיחה לבני המשפחה לא הרא"ד כתב, אלא אחד האחיינים, שכתב מתוך הזכרון **לאחר שציין שאין לו הקלטה של אותה שיחה שנמשכה כשעתיים וחצי** [ונראה שהרא"ד אף לא נכח שם אלא היה זה מפגש טלפוני - מאחר ובתאריך המפגש הרא"ד עדיין היה בא"י, בלילה שלאחר שנפגש עם הגריש"א, ויש לציין עוד שהאחיין גם כתב בשם הרא"ד שהם אומרים את שם האליל 'וישיו' - וזו שגיאה, מאחר ושם האליל שהם הוגים הוא 'גובינ...', מה שמוכיח שהדברים לא מדויקים].

ובאמת גם בעדותו אצל הגרי"ש והבד"צ אמר הרב דונר בשם הכומר שמאמינים בהשי"ת. וז"ל הרב דונר בעדותו לפני הגרי"ש:

"לפי דבריו, כי כשהוא משתחוה לאליל, מה הוא נותן לך. לא אני לא מתכוין לאליל, אני לא משתחוה בכלל לאליל, הוא רק מזכיר לי שיש אלקים.

מרן הגרי"ש: מה הוא חושב, מה הוא עושה?

רא"ד: זאת אומרת, כשהוא משתחוה לאליל, מה יכול חתיכת עץ לתת לך? הוא אומר לא, חתיכת העץ מזכירה לי שיש למעלה אל עליון ואני משתחוה לו."

הרב אפרתי: הם אומרים הכנעה...

רא"ד: לא! אבל הם אומרים שהם לא עובדים ע"ז.

וז"ל בעדותו לפני הבד"ץ:

"אותם אינטליגנטים גם אמרו שהם לא עובדים לפסלים עצמם, ולחתיכת חרס שרק אתמול ייצרו, אלא שזה רק מזכיר להם שיש אלקים...

ונמצא שבכל מקום שהרב דונר העיד בתורת עדות [לפני הגרי"ש, הבד"ץ, ובאסיפת הרבנים] הוא אמר מפורש בשם המלומד שהפסל רק מזכיר את האלוקים שלמעלה, והגהת הפאת קדמה בדבריו היא זיוף.

ויש להעיר שכיום דעת הרבה כמרים בדת ההינדו שהפסלים אינם נעבדים כשלעצמם, אלא הם מאמינים בבורא עולם, והפסלים רק מזכירים להם את האלוקים למעלה.

THE FULL TEXT OF THE DECLARATION

(February 5-6, 2007).

Declaration of Mutual Understanding and Cooperation from the First Jewish-Hindu Leadership Summit Delhi 17-18 Shvat, 5767; February 5-6, 2007.

The first Hindu-Jewish Leadership Summit took place in Delhi on February 5 to 7, 2007, at which the delegation of the Chief Rabbinate of Israel convened with major religious leaders of Hindu Dharma. It is planned that this historic gathering will lead to ongoing bilateral meetings on shared values and common concerns, many of which were highlighted at this summit.

The participants affirmed that:

1. Their respective traditions **teach faith in one supreme being who is the ultimate reality, who has created this world** in its blessed diversity and who has communicated divine ways of action for humanity for different peoples in different times and places.

מצ"ב צילום
מהצהרה
שנחתמה ע"י
כמרים מדת
ההינדו -
שמצהירים
שמאמינים
בבורא עולם.
ממשיך
ב'ויגשו':

"שנית, בשעתו התנצל המתרגם [=בעל 'פאת קדמה'] וכתב בזה הלשון: יכול להיות, ומסתבר, שעל פי זה טעיתי [לא שעשיתי השוואה בין הדברים, רק כשלא הבנתי בדיוק מה הוא אמר, אולי כתבתי ע"פ מה שהונח לי ביזרון ממה שכתוב במקום אחר]. אני לא יודע. אבל להציג את הדברים כאילו סילפתי אותם כדי שלא יגידו שזה לא ע"ז, זה לא מתאים עם ההמשך של דברי הרב דונר, שאמר שאחרי הפגישה הרב דונר אמר מיד אחרי זה: "אז חשבתי שאולי זה לא ע"ז. ידעתי התורות של ר' דוב לנדו, שיש לו חידוש נפלא, אבל לא עכשיו", עכ"ל. הרי שהרב דונר לא סמך על אותו כומר בין כך ובין כך, וגם אילו היה לי ענין לשקר לא הייתי מוסיף שהרב דונר הוציא משם שכל הענין אינו עבודה זרה, אלא הייתי מסתיר גם את זה".

מדובר בתירוץ לא סביר. כי גם אם נקבל את ההתנצלות [שפשוט "לא יודע" ו"לא זוכר" איך סילף את הדברים המפורשים שנאמרו ע"י הרב דונר], הרי קשה לקבל את ההוכחה שהביא לכך שלא התכוון לזיוף - שכן המשך דברי הרב דונר באמת אינם קשורים כלל לענין. התורות של ר' דוב לנדו הן על הצד שהם עובדים לנברא מדומיין, ובזה כתב החזון איש שאין זו עבודה זרה אלא מינות. ובזה יש לפלפל שמא סוף סוף כוונת היהודיים לעצם הפסל שבתוכו שוכן הנברא המדומיין - שבזה הרי לא מפורש בחזו"א שהתיר אף בכגון דא. אבל כל זה אינו קשור כלל לדברי הכומר, שלדבריו הם מאמינים בבורא עולם, לא עובדים נברא אלא בורא, והפסל אינו אלא רק להזכיר שיש "אלוקים אחד למעלה" [שהכוונה בזה תמיד ברורה לבורא העולם (ובעדותו אצל הגר"ש אמר זאת בדברים ברורים יותר, שהכמרים אומרים שהם לא עובדי עבודה זרה בכלל)], וא"כ ברור בדבריו שאין עובדים לפסל כלל וכלל, ואין בכך משום לתא דע"ז, ואף לא משום לתא דכפירה.

ולכן, בודאי שהיה כאן ענין גדול מצידם של 'הישכם' ו'פאת קדמה' להסתיר את העובדה שלדברי הכמרים הם כלל לא עובדי ע"ז, שבעוד שעל התורות של ר' דוב

יש לפלפל אם סוף סוף מתכוונים לנברא המדומיין השוכן בפסל - הרי לפי דברי הכומר אין הפסל כלום, ורק מזכיר את הבורא שלמעלה.

המשיך ב'ויגשו':

"כמו כן, יש להעיר שבספר "הישכם אוהבים" גם כן לא הוסתרה עובדא זו שהגויים בהודו מאמינים כן, והכל מפורש בהישכם אוהבים עמ' ט"ו. ואילו היה ענין להסתיר את זה לא היינו כותבים כן בריש גלי".

וכל זה הטעייה. המעיין ב'הישכם' יראה שהם כלל לא כתבו שמאמינים בבורא, אלא שמאמינים ב"אלילים שונים שכולם התגלמויות של אל אחד שהתגשם באלילים רבים", ויחי ההבדל! ראה צילום:

ע"פ שיבוש דת ההינדו ישנם אלילים שונים שכולם התגלמויות של אל אחד שהתגשם באלילים רבים, וכל אליל ממונה על ענין אחר. עיקר אמונתם שבכל תמונה וציור של האליל מתגלמות ושורה איזו התגשמות עצמותו של האליל ברמה מסויימת, באופן שניתן להתפלל, להקטיר, ולהקריב, מול כל תמונה הנצבת לפנייהם.

המשיך ב'ויגשו':

"ומה שציידו בגלל זה שכל עבודת ע"ז בהודו הוא להזכיר את הבורא עולם, וממילא זה לא ע"ז בכלל, יש לדעת שאלו דברי כפירה ממש!! והוא הוא ע"ז של דור אנוש! שכן כל עבודה לכל נברא אחר, גם אם מייחסים את הכח לבורא - זהו ע"ז גמורה...".

זעקתו ש"אלו דברי כפירה ממש" נובעת מטעות, שבודאי בדור אנוש "עבדו" לנבראים אחרים וסברו שבכך עושים נחת רוח להשי"ת. משא"כ בנידון דידן - לפי"ד הכמרים כלל אינם עובדים לנבראים אחרים אלא לבורא ולא לנברא, אלא שלדעתם הפסל בסך הכל מזכיר להם את בורא העולם..

המצאת התפילה על הקרבת השערות, ונוסחתה

בחוברת 'הישכם' הראו תמונה של חברי הנהלת המקדש בעת חנוכת אולם תגלחת



כמרים וספרים מתפללים לאליל
ברגע תחילת פולחן התגלחת.
תוכן תפילתם - שכל השיער המתגלח
במקום זה יתקבל כקרבן לאלילים

חדש, מברכים
את הספרים
בתנועת
השלום
'נמסטה'
המקובלת
בהודו. בעל
"הישכם"
המציא שאלו
כמרים
שמתפללים
בתחילת
המשמרת, וגם

המציא בדמיונו את נוסח התפילה 'שכל השיער המתגלח במקום זה יתקבל כקרבן לאלילים'...

השיב ב'ויגשו':

"ישנן כאן שתי עלילות דם מאוסות: א'. שהציגו שכביכול הצגנו שהם מתפללים עם ידיים 'סמוך ללב', ולא נחה דעתם עד שדיקדקו לומר "ומנין להם שזה 'סמוך ללב' ושכלל יש משמעות אצלם לסמיכות ללב?" כאשר כל זה להד"ם!! המילים שכתובות בספר "הישכם אוהבים" על התמונה הינם "כמרים וספרים מתפללים לאליל ברגע תחילת פולחן התגלחת. תוכן תפילתם שכל השיער המתגלח במקום זה יתקבל כקרבן לאלילים" עד כאן ותו לא. ומי הזכיר את הצמדת הידיים???"

הכותב שכח את הערת בעל 'פאת קדמה' (ח"ב עמ' 39 הע' 37) [שדבריו הועתקו בחלק מהלכתי שהובא בוילאו/ויגשו] על דברי הרב דונר שאין להם רשות לשבת כמו שהם רוצים אלא דווקא בצורה כזו עם ידיים על ליבם:

"אם כוונתו שהמתגלח יושב בצורה זו בכל משך הגילוח, אז נקודה זו נסתרת מתמונות ושאר המקורות הידועים לנו כעת, אם לא שהתכוון לומר שלפני הגילוח עושים תנועה זו, ואחרי זה מתגלחים נעי' תמונה בהישכם אוהבים עמ' כד שעושים תנועה של ידיים על הלב לפני הגילוח וצ"ע. וכבר העיר בזה הרב מנשה קליין זצ"ל וכתב: "ומה שאמר הרב דונר שליט"א שהגוזזים אומרים לנגזדים להניח ידם על לבם וזה מראה על ענין של עבודת

ע"ז, הנה אין לו לדיין אלא מה שעניו רואות, אך העיד לפני הרב צבי וויסמאן הנ"ל שבהודו אין מניחים ידם על לבם בעבודתם בשום פעם, וזה לא מראה שום ענין של עבודה ורק מניחים את ידיהם למטה שלא יפריע לגזירת השערות, וגם שלח לי תמונות משם, שנראה בעליל שאין ידיהם על לבם בשעת תועבת ההסתפרות" עכ"ל. אמנם מה שכתב בשם ליי וייסמן "שבהודו אין מניחים ידם על לבם בעבודתם בשום פעם" הוא שקר, כמו שרואים בתמונה הנ"ל בהישכם אוהבים עמ' כד", עכ"ל 'פאת קדמה'.

לסיכום: בפאת קדמה הוכיח מהתמונה שביהשכם: א'- מצמידים הידים על הלב לפני הגילוח, ב'- מה שהעיד ר' צבי ויסמן שבהודו אין מניחים הידים על הלב בשום פעם בעבודתם הוא "שקר", שהרי מוכח בתמונה זו שהם כן מניחים הידים על הלב. ועל זה כתב ב'הכצעקתה' שהדברים הללו הם זיוף, שהרי: א'- בתמונה אין מניחים הידים 'על הלב', אלא בסך הכל משלבים את הידים יחד; ב'- הרי בתמונה בסך הכל מתואר איך שהספרים והנהלת המקדש מאחלים זה לזה שלום כפי אופן אמירת השלום המצוי ביותר בהודו, בדומה ל'לחיצת ידים' בתרבות המערבית, המכונה 'נמסטה', ור' צבי הרי לא אמר שהם לא אומרים שלום בעת התגלחת...

וגם לגופו של ענין, בכל ההסרטות והתמונות שצולמו במקום, אין זכר ל"ידיים על הלב". ולכן מדובר בעוד שקר של 'הישכם', וגם בעוד השמצה על ר' צבי וייסמן. המשיך ב'ויגשו':

"ולגופם של דברים, זה שהספרים מזכירים את שם האליל בתחילת עבודתם כבר הוכחנו את הדבר באריכות מספקת במקום אחר. וזה שבתמונה זו תחילת עבודתם, זה מוכח מהתמונה עצמה, ומהכתבות בהם היא התפרסמה (ומכין שאין לנו סרטון של קטע זה אלא רק תמונה, לא ניתן לשמוע האם הם מקיימים את חובתם או לא)".

דבריו מעלים חיוך כיצד מתחמק במקום להודות שדמיין ושיקר, שמאחר ומדובר בביקור של הנהלת המקדש אצל הספרים לרגל חנוכת המקום, ורואים בעליל כיצד הספרים והנהלת המקדש מאחלים שלום זה לזה, שהרי הם מסתכלים זה על זה [ובעל 'הישכם' גם כיסה את העינים של איש ההנהלה, כך שלא ניכר איך שהוא מסתכל על הספר, אלא נראה שכאילו הוא מתפלל...], ודוקא אלו שמסתכלים זה על זה מצמידים ידיהם בנוסח של האיחול ההודי, אבל כל זה לא מנע ממנו להציג תמונה מעוותת שכאילו בתמונה זו מוכח שמתפללים בתחילת 'פולחן התגלחת', והמשיך להתחמק ולטעון שאף שאכן מהתמונה זה לא מוכח, מכל מקום "כבר הוכחתי את זה במקום אחר"... , אם כן מדוע הוכיח זאת מהתמונה? [ובגוף הדבר בענין תפילת הספרים כבר הוכח לעיל שהמציאות היא להיפך, ואין שומעים אותם כלל אומרים את שם האליל בעת עבודתם. ומדובר בשקר על שקר].

המשיך ב'ויגשו':

"עוד השמצה זולה: "תוכן התפילה הוא המצאה של האוסרים". בתחילה חשבנו שהם כתבו את זה בהמשך לבקיותם בכל ספרי ומקורות הע"ז, ומכיון שדבר זה נעלם מהם, החליטו שזהו המצאה של האוסרים. לאחר מכן ראינו שהם עצמם הביאו נוסח כזה של תפילתם, בהגדת עדות ר' גרשון וועסט, אולם כנראה שהעדיפו לעת עתה לשכוח מזה. אז נזכיר להם, בשיחה של ר' גרשון עם איזה כומר, הכומר אמר לו בזה הלשון 'הם מתפללים שכל האופרינג ימסרו לנ"ד בלבד, לאחר חיתוך השערות בטירומלה, כל זה הולך לחשבון של נ"ד".

וגם זה אינו נכון, כי בדברי הכומר לא מבואר שהם מתפללים בשעת התגלחת, אלא שזו המשאלה שלהם שהשערות יתקבלו וימסרו לנאלה דיווי [והיא עצמה אינה אליל כלל ואינה נעבדת אצלם, כמבואר במקום אחר], ובתמונה זו כלל לא רואים שמתפללים, כך שכל הבסיס מזויף.

מתי חלה נתינת השיער לאליל

ב'הכצקתה' גילו שאף בדברי הכומר הבכיר שהאוסרים מסתמכים עליו מבואר שאין כאן אלא נתינה של שווי השיער, ועוד מבואר מדבריו [לפי איך שהם הביאו את דבריו] שאינו יודע כמה זמן לוקח עד שהאליל 'מקבל' את השיער... ממילא מדבריו מבואר שאין כאן איסור תקרובת, שהרי נתינה לצורך השווי אינה אוסרת את החפץ, כמ"ש הגריש"א והגר"מ שטרנבוך, וגם יש סתירה מזה לדברי העד אמיר דרומי, שאמר בתשע"ח שאמרו לו שהאליל מקבל את השיער מיד ברגע הגזיזה... [ובכך התאים את דבריו לאג'נדה של שולחיו שעצם הגזיזה אוסרת, דאליה הרי הנתינה בהונדי לאחר הגזיזה בודאי לא יכולה לאסור. וכן שאר דבריו הותאמו לשאר טענות 'הישכס'].

וז"ל הכצקתה:

"[ציטוט דברי הכומר שהובא ב'הישכס'] שאלה: כמה אורך זמן צריך להיות השיער בהונדי כדי שיחשב שהאליל לקח את השיער?
תשובה: איננו יודעים בוודאות כמה זמן זה לוקח. אבל כאשר אנחנו מתייחסים בהרבה כבוד והוקרה זה יוקרב לאליל, עד אשר כל יצורי תבל חיים, ועד אשר אנשים יאבדו את האמונה בו.
שאלה: מהו מיכל ה"הונדי"? מדוע השיער הולך לשם אח"כ?
תשובה: לכל אחד יש ספקות לגבי הקרבת השיער שלו, מה הם עושים עם השיער? האם זה מוקרב לאליל?
אנחנו מחלקים שיער מוקרב לפי אורכו, ומוכרים אותו במכירה פומבית. הרבה חברות קונות אותו ומשלמות אלפי מליונים. והסכום הזה

נשמר באוצר טירומלה, אז אל תדאגו! כל מה שיוקרב [-ינתן] כאן יהיה שייך לאליל, אנחנו מאמינים בזה חזק!!! [ע"כ הציטוט, ולדבריו כל הנתינה היא רק ע"י שהשיער ימכר, והסכום ישמר באוצר טירומלה].

נמצא שלפי דברי הכומר לוקח הרבה זמן משעת הגילוח [הוא לא יודע בדיוק כמה] עד השעה שיחשב שהאליל לקח את השיער. **והיותר מפליא, לדבריו מה שאומרים "שהשיער שייך לאליל", הכוונה הוא שהשיער ימכר, ואלפי המליונים שירוויחו ישמרו באוצר טירומלה של האליל, וזה מה שאומרים שהשיער שייך לאליל - ונמצא שאין שום תקרובת בעצם השערות, אלא בשווי שלהן!"**

הגיב ב'ויגשו' שיש כאן 'זיוף חמור':

"ומה שהביא מהכומר בטירופאטי, שכאילו אמר שלא ברור באיזה זמן חל הנתינה - זהו זיוף חמור שכן בראיון עצמו מובא שהשאלה היתה כמה זמן זה צריך להיות "בהינדו" כלומר בדת ההינדו עד שזה ייחשב שהאליל לקח את השיער - ובהכצקתה שינו את הדברים כאילו כתוב כמה זמן השערות צריכים להיות "בהונדי" כלומר בכלי ההונדי".

ההתחמקות כאן ברורה, שהרי ברור לכולם שהשיער לא 'מונח בדת ההינדו', אלא השיער מונח ביכלי ההונדי, וא"כ כאשר השאלה היא 'כמה אורך זמן צריך להיות השיער בהינדו', ברור לכל שזו טעות מאחר ושום מראיין לא ישאל כזו שאלה חסרת משמעות, והכוונה ליכלי ההונדי".

המשיך ב'ויגשו':

"ונגלה באוזני הקורא הישר מהו באמת הסיפור העומד מאחורי כל זה, ומה באמת אמר אותו כומר. בתחילת המחקר על השערות מהודו, שכרנו חברת טלוויזיה בהודו, שילכו ויעשו ראיונות עם כמרים ועם מבקרי המקום. שלחנו כמה וכמה שאלות, והם שלחו לנו את הסרטון של כל המחקר שלהם. כל הראיונות והשיחות היו בשפה המקומית, אבל אותה חברה עשו בסרטון כיתובים של תרגום הדברים לאנגלית, ועל פי אותם כיתובים תרגמנו את הדברים ללשה"ק, והוספנו את זה לחיבור "הישכם אוהבים". למעשה אחרי זמן, לאחר שקמו כמה עוררים, שלחנו את הסרטון לחברה מקצועית שיתמללו שוב את כל הדברים משפתם, ויתרגמו את זה שוב מילה במילה לאנגלית, ותרגום זה נמצא תחת ידינו. והתברר שתרגום הכיתובים שנעשה על ידי חברת הטלוויזיה, היה לקוי בכמה פרטים, וכעת כל הדו שיח הרבה יותר מובן. וכן הקטע המדובר קיבל משמעות אחרת לגמרי.

קודם נקדים איך זה הופיע בכיתובים בסרטון הראשון, שמשם תרגמנו את זה ללשה"ק בהישכם אוהבים:

ש: כמה אורך זמן צריך להיות השיער בהינדו כדי שייחשב שהאליל לקח את השיער?
ת: איננו יודעים בוודאות כמה זמן זה לוקח. אבל עד הזמן... כאשר אנחנו מתייחסים
בהרבה כבוד והוקרה... זה יוקרב לאליל ועד אשר כל יצורי תבל... ועד אשר אנשים יאבדו
את האמונה בו...

ש: מהו מיכל ה"הונדי"? מדוע השיער הולך לשם אח"כ?

ת: לכל אחד יש ספקות לגבי הקרבת השיער שלו... מה הם עושים עם השיער...?
האם זה מוקרב לאליל? הדעה הרווחת בטמפל היא... אנחנו מחלקים שיער מוקרב לפי
אורכו ומוכרים אותו במכירה פומבית. הרבה חברות קונות אותו עבור אלפי מליונים.
והסכום הזה נשמר באוצר טירומלה. אז אל תדאגו... כל מה שיוקרב כאן יהיה שייך
לאליל אנחנו מאמינים בזה חזק...

למרות שההבנה בדברים לא כל כך ברורה, ברור שיש כאן שתי שאלות שונות עם
שתי תשובות.

חדא, כמה זמן בדת ההינדו האליל לוקח את השערות, ועל זה הוא ענה שזה לא
ברור בדיוק. ואחרי זה הוא שאל עוד שאלה, מהו כלי ההונדי ולמה מניחים שם את
השערות, ועל זה הוא עונה שהטמפל מוכרים את השערות, אבל אל תדאג כל הדברים
מגיעים לאליל.

בעלי הכצעקתה עשו כאן זיוף נורא, והעתיקו מה שנוח להם, עד שהציגו שכביכול
על השאלה כמה זמן זה לוקח, התשובה היתה שלא יודעים בדיוק מתי, ואז הוסיפו את
התשובה על השאלה השניה כאילו נאמרה על השאלה הזו, והיינו שרגע הנתינה הוא זה
שמוכרים את השערות."

ראשית יש לציין שהסיפור על "חברת טלוויזיה" שנשכרה על ידו, מעורר כמה
תמיהות: א'- כיצד כל הסירטון הוא ארבע דקות, וכי לשם כך נשכרה חברת
טלוויזיה? האם אלו כל השאלות שהיו לו לשאול? ב'- בצד שמאל של התמלול
מופיע הסמל של האליל 'וישנ...', האם צוות הטלוויזיה ששכר מחבר 'הישכם' הניח
סמל של האליל? ג'- בהסרטה ה'כומר' נשמע מדבר ברצף, ומשום מה השאלות
מופיעות רק בכתב בין תשובה לתשובה, תוך השתקת דבריו באופן הדרגתי ומלאכותי
- היכן נעלמו כל השאלות? ד'- נראה להדיא שהשאלות שהוצגו בכתב נתוספו
לסרטון ע"י מישהו אחר, ואינם כלל חלק מהסרטון המקורי. ה'- מדוע הקשר בין
התשובות של ה'כומר' ובין השאלות שנשאל נראה כה קלוש? ו'- היכן שאר
ה'ראיונות' עם כמרים ועם מבקרי המקום שלשמן נשכרה אותה חברת טלוויזיה?

בפשטות בעל 'ויגשו' חיפש ומצא איזה ראיון טלוויזיה של חברה אלילית מקומית
עם איזה כומר שענה על כמה שאלות שהיה נראה לו שמתאימות למטרות, וניכס את

הראיון ל'שכרנו חברת טלוויזיה בהודו שילכו ויעשו ראיונות עם כמרים ועם מבקרי המקום' - כדי לתת תחושה שמדובר כאן במחקר רציני, ולא בסתם שיטוט באינטרנט... אלא שלא כל התשובות התאימו לו ולכן הוצרך לשפץ את התשובות ולהמציא מחדש את השאלות...

עכשיו לגוף טענת הכותב שבהכצעקתה 'זייפו' את דברי הכומר כאילו ענה על שאלה אחרת. התחמקות זו היא מעניינת, שכן למאי נפק"מ לאיזו שאלה בדיוק ה'כומר' השיב? [כמה זמן זה לוקח' או 'מהו מיכל ההונדי ומדוע השיער הולך לשם'] - הרי בכל אופן שפתיו ברור מיללו [אפילו לפי הנוסח של וילאן] שיש לאנשים שאלות האם השיער מוקרב לאליל, והוא עונה שהשיער שייך לאליל מכיון שהסכום נשמר באוצר טירומאלה [ואם לדעתו ההקרבה היא עצם השיער (שחלה בעצם הניתוק מהראש או בהנחתן בהונדי, או בהשאתן באולמות השיער, כפטפוטי הישכם) - אם כן הוה ל' למימר הכי, ומה פתאום מסביר שהשיער שייך לאליל על ידי שהסכום נשמר באוצר טירומאלה?] ונמצא שה'כומר הבכיר' אמר להדיא שאין בשיער איסור תקרובת.

למעשה שלחנו את דברי הכומר לשני מתרגמים מקצועיים, והגנו להביא כאן דברי הכומר בדיוק נמרץ:

"יש הרבה ספקות, מה קורה עם אופרינג של השיער? מה הם עושים עם זה? מכיוון שאנחנו מציעים, האם יש לזה איזה שימוש לאליל? [לפי המתרגם השני: האם זה בכלל מועיל לאליל?], במציאות, בסמוך לבתינו, במקדשים לאחר ש'אופר' את שערנו, אנו משאירים אותו שם. אבל, להנהלת המקדש (TTD) יש מטרה טובה ולשים את זה לשימוש טוב. ראשית, TTD מחלק את היצע השיער, הוא מתחלק על בסיס גודל, צורה ואיכות ואז TTD מוציאה למכירה פומבית. וישנן חברות וארגונים רבים שמוכנים להשקיע בנדבות שיער אלו. כמאות קרונות (INR) במכירה פומבית. לאחרונה במכירה פומבית היא נמכרה בסכום עצום של 250 קרונות. כל רופי אחד מכך מגיע לאוצר TTD. לפיכך, לא צריך להיות ספק בנוגע לכך. אז, לא משנה מה יכול להיות שהאופרינג יהיה, בין אם זה פרח, עלה, פרי או כל אופרינג אחר של חסיד שהוא שייך לאליל - כל דבר שמתקבל מכך שייך גם לאליל בלבד. זו הדעה המסוימת שלנו."

מבואר כאן להדיא שהוא מתייחס לשאלה 'האם יש לאופרינג של השיער איזה שימוש לאליל', או 'האם זה מועיל לו', ועל זה עונה שיש לזה שימוש לאליל מכיון שהשיער ימכר והסכום יגיע לאוצר המקדש. והדברים ברורים ביותר שאין כאן מקום לאסור את השיער באיסור תקרובת, מאחר והוא נדבה בעלמא, ותו לא מידי.

המשיך ב'ויגשו':

"למעשה, למען האמת נעתיק את התרגום היותר מדויק של כל השיחה הזאת, ופתאום הכל יקבל אור אחר. **חייבים להקדים שהשאלות שנשאלו לכומר, אנחנו שלחנו אותם באנגלית, ואין לנו מושג איך תורגמו הדברים לפנינו לשפתם.** ונראה את דבריו על השאלה הראשונה: ש: כמה זמן השיער צריך להיות בדת ההינדית על מנת שיש להתחשב בכך שהאליל לקח את השיער?

ת: הנוהג להציג משהו במסירות, קיים, אך כמה זמן זה קיים, זה אף אחד לא יכול להגיד. אך כל עוד המין האנושי הזה קיים בעידן זה, עד לאותה תקופה, הסוגדים רוצים בברכות האליל, עד לאותו זמן, כל מה שהסוגדים מציעים באמצעות מנחותיהם יימשך. ובחזרה, האליל נותן לנו 'מה שנחוך'. כאן 'מה שנחוך' אומר שאנחנו יכולים לקחת את זה כטוב. כלומר, צריך להבין כאן שכל מה שמוענק הוא רק אמביציה טובה באמת. כל כמה שלסוגדים האלה יש מסירות לאליל, כל אותה תקופה מנהגי ההקרבות האלה יימשך לנצח.

וכל הקורא את הדברים בעיניים פקוחות מבין מיד שהכומר נשאל שאלה כמה זמן בדת ההינדו מנהג זה קיים, ועל זה הוא ענה שלא יודעים ממתי מנהג זה של גילוח השערות קיים, ואף אחד לא יכול להגיד, אבל אמר שכל כמה שהמין אנושי קיים יש כזה מושג שנותנים משהו לקבל ברכת האליל, ודבר זה יימשך כל כמה שאנשים ימשיכו להאמין בזה.

כלומר הוא כלל לא נשאל מתי חלות הנתינה, אלא כמה זמן נהוג הנתינה הזו בדת ההינדו. ויחי ההבדל!"

אמנם, האמת מאחורי הסרטה זו של הכומר, היא שניתן לראות שהכומר מדבר בשטף, אבל לא שומעים שום שאלות של המראיין, אלא כל מה ששומעים הוא את דברי הכומר [בשפת טלוגו]. בעל 'הישכם' הביא את ההסרטה, ובכתוביות שצורפו הכניסו כביכול את השאלות שעליהן הכומר השיב, אך לא הביא שום מקור שהן אכן השאלות שעליהן הוא השיב. וכפי שהכותב בעצמו מודה 'שאין לנו מושג איך תורגמו השאלות'. ונמצא שכל הפלפולים של הכותב האם השאלה היתה כמה אורך זמן השיער מונח ב'דת ההינדו' (???...) או ב'כלי ההונדי' - עולים לתוהו וריק, ואין לנו אלא עצם דברי הכומר.

ואכן בציטוט הנ"ל שהביא הכותב, הכומר כלל לא מדבר על ענין ההונדי, אלא על התפתחות העבודות לאליל, ועד איזה זמן זה ימשיך, וכבר מזה מוכח שמקור כל השאלות הוא בדמיון של בעל 'הישכם', חוץ ממה שאין שום הבנה למשפט "כמה זמן

השיער צריך להיות בדת ההינדית", וזו תוצאה משעשעת של זייפן שנתפס בזיופו ומסתבך בעוד שקר ועוד שקר עד שאין לדבריו הבנה כלל.

ממשיך ב'ויגשו':

"ועכשיו בנוגע לשאלה השניה:

ש: מהו הכלי ההינדי? לאיפה השיער הולך אחרי זה?

ת: לכל כך הרבה אנשים יש כמה ספקות. מה שהשערות שניתנו בטקס הדתי הזה, מה קורה, לאן הם הולכים? ברגע שאנחנו חושבים אם זה שימושי באיזה שהוא אופן לאליל, עובדתית, גם בבית [אם מתגלחים] אנחנו משאירים את גוש השיער לאחר הגילוח. מי שהציג את המנהג הזה [כאן], לפחות הוא ממוקם עם הרעיון הספציפי של טוב חיובי עם רוח גבוהה. למעשה, ה-TTD תחלק גם את גושי השיער. הם יפרידו בין הארוכים יותר, הקצרים יותר וחסרי התועלת, ואז ימכרו אותם במכירה פומבית. לאחר מכירה פומבית זו, ישנם מספר קבלנים שיקנו את עושר השיער האנושי הזה. בדרך כלל הם מציעים מיליוני רופי. לאחרונה השיער היה במכירה פומבית והיא השיגה 200 מיליון עבור ה-TTD. כל חלק בכמות זו תגיע להנהלת הטמפל.

אז אין ספק, כל פרח, פרי, עלים וכו', כל מה שתציע לאליל הוא יגיע אליו. איך שזה בא עם הדברים האלה מגיע אל האליל. אנו מביעים את דעתנו הנחרצת בנושא זה.

ושוב השאלה שנשאל היה על ההונדי וגם לאיפה מוליכים את השערות, אבל הכומר משום מה החליט לענות רק על החלק השני לאן השערות הולכות, וענה שהשערות הולכים למכירה, אבל הסביר שגם בזה יש תועלת לאליל... אבל מעולם לא אמר שככה נותנים את זה לאליל על ידי המכירה.

בקיצור, כל ההצגה הגדולה שעשו צועקי הכצקתה, הוא מגדל הפורח באויר. אין כאן שום סתירה, אלא כל דבר נאמר בהקשר אחר, מלבד שגם אם באמת היו תשובות שונות, לא יהיה בזה כלום. והדבר היחיד שכן יש, הוא שבעלי הכצקתה זייפו מה שהכומר אמר כדי לייצר את ה'סתירה' המיוחלת".

כאן, כבר אין שום ספק שבעל 'ויגשו' זייף את דברי הכומר. כי בעוד שבדברי הכומר מבואר להדיא שהוא מתייחס לשאלה 'האם יש לאליל איזה שימוש בשיער?', או 'מה מועיל השיער לאליל?', וכפי שהבאנו לעיל משני מתרגמים מקצועיים [ולפי הנוסחא הראשונה של 'וילאו' הכומר בעצמו מתייחס למה שאנשים שואלים 'האם השיער מוקרב לאליל?'], החליט הלה שהכומר מתייחס לשאלה 'לאן השיער הולך אחרי שמונח בהונדי?', וזאת למרות שבכתובית בהסרטה כתובה השאלה: 'למה השיער הונח בהונדי אחרי כן?', כלומר השאלה היא כן על עצם הקרבת השיער [ולא יוכל לתרץ שלאחר ששלח את הראיון לחברה מקצועית הם תמללו הדברים באופן אחר, כי השאלה מתחילה

היתה באנגלית ולא בטלוגו...]. ולא זו אף זו אלא שלדבריו, באופן פלא, הכומר התעלם לגמרי מהשאלה הראשונה 'מהו כלי ההונד'...

המשיך ב'ויגשו':

"ומה שכתבו בעלי הכצקתה על נתינת שווי השיער לאליל - הארכנו בזה במקומות

רבים, שכל
זמן שיש
לאליל ענין
במשהו
מסוים
דווקא, וכן
שלפי
אמונתם
לא מועיל
להביאו מן
השוק - אין
שום חיסרון
בזה
שבסוף הם
מוכרים את
זה, וכ"ש
כאן שהם
מקריבים

קטעים שהאוסרים ('הישכם אוהבים', מהד' א', עמ' ק"ב) מחקו בהעתקת הדו"ח של אמיר דרומי, שלא תאמו לאג'נדה שהם ביקשו להציג:

בעת המפגש הראשון בחנות הספרים של נמל התעופה של בומביי, שאלתי את האיש הקשיש המלומד על טירופאטי... הוא אמר שאין מקריבים שיער, אלא שהסרת השיער מיועדת להנמיך ולהשפיל את האדם, ללא פעולות של עבודת האל שאותן מבצעים רק לאחר גזירת השיער. אין משמיעים זמירות בעת או לפני גזירת השיער.

האדם השני שחקרתי היה תלמיד במדראס, שאמר דברים דומים וקבע, שהיות שרוב העולים לרגל הם אנשים פשוטים מאוד, אומרים להם הכוהנים שגילוח שיער הראש מיועד לזכות אותם בברכת האלים. אולם בפועל נחשב השיער מכשול בפני הנפש, המונע ממנה מלעלות לרמה גבוהה יותר, וזאת היא הסיבה האמיתית לגזירת השיער.

האדם השלישי ששאלתי היה גם הוא בטירופאטי, שם הוא בילה את כל חייו... גם הוא איש מלומד, אשר נדמה שהוא יודע היטב כל מה ששייך לעניין. הוא אמר שאין כל תפילות טקסיות מיוחדות הנאמרות לפני או בשעת גזירת השיער... הוא אמר שהשיער לא נגזר בתוך המקדשים אלא מחוץ להם, לפני שהאנשים נכנסים לתוכם.

הספרים הם עובדי מדינה, וכך גם בבתי ההארה. האנשים הגוזרים את שערם אינם מקבלים על כך כל תשלום, ולאחר גזירת השיער ממזין השיער לפי איכותו ואורכו ואז נמכר במכירה פומבית למי שמציע את המחיר הגבוה ביותר... הוא אמר שהמקדש מקבל חלק מההכנסות ממכירת השיער, וכי הם בונים ומחדשים את כל המקדשים, מרצפים את הדרכים והמדרכות, מספקים מים וכדומה.

גזירת השיער מבוצעת במקומות רבים, אחדים מהם מוסדרים במיוחד ואחרים נבחרו באקראי.

החדר נורא. ספרים רובצים על הרצפה, אנשים רובצים לפניהם, גברים, נשים וילדים. ישבתי על ספסל באמצע והסתכלתי. לא נאמרו כל תפילות, עד כמה שיוכלתי לשפוט. הילדים צרחו בפה, הנשים צחקו, הגברים היו שלווים. אחדים מן האנשים נכנסו אל המקדש הקטן אשר נדמה היה לי שהוא עתיק מאד ואולי התאספו שם בחדר, לבטח יש פסילי אלילים בתוך המקדש הקטן, אולם רוב האנשים שם נדמה שהתרגשו מטקס גזירת השיער ואינם נכנסים למקדש זה.

את השיער במשך שנים רבות עוד הרבה לפני שהתחילו למכור את השיער כשלא היתה לו שוויות כלל, דבר המוכיח שהקרבן הוא השיער עצמו ולא של השוויות שלו."

ועיין בזה בסיכום ההלכתי, שהוכח באופן ברור מדברי הראשונים והפוסקים שנתנה לשם השווי איננה תקרובת כלל וכלל, וכך היה פשוט לכל הפוסקים בלי יוצא מן הכלל [וביניהם גם הגרי"ש אלישיב זצ"ל והגר"מ שטרנבוך שליט"א], והמערער היחיד הוא בעל 'הישכם' ו'ויגשו' [ומה שהתגלחו לפני שמכרו את השיער - היה לשם הכנעה וסילוק הטומאה (או לכל היותר לשם תשלום החובות של האליל) - שאין בכחם לאסור את השערות].

השמטות בעדותו של אמיר דרומי

ב'הישכם' השמיט המחבר את הקטעים מעדותו של דרומי בתשס"ד, שמהווים סתירה לאג'נדה שלו, כגון: שמטרת התגלחת היא הסרת האגו, שהשיער הוא מכשול

בפני עליית הנפש לדרגה גבוהה, שאין תפילות בעת התגלחת, שהספרים הם עובדי מדינה, שההכנסות מהשערות משמשות לצרכי חולין כריצוף הרצפה ואספקת מים, שמקום הגזיזה הוא נורא [=מגעיל], ושרוב האנשים אינם נכנסים לחדרון המיוחד. מיותר לומר עד כמה זה מלמד על אמינותו של המחבר, שלוקח עדות ומציג מתוכה רק את הקטעים הנוחים לו, וכך מסיק מתוך העדות את המסקנה המתאימה לאג'נדה שלו.

על זה השיב ב'ויגשו':

"הביא קטעים שהושמטו מדו"ח של אמיר דרומי שנדפס בהישכם. הנה הדברים הובאו במלואם במהדורות הראשונות, ולעומת זאת במהדורה שפורסמה לציבור כתבנו מפורש בכותרת גדולה "קטעים מתוך דו"ח שליח בית הדין וכו'", כנראה יש אנשים שלא יודעים לקרוא טוב, או לפעמים לא רוצים לקרוא טוב..."

כלומר, למרות שהדו"ח המקורי של דרומי כמעט ולא התפרסם בשום מקום, ורוב הקוראים לא יוכלו לדעת מהי עדותו המלאה, עדיין אין זה זיוף להשמיט כמה קטעים חשובים ביותר המשנים את כל המסקנה הנכונה מהדברים, היות וציין שמדובר ב"קטעים מתוך הדו"ח"... וגם מה שכתב שבמהדורות הקודמות הובאו הדברים במילואם הוא שקר גס, כמבואר לכל מעיין ב'הישכם' (מהדורה קמא עמ' קי"ב) [בנוסף לטעות שעשה מי שתרגם את הדו"ח מאנגלית, שתרגם 'תפילה או תפילות נאמרות או מזמורות תוך כדי לפני או לאחר גזירת השיער' - ובמקור נאמר 'לא... נאמרות', אך טעות זו לא נבעה מבעל 'הישכם'].

האם ר' צבי ויסמן התעניין במקום

בספר "הכצעקתה" הצביעו הכותבים על שינוי בתרגום של דברי ר' צבי, שאולם התגלחת "איננו מקום מעניין במיוחד", ובהישכם תרגמו בזיוף 'זה לא מקום שעניין אותי'.

השיב ב'ויגשו' שזה לא נעשה במכוון, ובודאי שלא בזיוף, ומ"מ לא הבין מה הטענה, שהרי לשתי הגרסאות אין זה מקום מעניין, ולכן לא חקר אותו.

אבל המחבר אינו כ"כ תמים. וכל זיוף בספרו נעשה אחר מחשבה רבה, על מנת להטעות את הקורא ולהוביל אותו למסקנה הרצויה. וההבדל במשמעות הוא גדול, כי בעוד שמשמעות הדברים של המשפט "זה לא מקום מעניין במיוחד" היא שאין הרבה מה לראות ולחקור שם, ואדם הבקי בתרבותם ובשפתם קולט מהר את כל מה שאפשר לקלוט במקום התגלחת, היות ואין שם הרבה עומק, ובפרט אם הוא מגיע

לשם כחוקר תרבויות, ולכן אמר ש'אין זה מקום מעניין' - וקלט בזמן קצר את מה שאפשר וצריך לקלוט.

אך המצג שביקש מחבר 'הישכם' להציג הוא שר' צבי אינו מכיר כלל את המקום, כי אותו זה לא עניין - וממילא אין ערך לעדותו... וזה מצטרף לעובדה שמחבר 'הישכם' ניסה בכל דרך לפסול את עדותו של ר' צבי, ואף משמיצו אישית בכל הזדמנות.

ומ"מ אפילו לשיטת 'וילאו' ר' צבי בסך הכל אמר ש'מקום התגלחת' לא עניין אותו, אבל מעולם לא אמר שסיבת התגלחת וכל שאר הפרטים סביבה לא עניינו אותו, כך שאין שום מקום לפסול עדותו בטענה קלושה זו.

וכן כתב לגבי מה שר' צבי ציין שקיבל הרצאה מהכומר על השתלת אברים: "...אי לכך יש לפסול את כל חקירת 'ליי וייסמן', כי כל כמה שהם ידעו שהיהודים מקפידים על שיער הודי, כבר אינם מסיחים לפי תומו, גם אם הוא יודע איך לשאול שאלות", בעוד ר' צבי כלל לא הוכיח מכומר זה על מהות התגלחת, אלא רק שהיהודים עונים למה שהם חושבים שאתה רוצה לשמוע, ואין לזה שום קשר לנושא השערות אלא רק להמחיש את אופן הדו-שיח אצל ההינדים.

השיער שהוקרב לתמונת האליל



בחוברת 'הישכם' הביאו תמונה מאחד מאולמות התגלחת, וכתבו שהשיער שעל הרצפה הוא 'בתמונה שיער שהוגש במיוחד לאיל הגדול שבאולם התגלחת על

הרצפה ועל המדרגה מתחת לאליל, ובמהדורה השניה ריככו, וכתבו שזה 'שיער המונח לפני הצלם'.

ב'הכצעקתה' העירו שבאולם התגלחת כלל אין אליל, ובודאי שלא 'אליל הגדול', והשיער הנראה על הרצפה הוא שיער שנפל בעת התגלחת, מאחר והספרים יושבים סמוך לכל כתלי האולם, גם בסמוך לאותה תמונה...

על זאת השיב ב'ויגשו':

יתכן שהשיער לא היה מונח לפני הצלם ממש בכוונה, אך כך היה נראה לעיניהם מאחר והוא נותר שם גם לאחר ניקוי המקום, אך כנראה שזה לא נכון ובזאת הם מודים על האמת וראוי לתקן זאת, ומ"מ כתב שזה לא הובא כשום הוכחה לשום דבר ואפילו לא הוזכר בעצם הטקסט, ואין בזה שום נפ"מ, עכת"ד...

כלומר, ראה תמונת שיער על הרצפה, והניח שמאחר והכל נראה נקי מסביב - מוכח שזה שיער שהונח במיוחד לאליל הגדול, וכתב זאת סתם כך ללא שום נפ"מ... [על אף שודאי ידע שאם דרכו של האליל בהקרבת שיער לפניו זה עשוי להשפיע על הדין].

יש להעיר שבמהדורה הראשונה זה נכתב תחת הסיכום:

סיכום - בהודו מתקיים פולחן המונים המקריבים שערותיהם לפסלים, הדבר נעשה בתורת קרבן, תוך מלמול שם האליל בפיהם, וכל התנאים הנצרכים למען היות השער בתקופות ע"ז וכמות שהכריעו כלל גדולי ישראל - הכל מבוצע "כדת וכדין, ובהידור רב".

ההשמצות שנכתבו נגד הגר"י שפירא

בעל 'פאת קדמה' [שסייע בכתיבה למחבר 'הישכם' בחלק ההלכתי] ביקר באופן בוטה את הגר"ר יעקב שפירא שליט"א, וב'הכצעקתה' סתרו את דבריו. להלן הקטע מתוך הספר "הכצעקתה":

"ז"ל הרב יעקב שפירא מבעיסוואטער במכתבו להגר"ר משה שטרנבוך: "ומה שאמר הרב המעיד שכל האומרים שמעשה הגילוח הוא שבירת הגאווה - הם רק פרופסורים ו'מומחים' שרוצים ליפות דתם - גם זה אינו אמת, כי כל ה'מומחים' כולם מודים ומודיעים להדיא כי מקריבים פירות ואגוזים לע"ז - הרי שאין מסתירים כלל את מעשי הע"ז והשטויות שלהם, ורק אומרים שמכל הדברים שמקריבין לע"ז אין השערות בכללם, וא"כ נפלה כל טענתו של הרב המעיד שהם רוצים ליפות דתם, וכו'".

הגיב באתר 'יופי יהודי' ב'קובץ ההערות על הרב שפירא': "דבר זה גם לא נאמר כלל ע"י הרא"ד דונר, ובכלל לא דיבר והתייחס למכתבו הראשון של הגרי"ש", עכ"ל.

¹⁸ דבר זה גם לא נאמר כלל ע"י הרא"ד דונר, ובכלל לא דיבר והתייחס למכתבו הראשון של הגרי"ש. מה שכן התייחס אליו, זה לייסמן שדיבר באסיפת הרבנים, שלא היה מעולם אחד מהעובדים. כללו של דבר, כמו

ובהערה 23 השמיץ את הגר"י שפירא:

²³ ובכלל ראיתי בדברי הכוזב הזה הרבה דברים בשם המעיד בדויים מן הלב, והכניס לתוך הרב המעיד דברים שמעולם לא אמר, אך ורק כדי להשמיצו.

אמנם, בהקלטת הרב דונר ניתן לשומעו אומר כך להדיא (דקה 4): "דערנאך רעד איך וועגן פרשת tonsuring, וואס איז דאס, דאס איז תקרובת אדער נישט, זאגט ער מיר דאס איז נישט קיין תקרובת, דאס איז נאר ווי ער רעדט א הכנה, די איגו, מ'נעמט אראפ די איגו, איידער מ'קומט אריין צום געטשקע דארף מען זיך אויסטוהן דעם עולם הזה, די האר איז דאך עולם הזה, און מ'טוט זיך אויס פון עולם הזה, און נאכדעם קומט מען אריין [א"ה, טוען כאן שהאנשים הפשוטים לא אמרו כך]... (דקה 5:30) נאכדעם האט מיר איינער מסביר געווען זאלסטו וויסן אז אינטעלעגענציע ביי די הודיים, זיי שעמען זיך אביסל פון די old-fashioned barbaristic attitude, slaughtering, קרבנות, געטשקע'ס, It does not make sense, האבן זיי מאדערניזירט די גאנצע השקפה, און פון די מענטשן וועסטו נאר הערן אז ס'נישט לכבוד האליל וכו', And they deny all these כוונות".

תרגום: אח"כ אני מדבר לגבי פרשת התגלחת מה היא, האם זו תקרובת או לא, אז הוא אמר לי שזו לא תקרובת, זו רק, כמו שהוא מדבר, הכנה, האגו, מורידים את האגו לפני שנכנסים לאליל, צריכים להוריד את כל העולם הזה, והשער הוא רק עולם הזה, והם מורידים את זה, ורק אחר כך הם נכנסים וכו' [הרב דונר טוען כאן שהאנשים הפשוטים לא אמרו כך], אח"כ מישוהו הסביר לי שהאינטליגנטים אצל ההודים מתביישים קצת בגישה המיושנת הברברית, שחיטה, קרבנות, אלילים, זה לא הגיוני, אז הם עשו השקפה מודרנית, ומהאנשים הללו אתה רק תשמע שזה לא לכבוד האליל וכו', והם מכחישים את כל הכוונות הללו.

השיב ב'ויגשו':

"עוד טענו 'זיוף נורא' בהקשר לשאלה האם הרב דונר אמר מעצמו שהכמרים מייפים את דתם. אכן הרב דונר אמר שמישהו הסביר לו שהמודרניים והמעודכנים מייפים את דתם. אבל זו לא נקודה כ"כ חשובה, מה לי אם הוא אמר את זה, ומה לי אם רק טענת הרב אלישיב. ואפ"ה גם זה תוקן במהדורה המתוקנת, הגם שאין בזה שום נפק"מ".

כלומר, בעל 'פאת קדמה' השמיץ את הרב שפירא בטענה שהמציא בשם הרב דונר שהמומחים מייפים דתם, ומתברר שטענה זו אכן נאמרה ע"י הרב דונר, ומה התשובה? **זו לא נקודה חשובה כ"כ! ומה לי אם הוא אמר את זה, ומה לי אם רק טענת הרב אלישיב...**

כמו כן, מה שהכותב הניח שטענה זו גם נאמרה ע"י הגרי"ש אינו נכון. אכן זה נכתב בהקדמה לתשובת הגרי"ש, אבל ההקדמה לא נכתבה ע"י הגרי"ש [מסתבר שנכתבה ע"י הגרי"א אפרתי], וברור שהמקור לזה הוא מדברי הרב דונר, וע"פ עדותו.

המשיך ב'ויגשו':

"ניגע כאן קצת בכללות בדברי הרב שפירא שציטט ציטוטים בשם הרב דונר, והערנו שכל הציטוטים לא היו ולא נבראו. ועל זה צעקו בעלי הכצקתה, שזה לא נכון, אלא הרב שפירא לקח את דברי הרב דונר מתוך ראיון שהיה לרב דונר בעיתון משפחה. והגם שידעו בעלי הכצקתה שהרב דונר הכחיש וטען שהוא לא נתן להם שום ראיון, הגיבו בעלי הכצקתה שזה לא נכון, כי אותו אחד שכתב הראיון המדומה בעיתון, טען שבאמת היה כזה ראיון עם הרב דונר. וכנראה חשבו שגם על הצד שבן אדם שיקר לפני 16 שנה, אין סיכוי שהוא יחזור על השקר עוד פעם... או אולי חושבים שאנשים לא חוזרים על אותו שקר פעמיים [ואם ככה, ביררנו גם אנו דבר זה אצל הרב דונר שוב, ועוד פעם הוא אמר שהוא לא התראיין לעיתון משפחה ולא אמר דברים אלו מעולם, וא"כ גם הוא לא מסוגל לשקר פעמיים...]."



והאמת היא שהרב דונר מעולם לא הכחיש או התנער מהראיון שרואיין לעיתון משפחה, ובתקופה ההיא התראיין למספר עיתונים ורצה שכל עם ישראל ישמע את גרסתו, והמראיין של 'משפחה' אישר שכל מילה שבראיון נאמרה ע"י הרב דונר. עכ"פ לא היתה שום סיבה שהרב שפירא יחשוב שהראיון מזויף כל עוד הרב דונר לא התנער מזה בפומבי, ומה הטענה עליו? והמדהים מכל

הוא שבשעה שבעל 'פאת קדמה' השמיץ את הרב שפירא - הוא אפילו עדיין לא ידע שקיים ראיון כזה עם הרב דונר, שהרי לא טרח אפילו להביא הכחשה של הרב דונר

לאותו ראיון, ונראה שרק לאחר שהעירו לו על כך הוא מיהר לשאול את הרב דונר על כך...

כמו כן קשה להניח שהראיון בדוי מן הלב, שהרי בראיון ל'משפחה' סיפר הרב דונר איך שהסתייע במכונית משטרה כדי להכנס למקדש, והמקומיים חשבו שהוא חלק מוועדת חקירה של המשטרה, ולכן התייחסו לשאלותיו, עד שחשדו בו מחמת ריבוי השאלות, וביררו עם המשטרה שהתנערו ממנו, ולכן נאלץ לברוח משם, ולא ידוע לנו שסיפור זה סופר בהזדמנות אחרת, פרט לפגישתו עם הגר"ש ועם הבד"צ⁶¹ [אפילו בדבריו לבני משפחתו (שאגב היתה מאוד פרטית ולא הרשו לפרסם הדברים) לא אמר אלא שכמעט נעצר, אבל לא סיפר את תחילת הסיפור] - ומנין כותב ב'משפחה' יכול היה לבדות סיפור זה אם לא שמעו מפי הרב דונר עצמו?...

[כמו כן, אחת מהעובדות הבלתי נכונות שהעיד עליהן הרב דונר בראיון ל'משפחה' הוא שראה אותם מקריבים בעלי חיים, והוא חזר על כך בשיחת טלפון שהביאו באתר 'יופי יהודי', ולהלן נתייחס לאותה שיחה].

האם היתה לרא"ד מטרה נוספת

נושא זה מאד רגיש, וגם ב'הכצעקתה' נכתב באופן עדין ביותר, ולא נטען מעולם שהרב דונר שיקר ח"ו מחמת רצון לאסור את הפאות, אלא רק הצגנו את הדברים שאמר כפי שהם בלי שום הוספה, ובאמת ניתן לומר שהעיסוק בזה מוטב היה אם לא היה בא לעולם. כותב 'ויגשו' פרסם את הנושא והגדיל אותו ביותר, וטען

פארוואס זענט איר געקומען מיט א מצלמה? [הגרמ"ש: ס'איז א לאו צו קוקן אויף ע"ז!] עכ"פ ס'איז געקומען נאך א פאליציי און נאך איינס, מיר האבן געזעהן אז ס'ווערט ערנסט, האבן מיר געזאגט ווייסטו וואס מיר וועלן אליין גיין צו די פלאץ, האבן מיר געמאכט א אומוועג, צו גיין צו די פלאץ אוואו עס ליגט די מחסן, מיר האבן געמאכט א אומוועג און געגאנגען פון די אנדערע זייט און מיר האבן געטראפן אן א שיעור אנשי בטחון, מיר האבן שוין מורא געהאט אז זיי וועלן אונז ארעסטירן, כ'האב אריינגעשיקט די גוי צו רעדן מיט זיי, אבער ניין, ס'איז נישט אין ארדענונג... ביז מיר זענען אוועקגעגאנגען פון דארטן...

⁶¹ ז"ל הרב דונר אצל הגר"ש מילה במילה מתוך ההקלטה: "מיר האבן געהאט סייעתא דשמיא מתחילה ועד הסוף. על דרך משל אויפן וועג ארויף האט א פאליציי געשנארט א טרעמפ ביי אונז, דער פאליציי מ'האט געדארפט האבן פראטעקציע שפעטער אויף אריינצוגיין...". ולפני כן אמר: "מיר האט מען געוואלט ארעסטירן צום סוף, איך בין ארויס קוים מיט מיין לעבן...". ובאסיפה בבד"ץ סיפר: "עכ"פ מיר זענען געקומען מארגן... מיר האבן געוואלט אריינגיין, האבן מיר געזען עס שטייען דארטן שומרים... זאגן זיי ס'גענוג נעכטן, וואס ווילט איר היינט וויסן? וואס פרעגט איר נעכטן אזויפיל שאלות?

שבי'הכצעקתה' סתם השמיצו את הרא"ד, ואנו נאלצים להעמיד את הדברים על דיוקם.

וכך כתב ב'ויגשו':

"לאחר כל ההשמצות שהשמיצו בעלי הכצעקתה, והתברר שאין בהם ממש, אלא אדרבה, הם סילפו את הדברים כדי לקיים "יש להקשות בדוחק", הם לא היו יכולים להתאפק, וסיימו את הביקורת על הגרא"ד דונר (שהוא אב בית דין חשוב, וגדולי ישראל סמכו עליו בשתי ידיהם בנושא זה), והם החליטו שהוא סתם בן-אדם בעל אינטרס, ובמסמך "זיוף דברי הרב דונר" כתבו שבאמת הוא סתם שקרן וסילף בגלל שהוא מתנגד לפאות באופן כללי". ומסיים: "ככה משמיצים אב"ד חשוב מאוד, שגדולי ישראל סמכו עליו בנידון זה בשתי ידיים. נורא ואיום. פשע בל יכופר!"

ובכן, כך אמר הרא"ד באסיפת הרבנים בניו יורק: "דיברתי אתמול בלונדון להמון המון נשים. הגיע הזמן לחזק את הענין אודות הפאות, זה ממש יצא מן הפרופורציה, ההיתרים, אנשים הולכים עם פאות שאין מכירין [כלומר שאין חילוק בין לשער טבעי], אין שום היתרים לכך! אתם יכולים כולם לחלוק עלי, אבל ללבוש פאה שאין יכולים להכיר אם זה שיער או פאה, סליחה אבל אין שום היתר לכך! הגיע הזמן שנעשה משהו עבור הענין הזה, וצריכים לנצל את ההזדמנות הזאת לעורר על הענין הזה, כי בעתיד הרי יכולים להפסיק ליקח פאות מהודו, ולכן אסור לנו לאבד את ההזדמנות הזו שיש לנו".

השומע את ההקלטה קולט את הנימה ההחלטית והנמרצת לעודד את הרבנים 'לנצל את ההזדמנות לאסור הפאות שאין מכירין', כי בעתיד הרי יקחו פאות משאר מקומות, ולכן אין ברירה אלא לנצל ההזדמנות הזאת... ולמרות זאת, לא טענו ב'הכצעקתה' שהרא"ד סילף את העובדות מחמת הזדמנות היסטורית זו, אלא רק הובאו דברים כהוויתן מה שאמר, ובאיזה טון הדברים נאמרו, והקורא יסיק את מסקנתו.

ב'ויגשו' שינה את דברי הרא"ד, ובדה מלבו נוסח אחר:

"אתמול דיברתי בלונדון לפני הרבה הרבה נשים, ולמעשה הגיע הזמן לעשות חיזוק בפאות. הדבר עבר את הגבול לגמרי. ההיתרים לפאות שעושים עם כל החכמה שזה לא ניכר בינו לבין שיער של האשה, אתם יכולים לחלוק עלי, אבל סליחה לדעתי אין שום היתר לזה בעולם. אני יהודי אשכנזי, אבל אין שום היתר לזה. הגיע הזמן לאחד את כולנו יחד ולתקן את הפאות. למעשה בהמשך מסתמא יהיה אפשרות לקנות פאות עם שיער שודאי אינו מהודו, אבל זוהי הזדמנות להתחזק בזה עכשיו".

כאן השמיט את מה שהרא"ד אמר פעמיים שצריכים **לנצל את ההזדמנות, ושאסור לנו לאבד את ההזדמנות**, והציג כביכול הרא"ד רק דרך אגב עורר על הצניעות...

התחושה שרא"ד פעל מתוך להיטות להסיק מסקנה לאיסור [מחמת ההתרשמות והתחושה שלו שזו תקרובת] מתחזקת כאשר שומעים את ההקלטה של עדותו בבית הגריש"א. נראה שהוא לא בא להציג בפני הגריש"א את העובדות, אלא בא לשכנע אותו שזה ודאי תקרובת. בתחילת עדותו הצהיר הרא"ד: 'זה ודאי תקרובת, אין לי שום ספק בזה, זה ברור תקרובת ודאי'... וכן בהמשך כאשר הגריש"א שואל אותו: 'זאת אומרת שאצלכם ברור שזה תקרובת', השיב 'כן, אין לי שום דרך לצאת מזה'. ולמרות שהגריש"א דחק אותו כל הזמן שלפי ששמע מחלק האנשים שהם רק מתכוונים לתת לאליל כסף לפי"ז הרי אין כאן תקרובת, אבל הרא"ד יישב ש'הם מתביישים לומר שהם מקריבים קרבן, אז אומרים שנותנים לאליל כסף'... או ש'הם פשוט אינם יודעים איך להסביר את עצמם'... ומאידך כשמע מחלקם שהאליל 'אוהב שיער' לא יישב לעצמו שהם לא יודעים איך להסביר את עצמם...

כמו כן, למרות שהוא הודה ששמע מהכומר בלונדון שאין זו תקרובת, הוא החליט שהכומר ההוא אפיקורס [לפי דתם], ואת הספר שהצהיר שמגלח למען כסף - הפך למי ששותף ב'עבודת הקדש' של המתגלח,

ועוד, ישנה הקלטה שבה הרא"ד אמר לאחד הרבנים לאחר הפגישה עם הבד"צ:

"זה היה טוב... הצלחנו... סוף סוף אחת ולתמיד סידרנו את הענין של השיער... זה לא היה קל... הרב ששרנבוך ניצח היום, זה לקח הרבה זמן, והיה מאבק קשה..."

נדגיש שוב, מעולם לא טענו שהרב דונר שיקר ח"ו מחמת רצונו לאסור את הפאות, אבל קשה להשתחרר מהתחושה שהיתה כאן איזו להיטות להסיק מסקנה לאיסור.

השמצות אישיות על הרב שילה, מחבר "הכצעקתה"

כדרכו של מחבר "הישכם", הוא הרבה להשמיץ באופן אישי את הרב יואל שילה, שכתב את הספר "הכצעקתה" [יחד עם עוד עשרה ת"ח מופלגים, שרובם חששו לחתום בשמם]. נעמוד כאן על מקצת מההשמצות שנכתבו נגדו בקונטרס 'ויגשו'.

א. כתב ב'ויגשו' בשמו של הרב שילה שמטרת נסיעת הרא"ד היתה כדי לאסור את כל הפאות.

הצגת הדברים באופן זה אינה נכונה. הרב שילה רק ציין שמטרת נסיעת הרא"ד היתה להביא את העובדות בפני הרבנים, אלא שהעד הפך לשופט, וההקלטה של דבריו לגריש"א מוכיחה שהוא השפיע על הגרי"ש לאסור את השערות הרבה מעבר להצגת נתונים סתמית, כלומר, לא כתב ש'נסע כדי לאסור', אלא שנסע כדי להביא עובדות, אלא שבפועל הציג את פרשנותו האישית, ואת העובדות בצורה שאינה נכונה. בעל 'ויגשו' מנסה לעורר כאן תרעומת ציבורית נגד הרב שילה שכביכול תקף כאן את הרב דונר על בסיס אישי, כדי לעורר את הקורא נגד הרב שילה, בעוד הרב שילה **בסך הכל תמלל הקלטה שנאמרה ברבים, והשאיר לקורא להסיק את מסקנותיו בעצמו.**

ב. כתב ב'ויגשו' שהרא"ד רק דיבר נגד הפאות הארוכות ונגד הפאות 'שזה לא ניכר בינו לבין שיער של האשה', ולא אמר שהם אסורות, אלא אמר שצריכים להתחזק בזה, ואילו ב"הכצעקתה" כתב 'שהגיע זמן לאסור את כל הפאות', והסביר את עצמו שמכיון שכל הפאות חוץ מ-2% שנראות כמו שערות - על כרחך שהרא"ד התכוון לאסור את כל הפאות, פרט לפאות של זקנות וילנה הנראות כקש, וברצותו כותב שכל הפאות נראות כשיער וברצותו כותב שרק שני אחוזים.

וגם דבר זה אינו נכון כלל. וכדי להבין זאת נקדים שהמחלוקת אודות לבישת הפאה קיימת כחמש מאות שנה, וכבר האוסרים והמתירים הראשונים דיברו על פאה שאי אפשר להכיר כלל שהיא פאה, כמבואר להדיא בדבריהם, וכן בדברי הפוסקים לפני ארבע מאות שנה ולפני מאתיים שנה, לדוגמא בספר "חסד לאברהם" שנדפס לפני כמאתיים שנה: "נראה כאילו הולכות בשערות עצמן מגולות... שניהם דומין זה לזה ואין היכר כלל בין פאה נכרית לשערות עצמן". ולפיכך, מה שאמר הרב דונר ש"אין שום היתר לכך" אינו נכון, כי על זה גופא היתה מחלוקת האוסרים והמתירים. אלא שבספר "ותשקט הארץ" עמד על דבריהם של כמה פוסקים בימינו, כהגר"ח קנייבסקי שליט"א שחשש לאוסרים (משום דברי הסטייפלר בקריינא דאגרתא, שכתב לחשוש לדעת המהרי"ל דיסקין שאסר משום מראית העין), ולפיכך אסר את הפאות שנראות כשיער ממש.

וביאר את דעתו במכתבים שכתב, שכוונתו לפאות שגם ע"י ההתבוננות מקרוב אי אפשר להכיר שמדובר בפאה. וזה לא רוב הפאות בימינו אלא מיעוטן שיש להן 'קרקפת לבנה' או 'פרונט לייס' שמאוד קשה להבחין בינו ובין שיער.

אבל אין קשר בין זה לבין דברי הרב דונר, כי הוא דיבר אליבא דכלל המתירים, וכוונתו לכלל הפאות שנראות כשיער, כלומר כל הפאות, ללא הגדרה מיוחדת אלא כשיטת האוסרים ממש.

ג. כתב ב'ויגשו' נגד מה שכתב הרב שילה שהרא"ד דיבר בהתלהבות, והוסיף לזה שבעתונות של אותה תקופה מבואר שיש מי שביקש מהגרי"ש לאסור את כל הפאות, והגריש"א אמר שאין מערבין שמחה בשמחה, ומן הסתם זה הרב דונר - והשיג, שבעתונות לא כתוב שזה הרב דונר, והרי הרא"ד ביקש מהגרי"ש מכתב שיביע את דעתו שכולן יורידו את הפאות, כי אמר הרא"ד שלא ישמעו לו ללא מכתב, והוא לא מסוגל לומר שהכל אסור כשמאתים אלף נשים לא ישמעו לו, והגרי"ש אמר לו שיפרסם לאסור אף אם רק שלש נשים ישמעו, ומוכח שהוא אמר שהוא לא מסוגל לומר שהכל אסור...

אכן כעת הוברר שלא היה זה הרב דונר אלא הרב קארפ שליט"א [שאח"כ גם פירסם בשם הגריש"א שיש ללכת עם מטפחת וענין הע"ז נועד לעורר אותנו משמים על זה], והוא שביקש שהגריש"א במכתבו על פאות הודו יציין לפחות שהענין נתון במחלוקת הפוסקים, וגם בזה נענה בשלילה נחרצת כמובא בעיתונות של אותה התקופה. והוסיף הגריש"א שהמפרסם כך נוהג בחוסר אחריות והדבר יהיה מכשול. לאחר מספר שנים גם פורסמה הסרטה מהגריש"א, בה התבאר שהוא אוחד שהפאות מותרות לכתחילה ולא בדיעבד, ואסר רק את הארוכות. ומ"מ מסתבר שכוונת מבקש המכתב היתה כדי שלא רק שלש נשים ישמעו לפסק, אלא כולן.

ומה שהרא"ד לא פרסם איסור על כל הפאות - זה בגלל שחשש שלא ישמעו לו, וגם רצה להצטייר כאחד שאין לו דעה עצמית בנדון.

ד. עוד כתב ב'ויגשו' שבעל 'הכצעקתה' לא הגיע לסוגיית התקרבות במקרה, אלא היא המשיך לחוברת שכתב על היתר הפאה מחמת הצניעות, ולחם נגד כל המתנגדים בכל עוז, והוא עצמו כתב שהוא רואה את המלחמה נגד הע"ז בפאות כהמשך ישיר לאותה המלחמה על הפאות, וגם לפני שלמד את הנושא כבר זלזל בצד השני שלדעתו יש הרבה דמגוגיה אצל מתנגדי הפאות, וכמובן שכלל את הרא"ד במתנגדי הפאות, וכל מי שחושב אחרת ממנו.

גם זה אינו נכון כלל. אמנם הרב שילה כתב את הספר "ותשקט הארץ" המבסס את מנהג חבישת הפאה הצנועה, ובתגובה לכך כתב נגדו בעל 'הישכם' את החוברת 'ותרגז הארץ' המערבת דמיונות שקרים והשמצות [וכן את הקונטרס 'שקר החן' נגד הספר 'חן וכבוד'], כמעשהו ב'הכצעקתה', ב'וילאו' וב'ויגשו'. אבל עם זאת, הרב שילה לא

הביע דעה בנושא התקרובת לפני שלמד את הנושא היטב [ובכלל, התחיל ללמוד נושא זה רק לאחר שבעל 'פאת קדמה' ביקש ממנו, ואמר שעליו הוא סומך...], אלא רק כתב על הדמגוגיה הזולה שמשתמשים בה עסקני הפאות, בלי להתחשב בעמדת הרבנים, ובמנהגי הקהילות, בשלום בית ובערעור סמכות הרבנים ומוסדות החינוך. ולא כלל בזה את הרבנים, אלא אך ורק את מחבר 'הישכם' ודומיו.

תגובה לקונטרס "הקריבהו נא לפחתך"

הקדמה

בפולמוס הפאות מהודו, ענין מרכזי הוא בירור המציאות, שיש בזה נפקא מינה להלכה ולמעשה, האם להתייחס לגילוח השיער כ"תקרובת ע"ז" או שמא אינו כלום. ועתה זכינו בס"ד לאורו של הספר 'הכצעקתה'. בספר זה התבררה המציאות באר היטב, מתוך דבריהם של עדים נאמנים שביקרו שם, ומתוך דבריהם של כמרים ומומחים לדת ההינדו, ומתוך וידאו ותמונות שצולמו שם ופורסמו.

ושם התבאר שהבירור המציאותי שנעשה בשנת תשס"ד בעניין שערות הבאות מבית הע"ז טירופאטי בהודו, היה בירור משובש ביותר, מאחר והשליחים לא הכירו את תרבות ההינדים, ולא את שפתם, ולא יכלו להתרשם מתוכן מנהג התגלחת אלא רק מכמה דברים חיצוניים שראו שם. השליחים התרשמו שהתגלחת היא 'עבודת' האליל, ושהשערות הן קרבן נרצה לאליל, אבל המציאות היא שהשערות עצמן ע"פ הדת והתרבות ההינדית הן טמאות ומטמאות, ואסור להביאן לאליל, ומנהג התגלחת אצלם נועד בעיקרו כדי להסיר את טומאת העוונות הנמצאת בשערות, וכן להגיע למצב מושפל לפני הכניסה לאליל, לסייע בתשלום חובותיו הדמיוניים של האליל, להקריב מעצמם ע"י ההתקרחות כדי שהאליל ישם לב אליהם, ועוד. וממילא התגלחת עצמה איננה 'עבודה', והשערות אינן 'קרבן'.

בעל הספר 'הישכם אוהבים' [הידוע גם בחיבוריו השונים: 'בגדי תפארתך', 'שקר החן', 'ותרגז הארץ', 'וילאו למצוא הפתח', ועוד מודעות רבות המופצות ברחובות הערים, וכן באתרי האינטרנט שלו 'יופי יהודי', 'ברסלב אמת', ועוד] ניסה לסתור את הדברים כדרכו בדברי ליצנות, וכתב משל המתאר את "פרופסור הלבני" [=כליצנות על העד המומחה ר' צבי ויסמן, שלמד 12 שנה את התרבות והדת ההינדית, ושהה שש שנים באיזור הטמפל בהודו, ובקי גדול בדתם ובתרבותם] שהיה שש שנים בירושלים, וניסה לברר האם הקרבנות בביהמ"ק הם באמת קרבנות לגבוה או סתם איזו דרך עבודה, והוא שואל את הציבור המבין יותר או פחות, ומתוך תשובותיהם לומד שאין זו באמת הקרבה לגבוה.

בדבריו משלב הכותב טענה שכאלו ההוכחות שהביאו ב'הכצעקתה' שהשערות לא משמשות כקרבן לאליל בטירופאטי ושהתגלחת היא לא עבודת האליל - קיימות גם לגבי הקרבנות בביהמ"ק. אמנם מכיון שבחלק ה'נמשל' הוא מייצג את טענות 'הכצעקתה' בצורה מאד מעוותת עד שאין זה אותה 'הכצעקתה' אלא פנים חדשות באו לכאן - ע"כ לא נראה שיש צורך להשיב ליטענותיו ולליצנותו.

במאמר זה נתייחס רק לכמה נקודות מתוך המשל העלולים לבלבל את הקורא, שהם אכן נסובים ישירות על ההוכחות שהתבארו ב'הכצעקתה', והן הטענות: שהקרבנות בביהמ"ק עיקרם החלבים והדם אף שהם דברים מאוסים וטמאים [וממילא אין מניעה ממה שהשיער מאוס וטמא - מלהיות תקרובת]; שהשחיטה אינה עבודה אלא הכנה לעבודה, ואעפ"כ תקרובת ע"ז היא כששחט לשם ע"ז, וכן שבירת מקל אוסרת את המקל מכח שהשבירה היא דומיא דשחיטה [וממילא לא משנה מה שהתגלחת יסודה כהכנה לפני ביאתם לאילל]; שהקרבנות בביהמ"ק לא ניתנים באמת לבורא, ואדרבה אין לו חפץ בעצם הקרבנות, אלא רק מקיימים בהם את מצוות הקרבן, והקב"ה מקבל רק את העבודות שנעשו בבהמה [וע"כ א"צ שהשיער ינתן לאילל אלא די בעצם החיתוך לשם האילל]. התשובות לטענות אלו כבר התבארו ב'הכצעקתה' במאמר 'קולע אל השערה' בהערות בכמה מקומות, אך לתועלת הענין נביאם כאן יחד, מחולקים לפרקים.

מלבד טענות אלו אין במשל הנ"ל אלא ליצנות, זולת מה שכתב שבעת השחיטה לא אמר השוחט כלום [חוץ מברכת המצוות פעם אחת ביום אם לא היה היסח הדעת], וששחיטה כשרה בזר, שאמנם הם דברים נכונים כשלעצמם, אבל ההקשר שלהם לנמשל - שבעת התגלחת אין חוק לומר את שם האילל, ושהמגלחים אינם כמרים - מוטעה, שהרי ב'הכצעקתה' לא באו 'להוכיח' מעובדות אלו כלום, אלא באו 'לדחות' את ההוכחות ההפוכות שהביאו האוסרים [שכולם ממלמים את שם האילל בעת התגלחת, ושהמגלחים הם לא סתם ספרים כי אם כמרים מכת מיוחדת], המצטרפות לשורה ארוכה של נתונים מוטעים⁶² ומומצאים שביחד יוצרים אצל הקורא התמים תמונת מצב מעוותת מאד כאילו ברור שהתגלחת היא 'עבודת קודש' לאילל, ושהשיער הגשמי ניתן לאילל.



את שם הע"ז לאורך כל הגילוח [היה מי שהוסיף שיש שם שלט גדול להזכיר למתגלחים להזכיר את שם האילל, ואסור לדבר בשעת הגילוח, ומה שהמתגלחים מזכירים שם ע"ז הוא מעיקרי חוק דתם, ואי אפשר להם להתגלח בביתם אלא רק במקום מיוחד שהוא קדוש להם]; השיער נאסף תמיד רק להונדי מקודש; מקריבים את השערות בפועל לפני האילל במקדשים הקטנים; או לפני התמונה; הכומר הקטיר קצת שערות על האש-תמיד; האילל אוהב שערות מחמת כמה אגדות; בשלט על הבנין מבחוץ כתוב 'מקום להקרבת שיער לאילל'; הרבה מאד אמרו שהשיער הוא קרבן ודורון

⁶² להלן רשימה של יותר מעשרים טעויות ודמיונות שהציגו האוסרים: מגדלים את השיער במיוחד לע"ז; טובלים/רוחצים לפני התגלחת; ממתנים בתור ארוך בצפיפות נוראה; האולם כולו מלא פסלים ותמונות; אין מתגלחים בשום מקום אלא לפני פסל; האולם קדוש וע"כ אסורה שם נעילת נעליים; בעבר, וכן במקדשים הקטנים כיום, מתגלחים ממש בפנים; המגלחים הם כמרים מדרגה שניה, ולבושים לבן כמו הכמרים; המתגלח יושב רק בתנוחה מסוימת עם יד על הלב, ואם זז מפסיקים את הגילוח, והראש כפוף בהשתחויה לאילל; יחדיו הם משננים

כנגד אותו משל שאינו אלא דברי ליצנות, נכתב משל שימחיש בצורה מדוייקת את הבירור שנעשה בשנת תשס"ד, ובפרט את הבירור שנעשה בשנת תשע"ח - שכמעט כולו מבוסס על דמיון בעלמא.

המחשת ה'בירור' שנעשה בענין השיער ההודי

המשל

ארתור הוא חוקר תרבות המתגורר באירלנד. במשך שנים רבות הוא חקר את תרבויות המזרח התיכון, ומחקריו החשובים פורסמו במגזינים יוקרתיים. בעקבות ויכוח שהיה לו עם עמיתיו החוקרים, הוא החליט לצאת ולבדוק לעומק את השמועה לפיה עדיין מקריבים קרבנות בתרבויות המזרח תיכוניות, ולהוכיח להם אחת ולתמיד שהמנהג הזה חי וקיים.

הוא התחיל עם דת האיסלאם. בחיפוש באינטרנט הוא מצא שאחד החגים שלהם נקרא "חג הקרבן", ומקריבים בו קרבנות. הוא נכנס לפורומים ואתרים בערבית, אותם הוא תירגם לשפה האנגלית באמצעות גוגל, ומצא שם מילים כמו "סאקריפיס" שבאנגלית נשמעים כמו הקרבת קרבן ממש. כתוב שם במפורש, שהם "שוחטים את חיית הקרבן!" כמו כן הוא גילה שהם מגלחים את ראשיהם ביום זה.

מתוך צילום המסך שאתור שלח




Elements of the sermon

Preserving the takbeer on the days of / 1
 Eid 2 / The virtue of the Day of Sacrifice
 and its provisions 3 / The virtue of the
 days of Tashreeq and the benefits of those
 days 4 / Encouragement and virtue of
 obedience 5 / Warning against the evils of
 holidays 6 / Commandments for believing

ארתור ביצע מיידית "צילום מסך" מתוך האתר הערבי, אותו הוא שלח לעמיתיו החוקרים, תוך קביעה נחרצת

הסרטות שהם אומרים את שם הע"ז בשעת התגלחת ומבקשים את בקשותיהם; כל המגלחים חייבים שיהיה להם סמל על המצח. **כל המצאות אלו קיימות רק בדמיונם ולא במציאות.**

לא ליל - 'סאקריפיס' ו'אופרינג'. בחוברת 'אגלחך לשמים' הוסיפו עוד כמה המצאות: בכל בית תגלחת יש בקומה התחתונה בית תיפלה ושאר פסלים, והמתגלחים והמגלחים מכוונים להם; ניתן לראות ב'הרבה'

שללא ספק, מנהג הקרבן ממשיך גם כיום בדת המוסלמית, ויתכן אף שהם מקריבים את שערותיהם.

אך עמיתיו החוקרים התייחסו אליו בבוז; כיצד יתכן לקבוע עובדות מתוך שיטוט בפורומים באינטרנט, בהסתמכות על תרגום, ללא הבנת המנטליות וללא הבנת הסלנג המקומי? ארתור לא ידע מה לענות, והחליט להיפגש עם מומחה לדת האיסלאם כדי לברר זאת באופן מעמיק.

השייח המוסלמי, מחמוד, קיבל את ארתור בסבר פנים יפות תוך שהוא מגיש לו כוס קפה מהביל, וצחק צחוק גדול כששמע על "הקרבת הקרבן". אין כזה דבר, הוא אמר. לא מקריבים אצלנו קרבנות לאף אחד.

ארתור התפלא מאוד, ושאל: "הרי קראתי במפורש, שחור על גבי לבן, באתרים שלכם ובפורומים שלכם, שאתם מקריבים קרבנות בחג הקרבן [עיד אל אדחא]? מחמוד נשבע לו בנביא מוחמד שהם לא מקריבים קרבנות, והסביר לו בניחותא: "אתה טועה ידידי, אין זה קרבן במובן המערבי, אלא רק זיכרון למה שאברהם עקד את ישמעאל, וכמעט הקריב אותו לקרבן. אנו לא מקריבים את הכבשים על גבי המזבח, אלא שוחטים אותם ומחלקים את הבשר לאנשים מעוטי יכולת, לעניים ולקרובי משפחה".

נאנח ארתור, ושיגר מייל לעמיתיו בו הוא מודה שכנראה בדת האיסלאם אין כיום הקרבת קרבנות בפועל. אך הוא הודיע להם נחרצות כי אינו מתייאש, והוא ממשיך לחפש קרבנות בדתות האחרות המצויות במזרח התיכון, והוא כרגע מתחיל עם הדת העתיקה ביותר, דת היהודים, שבעבר היה להם בית מקדש גדול ובו הקריבו קרבנות רבים מידי יום ביומו. אין ספק, חשב ארתור לעצמו, שהמנהג הזה קיים אצלם עד היום.

הוא פתח את המחשב והחל לחפש שוב, הפעם בפורומים בעברית, אותם הוא תירגם לאנגלית, היכן יש איזכור למילה "סאקריפייס" או "אופרינג". כבר בחיפוש הראשון הוא נתקל במציאה גדולה: ברית המילה שעושים היהודים, היא קרבן שמוקרב על גבי המזבח!

הוא לא כל כך הבין איך זה עובד, אבל כך הוא מצא במדרש על תהילים (ק"ב, ב) שהועתק ע"י גולש אנונימי באחד הפורומים:

"וכשנולד יצחק בן שמונת ימים הגישו למילה, שנאמר וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים והגישו כמנחה על גבי המזבח".

הוא מיד צילם את המסך, ושלח לעמיתיו בחיוך מנצח. אבל למרות זאת, עמיתיו החוקרים לא מיהרו להשתכנע... אחד מהם אפילו אמר "יש לי חברים יהודים שעושים ברית מילה, והזמינו אותי פעם. ומעולם לא ראיתי שהם מקריבים שם קרבן כלשהו".

ארתור לא התייאש והמשיך לחפש בגוגל ימים ושעות, "יגעת ומצאת תאמין". לפתע הוא קפץ בזעקה אדירה: מצאתי!! אחד הגולשים סיפר על כך שמקריבים "קרבת בגדים" שאותם הם מעלים באש עבור הצדיק רבי שמעון בר יוחאי, והביא לכך הוכחות רבות, מתוך ספרי הדת של היהודים!

ארתור היה בהלם, ומיהר להעתיק עבור עמיתיו החוקרים את כל ההוכחות. "נראה מה הם יגידו על זה עכשיו", אמר ארתור לעצמו. הוא ציטט מהספר "שערי ירושלים" (נוסבום, פרק ט', עמ' 94, נכתב ע"י רבי משה רייסער שעלה בעודו נער מרישא שבגליציה לירושלים, הובא לדפוס בשנת תרכ"ח): "והקונה הדלקה ראשונה משליך לתוך האש בגדים יקרים של משי, ומזהבים, ומטבעות של כסף וזהב, **לקרבן כליל לכבוד רשב"י**", ותירגם את הטקסט באמצעות גוגל, כשהמילה "סאקריפיס" מודגשת:

"And the first man that bought the first lighting throws into the fire expensive clothes of silk, and gold, and coins of silver and gold, for a perfect **sacrifice** in honor of Rashbi".

ארתור מצא ציטוט נוסף מתוך הספר "כבוד מלכים" (עמ' 10), שם מתאר ד"ר אליעזר הלוי (מזכירו ויד ימינו של סיר משה מונטיפיורי, שביקר בארץ בשנת תקצ"ח) את רישומי ביקורו בערי הארץ, וכך הוא מתאר את ביקורו במירון:

"ראשונה פקדתי את קבר רבי שמעון בן יוחאי... ישליכו נשי התורכים אשר דרכן לבא שמה ביום ההוא - מטפחות ראש יקרות, מטפחות ידים מרוקמות בזהב וצעיפים פרסיים יקרים, **לשרוף אותם באש קרבן כליל לכבוד רשב"י**".

גם נוסע נוסף, שביקר בל"ג בעומר שנת תרס"ד, תיאר שם (עמ' 17) את המתרחש: "עומד יהודי זקן ובלי הרף הוא משליך בגדים שונים אל תוך החור העגול המחוצב בתוך כרכוב הקבר ממעל... שמלה אחר שמלה, מטפחת אחר מטפחת, כולם רטובים וספוגים שמן, ואליהם ניגשים בכל רגע אנשים ונשים נערים ונערות, בידי כל אחד מהם **מנחה ונדבה**, בגד שמלה מטפחת ושמן, **קרבן עולה על קרבן בר יוחאי**... ידליקו וישרפו בשלהבת האבוקה שלהבת הצדיק. אחד מדייני צפת ניגש בדחילו ורחימו, ואחרי שלחש בשפתיו כמה מילים - השליך את לפיד האבוקה אל תוך השמן", וכמובן שבתרגום לאנגלית הופיעו המילים 'אופרינג' ו'סאקריפיס'...

ארתור שלח לעמיתיו החוקרים את כל הצילומים וההוכחות, וקיווה שעכשיו הם יודו סופית שהוא ניצח בוויכוח. אך למרבה הפתעתו, העקשנים הללו המשיכו לטעון שכדי להבין את המשמעות האמיתית צריך לדבר עם מומחה דת יהודי: "תמצא איזה רב ותברר איתו את הסיפור, זה לא נראה לי הגיוני", אמר לו אחד מעמיתיו החוקרים. "הציטוטים שמצאת אמנם מדברים על הקרבת קרבן בפועל, אבל יתכן שהמשמעות

היא אחרת. קשה מאוד להסיק מסקנות נחרצות על סמך ציטוטים המתורגמים לאנגלית בלי להכיר את כל ההקשר התרבותי."

ארתור החליט סופית לעצמו שכנראה חבריו החוקרים לא מעוניינים לשמוע את האמת מסיבה כלשהי, ואין טעם לנסות לשכנע אותם. אבל הוא בכל זאת הלך לרב יהודי, לשמוע מה יש לו לומר על הקרבת הקרבנות הללו.

ארתור פגש את הרב ישראל הלוי, מראשי הרבנים האורתודוקסים באירלנד, הציג את עצמו כחוקר תרבויות ודתות, וביקש הסבר: האם היהודים מקריבים קרבנות לצדיק שלהם?

הרב האורתודוקסי גיחך לעצמו על בורותו של השואל, וניסה להיות רציני על מנת שלא יפגע. הוא הסביר לו באריכות, שאכן היהודים הקריבו קרבנות כאשר בית המקדש היה קיים, אך מאז שנחרב בית המקדש פסקה עבודת הקרבנות, והיא אף אסורה באיסור חמור כיום, אף במזבח פרטי. "יהודים כיום לא מקריבים קרבנות", פסק נחרצות.

ארתור התקשה להתאים את דברי הרב למה שמצא באינטרנט. "כנראה הרב מתבייש בדת שלו, ומנסה לייפות אותה בעיני, כי קרבן של בגדים נראה מגוחך בעיניהם של אנשי תרבות המערב הנאורים".

טוב מראה עיניים ממשמע אוזניים, החליט ארתור, ונסע לישראל כדי לתעד בעצמו את מעמד הקרבת הקרבנות. מול התמונות הברורות הללו, יתקשו גם עמיתיו החוקרים להטיל ספק במחקרו המגובה בציטוטים מפורשים מאתרי האינטרנט.

הוא הזמין מקום בטיסה הראשונה שיצאה מאירלנד למדינת ישראל, ולקח עמו מתורגמן מאנגלית לעברית. מיד בהגיעו לישראל בירר: "היכן מתקיימת היום ברית מילה?"

לאחר כמה שיחות למספר "מוהלים", הוא הגיע במונית לבית כנסת חסידי בירושלים, שם נערך בשעות הצהריים טקס ברית מילה של אחד החסידים.

ארתור התבונן כמרותק בכל הטקס. הוא לא הבין את השפה המדוברת במקום, וביקש מהמתורגמן לתרגם לאנגלית. אך המתורגמן שהבין עברית, לא הבין יידיש, ולכן נאלצו שניהם לחפש עוד מתורגמן שיתרגם את שפת היידיש לעברית, ומשם בחזרה לאנגלית.

התרגום היה מאוד משובש אך ארתור רשם לעצמו ראשי פרקים ממה שראו עיניו, וסמך על חושיו שקלטו את הרקע על אף מגבלת השפה. לדוגמא, כשאיש אחד לבוש לבן צעק 'קוואטר', הוא לא הצליח להבין על איזה 'רבע' מדברים שם ['קוואטר' = רבע באנגלית], אך ארתור הסביר לעצמו שמאחר ואשה מסרה את התינוק לאיש, והאיש

לאיש אחר, והוא הניח אותו על ברכי איש אחר - הרי שהאשה עשתה רבע מהולכת התינוק, ולכן היהודים קוראים לזה 'רבע'.

ארתור התרשם מהרצינות הגדולה שהיתה בטקס זה: אבי הבן היה עטוף בגלימה לבנה עם פסים שחורים ומהם משתלשלים חוטים בצבע לבן ותכלת, שהזכירה לו את מעילו של הכהן הגדול שהוא קרא עליו בתנ"ך; כמו כן נאמרו שם כמה וכמה ברכות ותפילות, והשתדלו לתת חלק בהקרבה לאנשים רבים שהניפו את קרבן הילד אל הכיסא ומהכסא - כדי שכל אחד יהיה שותף בהקרבה. תוך כדי הטקס בצבצו דמעות מעיני המשתתפים, ובעזרת הנשים אף נשמעה קול יללה לפרקים. מלווהו הסביר לו שזה נובע מהתרגשות מגודל המעמד של הקרבן.

איש הלבוש בגלימה לבנה, שהזכירה לארתור את בגדי הכמרים [=הכהנים] של היהודים שלבושים 'מדו בד' [=פשתן לבן], שעליהם הוא קרא ב'בייבל' [=תנ"ך], נטל באימה וביראה סכין מיוחדת במינה [לשאלתו הסבירו לו המתורגמנים שזו סכין המיוחדת לטקס זה, ואסור לטלטל אותה בימים הקדושים לשום שימוש פרט למילה, וגם בספרים של היהודים משווים אותה לסכין שחיטה], ואותו 'כומר' לבוש לבן עומד כעת לבצע בה את עבודת החיתוך, שמאוד מזכירה את פעולת שחיטת הקרבנות; ה'כומר' ואבי התינוק ברכו בזה אחר זה בקול רם ביראה ובחרדה כמה ברכות עם שמו של אלוקים, וה'כומר' שחט את ערלת התינוק.

לשאלתו האם כל אחד יכול להיות המוהל, ענו לו שמקפידים שהמוהל יהיה בעל יחוס וגם ירא שמים, והם לא יתנו לסתם דוקטור לבצע את הניתוח.

ארתור התקרב יותר, על מנת לראות את הטקס מקרוב, וראה שאת הערלה השחוטה טמן ה'כומר' בחול שהביא עמו במיוחד. "זה ממש מזכיר את טקס כיסוי הדם שמופיע בבייבל, שהיהודים מבצעים לאחר שחיטת חיות".

ארתור פנה לאחד החסידים, ושאל אותו: האם ברית המילה נחשבת כקרבן? השאלה תורגמה ע"י המתורגמן לעברית, ושוב לידיש.

החסיד השיב בהתלהבות, בשפת היידיש:

"בוודאי, בספר הזוהר הקדוש כתוב שברית המילה נחשבת כקרבן, ודם המילה הוא כמו קרבן עולה, והכלי עם העפר הוא דומה למזבח האדמה שעליו הקריבו את כל הקרבנות, וכך כתוב בספר תיקוני הזוהר (הקדמה דף י"א עמ' א'): [מתורגם] "ברית שהכינו לה כלי מלא בעפר, להניח הערלה בעפר, והעפר הוא נחשב כמו מזבח אדמה - זהו שכתוב מזבח אדמה עשה לי, וניצול הוא על ידי עפר זה מחיבוט הקבר".

אחד החסידים ששמע את השיחה, הוסיף וציטט בשטף את דברי הזוהר (לך לך צ"ה): "למדנו, מי שמקריב את בנו לקרבן הזה של ברית מילה, כאילו הקריב כל הקרבנות

שבעולם לפני הקב"ה, וכאילו בנה מזבח שלם לפניו, משום זה צריך לסדר מזבח בכלי אחד מלא עפר, למול עליו ברית קדוש זה, ונחשב לפני הקב"ה כאילו זבח עליו עולות וקרבנות צאן ובקר, ונוח לו להקב"ה מצות המילה יותר מכל הקרבנות, וכן שם 'בגלל כן, אשרי חלקו של מי שמקריב קרבן זה בשמחה וברצון לפני הקב"ה, וצריך לשמוח בחלק הזה כל היום ההוא'.

חסיד שלישי שהצטרף לחבורה הקדושה, ציטט מתוך הרעיא מהימנא (תזריע דף מ"ד):

"כל אדם צריך להקריב הבן ההוא קרבן להקב"ה, בשמחה וברצון הלב, להכניסו תחת כנפי השכינה, ונחשב לפני הקב"ה שהוא קרבן שלם להתקבל ברצון".
יהודי ליטאי שהיה בקהל, הצטרף גם הוא לשיחה וציטט מתוך הספר מגדל עוז ליעב"ץ:

"לפי ספר הזהר צריך למול על העפר, שיפול הדם עליו דוגמת הקרבן על גבי מזבח אדמה".

ארתור הוזמן לשבת בשולחן הכבוד, והקשיב קשב רב לדרשות הנאמרות על אף שלא הבין את תוכנו. לבקשתו, תרגמו לו שני המתורגמנים חלק קטן מדרשת אבי הבן:

"...ביאר החיד"א בספרו חומת אבן (ויקרא ח') 'וכל קרבן מנחתך, דמקיים מצות ברית מילה - הוא כקרבן מנחה, כמש"ל דהוא קרבן שלם העושה מילה לבנו', וכ"כ בספר מראה יחזקאל (שופטים) 'לענין ברית מילה דורון הוא הילד שמקריבו כמו קרבן ועושין לו יסורין', וכך הוא בספר תיקוני הזוהר...".

המילה "סאקריפייס" חזרה ונשנתה בכל התרגומים, וארתור כבר החליט סופית, הלך הצידה והספיק לשלוח הודעה לעמיתיו החוקרים: "מי שעדיין חושב שהיהודים לא מקריבים קרבנות בימינו, הוא פשוט מתעלם מהאמת. הרב האורתודוכסי באירלנד ניסה לעבוד עלי, הוא בטח לא חלם שאשמע את האמת מכלי ראשון".

ארתור המשיך והתבונן בפרטים:

לאחר שסיימו את סעודתם, שטפו היהודים את ידיהם מכלי, מה שהזכיר לו את הכיור שממנו הכהנים קידשו את ידיהם בבית המקדש. לאחר מכן הם בירכו את הברכה שמברכים לאחר הארוחה, ובסיום הברכה אמרו כמה ברכות. הוא דחק במתרגמים שיתרגמו לו בזריזות את הברכות, אך הם לא הספיקו. כנראה הנוסח שלהם היה "יהי רצון שיתקבל קרבן הערלה לרצון", חשב לעצמו.

הוא החליט שחייב להיות לו תיעוד מדויק של מה שהם אומרים, והחליט להקליט בעצמו את הברכות. בהקלטה נשמע כך: "מיום השמיני והלאה ירצה דמו, ויהי השם

אלוקיו עימו". כולם צועקים 'אמן'. ארתור שאל את המתורגמנים מה אמרו שם, והם הסבירו לו באנגלית שהדם הוא כמו קרבן שמתקבל לרצון:

"From the eighth day and on the **sacrifice** of his blood will be desired, and God will be with him".

הוא שלח מיידית את התרגום לעמיתיו החוקרים, ושאל אותם: **אתם לא רואים שמדובר כאן בסאקריפייס? כמה עוד הוכחות אתם צריכים??**

ארתור היה שמח ומרוצה. זה היה חלומו הגדול מזה שנים, להוכיח קבל עם ועולם כי גם בימינו יש עדיין קרבנות בתרבויות המזרח תיכוניות.

הוא העלה על הכתב את ממצאי מחקרו: "אכן, יש קרבנות אצל היהודים, **כריתת הערלה היא כעין זביחת קרבן, כשהם מקריבים את הערלה - הרי הם כנראה מקריבים את החלק החשוב ביותר בגוף האדם - הוא הערלה**, ולכן טומנים אותה בעפר - שזה בעצם הקרבת החלק גבוה על מזבח אדמה".

הוא סיפר למתורגמן את ממצאיו. המתורגמן, שרצה לעשות רושם של מבין ענין, הסביר לו שהמצוה היא עצם החיתוך. ע"פ זה תיקן ארתור את מחקרו: "מיד ברגע החיתוך חלה כבר ההקרבה, אך השלמות של ההקרבה היא בהכנסה לתוך העפר הקדוש... וכמו שיש תהליך שלם בהקרבת קרבנות בבית המקדש..."

בדרך למשימתו הבאה, הוא בירר אצל מדריך תיירים באיזה תאריך מתקיים האירוע של "רשב"י" במירון, ולהפתעתו התברר לו שזה מתקיים מחר - מה שנקרא אצל היהודים "ל"ג בעומר", והלילה הם מדליקים את האש! האירוע מתקיים בעיירה צפונית קטנה, ששמה "מירון".

ארתור שכר מונית ספיישל שתביא אותו למירון. נהג המונית היה יהודי אורתודוקסי, עטור זקן. ארתור שמח על ההזדמנות להמשיך את המחקר שלו ולראיין עוד עד, וסיפר בהתרגשות לנהג המונית את ממצאיו. הוא הקליט את נהג המונית, כדי להשמיע לאחר מכן לעמיתיו החוקרים ולהוכיח להם סופית שהוא צודק.

הנהג, שלמרבה המזל דיבר אנגלית שוטפת, צחק צחוק גדול. הוא ניסה להסביר לארתור שבגמרא כתוב שהערלה מאוסה וטמאה [נדרים ל"א: רבי אלעזר בן עזריה אומר מאוסה היא הערלה שנתגנו בה רשעים, פרקי רבי אליעזר פרק כ"ח: 'הערלה טמאה היא מכל הטומאות'], ואי אפשר בכלל להעלות על הדעת שמקריבים את הערלה כקרבן לה', אדרבה, המטרה היא לכרות את הערלה בשביל להסיר ולסלק אותה, כדי לתקן את האדם שנחשב שלם רק כאשר הוא ללא הערלה.⁶³

אלא הערלה, העבר אותה ובטל המום, התהלך לפני והיה תמים". וכן כתוב

⁶³ כמו שכתוב במדרש (רבה פרשת לך לך מ"ו) "אמר הקב"ה לאברהם, אין בכך פסולת

הנהג הרהר לעצמו: "הגוי הזה בטח לא יבין, אבל איך יעלה על הדעת שכריתת הערלה היא שחיטת קרבן, הרי כל אחד יכול להיות המוהל, אפילו עבד אשה וקטן (יו"ד רס"א א'), ולכמה דעות אפילו גוי כשר למול [מחלוקת תנאים בגמ', ופסק השו"ע שבדיעבד כשר]! אבל בשחיטת קרבן קיימא לן שקטן וכל שכן עכו"ם פסולין...".

ארתור שמע את הדברים ומיד מחק את ההקלטה. "אוי, איך לא הבנתי לבד שגם הנהג הזה הוא רב, שבסך הכל מנסה לייפות את דעתו כמו הרב שהוא מאירלנד", חשב ארתור לעצמו. איך הוא לא מתבייש לשקר, לאחר שהוא בעצמו שמע מהחסידים בירושלים באופן חד משמעי שהברית היא קרבן קדוש! והרי בפירוש אמרו לו שמקפידים שהמוהל יהיה דוקא יחסן וירא שמים, ושלא יתנו לכל אחד למול! ואיך אפשר להתווכח עם כל המקורות הברורים שהברית היא 'קרבן'! ובודאי שהנהג רק מתבייש בקרבן משונה זה!

גם ההוכחה שהביא הנהג לא היתה נראית לו כלל כהוכחה, שהרי מה שהערלה מאוסה - יתכן שזה רק כלפי בני האדם אבל לא לגבי האלוקים, או שיתכן שהערלה מאוסה רק כשהיא מחוברת בגוף האדם, אבל כשכורתים אותה לעצמה - היא קודש קדשים.

ארתור נותר חזק בדעתו, ולא הקשיב כלל לנהג המונית שניסה לסלף את העובדות. גם נהג המונית עצמו הודה לו שמדובר בעבודה חשובה ופסגת הקשר עם האלוקים, ובכל זאת הוא סותר את עצמו ומתכחש לכך שמדובר בקרבן. הוא מיהר אל היעד הבא, להשלים את מטרת ביקורו.

ארתור הגיע למירון ונדחס בין ההמון. הוא שאל את העומדים היכן הכי מעניין, והם המליצו לו על ההדלקה המרכזית של הראבינער המשמש כאדמו"ר לחסידות בוואן. לשאלתו של ארתור, הסבירו לו שאדמו"ר זה הוא ראבאי יהודי חשוב.

גם כעת מצא ארתור אחד מהנוכחים שהסכים לתרגם מיידש לעברית, וכך בסיוע המתורגמן שהביא עמו, תרגמו שניהם את הדברים מיידש לעברית ומעברית לאנגלית.

אנשים רבים עמדו סביבו, והם היו נראים מאוד דתיים. הוא ניצל את ההזדמנות כדי לראיין אותם, "האם זה קרבן עבור רבי שמעון בר יוחאי"? התשובה של כולם היתה זהה: "בוודאי", זה לכבוד רשב"י.



מכל הטמאות, שנאמר לא יוסיף יבא בך עוד ערל וטמא, שהערלה מום מכל המומים, מול בשר ערלתך ותהא תמים".



בפרקי דרבי אליעזר (פרק כ"ח) "אמר לו הקב"ה עד עכשו לא היית תמים, אלא מול את בשר ערלתך מעליך והתהלך לפני והיה תמים, שהערלה טמאה היא

אבל למה עושים את זה? הוסיף ארתור ושאל. ענו החסידים: "הוא נהנה מזה, והוא משפיע ישועות לאלה שעושים את זה".

ארתור רשם כל פרט שאמרו לו עוברי אורח, דתיים וחילונים: "היהודים אומרים שזה כמו עליה לרגל", "כל ההר קדוש, אפשר להתפלל גם מקצה ההר ורשב"י ישמע", "מטפסים שם מאות אלפי אנשים בחום בוער", ואף הוסיף וכתב את מה שסיפרו לו על אחד מגדולי האדוקים של היהודים שהיה מטפס בזחילה על ברכיו את כל ההר, והיה צועק "איך אני נכנס למקום אש להבת שלהבת".

ארתור תיאר לעמיתיו החוקרים את מה שראה בעיניו, וגם תיעד: "המוני אנשים נסעו שעות רבות כדי להשתתף בטקסי הקרבת הבגדים, ורבים אפילו הגיעו מחו"ל, ולא הסתפקו בשליחת הבגדים בדואר כדי שיקריבו אותם עבורם".

הוא הוסיף וכתב, "הם חוזרים כל הזמן על מנטרה [בכל ההר], של שם הצדיק - בר יוחאי [זה אחד השמות שלו... יש לו הרבה שמות: רבי שמעון, רעב שימעון, רשב"י, בר יוחאי, אבל כולם זה אותו צדיק אלוקי]", וכולם שרים לכבוד התנא 'האלוקי' - ומזה מוכח שבר יוחאי הוא משהו אלוקי אצלם, ולכן הם מקריבים לו קרבנות".

אבל השיא מבחינתו היה כשראה אנשים ששחטו כבשים. הוא מיהר לשאול אותם, והם ענו באנגלית שזה "לכבוד רבי שמעון". הוא מיהר לכתוב במחקרו על הקרבת הכבשים לצדיק, עוד קרבן של היהודים - שממשיכים גם כיום להקריב כבשים לאלוקים. תוך כדי כתיבה הוא חיפש בגוגל, וראה שאחד הגולשים בפורום יהודי העתיק מתוך הספר 'בוצינא קדישא' (עמ' 172):

"בהילולא דרשב"י יש בחינת ג' רגלים, דהנה נהגו לשחוט כבשים בהילולא דרשב"י, וזהו **בחינת הקרבנות שהיו מביאים כבשים לקרבן פסח**".

הוא מיהר לתרגם בגוגל, ושוב המילה "סאקריפייס" צעקה לו מתוך הטקסט:

"In the Hilula of Rashbi is like the three festivals, They used to slaughter sheep's in the Hilula of Rashbi, and this is like the sacrifices that sheep's where brought to the Passover **sacrifice**."

הוא מצא שם עלון בשם 'שיחת השבוע', וביקש מהמתרגם לתרגם לו מה כתוב שם. המתרגם הסביר לו את הכתוב שם בשמו של הרב יצחק אבוחצירא על ציון הרשב"י במירון בל"ג בעומר: "אפשר לומר שהמקום הוא בבחינת בית המקדש, יהודים עושים שם 'על האש', שזה מעין קרבנות, יש שם שירה וריקודים, שזה מעין שירת הלויים, ובפנים יהודים שופכים את לבם - שזה בדוגמת לתפילת הכהן הגדול בתוך ההיכל". הוא צילם מיד את הטקסט, כהוכחה נחרצת עבור עמיתיו החוקרים שעדיין מתעקשים שלא להאמין לו.

ארתור שהחל להיות רעב, חיפש היכן ניתן לקנות דבר מאכל, אבל האנשים במקום הפנו אותו למקום שבו מחלקים מזון חינם לכבוד "עולי הרגל". הוא שמע שם רמקול המכריז שוב ושוב "ווען איר גייט ארוף צום ציון המצויינת פון קודש הקדשים..." [כשאתם עולים לציון המצויינת של קדש הקדשים]. הוא ניסה לברר עם שני מתורגמניו במה מדובר, אך הוא לא הבין מהם דברים ברורים.

המילים היחידות שהוא הבין היו 'ציון' ו'קודש הקדשים', והוא חיפש בגוגל ומצא אלפי מקורות ברורים מאד [החל מהבייבל הקדוש, והמשך בכל ספרי דתם] שמדובר במקום המקדש, ששם היהודים מקריבים קרבנות. הוא שאל שני אנשים שעמדו לידו, והם הסבירו באנגלית שוטפת שה'ציון' הוא הקבר במירון, הוא מקום מאד קדוש. הוא התבלבל, אך בחיפוש נוסף בגוגל הוא מצא שאכן היהודים קוראים כך למקום הזה, כמו שאחד מהם תיאר: "בשנה זו זכיתי להיות בל"ג בעומר על ציון המצויינת קודש הקדשים דרשב"י זי"ע במירון" (ספר שיירי מנחה, סי' י"א אות ה').

חלק מהם ציטטו לו את הזוהר (כרך ב' פרשת בא ל"ח). המבאר שישנה מצוות עלייה לרגל למקום השראת השכינה - מירון: "ראה כל זכורך את פני האדון ה', מאן פני האדון ה' - דא⁶⁴ רשב"י, דמאן דאיהו דכורא מן דכרניא בעי לאתחזאה קמיה'. הוא שאל את המתורגמן האנגלי מה פשר הדבר, אבל הוא לא ידע. הם ניסו להעזר במתורגמן שמבין אידיש, אבל גם הוא לא הבין את השפה הארמית שבה נכתב הזוהר. הם חיפשו מתורגמן שלישי שיודע לתרגם מארמית לאידיש, ומצאו אברך חסידי בעל תשובה מחסידות ברסלב, בשם אלדד, שהסכים לתרגם. לאחר שהתרגום עבר שלוש ידיים, הסביר המתורגמן האנגלי בכובד ראש: "בספר הקדוש שלהם, שנקרא "זוהר", כתוב שהצדיק הזה בשבילם הוא האלוקים".

לאחר הברור המקיף, החליט ארתור סופית: "אני גאון, לא סתם המחקרים שלי מוערכים היטב בכל העולם... כבר בהתחלה סברתי שהם מקריבים לצדיק הזה



שכינתא בגין דשכינתא אסתרת בגווייהו איהו בסתימו ואינון באתגליא, בגין דשכינתא אינון דקרבין לה אקרון פנים דילה, ומאן אינון, אינון דאיהי אתתקנת בהדייהו לאתחזאה לגבי מלכא עלאה, והואיל ואתון הכא ודאי שכינתא אתתקנת עלייכו ואתון פנים דילה, וכך פירש בספר אור החמה (עמ' 94) 'מאן פני האדון ה', דא רשב"י, כי הצדיקים נקראו אנפי שכינתא, על שם שהיא מתקשטת ומתקנת אנפאה לגבי קוב"ה'.

⁶⁴ א.ה. פשוט וא"צ לפנים שאין לפרש שח"ו שרשב"י נקרא האדון, אלא שהצדיקים נקראו הפנים של השכינה, כדאיתא בזוהר (כרך ב' תרומה קס"ג): 'רבי יוסי ורבי יהודה ורבי חייא הוו אזלי בארחא פגע בהו ר' אלעזר עד דחמו ליה נחתו מן חמרי כלהו, אמר רבי אלעזר ודאי אנפי שכינתא חמינא דהא כד חמי ב"ג צדיקיא או זכאין די בדרא ואערע בהו ודאי אינון אנפי שכינתא, ואמאי אקרון אנפי

קרבת, וכעת מתברר שזה כתוב בספרי הדת שלהם במפורש, שהוא אלוהים בשבילם".

כאשר עלה למקום, התפעל ארתור מהרבים המתאמצים להיכנס ולהתפלל בתוך 'קודש הקדשים', והעלה את רישומיו על הכתב. זה בוודאי ישפיע מאוד על החוקרים האחרים שעדיין לא מסכימים עמו.

ככל שהתקרב מועד ההדלקה וטקס הקרבת הבגדים שעליו הוא קרא באינטרנט, ארתור שם לב לרצינות של המוני האנשים, קהל עצום של אלפים רבים שרו שירי קודש בהתרגשות, והתנדנדו בדביקות.

רגע ההדלקה הגיע, ולפתע הרצינות התחלפה לשמחה פורצת גבולות, וכולם שרו בהתלהבות 'לכבוד התנא האלוהי רבי שמעון בר יוחאי' שוב ושוב, ולאחר מכן חזרו הרבה על המנטרה 'בר יוחאי' בפזמון מיוחד.

לשאלתו של ארתור, התברר לו שההדלקה מסורה רק לרבאיי מיוחד מגזע מיוחד, בן אחר בן של צדיקי היהודים, הוא המדליק הראשון ולאף אחד אסור להדליק לפניו, והוא מדליק על עמוד מיוחד כעין מזבח, ממש מעל 'קודש הקדשים'. הוא שלף מיד את הסולרי שלו וחיפש בגוגל, שם הוא מצא שכתוב בספר משנה תורה לרמב"ם (סוף הל' שמיטה ויובל) שכל עובד ה' הוא כהן, ובהרבה ספרים כתוב שהצדיק הוא ככהן, והצדיק הגדול ביותר הוא ככהן גדול.

"אז הצדיק הזה הוא בעצם הכהן הגדול שמקריב קרבן", הבין ארתור. הוא אף מצא בגוגל שהמצנפת של הכהן הגדול היתה מיוחדת ושונה משאר הכהנים - ואכן הוא ראה אצל הרבינר מבויאן מצנפת מיוחדת, שנאמר לו שזה מסור רק לרבינרים של אותו גזע קדוש.

ארתור תיעד באמצעות המצלמה שלו את הרבאיי מבויאן, שהשליך עניבה יקרה לאש. בשל המרחק הגדול שארתור היה בו מהרבאיי - התיעוד נעשה דרך צילום



תמונות ממרחק. כשארית התבונן בתמונות ראה שהרבאיי נראה כמו שהוא מתפלל כשידי צמודות זו לזו כנגד הלב, וארתור חשב לעצמו שבודאי הרבניר מתפלל נוסח כעין זה: 'יהי רצון שקרבן הבגדים יעלה לרצון'...

בהמשך ראה ארתור עוד הדלקות ברחבי ההר הקדוש, אבל נאמר לו שלא כל אחד יכול להדליק; רק הרב הראשי לישראל, ועוד כמה אדמו"רים וצדיקים גדולים במיוחד. אבל כולם יכולים להדליק נרות קטנים עבור נשמת הצדיק.

אריתור ניגש לאחד האנשים שהדליקו נרות, ושמע אותם ממלמלים משהו תוך כדי הדלקת הנר. הוא ניגש לאחד מהם שנראה ממש כמו הרב הראשי של המקום, ושאל "מה אתה אומר?" הלה השיב שהדלקת הנר היא עבור רבי שמעון, כדי שתהיה לו "נחת רוח" [המתורגמנים הסבירו שהוא מאוד נהנה מזה ואוהב את זה].

אריתור שאל, האם כולם אומרים כך כשמדליקים את הנר? והלה ענה "כן, כך המנהג, חוץ מאלו שאין להם מסורת".

אריתור הוסיף מיד לרישומיו, שהרב הראשי של היהודים העיד בפה מלא שהצדיק מאוד אוהב את הקרבנות שמקריבים עבורו, ואת האש שמדליקים לו.

בזמן שהיהודים התפללו את תפילת הלילה שלהם, ארתור פנה להפוגה קלה, כדי שיוכל לעכל את שראו עיניו ושמעו אזניו. ואז הבריקה לו מחשבה מפתיעה, הרי גם בזמן שהיה ליהודים בית מקדש הם היו מקטירים בגדים! הוא חיפש מיד בגוגל, ומצא שאכן בבית המקדש היה יום שמחה בעונת הסתיו [באיזה חג שהוא לא קרא עליו בבייבל], שמחו בו שמחה גדולה בשירים וריקודים ובכלי זמר במשך כמה ימים - ושם הקריבו בגדים חשובים [=בגדי כהונה] ע"י שריפתם, כחלק מהטקס: "מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו... מנורות של זהב היו שם... מבלאי מכנסי כהנים ומהמייניהן, מהן היו מפקיעין, ובהן היו מדליקין, ולא היתה חצר בירושלים שאינה מאירה מאור בית השואבה, חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין בפניהם" (סוכה נ"א); וזה תואם במדויק למה שראו עיניו בשעות האחרונות... איך אף אחד לא עלה על זה?

הוא המשיך לחפש ומצא ספר עתיק של היהודים, אותו הוא תירגם באמצעות גוגל. שם הספר הוא "טל ירושלים", ושם (בעמ' ל"ח) תיאר את גודל השמחה במירון, באופן הדומה להפליא לשמחה שהיתה בביהמ"ק: "אחי ורעי, אין אני יכול להעלות על הכתב גודל השמחה שבשם, אשרי מי שראה זאת... והשמחה גדולה עד רום רקיע, בנבל ובכנור בתופים ובמחולות, בשירות ותשבחות בפה, ברקידה בשמחה רבה בלי הפסק רגע... והנה מי שלא ראה זאת לא ראה שמחה מימיו". וכך כתב במפורש בספר לבושי יום טוב (ל"ג בעומר מאמר א'): 'בענין שנהגו ישראל ללכת ביום ל"ג בעומר על קברי רשב"י ור"א בנו... ושמחים שם כל הלילה בריקודים בתופים ומחולות - ממש כשמחת בית השואבה', וכך גם מתואר במכתב המובא בספר 'שיירי מנחה' (סי' י' אות

ה' מכתב מהרב שלמה צוקר מהאלאס): 'בשנה זו זכיתי להיות בל"ג בעומר על **ציון המצויינת קודש הקדשים** דרשב"י זי"ע במירון, וראיתי שמה בעיני כל הלילה עד חצות היום ערב שבת קודש השמחה והריקודים בתופם ובמחולות - **ממש כשמחת בית השואבה**. מפליא ממש!

ארתור הלך לישון בתוך שק שינה שהביא עמו, ולמחרת קם רענן. הוא אכל ארוחה טובה אצל משפחה יהודית שערכה בשרים על האש. "כמה טעים הקרבן של היהודים", חשב לעצמו.

לפתע היה ארתור בהלם: הוא ראה יהודים המביאים ילדים עם שערות ארוכות, וגוזזים את השערות בהתרגשות, ומעבירים את המספריים מאיש לאיש כדי לזכות בגזיזה.

הוא התקרב ושאל אותם "מה אתם עושים?"

ענו לו היהודים, "זה מנהג עתיק וקדוש".

מה הטעם, שאל ארתור?

ענו לו היהודים, "ככה כולם עושים. זה טוב עבור הילד".

הוא המשיך ושאל, אז למה אתם לא מסתפרים בבית?

ענו לו היהודים: "מה אתה מדבר, הרי כאן הצדיק נמצא כאן הוא שוכן!"

ומה אתם עושים עם השיער הנגזז?

ענו לו היהודים: "השיער נזרק, אין בו צורך, העיקר הוא שגזזנו את השיער כאן, לכבוד הצדיק, והילד כרגע ללא שיער, ומה שקורה עם השיער לאחר מכן - לא מעניין אותנו".

ארתור הוסיף למחקרו את ממצאיו המדהימים על הקרבן החדש של היהודים - הקרבת שערות לצדיק שלהם! וציין כי תוך כדי התגלחת המוזרה, לפעמים שרו כל בני המשפחה את אותו שם קדוש 'בר יוחאי' בפזמון חוזר כמו מנטרה.

בחכמתו הרבה ובבקיאותו בכתבי היהודים שאותם הוא מצא בגוגל, הוא הוסיף עוד: "כמו שבביהמ"ק באו כל הנזירים לגלח במקום הקדוש כדי להקריב את שערם תחת הדוד - כך גם באים אלפי ילדים לגלח ולהקריב שערם במקום הקדוש מירון".

ארתור חזר לאירלנד כמנצח, עם מחקר מקיף הכולל עדויות וצילומים, שלא משאירים שום מקום לפרשנות אחרת: היהודים מקריבים קרבנות, חד וחלק!

חבריו החוקרים, למרבה הפלא, עדיין לא התרשמו. הם ביקשו להביא רב יהודי, שיתעמת עם ממצאיו של ארתור, ויסביר להם את כל הענין בפרספקטיבה מלומדת, מנקודת מבט של רב יהודי, שבוודאי מתמצא היטב בכל המנהגים של היהודים.

הרב הגיע לפגישה, והחוקרים שאלו אותו: "יש לנו הרבה ממצאים מהאינטרנט, וגם עדויות המוכיחות מתוך הספרים שלכם שרשב"י נחשב כמו אלוקים עבור היהודים, ובקברו מקריבים קרבן הבגדים וקרבן שערות וקרבן כבשים, ובמקורות שלכם כתוב שזה ממש כמו בבית המקדש, וכולם אמרו שרשב"י אוהב את זה ונהנה מזה, האם זו אמת?

הרב גמגם, ולא ידע מהיכן להתחיל. איך אפשר להסביר לגויים האלה את ההבדל במשמעויות הדקות של קרבן?

הוא ניסה לומר שאמנם בעבר היו היהודים מקריבים קרבנות אמיתיים של בעלי חיים על המזבח, וגם מנסכים עליו יין ושמן, ויש אפילו קרבן מנחה העשוי מסולת. אבל בימינו אין מושג של קרבנות כאלה, במיוחד לא קרבן של שערות שמעולם לא היה כזה דבר, ואנחנו מאמינים רק בבורא עולם, ורשב"י הוא רק כעין "צינור" לבורא עולם שמעורר רחמים עבורינו כאשר אנו עושים נחת רוח לנשמתו, ומה שכתב הזוהר "מאן פני האדון ה' - דא רשב"י" כוונתו היא אחרת לגמרי, ומה ששמעתם "סאקריפייס" זה לא במובן של קרבן כמו הקרבת קרבן על המזבח אלא רק במובן של התמסרות וויתור, ואין מושג של הקרבת קרבן לצדיק...

החוקרים חייכו כמנצחים, והסתכלו על ארתור. אבל ארתור קפץ ממקומו ואמר לרב היהודי: "ידידי, אותנו לא תצליח לרמות! אתה בדיוק כמו הרבאיי הראשון שפגשתי, מנסה ליפות את דתך ומתבייש בעובדה שאתם מקריבים קרבנות לצדיקים, ומחשיבים אותם כמו אלוקים!

החוקרים ניסו להרגיע את ארתור, ואמרו לו "אולי לא הבנת מה שאמרו לך, הרי מדובר כאן במומחה, ואין לו שום אינטרס לשקר, הוא הרי מודה בפה מלא שאצל היהודים יש קרבנות של בעלי חיים וסולת ויין ושמן, אבל במקרה הזה לא מדובר בקרבן... והוא לא הרבאיי היחיד שאומר לך את זה..."

אבל החוקר ארתור היה נחרץ בדעתו: "הרבאיי הזה משקר, כמו החבר שלו. פשוט לא נעים לו להודות על האמת שהדת שלהם כזו פרימיטיבית. אנחנו לא מאמינים ל"מומחי דת" שמנסים לייפות את הדת שלהם. האנשים הפשוטים שפגשתי במירון וגם בברית מילה, הם אמרו את האמת לאמיתה. גם ראיתי את הכל כתוב במפורש באינטרנט".

הנמשל

למי שעדיין לא הבין, נכתוב הסבר קצר: מי שלא חקר את הנושא ולא בקי בתרבות ההינדית, לא יהיה מסוגל להבין את ההינדים, כאשר הם מדברים על מנהג הגילוח שלהם. גם כאשר בתרגום לאנגלית חוזרות ונשנות המילים "סאקריפייס"

[הקריבה] או 'אופרינג' [מנחה], השומע יכול לטעות ולהבין שכוונתם להקרבת קרבן במובן המערבי, ובפרט אם ה"חקירה" מסתכמת בכמה שאלות לעוברי אורח, באנגלית עילגת, או באמצעות מתורגמן משפתם, ובשיטוט באינטרנט. כדי להבין אותם באמת, יש לחקור חקירה עמוקה את המומחים לדת ולתרבות הזו, הבקיאים במהות תהליך הגילוח, והם גם יוכלו לבאר למה ההינדים מתכוונים כשהם אומרים ש"האליל אוהב שיער" או משהו שנשמע כמו קרבן או מנחה בתרגום לאנגלית.

מומחים גויים לדת ההינדית, והיהודים המבינים בדבר [שחלקם היו בעצמם הינדים שהתגיירו וכעת הם יהודים יר"ש, או שבעבר היו חילוניים ולמדו היטב את כל הנושא, וכעת חזרו בתשובה, והם מסבירים היטב את כל הענין] מגחכים כולם כאשר הם שומעים על ההבנה המוטעית, שכביכול התגלחת אצל היהודים היא "עבודת האליל" או שהיא "קרבן", כי האמת היא שבתרבותם אין כלל מקום לסוג כזה של קרבן מן החי, ואדרבה השיער הגוזז הוא מאוס אצלם, אלא כוונתם היא להקרבה אישית בוותור על יופי השיער, והאליל כביכול מעריך את ההקרבה הזאת וגומל להם כגמולם.

תשובתו הראשונה של הגרי"ש אלישיב זצ"ל ניתנה על סמך בירור עמוק שערך הרה"ג יעקב אהרן שפירא שליט"א עם עשרות הינדים, ובתוכם מומחי דת הינדים, שבראשם מי שההינדים הגדירו כמומחה הגדול ביותר לדת ההינדית, ד"ר מוהאן, ששימש בעצמו ככומר לע"ז בטמפל בטרופאטי. באמצעותם היה ניתן להבין את המשמעות האמיתית של תגלחת השיער בהודו עבור ההינדים, ולמה באמת מתכוונים פשוטי העם שלא יודעים לבטא את עצמם בבהירות, או שפשוט אינם יודעים בעצמם מה טעם התגלחת [כמו, להבדיל אלפי הבדלות, רוב האנשים שמגלחים את בניהם במירון בל"ג בעומר, ואינם יודעים מה הטעם ומה מקור המנהג].

הבירור שנעשה בתשס"ד, התמקד בגביית עדויות מאנשים פשוטים ובהתמקדות בדבריהם, כפי שהם נשמעים בתרגום מילולי, וגם השליחים עצמם הסתכלו על הדברים בהסתכלות חיצונית והתרשמו מפרטים חיצוניים וכו', באופן שלא ניתן לסמוך עליו כלל וכלל בנושא מורכב זה ללא חקירת עומק אמינה. כך, ללא הבנה אמיתית בתרבותם התקבלה תמונת מצב מאוד מעוותת. על סמך דברים אלו [ובהנחה שהם נכונים, הדגיש מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל], חזר בו הגרי"ש מהיתרו משנת תש"נ ואסר. לאחר מכן, כאשר שמע שיש הסתייגויות על העדויות רצה שיקימו בית דין שישמע את כל הצדדים ויכריע, אך הדבר לא יצא לפועל.

הרבה מה'בירור' שנעשה ע"י בעל 'הישכם אוהבים' בתשע"ח נעשה באמצעות שיטוט באינטרנט ותרגום הטקסט היבש באמצעות גוגל, מתוך מטרה ברורה למצוא כל בדל של השערה שתוביל למסקנה שיש לאסור את הפאות, ובפרט, כשהדברים נכתבו בחוברת 'הישכם' - נוספו 'פרטי מציאות' הלקוחים אך ורק מעולם הדמיון,

ללא שום אחיזה במציאות [ראה רשימה ארוכה בהערה לעיל, וישנם עוד שאר פרטים שלא היו ולא נבראו, כגון שהראו תמונה של חברי הנהלת המקדש בעת חנוכת אולם תגלחת חדש, כשהם מברכים את הספרים בתנועת השלום 'נמסטה' המקובלת בהודו - בשילוב ידיים, ובעל "הישכם" המציא שאלו כמרים שמתפללים בתחילת המשמרת, וגם המציא בדמיונו את נוסח התפילה 'שכל השיער המתגלח במקום זה יתקבל כקרבן לאליל'...].

לעומת זאת, בספר "הכצעקתה" ניתן לקרוא את כל דברי המומחים, בתרגום אמין, ולהבין מהי המשמעות האמיתית של גילוח השיער בהודו, ובהתאם לכך, האם מבחינה הלכתית יש מקום לחוש לאיסור תקרובת ע"ז בשערות הבאות ממקדש טירופאטי.

התגובה למשל שבקונטרס 'הקריבהו נא לפחתך'

טומאת ומיאוס הדם והחלב

הוכחות 'הקריבהו' לטומאת ומיאוס הדם בנוגע לקרבנות בביהמ"ק: שהרי אסור לאכול דם, ונפשו של אדם קצה ממנו (מכות ג' משנה ט"ו), והשותה בקרנא דאומנא עובר על כל תשקצו (מכות ט"ז): מפני הדם שעליה, ובליצנות הוסיף עוד הוכחה מדין כיבוס בגד שניתז עליו מדם החטאת - שמע מינה שהדם מטמא, ובכך בא להוכיח שיש גם תקרובת מדברים מאוסים, ואפילו בסוג ע"ז שדרכה בכבוד גדול. מאוחר יותר הוסיף להוכיח כן גם מהקרבנות החלבים, ע"פ הרמב"ם (מו"ב ג' מ"ח) והחינוך (קמ"ז) שהחלב מזיק לבריאות - ושריפתו היתה ראוייה יותר מאכילתו.

ואמנם מן הראוי היה שלא להתייחס לביזוי קדשי שמים ולטענה כאילו ח"ו שולחן ה' מגואל [כידוע מנבואת מלאכי המוכיח את הכהנים: ואמרתם במה בזינו את שמך? מגישים על מזבחי לחם מגואל, ואמרתם במה גאלנוך? באמרם שולחן ה' נבזה הוא. וכי תגישון עוור לזבוח... הקריבהו נא לפחתך, הירצך או הישא פניך? כי גדול שמי בגוים אמר ה' צבאות, ואתם מחללים אותו, באמרם שולחן ה' מגואל הוא, ובאלשיך שם: 'ואמרתם במה גאלנוך - כי לא עשיתם בפועל אך הוא באמירה בלבד, כי הלא הוא באמרם כי אחר ששולחן ה' הוא המזבח נבזה הוא ששורפין בו חלבים שיראה כדבר מאוס, אם כן כי תגישון עור לזבוח. גם כן אין רע, וכן כי תגישו פסח וחולה אין רע, כי מה לי חלבי תם מחלבי בעל מום - אלו הם מאמריכם, אך לא כן תדברו, כי בחון והקריבהו לפחתך הוא אחד משריך, שתתן לו דורון שה עור פסח או חולה, הירצך אם חטאת לו ואינך רצוי לפניו, או הישא פניך להיטיב לך גם שלא חטאת לו, כלומר אך אמור מעתה, שאינו אלא שאין כבוד המקבל לקבל בעל מום, וכל שכן לממ"ה הקב"ה, באופן שבאמירה זו נחשבתם למגישים על מזבחי לחם מגואל, ואל תקל בעיניכם אמירה זו; וכעיי"ז במלבי"ם שם: 'שאתם אומרים שהזבח הבא על שולחן ה' ר"ל על המזבח - הוא דבר נבזה, שמקריבים עליו דברים בזויים חלב ודם, ובזה אתם מבזים את שמו וכבודו', אך להוציא מליבו אמרנו לבאר:

מה שהנפש קצה ממנו - הוזכר ביחס לאכילת הדם בלבד, מחמת טעמו, וביחס לגזל ועריות שנפשו של אדם מתאוה להן ומחמדתן [רש"י בדברים י"ב כ"ג העתיק: שאין אדם 'מתאוה' לו, ולא בלשון 'קצה']. וגם בזה הרי לפי רבי יהודה (ילקוט"ש שם, הובא ברש"י הנ"ל) היו שטופים בדם לאוכלו קודם מתן תורה [עי' מו"נ ח"ג פרק מ"ו על סיבת אכילת דם - בשביל להתחבר לשדים, שהיו שחשבוהו למזון השדים]; ודם דגים וחגבים מותר (שו"ע ריש סי' ס"ו), וכן דם האדם אסור רק אם פירש, משום מראית עין (שם סי'), ואין בזה איסור כל תשקצו [ובהכרח אם כן דקרנא דאומנא שיש בו כן איסור כל תשקצו - מאוס יותר מהדם עצמו, ואין סיבת האיסור מחמת הדם שעליו]. אף שמן המשחה והקטורת אינם ראויים לאכילה

- ועכ"ז אינם מאוסים, ואמנם הדם איננו מריח כמותם אך יש בו מעלה אחרת, וכדלהלן.

מה שהדם נתפס בעינינו קצת כמאוס הוא מחמת שכיום לא נפגשים איתו רק במשחטות או בערב יוה"כ, אבל עד לא מזמן, שהשחיטה היתה ביתית, היה זה נפוץ לראות דם, והורגלו במראה של בשר המעורב בדם.

סיבת האיסור בדם מפורשת בקרא (שם) 'כי הדם הוא הנפש ולא תאכל הנפש עם הבשר'. ומזה הטעם הוא קרב על המזבח, לא בתור נוזל אדום דביק אלא בתורת נפש: 'כי נפש הבשר בדם הוא, ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר על נפשותיכם, כי הדם הוא בנפש יכפר' (ויקרא י"ז י"א) - בתורת נפש תחת נפש. ולכן רק דם הנפש שהנשמה יוצאת בו כשר לזריקה (זבחים כ"ה). - משא"כ שיער בודאי לא חשיב נפש, אלא הוא דבר מת ללא תאי עצב [אחד ממומחי ההינדו הסביר שזו הסיבה לטומאת השערות - שיש בהן הבחנה מסויימת של מיתה, והמת אצלם הוא אבי אבות הטומאה], ואינו נחשב אפילו כחלק מגוף האדם, וכפי שיבואר להלן.

ולענין טענת המיאוס לגבי חלב - אך למותר להאריך בזה, כאשר ידוע לכל שלשון חלב במקרא הוא מלשון 'מובחר' [כגון 'קמו חלב ודשן תשפיע נפשי', ו'הבל הביא גם הוא מבכרות צאנו ומחלבון'], כי החלב הוא החלק המובחר ביותר בבהמה, וברמב"ם (במור"נ הנ"ל) כתוב שהוא משובע. ואף שכתבו הרמב"ם והחינוך שהוא מזיק לבריאות, אך לא מפני זה תסור חשיבותו [ובפרט לגבי אכילת גבוה שלא שייכים שם מדדי הבריאות], כפי שכמעט כל המאכלים והמשקאות החשובים בזמנינו אינם בגדר דברים בריאים.

סיבת איסור חלב [מלבד הטעם הפשטי של הרמב"ם והחינוך הנ"ל] נתבארה ברמב"ן (ויקרא י"ז י"א) ובריקאנטי (ויקרא ז') ובראשון ר' חיים פלטיאל (ויקרא ג' י"ז) - שהוא מפני שזה חלק הראוי לגבוה, והאוכל ממנו כאוכל פת בג המלך, זה הטעם שרק החלבים הקרבים לגבוה נאסרו, ואילו שאר החלבים [הנקראים בלשון חז"ל 'שומן'] - מותרים, וכן חלב חיה מותר כי אין קרבן בא מחיה; ברמב"ן ור' חיים פלטיאל איתא שזו גם סיבת האיסור בדם, והגדיל הרמב"ן שמפרש שזה פשוטו של מקרא: 'כי נפש הבשר בדם הוא, ואני נתתיו לכם על המזבח' - משמעות הכתוב הזה שיאמר שיאסר לנו הדם מפני שנתנו לנו להיות על המזבח לכפר על נפשותינו, והוא חלק השם, כטעם החלב' [מזה משמע שלגבי חלב דבר ברור ופשוט הוא שזו סיבת האיסור]. ועיי' חת"ס (חולין נ"א): 'כיון דלהדיוט אינו נאכל בלא בדיקה משום דאיכא לברורי - א"א להקריבו, דאין לך מאוס יותר מזה דהדיוט לא יאכלנו והמזבח ירצנו, ופשוט'. ובהכרח אם כן שמה שהחלב והדם קרבים אע"פ שאסור לאכלם - אין זה 'אלא' משום שכל סיבת איסורם כי הם ראויים לגבוה, ואילולא היו קרבים לגבוה לא היו נאסרים להדיוט.

כללו של דבר: ההנחה שהחלב והדם מאוסים היא טעות מוחלטת, והאומר כן עושה שולחן ה' מגואל, ועל זה ממש נאמר בנבואת מלאכי שהוא בכלל העוון החמור של חילול ה', ואדרבה מהפסוק שם 'הקריבהו נא לפחתך' ילפינו שכל דבר המאוס אסור בהקרבה, והרא"ש ור"ן וכן רבינו ירוחם בשם גאון - למדו מזה לאסור דבר מאוס אפילו להדלקה לנרות של בית הכנסת, וכך נפסק להלכה בשו"ע (או"ח קנ"ד י"ב).

ובזה יש להתפלא מאד על בעל 'הקריבהו', שלמהדורה השניה של מאמר הליצנות הוא קרא בשם 'הקריבהו נא לפחתך', וכמה לא חלי ולא מרגיש שבאותו פסוק מבואר ההיפך הגמור מכל תוכן המאמר - שלא יתכן להקריב קרבן מדבר לא מכובד שלא יתנוהו לשר, ועל אחת כמה וכמה מדבר מאוס או טמא.

זאת ועוד, גם אילו ח"ו ביהדות לא היתה מניעה מלהקריב דברים מאוסים, בנוגע לנידון דידן - השערות לא משמשות כקרבן לאליל בטירופאטי כי על פי דתם האליל מואס בסוג כזה של תקרובת, מאחר והוא 'אוהב' רק דברים הנעימים למלך אנושי, פרחים פירות ובשמים; ואכן, בדתם ובתרבותם אסור להכניס שערות למקדש, ונחשב כעוון חמור, וגם בפועל אין שם שום טקס קרבן של שערות לאליל, כפי שמורגלים בשאר דברים שהאליל 'אוהב'.

כמו כן, כל המשל מתייחס רק לגבי טענת המיאוס שבשערות, אבל לגבי הטענה שהשיער נחשב כטמא בדת ובתרבות ההינדית - הרי לא הביא אפילו הוכחה אחת שגם הדם והחלב טמאים [מלבד הליצנות הנ"ל מדין כיבוס בגד שניתז עליו מדם החטאת, שעליה א"צ לענות, שהרי הכיבוס צריך להעשות דוקא בתוך העזרה, והסיבה של הכיבוס היא מפני שיהחמיר הכתוב בדם הנבלע בבגד לעשותו כאשר היה קודם הזיה שלא יצא חוץ לקלעים' כלשון הרמב"ן (ויקרא ו' כ'), וכ"ה בחזקוני ובאלשיך שם (זה לשון האלשיך: 'גם דמה אם יזה ממנה על הבגד תכבס במקום קדוש, ואסור להוציא הבגד חוצה בדם עליו, הנה כי הבשר והדם קדושים המה לה')], וברור שדם וחלב של קדשים הם קדושים, והמשתמש בהם עד שלא נעשית מצוותן - מעל.

הכנה לעבודה - שחיטה לאו עבודה

אחת מהסיבות שהתבארה בספר 'הכזעקתה' שהשיער לא נאסר מדין תקרובת, היא שיסוד התגלחת אצל ההודים הוא ההכנה להתראות בפני האליל [ע"י הורדת הגאווה, או ע"י הורדת היופי החיצוני בשביל להאיר את היופי הפנימי, או משום שהעוונות נתפסים בשערות, ו/או בתור קיום נדר שנדרו לאליל בכדי לזכות לישועות כביכול - שכאות אדיקות יגלחו את השיער למענו], וכפי המבואר בכתבי המקדש הגילוח הוא בגדר 'מנהג', ואינו מופיע ברשימת העבודות. בנוגע לטענה זו שזר בעל 'הקריבהו' בתוך המשל טענה - ששחיטה בקרבנות היא רק הכנה לזריקה ולהקטרה, שהרי "שחיטה לאו עבודה היא" (זבחים י"ד:), ושווה לשחיטת חולין (תוס' שם), אלא היא רק הכנה להכשר הדם לזריקה

ולהקטרת האימורים. וכן שהחטאת היא הכנה לעולה הבאה אחריה, כדאי' בזבחים ז': 'חטאת למה באה לפני עולה, לפרקליט שנכנס [ריצה פרקליט נכנס] דורון אחריי'.

בחלק הנמשל הכותב לא התעלם מכך שמבואר בהרבה מקומות שהשחיטה היא עבודה, אלא שאדרבה, מזה הוא הוכיח שכל הכנה לעבודה היא ג"כ עבודה [כפי הנראה סבר שהפתגם החסידי ש'הכנה למצוה גדולה מהמצוה' הוא כפשוטו ממש, ולהלכה למעשה]. ולפי הבנתו, מכיון שכל עבודות הקרבנות הן 'מצוות', וכל המצוות הן 'עבודת הא-ל', א"כ כל מצוה והכנה למצוה היא בגדר קרבן, וממילא להבדיל אא"ה בע"ז - היא תקרובת. הנה גוף הנושא לא נוגע לניד"ד כלל וכלל, שכן זה ברור לכו"ע [אף להר"י מאורלייניש] דשחיטת קרבן היא לכל הפחות 'מצוות עשה בעבודת הקרבן', ולא סתם שחיטת חולין כדי להפקיע את הבהמה מדין נבילה, וכמו שכתב בשו"ת בית הלוי (ב"כ"ג): 'ודאי דשחיטה דידהו הוא מ"ע גמורה... ודאי דאינו משום הפקעת איסור של אבר מן החי לחודא, רק הוא ציווי ומ"ע בעבודת הקרבן, ובלא זה הוא מחוסר מצוה אחת שבקרבן... ולא דבאה רק להפקיע איסורא לחודא כמו בחולין', עיי"ש שמוכיח זאת בבירור. משא"כ בניד"ד שלא מצאנו אצלם בשום מקום ענין או קפידא במעשה החיתוך עצמו, והוא מעשה קוף בעלמא, ונעשה ע"י השפלים שבהם, ובארה"ב מתגלחים אצל ספר נוצרי שאינו מבני אמונתם, א"כ פשוט שאין התגלחת דומה לשחיטת קרבן כלל וכלל, בין אם שחיטת קרבן עבודה היא ובין אם לאו עבודה היא ⁶⁵.



מכמה הלכות [טעונה כוונה לשמה שש כוונות, ובמתעסק פסולה, ומפגלין בה, וטעונה פנים, ובקדשי קדשים צפון, ואם שחט כשדלתות ההיכל נעולות - פסולה דבעינן לפני ה', והשוחט ג"כ טעון פנים - לדעת שמעון התימני (שם ל"ב), ואם נשחט בזמן שהמזבח נפגם - פסול, ומקדשת את הדם להתירו למזבח, ולדעת תוס' (שם מ"ז) בעי סכין כלי שרת, והוי כעין קמיצה לדם לדברי רש"י (שם י"ג) ותוס' (יומא מ"ח)].

הרבה הגדרות וחילוקים נאמרו בישוב הסתירה [כגון גברא וחפצא, ועוד], והכיוון הכללי הוא שאין השחיטה תכלית לעצמה ואין הכפרה תלויה בה, אלא היא עבודה המייחדת את הקרבן להיות של גבוה (בתוספת על ההקדש דמעיקרא), ומפרישה את החלק הניתן לגבוה מהשאר, כמו קמיצה [כמ"ש רש"י (זבחים י"ג) ומנחות י"ג], ואע"ג דבעולה כולה כליל,

⁶⁵ ובנוגע ל'שחיטה לאו עבודה' הנ"ל: סוגיא ארוכה היא שהאריכו בה האחרונים, דמחד אמרו שאינה עבודה לגבי כמה עניינים [כגון דלא בעי כהונה או בגדי כהונה, ואפי' נשים ועבדים כשרים לה, ובקדשי קדשים דבעי צפון יכול השוחט (הגברא) לעמוד בדרום, משא"כ בקבלה, ואם נתלה באויר ושחט - כשר, משא"כ בקבלה, ובמצורע שמעכב סדר הקרבנות היתה השחיטה שלא כסדרן מותרת - אי לא דיט מחוסר זמן לבו ביום, הרמב"ן עה"ת (סו"פ יתרו) מבאר שלא היה שום ברזל היות והוא מקצר ימים, זולת שחיטה דלאו עבודה היא]; ומאידך מצאנו כמה פעמים לשון 'עבודה' על שחיטה, כגון בענין מחשבין מעבודה לעבודה (זבחים ט:), [וכן לגבי שחיטה לע"ז (ע"ז ל"ד:)], ולענין חיוב טבילה לפני"כ (יומא ל"א), ושחיטה נמנית מד' עבודות שבקרבן (פסחים ס'), וכן מוכח

אך גוף הדמיון של הכותב שכמו ששחיטת קרבן עבודה היא אף שהיא רק הכנה - ה"נ הכשרת הגברא לפגישת האליל 'עבודה' היא, מגוחכת ביותר, שכן איזה דמיון יש לימנהג' שהינו 'הכנה' בעלמא למפגש עם האליל, ובין שחיטת קרבן שמכשרת את גוף הקרבן לגבוה?

ננסה להרחיק קצת לכת בהרחבת הדברים לראות היעמדו: הרי בשביל שיוכל להביא חטאת ועולה צריך שיהיה כסף במה לקנות את הבהמה, וכמובן גם כסף לנסיעה לביהמ"ק. ובנוסף, הרי כל הנכנס לעזרה טעון טבילה (תוס' יומא ל'. מהירושלמי), ובודאי אם רוצה לשחוט (כדמוכא בבבלי, עיי"ש בתוס'), ובעת הצינה צריך שיהיו עצים להסקה להפג צינת המים לטבילה.

א"כ יש לנו שלבי הכנה רבים: לצאת לעבוד, לקבל את הכסף, לשכור עגלון, הנסיעה, קניית הבהמות, כריתת העצים, הבאתם, הסקתם, הטבילה, הכניסה לביהמ"ק עם הקרבנות, ואח"כ שחיטת החטאת כהכנה לקבלה והולכה, והם הכנה לזריקה הגורמת כפרה בכדי שיוכל להביא העולה, וכמובן גם בעולה יש קודם את הכנת השחיטה, הקבלה וההולכה, ותכלית הכל היא זריקת דם העולה.

והרי שבע ההכנות האחרונות - ברור שהן 'עבודה' אע"פ שהן רק הכנה, ומהן נלמד בבנין אב ע"י חזקה של יותר מג"פ לכל שלבי ההכנה שלפני כן, מהיציאה לפרנסה, וכריתת העצים וכו' - שכולם יחשבו עבודה וקרבן. וא"כ להבדיל אא"ה בע"ז נחשיבם כתקרובת לפי משנתו של בעל 'הקריבהו'... כמו כן במשנתו של בעל 'הקריבהו' כאשר גוי רוחץ עצמו עם בורית [המשתברת] כהכנה למפגש עם האליל - הוא יחשב כעובד ע"ז בכך וחייב מיתה! זולת כל זה הרי הלשון 'מנהג' דלהלן בודאי שאין לה קשר לקרבן ועבודה [מנהג ישראל 'תורה', אך לא בהכרח 'מצוה', ובודאי לא 'עבודה']. והנידון שלפנינו הרי הוא לגבי 'הכשרת הגברא' ליכנס לטמפל ע"י הסרת העוונות או הגאווה - ופשוט לכל בר דעת שהוא ממש מעין טבילת הטהרה שקודם הכניסה



יחזקאל). ועל' תוספות ישנים (יומא ל"א): 'האי דקרי הכא לשחיטה עבודה לא תיקשי אמאי דאמר בכמה דוכתי שחיטה לאו עבודה היא, ד"ל דלא חשיב עבודה להצטרך כהן כשאר עבודת הדם [ומ"מ עבודה היא דהא בעיא פייס' - הנהגת גליון], וכ"כ הריטב"א '...משא"כ בזו דעביד עבודה דהיינו שחיטה, ואף על גב דשחיטה כשרה בזר - עבודה היא מכל מקום, דהא בעיא פייס'. וכ"כ בתוס' הרא"ש שם.

צ"ל שקדושת הדברים הנקטרים אינה כמו הדם הנזק (וע"כ רק הזריקה היא לעיכובא), והוי כמבדיל בין קודש לקודש] ואין כאן המקום ליכנס לכל דקויות ההגדרות. [ועל דברי הר"י מאורלייניש בתוס' שם: לאו עבודה היא לפי ששוא בחולין ובקדשים, א"כ 'לאו מטעם עבודה צוה המקום שחיטה', נדחקו בו האחרונים לפרש כוונתו, דכיון שמצוות השחיטה שייכת גם בחולין, בהכרח שאיננה עבודה 'כשאר העבודות' (שיעורי ר' יחיאל מיכל אות קנ"א), או שזו לא עבודה 'של שירות' כי אם עבודה של הכשר (חזון

לביהמ"ק, להבדיל אא"ה, ותו לא מידי - ולבוא לייחס לכך ענין של 'עבודה' מצד הדמיון ל'שחיטת קרבן' הוא מגוחך ביותר. זולת כל זה הרי ללשון 'מנהג' בודאי אין קשר לקרבן ועבודה [מנהג ישראל 'תורה', אך לא בהכרח 'מצוה', ובודאי לא 'עבודה'].

האם הבורא חפץ בקרבנות

בספר 'הכצעקתה' התבאר שיסוד ומהות תקרובת היא שהדבר ניתן לע"ז, והובאו על כך ראיות רבות מהראשונים והאחרונים. על כך הפרופסור של 'הקריבהו' טוען שגם קרבנות בביהמ"ק לא ניתנים באמת לגבוה, אלא רק מקיימים בהם את מצוות הקרבן, והסתמך על דברי הרמב"ן ורבינו בחיי בטעם הקרבנות - שהדם הוא נפש תחת נפש, וכדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלהיו בגופו ובנפשו, והיה ראוי לו שישפך דמו וישרף גופו, ובי'הכתב והקבלה' כתב 'והכנעת הרוח והשפלתו הוא העיקר בכל הקרבנות', הרי שכל הקרבנות לא ניתנים אלא לגרום להכנעה, והקרבן האמיתי הוא הכנעת הלב. ומצא סיוע לדבריו מפסוק מפורש 'זבח ומנחה לא חפצת... עולה וחטאה לא שאלת' (תהלים מ' ז'). ומכח זה טען שגם להבדיל אא"ה בתקרובת כל פעולה שנעשית לכבוד האליל אוסרת את החפץ, אף אם הוא טמא ומאוס, וכ"ש אם סיבת הסרתו להכנעה.

אמנם מלבד שלענין ע"ז מבואר בראשונים שנצרך שתהא הע"ז חפצה בגופן, ועל כל הראיות הרבות שהובאו ב'הכצעקתה' - לא זכינו לתשובה מאת כותב 'הקריבהו' וחבריו, הרי ביחס לקרבנות לגבוה הדברים פשוטים וברורים הרבה יותר, שהרי הלשונות קרבן/מנחה/דורון הן לשונות מקבילות זל"ז, כפי שמבואר בהרבה מאד מקומות, הן בקרבן לגבוה לשונות של דורון, והן בדורון לחבירו לשונות של קרבן, והן בתקרובת לע"ז לשון דורון.

וישנם הרבה מקורות שהקב"ה אוהב את גוף הקרבן [לא את העבודה בלבד מדין מצוה ככל המצוות], והוא מקבל: א' - מדרש רבה (שלה י"ז): כל מי שמקריב לי קרבן בעולם הזה אינו מקריבו על חנם אלא **מקריבו והוא ערב עלי**, גם לעולם הבא הוא זוכה לקרב ואני מקבלו והוא ערב לי, שנאמר (מלאכי ג') **וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים** כימי עולם וכשנים קדמוניות. ב' - אוצר המדרשים: **חביבין הם הזבחים**. ג' - עוד שם: **מפני שהיא** [העולה] **חביבה מכל הקרבנות**, למה"ד למלך שהיתה לו שמחה והיו אריסין ובני ביתו ואוהביו **מביאין לו דורונות** והיה מקבלן... אמר המלך **דורון שהביא זה לא יהא זו מן השלחן**... העולה נדבה היא **לפיכך חביבה היא לפני**. ד' - תנחומא (אחרי): מכאן ואילך אין אתם רשאים להקריב קרבנות אלא באהל מועד **שם היו מעלין את הדורון לקב"ה**. ה' - זוה"ק (ויקרא ל"ב): **הא אתמר דבמדבחא סלקא ואתחזי אוריאל** כחזיו דחד אריא תקיפא רביע על טרפיה, והווי חמאן כהני וישראל וחדאן דהווי ידעין

דאתקבל ברעוא קמי מלכא קדישא... למלכא דשדרו ליה דורונא ואתיישר קמיה, אמר לעבדיה זיל וטול דורון דא דאייתא לי - כך אמר קודשא בריך הוא לאוריאל זיל וקביל דורונא דבני מקריבין קמאי. וי- ריקאנטי (ויקרא י'): והקרבן הוא לריח ניחוח, כי כמו שמכוין למטה כך נעשה למעלה, והמדה אשר הקרבן מתעלה שם בתחלה מתעוררת למעלה בעשיית הקרבן למטה לקבל הקרבן שהוא בשמחה, כביכול כאדם ששולח דורון אל המלך והמלך מקבלו בשמחה. ז'- מהרי"ט אלגאזי (בכורות א' ו'): דעיקר הקרבן הוא הקרבת דורון לקונו. ח'- משך חכמה (ויקרא הקדמה): "היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים - אז תחפוץ זבחי צדק עולה וכליל". שאז יהיה עצם הקרבנות חפץ הבורא באמת לענין נכבד לקרב העולמות ולהועיל לכל העולם כולו.

ואמנם בודאי שטעם הדבר "מדוע" הקב"ה כביכול אוהב את הקרבנות הוא נעלם, שהרי 'אם ארעב לא אומר לך', וע"ז נאמרו כמה ביאורים על דרך הפשט, כגון טעם ההכנעה הנ"ל, שהוא בודאי חלק בלתי נפרד מהקרבת שבא לבטא את נתינת הלב, כמו כל דורון שבא לבטא אהבתו או הערכתו לחבירו, אבל בודאי שנתינות הלב, גדולות ככל שיהיו - אינן תחליף לקרבן, ואינו מתכפר עד שיביא את המוטל עליו בפועל, ובודאי שצורת ומהות הקרבנות היא - שהקב"ה במקום גדלותו שם אתה מוצא ענוותנותו להחשיב כביכול הוא רוצה שיתנו לו דורון כמו נתינת דורון למלך, וכביכול הקרבנות הם לחם ומזון של מעלה. ועל דרך הסוד הדברים קרובים מאד לנתינה ממשית, אלא שהיא ע"י 'רוחניות הקרבן' שעולה עד שמי רום ומיוחדת כל המידות וכל העולמות, ופועלת גילוי הבורא בעולמו, וזו כוונת לשונות הכתובים 'קרבני לחמי', 'כי את לחם אלהיהם הם מקריבים', וכן לשונות חז"ל 'משולחן גבוה קא זכו' (ביצה כ"א. ועוד), 'אכילת גבוה' (זבחים ל"א; רש"י ביצה כ"ה. ועוד), 'אכילת מזבח' [לשון זו מופיעה במקורות רבים, כגון בזבחים י"ג: 'ואם האכל יאכל, בשתי אכילות הכתוב מדבר, אחת אכילת אדם, ואחת אכילת מזבח', ובמגילה י"ב. הגמ' משווה זאת ממש לאכילת הדיוט 'והשתיה כדת... כדת של תורה, מה דת של תורה אכילה מרובה משתיה, אף סעודתו של אותו רשע אכילה מרובה משתיה', ופירש"י שהכוונה היא למנחות ונסכים, שהמנחות - אכילה, מרובה משתיה - נסכים].